

Irena Pangersić

UDIN BORŠT

sanacija & prenova & konzervatorstvo

Udin boršt

Sanacija & prenova & konzervatorstvo

dokumente zbrala in uredila ter predlog sanacije, konzervatorstva ter
prenove na podlagi izdelanih grafičnih analiz, obstoječe zakonodaje in
zbranih listin izdelala
Irena Pangeršič

Kranj, I. Pangeršič
2011

Kolofon - Metapodatkovna oblika v Dublin Core

Atribut	Sistem	Podatki
DC.Naslov		Udin boršt
DC.Podnaslov		Sanacija & Prenova & Konzervatorstvo
DC.Avtor		Irena Pangeršič
DC.Avtor.Naslov		ariel.neri@gmail.com
DC.Tema/Gesla		Raziskave & Katalogizacija & Zakonodaja
DC.Tema/Gesla		Geologija & Hidrologija
DC.Tema/Gesla		Arheologija & Zgodovina
DC.Tema/Gesla		Arhitektura & oblikovanje
DC.Opis		Raziskava spominskega krajinskega parka, kulturnega in zgodovinskega spomenika. Eksploatacija in uničevanje naravne in kulturne dediščine ter načrtovanje, planirani posegi in nespoštovanje obstoječe zakonodaje.
DC.Založnik		Pangeršič, I.
DC.Založnik.Naslov		ariel.neri@gmail.com
DC.Datum objave	ISO8601	2011-08-27
DC.Tip		Tekst/Raziskave/Katalogizacija
DC.Format	IMT	pdf format A4 (višina 30 cm, širina 21 cm)/ teksti, fotografije, ilustracije, karte; 220 str.
DC.Identifikacija	PDF	udin_borst_sanacija_prenova_konzervatorstvo.pdf
DC.Identifikacija	CIP/NUK	
DC.Identifikacija	COBISS	
DC.Jezik	ISO639-1	slovenski
DC.Dostop	URL	http://arkhitekton-moderator-irena.netai.net/download.pdf.php?file=udin_borst_sanacija_prenova_konzervatorstvo.pdf
DC.Posodobitev	ISO8601	2011-08-28

Predgovor avtorice

Pričujoče delo obravnava naravovarstveno občutljivo območje krajinskega parka, ki je v elektronski obliki izšlo v dveh publikacijah in prezentacijsko tudi kot znanstveni članek v reviji AR – I.2009(št.2) in sicer:

- 1 - publikacija: Udin boršt – razvoj arhitekture
- 2 - publikacija: Udin boršt – sanacija & prenova & konzervatorstvo
- 3 - članek: Degradacija Udin boršta, največjega osamelega krasa v Sloveniji

S svojim delom želim opozoriti vse tri občine (Kranj, Naklo in Tržič) na aroganten odnos pristojnih institucij do varovanja in ohranjanja naše naravne dediščine. Analitično prepoznavanje z vrednotenjem prostorskih sprememb skozi naravno, kulturno, arhitekturno in živo dediščino paralelno z ustno ohranjenimi miti in legendami so ključnega pomena za razumevanje, varovanje, prezentiranje, evalvacijo in trženje našega preteklega in polpreteklega zgodovinskega obdobja. Na zgodovinsko arheološki prostorski in arhitekturni potencial pa je vezana tudi eksploatacija in uničevanje naravne in kulturne dediščine ter načrtovanje, planirani posegi in nespoštovanje obstoječe zakonodaje. Pri tem pa gre tako za varovanje naravnih redkosti kot kulturnih znamenitosti, t.j. delo narave in delo človeka skozi posamezne časovne epohe.

Iz članka Degradacija Udin boršta, največjega osamelega krasa v Sloveniji v publikacijo prilagam tudi recenzijo prof.dr.Petra Fistra FA, LJ:

Članek Degradacija Udin boršta, največjega osamelega krasa v Sloveniji, avtorice Irene Pangeršič, v obliki povzetkov predhodno izdelanih raziskovalnih elaboratov predstavlja analizo, vrednotenje in pogoje za ohranjanje ter razvoj posebne prostorske enote z značilnimi naravovarstvenimi in kulturno zgodovinskimi vrednotami. Skupaj s posebnimi analizami o načrtovanih ali že izvajanih največkrat negativnih posegih v ta prostor so izhodišče za predlog strokovne utemeljitve pogojev za izdelavo kvalitetnih načrtov bodočega varstva in razvoja izbrane enote. V skladu z najnovejšo zakonodajo je kot nujna sestavina prostorskega načrta predlagana posebna oblika strokovnih osnov kot konservatorski načrt za prenavo. Podatki, analize in predlogi so predstavljeni grafično ter z navajanjem ustreznih virov in literature. Prispevek lahko ovrednotimo kot eno redkih in hkrati poglobljenih študij, ki metodično obravnavajo največkrat neustrezno reševanje problematike posegov v prostor, ki je sicer ovrednoten kot naravna in kulturna dediščina. Rezultati študije so pričakovani kot posebna spodbuda tako v povsem strokovnih krogih (celo kot vzorec za podobne primere) in tudi v dejanskem odzivu v realnem okolju.

prof. dr. Peter Fister,
Fakulteta za arhitekturo, Ljubljana

KAZALO

1. UVOD		001
- TIPOLOGIJA		001
- RAZGLAS		001
- SPECIFIČNE VARSTVENE USMERITVE		002
- USMERITVE ZA VAROVANJE PROSTORSKIH KVALITET		002
2. OHRANJANJE NARAVE		003
3. ZGODOVINA VARSTVA NA SLOVENSKEM		003
4. OGROŽENOST NARAVE IN RAZLOGI ZANJO		006
5. NAČELA PROSTORSKEGA RAZVOJA		007
6. ZAKONODAJA		007
- TEMELJNA IZHODIŠČA		007
- PREDPISI EVROPSKE SKUPNOSTI		008
- GLOBALNE MEDNARODNE KONVENCIJE S PODROČJA VARSTVA NARAVE		008
7. SOCIALNI MEHANIZMI VARSTVA NARAVE		009
8. NARAVNE VREDNOTE		009
9. VRSTE NARAVNIH VREDNOT, KI JIH LAHKO ZASLEDIMO V UDIN BORŠTU		009
- POVRŠINSKA GEOMORFOLOŠKA NARAVNA VREDNOTA		009
- PODZEMELJSKA GEOMORFOLOŠKA NARAVNA VREDNOTA		009
- GEOLOŠKA NARAVNA VREDNOTA		010
- HIDROLOŠKA NARAVNA VREDNOTA		010
- BOTANIČNA NARAVNA VREDNOTA		010
- ZOOLOŠKA NARAVNA VREDNOTA		010
- EKOSISTEMSKA NARAVNA VREDNOTA		010
- DREVESNA NARAVNA VREDNOTA		010
- OBLIKOVANA NARAVNA VREDNOTA		011
- KRAJINSKA VREDNOTA		011
10. VZROKI OGROŽENOSTI KRAJINE		011
11. DEJAVNIKI OGROŽANJA		011
12. PREDLOGI VARSTVENIH UKREPOV		012
13. NASPROTJA MED RAZLIČNIMI DEJAVNOSTMI IN RABAMI PROSTORA		012
- KMETIJSTVO		012
Ohranjanje narave		012
Ohranjanje kulturnih vrednot		013
- GOZDARSTVO		013
Ohranjanje narave		013
Ohranjanje kulturnih vrednot		014
- VODNO GOSPODARSTVO		014
Ohranjanje narave		014
Ohranjanje kulturnih vrednot		014
- POSELITEV		014
Ohranjanje narave		014
Ohranjanje kulturnih vrednot		014

- TURIZEM IN REKREACIJA		015
Ohranjanje narave		015
Ohranjanje kulturnih vrednot		015
- INFRASTRUKTURA		015
Ohranjanje narave		015
Ohranjanje kulturnih vrednot		016
- PRIDOBIVANJE MINERALNIH SUROVIN IN ODLAGANJE MATERIALA		016
Ohranjanje narave		016
Ohranjanje kulturnih vrednot		016
14. CILJI		017
Cilji naravnih vrednot		017
Cilji kulturnih vrednot		017
15. SPLOŠNE USMERITVE IN UKREPI ZA URESNIČEVANJE OHRANJANJA NARAVE IN VARSTVA KULTURNIH VREDNOT		017
16. USMERITVE ZA DEJAVNOSTI NA OBMOČJIH NARAVNIH VREDNOT		018
- GOZDARSTVO IN LOV		018
- KMETIJSTVO		019
- TURIZEM IN REKREACIJA		019
- VODNO GOSPODARSTVO		020
- INFRASTRUKTURA		020
17. USMERITVE ZA DEJAVNOSTI NA OBMOČJIH KULTURNIH VREDNOT		020
- KMETIJSTVO		021
- GOZDARSTVO		021
- VODNO GOSPODARSTVO		021
- POSELITEV		021
- TURIZEM IN REKREACIJA		022
- INFRASTRUKTURA		022
18. VLOGA ZAVAROVANEGA OBMOČJA PRI RAZVOJU		023
19. INOVATIVNI UČNI PRISTOPI K POUČEVANJU IN UČENJU VSEBIN O ZAVAROVANIH OBMOČJIH		023
20. MEDIJI IN INTERPRETACIJA NARAVE		024
21. AVTOCESTNI ODSEK ČEZ UDIN BORŠT		025
22. VAROVANO OBMOČJE IN ODLAGALIŠČA ODPADKOV		026
23. PREDLOG		031
a. UVRSTITEV UDIN BORŠTA V RAZRED IZJEMNIH KRAJIN		
b. DOLOČITEV GOZDNEGA KOMPLEKSA UDIN BORŠT V KATEGORIJU VAROVALNIH GOZDOV IN GOZDOV S POSEBNIM NAMENOM		
c. DOLOČITEV UPRAVLJALCA KRAJINE		
d. IZDELAVA PODROBNEGA NAČRTA UPRAVLJANJA KRAJINE		
e. INTERPRETACIJA Z MEDIJI		
24. POMEMBNEJŠI IZRAZI		032
OHRANJANJE NARAVE		032
BIOTSKA RAZNOVRSTNOST		032
BIOKORIDOR		032
OHRANJANJE BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI		032

NARAVNE VREDNOTE		032
HABITATNI TIP		032
KULTURNA DEDIŠČINA		033
KULTURNE VREDNOTE		033
KULTURNA KRAJINA		033
VZDRŽEN PROSTORSKI RAZVOJ		033
PREPOZNAVNOST KRAJINE		034
IZJEMNA KRAJINA		034
KRAJINA		034
KRAJINSKA ENOTA		034
KRAJINSKA IDENTITETA		034
KRAJINSKE ZNAČILNOSTI		034
KRAJINSKI VZOREC		034
KRAJINSKA REGIJA		034
MORFOLOŠKA ZNAČILNOST KRAJINE		034
NARAVNA KRAJINA		034
PREOBRAZBA KRAJINE		034
RAZVOJ KRAJINE		035
VARSTVO KRAJINE		035
VPLIVI NA KRAJINO		035

PRILOGE

- ODLOK O RAZGLASITVI SPOMINSKEGA PARKA UDIN BORŠT		036
- UREDITVENI NAČRT ODLAGALIŠČA ODPADKOV TENETIŠE		042
- POROČILO O MONITORINGU PODZEMNIH VOD ZA ODLAGALIŠČE NEVARNIH ODPADKOV TENETIŠE L.2004		058
- MONITORING – POVZETEK ZA LETO 2004-2006		080
- ČRPALNI PREIZKUS PODTALNICE NA MLAKI (GLOBINA 42 M)		086
- RAZLOGI PROTI IZGRADNJI REGIJSKEGA CENTRA ZA ODPADKE		088
- RAZLOGI ZA SANACIJO IN ZAPRTJE ODLAGALIŠČA ODPADKOV TENETIŠE		091
- STATUT DRUŠTVA ZA OHRANITEV UDIN BORŠTA		097
- PROGRAMSKI CILJI DRUŠTVA ZA OHRANITEV UDIN BORŠTA		107
- POBUDA ZA OCENO USTAVNOSTI IN ZAKONITOSTI – veza: izgradnja regijskega centra za ravnanje z odpadki		108
- VLOGA V BRUSELJ		120
- PRITOŽBA ZOPER ZAČASNO ODLOČBO NA MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR		122
- MEDIACIJA		147
- SODNA PORAVNAVA		154

KARTE CELOTNI PREGLED ČEZ CELO OBMOČJE UDIN BORŠTA

1. RELIEF
2. VIŠINSKE PLASTNICE
3. ORTOFOTO
4. DOM GOZDNIH, VODNIH IN JAMSKIH PREBIVALCEV
5. NARAVNE VREDNOTE
6. ZAVAROVANA OBMOČJA
7. NATURA 2000 EKOLOŠKO POMEMBNA OBMOČJA
8. NARAVNE MEJE GOZDA IN PLASTNICE
9. TOPOGRAFIJA
10. RABA TAL
11. KATASTERSKE OBČINE IN PARCELACIJA
12. MORFOLOGIJA
13. STAVBNA IN POSLOVNA ZEMLIŠČA
14. ZAZNAVNA ANALIZA
15. PRENOVA&SANACIJA – ALEGORIJA NA OBLAČILA
16. KARTE VETRA

KARTA OGROŽENOSTI

SWOT ANALIZA

KONZERVATORSKI NAČRT

SPLOŠNE KARTE OBČINE KRANJ - KALIOPA

1. LEGENDA
2. VAROVANA OBMOČJA
3. PROSTORSKI UREDITVENI PLAN
4. GOSPODARSKA JAVNA INFRASTRUKTURA
5. KANALIZACIJA IN VODOVOD
6. CESTE IN ŽELEZNICA
7. ELEKTRIKA IN PLIN
8. PODROBNI PROSTORSKI PLAN – MLAKA ZAHOD – ZAZIDALNA SITUACIJA
9. PODROBNI PROSTORSKI PLAN – MLAKA ZAHOD – NAČRT PARCELACIJA

KARTE OBČINE NAKLO - PISO

1. VARSTVO NARAVE
2. KULTURNA DEDIŠČINA – 3 KARTE
3. LEGENDA NAMENSKE RABE IN OBMOČJA VAROVANJ TER OMEJITEV V PROSTORU
4. KARTA NAMENSKE RABE IN OBMOČJA VAROVANJ TER OMEJITEV V PROSTORU – 3 KARTE
5. NEPREMIČNINE – 3 KARTE
6. PROMETNA INFRASTRUKTURA
7. KOMUNALNA INFRASTRUKTURA
8. ENERGETSKA INFRASTRUKTURA
9. ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE
10. HIDROGRAFIJA
11. POSLOVNI SUBJEKTI

KARTE OBČINE TRŽIČ - PISO

1. VARSTVO NARAVE
2. KULTURNA DEDIŠČINA
3. PROSTORSKI PLAN – RABA TAL
4. NEPREMIČNINE
5. CESTNO OMREŽJE
6. KOMUNALNA INFRASTRUKTURA
7. ENERGETSKA INFRASTRUKTURA
8. ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE
9. HIDROGRAFIJA
10. POSLOVNI SUBJEKTI

Viri in literatura

- Zakon o varstvu kulturne dediščine
- Zakon o ohranjanju narave
- Zakon o urejanju naselij in drugih posegih v prostor
- Zakon o varstvu okolja
- Zakon o gozdovih
- Zakon o kmetijskih zemljiščih
- Zakon o vodah
- Zakon o varstvu pozemnih vod
- Zakon o zaščiti živali
- Zakon o divjadi in lovstvu
- Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim pomenom
- Odlok o razglasitvi spominskega parka Udin boršt za zgodovinski in kulturni spomenik
- Odlok o prostorskih ureditvenih pogojih za morfološko celoto urbanistične zasnove mesta Kranja
- Odlok o prostorskih ureditvenih pogojih za podeželje (Tenetiše, Golnik)
- Pravilnik o vsebini, obliki in načinu priprave občinskega načrta ter pogojih za določitev območij sanacij razpršene gradnje in območij za razvoj in širitev naselij
- Pravilnik o vsebini, obliki in načinu priprave občinskega podrobnega prostorskega načrta
- Reurbanizacija in prenova naselbin in arhitekture (metodologija načrtovanja) – Fister Peter
- Stanje in perspektiva krajinskih parkov v Sloveniji, Tina Mikuš
- Predstavitev zavarovanih območij v Sloveniji z vidika geografskega izobraževanja, Irma Gabrovšek
- Pomen zavarovanih območij v regionalnem razvoju Slovenije, Tomo Vugrin
- Ohranjanje narave in varstvo kulturnih vrednot ter prostorski razvoj Slovenije, Acer Novo Mesto d.o.o.
- Razgovor z ga. Renato Pamić – Zavod za varstvo kulturne dediščine
- Razgovor z ga. Saro Strajnar – Zavod za varstvo narave
- Vpogled v Strokovni predlog za zavarovanje Udin boršta – Tadeja Šubic
- Razgovor z ga. Ano Gradišar – Mestna občina Kranj
- Razgovor z dir.obč.uprave Naklo g. Drago Goričan
- <http://gis.kaliopa.si/MOKranj/login.asp>
- <http://www.geoprostor.net/PisoPortal/vstopi.aspx>
- <http://www.geopedia.si/>
- http://gis.arso.gov.si/atlasokolja/profile.aspx?id=Atlas_Okolja_AXL@Arso
- http://prostor.gov.si/emoneta/zk_parcele.jsp
- <http://www.gu.gov.si/>
- <http://www.mop.gov.si/>
- <http://www.teledat.si/>

1. UVOD

KAJINSKI PARK UDIN BORŠT PO IUCN SPADA V V.KATEGORIJU (to je območje, ki je zavarovano zaradi ohranitve krajine in rekreacije. Pri tej kategoriji je predmet varovanja krajina, ki je oblikovana s človekovo aktivnostjo. Interesi lokalne skupnosti v njej so upoštevani v taki meri, da bi se spremembe v sami lokalni skupnosti odrazile tudi v spremembah zavarovane krajine) ter obsega 17,25 km² (od tega predstavlja površina Natura 2000 6,4 km² in površina EPO 6,6 km²). V registru dediščine kulturne krajine se Udin boršt uvršča na trinajsto mesto z ESD 5146.

TIPOLOGIJA. Po tipologiji se Udin boršt uvršča v zgodovinsko krajino. Za te krajine je značilna prisotnost fizičnih struktur, ki so nastale med dogajanjem ali dogodki v preteklosti, in so pogosto nosilke asociativnih vrednosti. Najpogostejše značilnosti teh krajin so avtentične lokacije prizorišč, preoblikovanost reliefa zaradi zgodovinskih dogajanj, različne grajene strukture, gradiva in konstrukcije, zemeljske plasti z morebitnimi ostalinami ter spominska plastika, likovna oprema in različni spomeniki kot pomniki zgodovinskih dogodkov.

GOZDOVI, pa tudi ostanki nekdanjih gozdov (krpe, gruče, posamična drevesa, živice) so ena najpomembnejših prvin krajinske zgradbe Udin boršta, ki pa so manj primerni za poselitev ali kmetijsko rabo. Predvsem sklenjena gozdna območja imajo zaradi slabe dostopnosti in visoke stopnje naravne ohranjenosti, pa tudi različnih oblik poselitve (arheologija) in zgodovinskih dogodkov pogosto velike simbolne pomene. Za Udin boršt pa so značilne tudi druge specifikke povezane z naravno zgradbo in sicer:

- posamične vegetacijske prvine, gruče
- reliefni robovi (kraški rob, obrobje polja)
- skalni robovi, vrtače, kraške jame
- meandrirajoči vodotoki, mokrišča, naplavne ravnice,
- linearne poteze vegetacije (obvodna vegetacija)

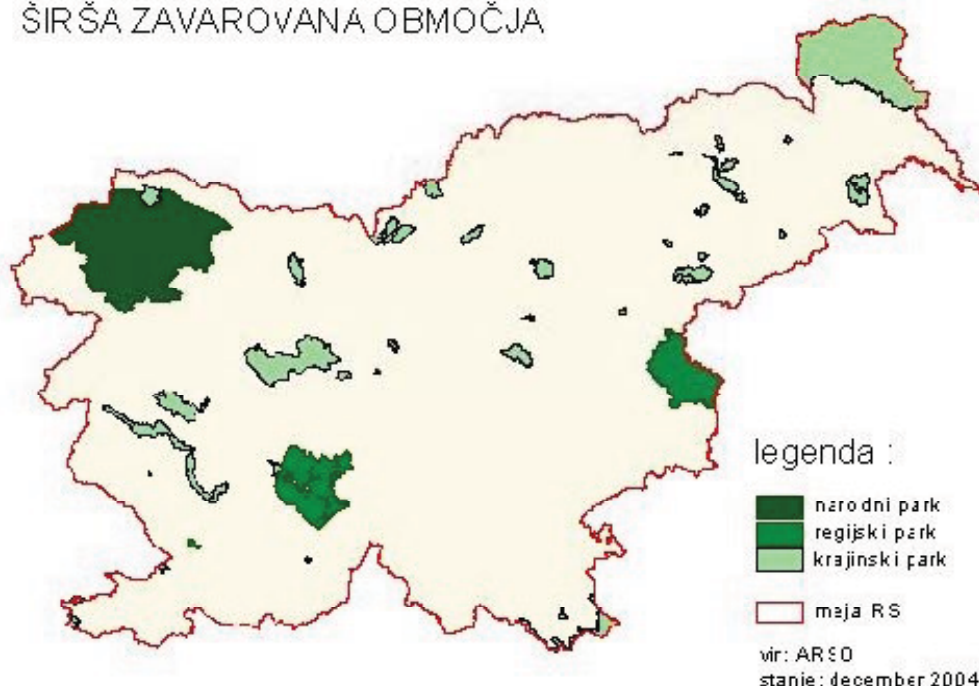
RAZGLAS. Ta krajinski park sta leta 1985 razglasili občini Kraj in Tržič. Po tem, ko je se je v prvi seriji nastajanja novih občin od Kranja odcepila občina Naklo, se je ta krajinski park razdelil na tri občine. Ob pregledovanju evidenc, kjer sta bili za to območje zabeleženi dve letnici, se sklepa, da se je leta 2002 noveliral po ZON (1999) celotni akt o zavarovanju tega območja. Iz analize tega akta (Odlok o razglasitvi..., 2002) se ugotovi, da se je noveliral le tisti del krajinskega parka, ki spada v občino Naklo. Za ostali del krajinskega parka, ki spada v občini Kranj in Tržič, pa še vedno velja stari akt o zavarovanju iz leta 1985. *Omenjeni odlok pa je občina Naklo sprejela leta 2002, ker je želela spominski in kulturni park Udin boršt na območju občine omejiti le na katastersko občino Vojvodin boršt I in II oziroma Pivko v tistem delu kjer je dejansko gozd. Na ostalih katasterskih občinah, ki mejijo na Udin boršt pa bi zavarovali samo tista zemljišča ali dele zemljišč, kjer se posamezna kulturna ali naravna dediščina nahaja. Odlok so kasneje razveljavili zaradi navodila iz ministrstva in dogovora z zavodom za varstvo naravne in kulturne dediščine, ki je obljubil, da se bo odlok v celoti na območju vseh treh občin revidiral in posodobil z novimi dognanji, ter izoblikoval tako, da bo dejansko služil svojemu namenu in tudi lastnikom zemljišč, ki so pod varstvenim nadzorom (podatke posređoval: Drago Goričan dir.obč.uprave Naklo).*

SPECIFIČNE VARSTVENE USMERITVE. Ohranja se vse značilne reliefne oblike kot so jame, brezna, vrtače in druge oblike, izvire in potoke in sledove poledenitve v naravnem stanju (melioracije in regulacije potokov naj se ne izvajajo), gozdna raba je v skladu z gozdnogospodarskim načrtom območja, nadelava gozdnih cest ni zaželeno, nedovoljena odlagališča odpadkov se sanirajo. Možne so naslednje oblike rekreacije: pohodništvo, kolesarjenje, tek na smučeh. Niso zaželeno gradnje objektov kot so stanovanjske hiše, športni objekti in naprave, gradnja cest in ostala komunalna infrastruktura. Možno je območje opremiti z učnimi potmi in obnoviti obstoječe in postaviti nove informativne table.

USMERITVE ZA VAROVANJE PROSTORSKIH KVALITET NA VPLIVNIH OBMOČJIH

- ohranjati kvalitetne poglede na prostorske dominante,
- ohranjati značilno naselbinsko, krajinsko in arhitekturno tipologijo in morfologijo,
- ohranjati kozolce v njihovem razmerju do prostora in naselij,
- ohranjati travniške sadovnjake ob robu naselij in večja ter pomembnejša drevesa
- ohranjati živice,
- poleg kulturne dediščine upoštevati tudi druge kakovostne starejše grajene ali kako drugače ustvarjene prostorske prvine,
- usmerjati izvajanje dejavnosti tako, da ustvarjajo ali ohranjajo kvalitetna razmerja in strukture v krajini ter predstavljajo prostorsko ter časovno kontinuiteto,
- pospeševati dejavnosti, ki pripomorejo k ohranitvi vrednot kulturne krajine, ter omejevati ali preprečevati tiste, ki jih načenjajo,
- usmerjati dejavnost v vplivnem območju tako, da ne povzročijo degradacije ali uničenja površinskih vodotokov,
- preprečiti spremembe vodnega režima na pretežno naravno ohranjenih vodotokih,
- upoštevati izjemne, tipične in kompleksne naravno kot tudi kulturno pomembne pojavnne oblike površinskih in podtalnih vod, vodnatost in čistost voda in vodni rob,
- na urbaniziranih površinah v čim večji meri ohranjati naravne prvine

ŠIRŠA ZAVAROVANA OBMOČJA

2. OHRANJANJE NARAVE

Ohranjanje narave in kulturnih vrednot je v nasprotju z drugimi dejavnostmi, ki oblikujejo krajino – kmetijstvo, gozdarstvo, vodno gospodarstvo in izkoriščanje rudnin pa tudi poselitev in infrastruktura – predvsem varstvena dejavnost, ki značilno vpliva na prostor in praviloma nastopa kot omejitveni dejavnik. Uskladitev razvojnih in varovalnih interesov v prostoru je pogoj za uspešno uresničevanje ciljev ohranjanja narave in kulturnih vrednot, pa tudi za učinkovit gospodarski razvoj posameznih delov.

Zato je že pri pripravi prostorskega plana, ki je v veljavni zakonodaji opredeljen kot kakovosten in obetaven ukrep za zagotavljanje varstva kulturnih vrednot in ohranjanja narave smotrno določiti prednostne naloge in iskati rešitve s prilagajanjem obsega načrtovanih varovanih območij in varstvenih režimov ali z dodatno utemeljitvijo varstvenih ciljev in usmeritvami za razvoj dejavnosti v prostoru, ki se bo prilagodil tem ciljem.

3. ZGODOVINA VARSTVA NA SLOVENSKEM

Na ozemlju zdajšnje države ima varstvo narave dolgo tradicijo. Medtem ko prve zapiske zasledimo že davnega leta 1544, (naredil jih je Pietro Andrea Mattioli), je pravo zanimanje za kranjsko deželo proti koncu 17. stol. zbudil Valvasor, ko je leta 1689 obširneje opisal fenomen Cerkniškega jezera. Na kratko je opisal tudi nekatere druge redke naravne znamenitosti. Zavzeto naravoslovno raziskovanje se je od 18. stol. naprej neprekinjeno nadaljevalo.

Pomembna raziskovalca takratne dobe sta bila Giovanni Antonio Scopoli in Balthasar Hacquet, kot višek takratnih raziskovanj pa štejemo opise prvega znanega jamskega hrošča na svetu ter Blagayevega volčina, ki sta jih napravila Ferdinand Schmidt leta 1832 oziroma Henrik Freyer leta 1838.

Prva uspela naravovarstvena dejanja so bila izvedena že konec 19. stol. Leta 1892 je namreč gozdar in upravitelj roških gozdov kneza Auersperga inž. Leopold Hufnagel iz gospodarjenja izločil pragozdne ostanke v skupni površini 305 ha in s tem dejansko izvedel njihovo zavarovanje. To je bilo prvo zavarovano območje na Slovenskem – Rajhenavski pragozd. (Aljančič, 1995).

Prvi z zakonom zavarovani rastlinski vrsti na Kranjskem in Štajerskem sta bili Blagayev volčin in planika. Zavarovali so ju leta 1898. (Aljančič, 1995) Kot prvi program varstva narave na slovenskih tleh šteje Spomenica, ki jo je 20. januarja leta 1920 takratni Pokrajinski vladi za Slovenijo predložil Odsek za varstvo prirode in prirodnih spomenikov pri Muzejskem društvu. V njej so podpisniki zapisali svoje poglede na varstvo narave in načrte za njeno izvajanje. (Hlad, 1995) Spomenica je bila leta 1920 objavljena v takratnem Glasniku Muzejskega društva za Slovenijo.

GLASNIK

— Muzejskega društva za Slovenijo. —
Bulletin de l' Association du Musée de Slovenie.

Letnik
Année I.

Zvezek
Cahier 1—4.

B

Prirodoslovni del. — Classe des sciences naturelles.

Uredil — Rédigé par
dr. Gvidon Sajovic.

Izšlo 30. junija 1920.

V Ljubljani, 1919—1920.

Izdaja in zalaga Muzejsko društvo za Slovenijo.

Tisk „Narodne tiskarne“ v Ljubljani.

Naslovnica Glasnika, v katerem je bila objavljena znamenita Spomenica

Odsek za varstvo prirode in prirodnih spomenikov.

Spomenica,

ki jo je predložil odsek za varstvo prirode in prirodnih spomenikov 20. januarja 1920. pokrajinski vladi za Slovenijo v Ljubljani.

Skoraj vse kulturne države so uvidele potrebo ohranitve prirodnih spomenikov in so v ta namen ustanovile same ali pomagale ustanoviti z večjimi denarnimi prispevki ali z odstopom zemljiških kompleksov prirodovarstvene parke (rezervate, Naturschutzparke), kjer uživa vse živalstvo in rastlinstvo popolno varstvo, dalje ustvarile zakone za absolutno varstvo gotovih živali in rastlin, tipičnih za dotične pokrajine ali izpostavljenih uničenju ter končno neposredno ali posredno po društvih za varstvo prirode poučevalo ljudstvo, da se omeji zatiranje tudi onih živali in rastlin, ki jih zakon imenoma ne ščiti.

Da je tudi v naši državi, ki prednjači ostalim evropskim državam tako v florističnem kakor v favnističnem in geološkem oziru, nujna potreba v enakem smislu započeti resno delo, oteti znanstvenemu raziskovanju, kar se še oteti da, je jasno, ako se hočemo obraniti sicer opravičenemu očitku nekulturnosti in nepojmovanja važnosti prirodnega varstva.

Z namenom, koristiti znanstvu in obenem dvigniti ugled naše države, se je v področju Muzejskega društva za Slovenijo osnoval poseben odsek za varstvo prirode in prirodnih spomenikov v Jugoslaviji, obstoječ iz naslednjih znanstvenikov in strokovnjakov: gimn. ravnatelj *dr. Stanislav Beuk*, sodni nadsvetnik *Anton Bulovec*, profesor *Ivan Franke*, tehnik *Josip vitez Gorup*, nadgeometer *Alfons pl. Gspan*, notar *Mate Halner*, odvetnik *dr. Ivan Lovrenčič*, muzej. ravnatelj prof. *dr. Jos. Mantuani*, profesor *Alfons Paulin*, v. šol. nadzornik *dr. Leopold Poljanec*, in. nadsvetnik *dr. Janko Ponebšek*, profesor *dr. Gvidon Sajovic* in prof. *Ferdinand Seidl*. Ta odsek je v svojih sejah svojemu delu zarisal točen načrt, katerega glavni deli so ti-le:

I. Ustanovijo naj se alpski, sredogorski (gozdni) in barski varstveni parki po zgledu enakih parkov v drugih državah.

II. Potom zakona naj se prepove pokončavanje redkih ali za naše kraje tipičnih ter znanstveno znamenitih živali in rastlin. Strogo naj se pazi, da se izvršujejo določila lovskega in ribarskega zakona ter zakona z dne 20. julija 1910, dež. z. št. 27 o varstvu ptic.

III. Podzemeljske jame z interesantno jamsko favno in floro naj se postavijo pod nadzorstvo; vstop vanje naj se dovoli samo v znanstvene svrhe.

IV. Zainteresirati je najširšo javnost za varstvo prirode sploh.

Prva stran Spomenice iz leta 1920

Programov, kot je omenjena Spomenica, v tistem času, tudi v svetovnem merilu, ni bilo veliko. Vsebuje konkretne zahteve za zavarovanje ogroženih rastlinskih in živalskih vrst, neživega sveta, za ustanovitev naravnih parkov in rezervatov. Vsebuje tudi zahteve za sprejem nove in dopolnitev takratne obstoječe zakonodaje. Poleg omenjenega obravnava še zahteve za delo na področju vzgoje in izobraževanja, poostritev inšpekcijskega nadzora ter

»kot bi danes dejali – tudi za organiziranost in vključitev področja nevladnih in strokovnih organizacij v varstvo narave in predlagane izvajalske varstvene institucije«. (Peterlin, 1995 str.11). Za slovensko varstvo narave ima ta dokument zgodovinski pomen, čeprav se je v letih po njem uresničil le manjši del zahtev.

K neuresničitvi velike večine zahtev so intenzivno prispevale tudi takratne razmere – neobstoj ustrezne zakonodaje, poklicne služb in tudi zapletene birokratske povezave z administracijo v Beogradu.

Razmere za razglasitve naravnih znamenitosti so se izboljšale šele po drugi svetovni vojni. Razlogi za to so bili v sprejetju ustrezne zakonske podlage in tudi v ustanovitvi poklicne službe z ustreznimi strokovnimi kadri.

Nezanemarljivo je tudi dejstvo, da na področju naravovarstva deluje vedno več nevladnih organizacij, kot so npr.: DOPPS, UMANOTERA, Inštitut za trajnostni razvoj, Društvo za varstvo Alp, Slovenska zveza za sokolarstvo, Zavod Symbiosis itd., ki s svojimi dejavnostmi v mnogočem prispevajo k dejavnejšemu ohranjanju narave in zavedanju o pomembnosti letega.

4. OGROŽENOST NARAVE IN RAZLOGI ZANJO

Ko govorimo o ogroženosti narave, ne moremo mimo pojmov »biotska raznovrstnost« in »krajinska pestrost«. Po definicijah iz strokovne literature in pravnih podlag sta razložena z naslednjimi besedami:

Biotska raznovrstnost pomeni raznolikost živih organizmov iz vseh virov, ki zajemajo med drugim kopenske, morske in druge vodne ekosisteme ter ekološke komplekse, katerih del so; to vključuje raznovrstnost samih vrst, med vrstami in raznovrstnost ekosistemov (ARSO, 2001).

Krajinska pestrost je prostorska strukturiranost naravnih in antropogenih krajinskih elementov. (ZON – UPB, 2004). Pojem krajinske pestrosti zajema tako pestrost znotraj krajina, kot tudi pestrost med njimi samimi.

Posebno pomembni so v Sloveniji podzemni ekosistemi. Glede na »kraškost« slovenskega ozemlja ne preseneča podatek o tem, da po številu registriranih podzemeljskih živali na enoto površine Slovenijo prekaša le še Romunija. (Mršič, 1997) – UDIN BORŠT PA KOT POSEBNOST V SLOVENSKEM PROSTORU PREDSTAVLJA RAVNO DEJSTVO, DA JE TA CELOTA NAJVEČJI OSAMELI KRAS V SLOVENIJI.

Ne glede na navedena dejstva pa se stanje narave na nekaterih območjih nezadržno slabša. Čezmerno onesnaženih je mnogo površinskih vodotokov, slabša se tudi kakovost podtalnice.

Različni interesi in pritiski na naravo se stopnjujejo in posledično so dejansko, ali vsaj potencialno ogroženi mnogi habitati. K temu v dobršni meri prispeva tudi razpršena poselitev z vso povezovalno infrastrukturo, ki posega v naravo. Ta med drugim povzroča tudi drobljenje naravnih habitatov. S tem se v znatni meri manjša tudi njihova sposobnost

podpore življenju. Eden izmed bistvenih razlogov za zmanjševanje biodiverzitete je izolacija majhnih populacij. Pri določeni stopnji izolacije te niso več sposobne ohraniti nujnih bioloških povezav z večjimi genskimi skladi prvotnih ekosistemov.

Habitatni tipi in povezave med njimi so eno ključnih področij ohranjanja biotske raznovrstnosti in krajinske pestrosti in so pogosto zelo ranljivi.

5. NAČELA PROSTORSKEGA RAZVOJA

Pri uresničevanju razvojnih interesov v prostoru je treba zagotoviti tudi uresničevanje ciljev ohranjanja narave in kulturnih vrednot. Zato je z usmerjanjem prostorskega razvoja dejavnosti, ki se uresničujejo v krajinskem prostoru, in razvoja poselitve ter infrastrukturnih sistemov treba:

- ohraniti naravne vrednote in območja največje naravne ohranjenosti ter jih varovati pred posegi in tako dopuščati razvoj naravnih procesov
- ohraniti in vzdrževati krajinsko zgradbo
- ohraniti kulturno krajino kot prostor, v katerem se uresničujejo gospodarske dejavnosti, in kot nosilko nacionalne identitete ter drugih kulturnih pomenov
- ohraniti funkcionalni delež in vrsto naravnih prvin kot sestavin krajinskega prostora

6. ZAKONODAJA

Temeljna izhodišča glede pravne ureditve ohranjanja narave in varstva okolja vsebuje že Ustava Republike Slovenije. Skrb za ohranjanje naravnih bogastev in kulturne dediščine nalaga državi v splošnih določbah in ustvarja možnosti za skladen civilizacijski in kulturni razvoj Slovenije.

Velik pomen za ohranjanje narave imajo tudi razvojni dokumenti. Zelo pomemben dokument na tem področju je tudi Strategija regionalnega razvoja Slovenije, ki navaja, da mora razvoj v Sloveniji potekati uravnoteženo.

Cilji, ki jih skušajo doseči različna področja, kot so npr. varstvo narave, razvoj podeželja, turizem, gospodarstvo, kultura itd. se pogosto prekrivajo (želimo npr. ohraniti poseljenost manj razvitih območij, hkrati pa ohraniti tudi tamkajšnjo naravo). Treba je poiskati skupne poti za njihovo uresničevanje.

Zakon in podzakonski akti, ki neposredno urejajo in ščitijo obravnavano območje:

- Zakon o varstvu kulturne dediščine
- Zakon o ohranjanju narave
- Zakon o urejanju naselij in drugih posegih v prostor
- Zakon o varstvu okolja
- Zakon o gozdovih
- Zakon o kmetijskih zemljiščih
- Zakon o vodah
- Zakon o varstvu pozemnih vod
- Zakon o zaščiti živali
- Zakon o divjadi in lovstvu

- Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim pomenom
- Odlok o razglasitvi spominskega parka Udin boršt za zgodovinski in kulturni spomenik
- Odlok o prostorskih ureditvenih pogojih za morfološko celoto urbanistične zasnove mesta Kranja
- Odlok o prostorskih ureditvenih pogojih za podeželje (Tenetiše, Golnik)

PREDPISI EVROPSKE SKUPNOSTI

Evropska skupnost opredeljuje na področju varstva narave cilje z akcijskim programom. Ti pa so naslednji:

- ohranitev ali obnovitev naravnih habitatov in prostoživečih rastlinskih in živalskih vrst, ki imajo ugoden ohranitveni status,
- ustanovitev celostne evropske mreže posebnih varstvenih območij – območij Natura 2000,
- strog nadzor nad trgovanjem z ogroženimi prostoživečimi rastlinskimi in živalskimi vrstami in preprečevanje njegove zlorabe (ARSO, 2001) S stališča varstva vrst in habitatnih tipov sta izredno pomembni dve direktivi in sicer Direktiva o prostoživečih pticah (Direktiva o prostoživečih pticah, 1979) in Direktiva o habitatih (Direktiva o habitatih, 1992). Njun cilj je ohraniti rastlinske in živalske vrste ter habitatne tipe, ki so pomembni za Evropsko skupnost v ugodnem ohranitvenem statusu, bodisi z zavarovanjem vrst, oziroma z opredelitvijo ekološkega omrežja Natura 2000.

GLOBALNE MEDNARODNE KONVENCIJE S PODROČJA VARSTVA NARAVE

OKRAJŠANO IME	SLOVENSKO IME	KRAJ IN LETO SPREJETJA	STATUS V SLOVENIJI
Ramsarska konvencija	Konvencija o močvirjih, ki imajo mednarodni pomen, zlasti kot prebivališča močvirskih ptic	Ramsar, 1971	notifikacija 1992
Konvencija o svetovni dediščini	Konvencija o varstvu svetovne kulturne in naravne dediščine	Pariz, 1972	notifikacija 1992
Washingtonska konvencija ali CITES	Konvencija o mednarodni trgovini z ogroženimi prostoživečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami	Washington, 1973	ratificirana 1999
Bonska konvencija	Konvencija o varstvu selitvenih prostoživečih živali	Bonn, 1979	ratificirana 1998
Konvencija o biološki raznovrstnosti	Konvencija o biološki raznovrstnosti	Rio de Janeiro, 1992	ratificirana 1996

7. SOCIALNI MEHANIZMI VARSTVA NARAVE

Če želimo uresničiti cilje in s tem poslanstvo varstva narave, moramo predvsem doseči delovanje le-tega v praksi. Pri tem je zelo pomembno delo z ljudmi kot je izobraževanje, ozaveščanje in komuniciranje. To so bistveni socialni mehanizmi na tem področju. Izobraževanje in ozaveščanje ljudi o pomenu ohranjanja narave ter posledicah nepravilnega ravnanja z njo je ključnega pomena. Pri tem imamo v mislih tako predšolske otroke in vzgojo v vrtcih, nadalje otroke v osnovnih in srednjih šolah in študentsko populacijo, kot del bodočega strokovnega kadra. To poglavje seveda zadeva tudi izobraževanje odraslih bodisi, da je to dodiplomski, podiplomski študij, ali razni tečajji, strokovna izobraževanja, seminarji, itd. Zelo pomemben del izobraževanja je tudi razvijanje upravljaljskih veščin.

Zavarovati neko območje ne pomeni samo izdati zakonskega akta. To je konec koncev le uradni papir, ki brez znanja s katerim bi delovali in ga izvajali v praksi, ne pomeni veliko! Pod izvajanjem v praksi pa smatramo tako pravilno razumevanje in tolmačenje tega akta, kot upravljanje zavarovanega območja z izvedbo vseh ukrepov, ki sodijo v to.

8. NARAVNE VREDNOTE

Pojem naravne vrednote določa ZON na naslednji način: »Naravna vrednota je poleg redkega, dragocenega ali znamenitega naravnega pojava tudi drug vredni pojav, sestavina oziroma del žive ali nežive narave, naravno območje ali del naravnega območja, ekosistem, krajina ali oblikovana narava«

Strokovna merila vrednotenja pa so: izjemnost, tipičnost, kompleksna povezanost, ohranjenost, redkost ter ekosistemska, znanstveno raziskovalna ali pričevalna pomembnost.

9. VRSTE NARAVNIH VREDNOT, KI JIH LAHKO ZASLEDIMO V UDIN BORŠTU

Površinska geomorfološka naravna vrednota

Površinska geomorfološka naravna vrednota je del narave, ki se pojavlja zlasti kot kraška površinska oblika (žlebič, škraplja, vrtača, uvala, kotlič, udornica, draga, kraško polje, kraški ravniki, kraška planota), ledeniška reliefna oblika (ledeniška morena, krnica, balvan, ledeniška dolina, grbina, prag), rečno-denudacijska oblika (korito, soteska, rečna terasa, poplavna ravnica, vršaj), poligenetska reliefna oblika (vrh, gorski greben, sleme, otok, skalne oblike, kot so naravni most/okno, stena, skalni osamelec) ali obalna reliefna oblika (klif, abrazijski spodmol, terasa).

Podzemeljska geomorfološka naravna vrednota

Podzemeljska geomorfološka naravna vrednota je del narave, ki se v naravi pojavlja kot podzemna jama ali brezno. Zakon o varstvu podzemnih jam določa, da je podzemna jama na naravni način nastali prostor v kamnini, ki je v zunanji prostor zaključen z navpično projekcijo roba pokritega dela jame, ali brezno z vhodno depresijo od tam, kjer naklon pobočja preseže 30 stopinj in katerega prehodni del je daljši ali globlji od 10 m, ne glede na to ali je vhod naraven ali je plod človekovega dela. Jame so votline, razpoke, brezna in podzemni rovi in so

lahko suhe ali stalno ali občasno, deloma ali v celoti zalite z vodo. Zaradi morfoloških, hidroloških, favnističnih ali drugih posebnosti se lahko za jamo določi tudi prostor, ki je krajši od 10 m.

Geološka naravna vrednota

Geološka naravna vrednota je del narave, ki je glede sestave in oblike zemeljske skorje ter procesov v njeni notranjosti in na površju ter glede zgodovine Zemlje in evolucije življenja na njej, izjemen, tipičen, kompleksno povezan, ohranjen, redek, znanstvenoraziskovalno ali pričevalno pomemben. V naravi se pojavlja kot nahajališče minerala ali fosila, kot tektonska naravna oblika (prelom, tektonska breča, guba), mineraloška naravna oblika (nahajališče minerala), petrološka naravna oblika (izdanek kamnin), paleontološka naravna oblika (nahajališče fosila), stratigrafska naravna oblika (stratigrafsko zaporedje ali meja), glaciološka naravna oblika (ledeniško jezero, morena, balvan), hidrogeološka naravna oblika (mineralni izvir) ali sedimentološka naravna oblika (sedimentne teksture, evaporiti). Poleg nahajališč mineralov in fosilov so lahko naravne vrednote tudi sami minerali in fosili.

Hidrološka naravna vrednota

Hidrološka naravna vrednota je del narave, ki se pojavlja zlasti kot reka, potok, jezero, morje, del reke, potoka, jezera ali morja, ledenik, izvir, slapišče ali slap.

Botanična naravna vrednota

Botanična naravna vrednota je del narave, ki je ekosistemsko in znanstvenoraziskovalno ali pričevalno pomemben z vidika življenjskega prostora rastlin prostoživečih vrst in se v naravi pojavlja zlasti kot rastišče ogroženih, redkih, endemičnih ali reliktnih vrst, rastišče vrst v azonalnem, disjunktne ali ekstrazonalnem arealu ali klasično nahajališče.

Zoološka naravna vrednota

Zoološka naravna vrednota je del narave, ki je ekosistemsko in znanstvenoraziskovalno ali pričevalno pomemben z vidika življenjskega prostora živali prostoživečih vrst in se v naravi pojavlja zlasti kot habitat ali del habitata ogroženih, redkih, endemičnih ali reliktnih vrst živali ali tipsko nahajališče.

Ekosistemska naravna vrednota

Ekosistemska naravna vrednota je del narave, ki je ekosistemsko in znanstvenoraziskovalno ali pričevalno pomemben z vidika ekosistemov in se v naravi pojavlja zlasti kot ohranjen, redek, vrstno izjemno raznolik del habitatnega tipa, habitatni tip ali večji del ekosistema.

Drevesna naravna vrednota

Drevesna naravna vrednota je drevo ali skupina dreves, ki so izjemnih dimenzij, habitusa, starosti, ekosistemsko, znanstvenoraziskovalno ali pričevalno pomembna, ter vključuje tudi rastišče takšnih dreves in se v naravi pojavlja zlasti kot posamezno drevo zunaj gozdnega

prostora in skupina dreves ali posamezno drevo v gozdu, ki zaradi izjemnih lastnosti odstopajo od dreves v okolici.

Oblikovana naravna vrednota

Oblikovana naravna vrednota je del narave, ki ga je človek oblikoval zaradi vzgoje, izobraževanja, oblikovanja krajinskih elementov ali s katerim drugim namenom in je ekosistemsko in znanstvenoraziskovalno ali pričevalno pomemben. V naravi se pojavlja zlasti kot drevored, skupina dreves, park, botanični vrt, alpinetum ali arboretum.

Krajinska vrednota

Krajinska vrednota je del narave, ki ima zaradi značilnosti žive in nežive narave ter človekovega delovanja izjemno, tipično ali redko obliko, razporeditev ali raznolikost krajinskih elementov in se v naravi pojavlja zlasti kot gorski vrh, sleme, greben, območje z množico ali posebno razporeditvijo različnih krajinskih elementov ali območje z značilnim krajinskim vzorcem.

10. VZROKI OGROŽENOSTI KRAJINE

- Spreminjanje kmetijske rabe (intenziviranje, opuščanje, drugo)
- Izolacija in fragmentacija habitata
- Kemijsko onesnaževanje
- Toplotno onesnaževanje
- Pogozdovanje negozdnih površin
- Rekreacijski pritisk in nemir
- Lov oziroma ribolov (prelov) ali ubijanje z drugimi motivi
- Spremembe v gospodarjenju z gozdovi
- Klimatske spremembe
- Vodnogospodarski ukrepi
- Gradnja objektov in infrastrukture
- Bolezni, zajedalci
- Uporaba bioagensov za zatiranje škodljivcev
- Naseljevanje alohtonih vrst
- Širjenje invazivnih vrst
- Drugo

11. DEJAVNIKI OGROŽANJA

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - pogozdovanje negozdnih površin gozdnega roba
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti
- Požiganje - travišč, grmišč in mejic v vegetacijski sezoni
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Hidromelioracije - regulacije strug
- Agromelioracije - zasipavanje depresij, jarkov, kanalov, močvirij, barij, ribnikov

- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Urbanizacija - izgradnja industrijskega območja
- Urbanizacija - izgradnja hidroenergetskih objektov
- Urbanizacija - izgradnja komunalne infrastrukture
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje deponij
- Košnja - strojna košnja (rotacijske kosilnice)
- Košnja - način spravila pokošene trave (takoj in situ) (siliranje v silosih, bale...)
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije
- Košnja - košnja celotne površine habitata naenkrat
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)
- Spreminjanje strukture kmetijskih zemljišč
- Paša - intenzivna paša

12. PREDLOG VARSTVENIH UKREPOV

- Vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- Vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- Vzdrževanje ali vzpostavljanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- Košnja 1x v letu ali po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- Zagotavljanje mozaične košnje
- Vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljnjo rabo na izsušenih močvirnih traviščih
- Izkrčiti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- Preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih primestnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- Preprečiti požiganje travišč, mejic in drugih grmišč v vegetacijski sezoni
- Preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- Renaturacija habitata na območju izoliranih populacij
- Pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči na podlagi strokovnih smernic

13. NASPROTJA MED RAZLIČNIMI DEJAVNOSTMI IN RABAMI PROSTORA

KMETIJSTVO

Ohranjanje narave

- omejevanje intenzivne pridelave zaradi zmanjševanja prostorske in ekološke pestrosti

(npr. prepovedane spremembe mikroreliefa in površinskega pokrova ter sprememba vodnih količin v vodotokih)

- omejevanje ukrepov, ki bi lahko povzročili onesnaženje tal in podtalja in s tem poslabšali življenjske razmere za ogrožene rastlinske in živalske vrste (intenzivno gnojenje z mineralnimi gnojili in varstvo rastlin z nenadzirano ali pretirano uporabo fitofarmaceutskih sredstev)
- omejevanje ukrepov, s katerimi bi lahko se spremenile vodne in talne razmere oziroma značilnosti
- zmanjšanje možnosti za uporabo sodobnih tehnologij pri pridelavi hrane
- prepoved postavljanja živinorejskih farm in ribogojnic
- omejevanje odvzema vode iz vodotokov za namakanje
- omejevanje ribolova
- zahteva po izvedbi izravnalnih ukrepov, predvsem v obliki nadomestnih biotopov na območjih, na katerih je zaradi posodabljanja kmetijske proizvodnje zmanjšana biotska raznovrstnost
- spodbujanje tradicionalnih oblik kmetovanja na najvrednejših habitatih ogroženih rastlinskih in živalskih vrst, ki so pogojeni z nadaljnjo rabo (npr. orhidejska suha travišča iz habitatne direktive, travniški sadovnjaki z visokodebelnim sadnim drevjem)

Ohranjanje kulturnih vrednot

- omejevanje ukrepov, ki bi lahko povzročili uničevanje ali propadanje arheološke dediščine (intenzivno gnojenje z mineralnimi gnojili in varstvo rastlin z nenadzirano ali pretirano uporabo fitofarmaceutskih sredstev, globoka obdelava tal, postavljanje različnih začasnih konstrukcij)
- omejevanje intenzivne pridelave, ki lahko privede do spreminjanja krajinskih vzorcev (npr. prepovedane spremembe mikroreliefa in površinskega pokrova te morfoloških značilnosti voda)
- omejevanje sprememb parcelne strukture in velikosti obdelovalnih površin
- omejevanje bistvenih sprememb kultur in uvajanja večjih monokulturnih nasadov ter zahteve po kolobarjenju, izmenjavanju različnih kultur in drobni parcelni strukturi ter po ohranjanju krajinskih vzorcev, ki so nastali s tradicionalno obdelavo zemljišč
- omejevanje gradnje proizvodnih objektov, silosov, rastlinjakov ipd. na območju kulturne dediščine
- omejevanje posegov, ki bi lahko spremenili naravne reliefne oblike in mikrorelief ter reliefne oblike, ki so posledica tradicionalne rabe prostora
- zahteve po ohranjanju ter vzdrževanju obdelovalnih površin, s čimer se lahko prepreči zaraščanje kulturnih krajin

GOZDARSTVO

Ohranjanje narave

- zahteve po sonaravnem gospodarjenju z gozdovi brez sajenja monokultur
- prepovedi odpiranja gozdov na naravno ohranjenih območjih
- omejevanje nabiranja plodov, gob in rastlin ter njihovih delov

Ohranjanje kulturnih vrednot

- prepovedi vnosa monokultur zaradi ekoloških in zaradi vidnih značilnosti krajinske zgradbe
- prepoved gospodarske sečnje in nadelave vlak na območjih arheološke dediščine

VODNO GOSPODARSTVO

Ohranjanje narave

- prepovedi sprememb vodnega režima površinskih (ogrožanje ekološko sprejemljivega pretoka) in podzemnih voda (npr. količina, dinamika, kakovost in višina podtalnice)
- zahteve po zahtevnejših ureditvah zaradi vzpostavljanja in ohranjanja posameznih stanj biotopov
- omejevanje vodnogospodarskih ukrepov s katerimi bi se poenostavili habitati tekočih voda in obrežij stoječih voda

Ohranjanje kulturnih vrednot

- prepovedi spreminjanja morfoloških značilnosti površinskih vodnih pojavov in obvodnega sveta z obrežno zarastjo kot pomembne prvine v krajinski zgradbi

POSELITEV

Ohranjanje narave

- omejevanje širitve naselij zunaj obstoječih ureditvenih območij, še zlasti v bližini naravno ohranjenih območij, če se po preveritvah izkaže, da v naseljih ni mogoče zagotoviti stavbnih zemljišč
- omejevanje razvoja industrije oziroma proizvodnih in drugih dejavnosti, ki bi lahko povzročile kemična onesnaženja in zmanjšale biotsko raznovrstnost
- omejevanje posegov, ki bi lahko pomenili spremembo naravnih reliefnih oblik in mikroreliefa
- omejevanje krčenja zarasti
- prepoved dejavnosti, ki bi lahko povzročile kakršnakoli onesnaženja zraka, tal in vode s katerimi bi se zmanjšale ekološke vrednosti

Ohranjanje kulturnih vrednot

- omejevanje širitve naselij zunaj obstoječih ureditvenih območij, še zlasti v naseljih, ki se uvrščajo v kategorijo kulturne dediščine, pri čemer mora širitev izhajati iz celostnih preveritev prostorskih možnosti
- omejevanje nove pozidave (lokacijsko, funkcionalno, oblikovno) na območjih kulturne dediščine
- zahteve za celostno obravnavo naselbinske dediščine in s tem za pripravo zahtevnejših prostorskih izvedbenih aktov, – omejevanje razvoja industrije oziroma proizvodnih in drugih dejavnosti, ki bi lahko spremenile značaj naselij in morfološko

strukturo poselitve

- omejevanje posegov, ki bi lahko pomenili spremembo reliefnih oblik, ki so posledica tradicionalne rabe prostora

TURIZEM IN REKREACIJA

Ohranjanje narave

- omejevanje graditve infrastrukturnih objektov, namenjenih bivanju, lovu, ribolovu, turizmu in športu, razen na za to določenih krajih
- prepoved graditve sekundarnih bivališč na naravno ohranjenih območjih
- omejevanje graditve prometnih povezav na naravno ohranjenih območjih
- omejevanje gibanja obiskovalcev in prepoved prirejanja množičnih prireditev na naravno ohranjenih območjih (npr. gozdni rezervati, kraške jame)
- omejevanje kampiranja in kopanja v naravnih vodah zunaj posebej označenih mest
- omejevanje lova, lovskogojitvenih ukrepov in postavljanja obor za rejo prostoživečih vrst ter prepoved vnašanja neavtohtonih vrst
- prepoved umetnega zasneževanja
- omejevanje posegov, ki bi lahko pomenili spremembo naravnih reliefnih oblik in mikroreliefa

Ohranjanje kulturnih vrednot

- omejevanje graditve sekundarnih bivališč na območjih kulturnih vrednot in na njihovih vplivnih območjih, pri čemer je treba zagotoviti celovito načrtovanje novogradenj in prenov
- omejevanje posegov, ki bi lahko pomenili spremembo reliefnih oblik, ki so posledica tradicionalne rabe prostora

INFRASTRUKTURA

Ohranjanje narave

- prepoved graditve termoelektrarn, hidroelektrarn in večjih nadzemnih vodov na območjih ohranjanja narave
- omejevanje graditve infrastrukturnih objektov in omrežij zunaj naselij; izjema je infrastruktura, ki je ni mogoče graditi v že obstoječih koridorjih
- zahteva po vzpostavitvi nadomestnih območij ali drugih območij, pomembnih za ohranjanje biotske raznovrstnosti, predvsem kot oblika izravnalnih ukrepov pri uničenju ali zmanjšanju vrednih habitatov omejevanje poseganja v podtalje na območjih geoloških in geomorfoloških naravnih vrednot
- omejevanje posegov, ki bi lahko pomenili spremembo naravnih reliefnih oblik in mikroreliefa
- omejevanje dejavnosti, ki bi lahko ob gradnji in/ali delovanju povzročile onesnaženje kraškega podtalja (npr. speljava naftovoda, plinovoda)
- omejevanje graditve pomembnejših cest in odvijanja prometa na naravno ohranjenih območjih

- omejevanje posodabljanja cest in spremljajočih ureditev (asfaltiranje, postavitve klasičnih odbojnih ograj, betonskih ograj ipd.) na območjih ohranjanja narave

Ohranjanje kulturnih vrednot

- prepoved graditve termoelektrarn, hidroelektrarn, vetrnih elektrarn in večjih nadzemnih vodov in razdelilnih energetske postaje na območjih kulturnih vrednot in na vplivnih območjih, predvsem pa na območjih vidnega stika
- prepoved graditve nadzemnih vodov, čistilnih naprav, odlagališč odpadkov in podobnih objektov na območjih kulturne dediščine in v njihovem vidnem stiku
- omejevanje posegov, ki bi lahko spremenili izjemne reliefne oblike, ki so posledica tradicionalne rabe prostora
- zahteve po prilagojenih ureditvah pomembnih cest in občestnega prostora (npr. zahteva po uporabi materiala, ki zahteva več vzdrževalnih del idr.)
- posebne zahteve pri obnovi vodosilnih objektov
- posodabljanje cest omejevati na obstoječe trase

PRIDOBIVANJE MINERALNIH SUROVIN IN ODLAGANJE MATERIALA

Ohranjanje narave

- prepoved odpiranja površinskih kopov in odvzemanja materiala iz strug vodotokov
- omejevanje rabe obstoječih kopov na obseg, ki zadošča potrebam prebivalcev oziroma naselij na varovanih območjih
- omejevanje raziskovanja nahajališč mineralnih surovin
- prepoved povzročanja vibracij in eksplozij
- omejevanje posegov, ki bi lahko pomenili spremembo naravnih reliefnih oblik in mikroreliefa
- omejevanje odlaganja materiala na območjih, na katerih bi sicer lahko spremenili relief in mikrorelief ter zmanjšali ekološke vrednosti na območjih ohranjanja narave
- omejevanje odlaganja materiala oziroma urejanja odlagališč, kjer bi odlaganje in povečan tovorni promet pomenila motnjo v naravnem okolju
- prepoved odlaganja materiala, ki ne izvira iz varovanega območja

Ohranjanje kulturnih vrednot

- prepoved povzročanja vibracij in eksplozij
- omejevanje odlaganja materiala oziroma urejanja odlagališč, kjer bi odlaganje in povečan tovorni promet pomenila motnjo na območjih kulturnih vrednot
- omejevanje posegov, ki bi lahko spremenili reliefne oblike, ki so posledica tradicionalne rabe prostora
- omejevanje odlaganja materiala na območjih, na katerih bi sicer lahko zmanjšali vidne vrednosti na območjih kulturnih vrednot
- prepoved odpiranja novih površinskih kopov na območjih kulturnih vrednot in območjih v njihovem vidnem stiku

14. CILJI

Cilji naravnih vrednot

Temeljni cilj ohranjanja narave je ohranitev prvin, ki kažejo prvobitnost, avtohtonost, enkratnost, izjemnost, pestrost, raznovrstnost, redkost, starost, pričevalnost in prepoznavnost.

Skladno s tem ciljem je treba na območjih ohranjanja narave zagotoviti:

- ohranitev obsega in razporeda naravno ohranjenih območij in območij z visoko stopnjo biotske raznovrstnosti, pestrosti, predvsem pa vodnih pojavov in obvodnega sveta ter gozdov, pa tudi kulturnih krajin s tradicionalno rabo tal, s katero se vzdržujejo nekateri habitati ogroženih rastlinskih in živalskih vrst
- nemoteno odvijanje naravnih procesov (npr. naravne sukcesije)
- ohranitev in ponovno vzpostavljanje naravne krajinske zgradbe in krajinske pestrosti
- ohranitev ekološko pomembnih območij, habitatov in koridorjev (selitvenih poti)
- izboljšanje stanja (sanacije) razvrednotenih območij, pri čemer naj se z uveljavljanjem naravne sukcesije prednostno vzpostavljajo sekundarni biotopi

Cilji kulturnih vrednot

Cilj varstva kulturnih vrednot je varovanje in ohranjanje prvin, ki so izvirne, izjemne, značilne, imajo visoko pričevalno vrednost, kažejo razvojno kontinuiteto, bogastvo in različnost ter prepletanje kulturnih pojavov in sožitje z naravnimi danostmi. Tako naj se ohranjajo ali pa ponovno vzpostavljajo vrednosti posameznih kulturnih spomenikov, pa tudi visoka stopnja prostorske pestrosti, skladnosti in za posamezne krajinske vzorce značilnega prostorskega reda, ob tem pa tudi simbolni pomeni naravnih in kulturnih prvin.

Zato so cilji varstva kulturnih vrednot predvsem:

- ohranitev značilnosti, celovitosti, pričevalne vrednosti in neokrnjenosti posameznih kulturnih spomenikov
- ohranitev čim večjega obsega prostora, ki stremi k ohranitvi kmetijske rabe prostora in poseljenosti ter temeljnih prostorskih razmerij na območjih značilnih, redkih in ogroženih krajinskih vzorcev
- ohranitev izjemne tradicionalne rabe prostora
- ohranitev celovitosti in vrednosti objektov in območij kulturne dediščine v krajini, predvsem pa objektov in območja z velikimi simbolnimi, asociacijskimi in kulturnimi pomeni ter vidno izpostavljenih objektov
- ohranitev skladnih razmerij, pri čemer so zlasti pomembni umestitev poselitve v krajino, stiki poseljenih in obdelovalnih površin, način obdelave tal, stopnja členjenosti površinskega pokrova ter ohranjenost vodnih prvin in obvodnega sveta

15. SPLOŠNE USMERITVE IN UKREPI ZA URESNIČEVANJE OHRANJANJA NARAVE IN VARSTVA KULTURNIH VREDNOT

- narava oziroma naravne prvine se ohranjajo na varovanih območjih in zunaj njih;
- ohranjanje narave zunaj območij, prikazanih v tej zasnovi, se zagotavlja v

načrtovalskih postopkih s pripravo naravovarstvenih smernic in zavarovanji posameznih vrednot;

- namenska raba na varovanih območjih se podrobneje načrtuje na podlagi strokovnih podlag in študij ranljivosti prostora na regionalni in lokalni ravni;
- zahteve v aktih o zavarovanju, ki vsebujejo omejitve glede namenske rabe ali jo pogojujejo, je treba predhodno uskladiti na ravni prostorskega akta, ki namensko rabo določa,
- pri prekrivanju območij ohranjanja narave z območji varstva kulturne dediščine se prednostne naloge, povezane z namensko rabo, opredelijo v strokovnih podlagah za prostorske akte na regionalni in lokalni ravni;
- akti o zavarovanju se lahko sprejmejo, ko so strokovne podlage vsebinsko usklajene medsebojno in z namensko rabo, ki je opredeljena v prostorskem aktu;
- na varovana območja se z infrastrukturo, novo poselitvijo ali energetskimi objekti praviloma ne posega;
- izjeme so dovoljene le na podlagi posebnih preveritev, predvsem pa strokovnih podlag, analiz ranljivosti prostora in presoj vplivov na okolje, s katerimi se ovrednotita prostorska in družbena sprejemljivost posegov ter dajo sprejemljive različice;
- za izjemne posege se oblikujejo posebni pogoji, ki lahko pripomorejo k ublažitvi posegov in njihovih posledic.

16. USMERITVE ZA DEJAVNOSTI NA OBMOČJIH NARAVNIH VREDNOT

Gozdarstvo, lov

Za izvajanje gozdarske dejavnosti veljajo na teh območjih poostrene zahteve glede uresničevanja varstvenih interesov. Pomen lesnoproizvodne funkcije se zmanjšuje na račun funkcij gozda, ki so povezane z ohranitvijo naravnih ekosistemov in habitatov redkih, ogroženih in značilnih prostoživečih živalskih in rastlinskih vrst.

- zagotavljati ohranitev razvoja naravnih procesov
- postopoma zagotoviti širša (vplivna) območja
- zagotoviti nadzorovan obisk, posebej v občutljivih in izredno naravno ohranjenih ekosistemih in sezonsko omejiti obiskovanje
- omogočiti nedestruktivno študijsko oziroma raziskovalno dejavnost, ki ne sme povzročati negativnih vplivov na sestoje oziroma gozdni ekosistem
- zagotoviti izvajanje ukrepov za zagotavljanje ustreznega števila oziroma sestave populacij prostoživečih divjih živali
- prepovedano je naseljevanje in doseljevanje živali tujerodnih vrst
- ohranjati naravno ohranjenost območij, na katerih so pogojno dovoljeni gozdnogospodarski posegi
- zagotoviti možnosti za postopno uvedbo rezervatnega varstva najvrednejših in najbolj ogroženih gozdov
- material za vzdrževanje gozdnih cest pridobivati v zakonitih površinskih kopih zunaj območij prednostnega varstva s strokovno opredeljenimi načini pridobivanja in s sprotnimi sanacijskimi ukrepi
- preprečiti izvedbo gozdnih premen in pospeševati naravno pomlajevanje

- preprečiti saditev bolj ali manj monokulturnih nasadov, ki zaradi gospodarskih razlogov zmanjšujejo ekološke vrednosti
- preprečiti zasaditev novih monokultur smreke
- lovsko dejavnost v teh gozdovih izvajati le kot ukrepe za zagotavljanje ustreznega števila oziroma sestave populacij prostoživečih živali.

Pri gojitvi in negi prostoživečih žival je treba predvsem:

- zagotoviti ukrepe za številčno ustrežnejše (manjše) populacije in boljšo kondicijo populacij (zdravstveno stanje, vitalnost ipd.)
- preprečiti vnašanje tujerodnih živalskih vrst
- vzdrževati gozdni rob s košnjo košenic in senožeti kot pomembne prehranjevalne podlage za prostoživeče živali
- preprečevati motnje v naravnem okolju (npr. hrup, preštevilčni obiski) pri izvajanju vseh gojitvenih ukrepov in lovski dejavnosti
- ohranjati in obnavljati obstoječe objekte za lovsko dejavnost (krmišča, lovske kočice – prenočišča

Kmetijstvo

S tradicionalno rabo tal so se vzpostavili biotsko pestri ekosistemi, ki jih je mogoče ohraniti le z nadaljnjo kmetijsko rabo. Na takih območjih je treba predvsem:

- ohranjati nadaljnjo kmetijsko rabo tal
- preprečevati posodabljanje poljedelstva, ki bi zahtevalo spremembo vodnega režima v tleh ali celo posege v površinske vode, preoblikovanje parcelne strukture in uvedbo monokultur na večjih površinah
- spodbujati tudi biološki, sonaravni, ekstenzivni način kmetovanja
- preprečevati uporabo zaščitnih sredstev v kmetijstvu na območjih kraških jam

Turizem, rekreacija

Ureditve, potrebne za turistične in rekreativne dejavnosti, so omejene na obstoječe vsebine in obseg in na naravne vrednote, ki jih turistični obisk ne more uničiti ali poškodovati in v njih motiti odvijanja naravnih procesov. Pri načrtovanju izletniškega turizma in rekreacije v naravnem okolju je dovoljeno tudi uvajanje novih oblik dejavnosti, pri čemer pa je treba zagotavljati, da to ne bo povzročilo poslabšanja naravnih in ustvarjenih vrednot. Predvsem je treba:

- ohranjati obstoječo ponudbo, morebitne širitve in spremembe dejavnosti pa uvajati le na podlagi strokovnih preveritev
- izdelati prostorske akte za območja naravnih vrednot, na katerih je (pričakovati) velik obisk ter na tej podlagi urejati počivališča, nameščati opremo za zbiranje odpadkov z urejenim odvozom ter graditi drugo infrastrukturo
- ob pešpoteh je na podlagi določil prostorskega akta in upravljalvskega načrta dovoljena postavitve bivakov na lokacijah, ki so preverjene z vidika vplivov na okolje (npr. vidne izpostavljenosti, motenj ekosistema)
- motorni promet (osebna vozila) omejiti na lokalne ceste

- zagotoviti urejena parkirišča v bližini turističnih točk, dovoljene so pasivne oblike rekreacije v naravnem okolju (ogledi, izletništvo, sprehajanje, džoging, smučarski tek, fotolov), ki ne povzročajo čezmerne obremenitve s hrupom in škodljivimi snovmi in ne zahtevajo posebnih ureditev
- vožnja z gorskimi kolesi je dovoljena na cestah, na katerih je dovoljen tudi motorni promet in na poteh, ki jih določita prostorski akt in upravljavski načrt
- obiskovanje turističnih ciljev je praviloma dovoljeno posamično in skupinsko
- prepovedane so dejavnosti in posegi, kot je umetno zasneževanje

Vodno gospodarstvo

Na območjih varstva naravnih vrednot niso dovoljeni posegi v vodotoke, jezera in mokrišča, ki bi spreminjali vodni režim in morfologijo vodnih pojavov ter zmanjševali biotsko raznovrstnost, razen izjemoma (sanitarne sečnje, nujni ukrepi za vzdrževanje vodnega režima dolvodno ipd.). Posegi pri morebitnih sanacijah po naravnih nesrečah naj se načrtujejo ob upoštevanju dejstva, da so to naravna območja, na katerih imajo naravni procesi prednost in je treba posege omejiti na najnujnejše (npr. preprečevanje nadaljnjih naravnih nesreč in njihovih posledic zunaj območij ohranjanja naravnih vrednot).

Infrastruktura

Zaradi narave infrastrukturnih omrežij, ki povezujejo bolj ali manj oddaljene točke v prostoru, se ni mogoče povsem izogniti prečkanjem teh omrežij z najstrože varovanimi območji. Zato je pri njihovi graditvi in vzdrževanju treba upoštevati konkretne prostorske razmere in:

- se čim bolj izogibati poteku infrastrukturnih omrežij po območjih prednostnega varstva naravnih vrednot
- po izvedbi kakršnih koli posegov v prostor odpraviti poškodbe prostorskih prvin, vključno s ponovno vzpostavitvijo prekinjenih sezonskih selitvenih poti živali
- pri izvedbi neizogibnih infrastrukturnih objektov - omrežij zagotoviti sprotno sanacijo poškodb vegetacije, tal in reliefa
- po izvedbi infrastrukturnih objektov zagotoviti spremljanje stanja oziroma razvoja naravnih procesov,
- ob prenavljanju obstoječih in pri novogradnjah elektroenergetskih omrežij predvideti kabelske izvedbe ter poteke zunaj sklenjenih gozdnih območij ali pa vsaj načrtovati t. i. »ekološke« daljnovode, pri čemer pa se je treba izogniti posegom v značilne, redke ali izjemne mikroreliefne pojave, biotope in druga vrednejša območja

17. USMERITVE ZA DEJAVNOSTI NA OBMOČJIH KULTURNIH VREDNOT

Kmetijstvo

Kmetijska dejavnost je bistvenega pomena za obstoj dela lokalnega prebivalstva in s tem tudi ohranitev kulturne krajine. Nadaljnja kmetijska raba je odvisna od naravnih in družbenih razmer, zato je na takih območjih treba:

- ohranjati kmetijske površine v zatečenem obsegu, kar pomeni, da bo treba spremeniti sedanje stanje, ki ponekod kaže izrazite težnje opuščanja kmetovanja in s tem zaraščanja nekdanj obdelanih kmetijskih površin
- preprečevati tako posodabljanje poljedelstva, ki bi zahtevalo spremembo vodnega režima v tleh ali celo posege v površinske vode, preoblikovanje parcelne strukture in uvedbo monokultur na večjih površinah
- vzdrževati gozdne robove
- zagotoviti razvojne možnosti za lokalno prebivalstvo ob upoštevanju naravnih prostorskih razmer
- spodbujati tudi biološki, sonaravni, ekstenzivni način kmetovanja glede na posebne možnosti posameznih območij ter omogočati predelavo in trženje teh pridelkov
- ohranjati temeljne značilnosti parcelne strukture in zatečena prostorska razmerja (strnjena naselja in stiki naselbin z obdelovalnimi površinami, prostorski poudarki in drobna členjenost kmetijskih zemljišč z omejkami, obdelovalnimi terasami, osamelimi drevesi in podobno)
- povezovati kmetijsko dejavnost s turizmom (turizem na kmetiji, prenočišča, ponudba pridelkov) in drugimi gospodarskimi dejavnostmi na območju
- navedene usmeritve uveljavljati postopno, in sicer v sodelovanju z lokalnim prebivalstvom in kmetijsko svetovalno službo

Gozdarstvo

Na območjih varstva kulturnih spomenikov je potrebno ohranjati obstoječi obseg gozdnih površin kot pomembne prvine v kulturni krajini. Goloseki in gozdne premene ter urejanje nasadov in gradnja gozdnih cest in vlek na teh območjih niso sprejemljivi, zlasti če gre za možna območja arheološke dediščine. Tu je treba uveljavljati sonaravno gospodarjenje z gozdovi.

Vodno gospodarstvo

Na območjih kulturnih spomenikov naj bodo vodnogospodarske ureditve omejene le na manjše posege. Spremembe vodnega režima naj bodo čim bolj omejene in povzročene le z ukrepi, s katerimi se bo zagotavljala varnost poselitve pred visokimi vodami, vključno z izbirnimi, sanitarnimi sečnjami obvodne drevnine in nujnimi ukrepi za vzdrževanje vodnega režima dolvodno. Pri tem je treba z ustreznimi tehnološkimi rešitvami zagotoviti ohranjanje naravne morfologije vodnega in obvodnega prostora ter vrstne sestave obvodne zarasti, ki s svojo morfološko zgradbo pomembno zaznamuje kulturno krajino.

Poselitev

Na območjih kulturnih spomenikov državnega pomena in na njihovih vplivnih območjih se poselitev pojavlja v obliki tradicionalnih, izrazitih naselbinskih vzorcev in izstopajočih arhitekturnih členov, ki dopolnjujejo krajinsko zgradbo in ji povečujejo njene vrednosti, zato je treba na teh območjih:

- ohranjati kakovostne obstoječe robove poselitve, novo pozidavo pa predvideti le kot dopolnjevanje, zaokrožanje kakovostne obstoječe strukture naselij in nasploh preprečevati razpršeno pozidavo
- gradnja počitniških hiš je dovoljena na le za to predvidenih območjih
- v naseljih zagotavljati ustrezno infrastrukturno opremljenost
- za preprečitev opuščanja naselij je smotno v okviru poselitve predvideti objekte oziroma prostorske možnosti za stalno in občasno bivanje ter za kmetijsko dejavnost in obrtno proizvodne dejavnosti, ki se navezujejo na naravne danosti in tradicijo posameznih območij
- pri vseh posegih na poselitvenih območjih (širitve, prenove, dopolnilne gradnje, spremembe namembnosti objektov in zemljišč) zagotavljati ohranitev sedanjih prostorskih razmerij in s tem sedanje krajinske vzorce
- pri novih ureditvah ohranjati morfološke značilnosti kakovostne grajene strukture

Turizem in rekreacija

Območja kulturnih spomenikov državnega pomena imajo velike možnosti za razvoj turizma, saj so pogosto nosilci narodne identitete, v katerih so opredmeteni nekdanji načini življenja, tradicionalne oblike pridelovanja hrane in sožitja z naravo ter vzdržnega prostorskega razvoja. Zato je treba na teh območjih usmerjati prostorski razvoj turizma in rekreacije z razvojem obstoječih, pa tudi z uvajanjem novih oblik dejavnosti ter ob tem:

- turistično ponudbo oblikovati glede na možnosti in omejitve posameznih spomenikov in okoliških območij
- uveljaviti posebne oblike turizma in rekreacijskih dejavnosti, ki bodo posamezna območja lahko predstavile kot izjemna v slovenskem in širšem merilu
- zagotoviti visoko raven turistične ponudbe in jo oblikovati za zahtevne domače in tuje goste
- turistično ponudbo povezovati s kmetijstvom (turizem na kmetiji, ponudba raznovrstnih pridelkov ter izdelkov na kmetijah, prenočišča), z gospodarskimi dejavnostmi (lesna industrija, drobna obrt in druga obrt, povezana z obdelavo in predelavo lesa) ter uveljavljati raziskovalni turizem, šole v naravi in podobne dejavnosti, uveljavljati predvsem oblike rekreacije, ki ne bodo povzročale čezmernih obremenitev okolja: izletništvo, hoja in sprehajanje, džoging, smučarski tek, fotolov, obiskovanje razglednih točk in naravnih znamenitosti ter kulturnih spomenikov, obiskovanje kraških jam in brezen, kolesarjenje, kopanje, čolnarjenje, lov, ribolov, jahanje, lokostrelstvo in podobno, predvideti ustrezno celostno podobo in poenoteno ter razpoznavno opremo posameznih območij (obvestila, oznake, pojasnjevalne in pregledne karte in table, počivališča ipd)

Infrastruktura

Glede na to, da so vrednosti kulturnih spomenikov in njihovih vplivnih območij pogosto posledica zelo zadržanega razvoja v preteklosti, je infrastrukturna opremljenost teh območij bolj ali manj slaba. Pomanjkanje infrastrukture znižuje kakovostno raven življenja na teh območjih, zato je treba zagotoviti ustrezne prenove in izjemoma tudi novogradnje

infrastrukture, s čimer bi lahko prispevali k obstoju lokalnega prebivalstva, a hkrati zaradi posegov v prostor povzročili razvrednotenje teh območij. Zato je treba:

- z infrastrukturnimi objekti in omrežji zagotoviti ustrezno opremljenost poselitvenih območij in s tem doseči primerjalno enake možnosti za lokalno prebivalstvo
- dopolniti prometna in energetska omrežja ter omrežja zvez
- predvideti ustrezne načine za čiščenje odpadnih vod iz manjših naselij
- pri načrtovanju vseh posegov v povezavi s prenovami in (izjemoma) novogradnjami predvideti sonaravne rešitve (npr. "ekološki daljnovodi", predvsem pa zemeljski namesto zračnih vodov ipd.) in za umeščanje koridorjev in objektov poiskati mesta, ki niso vidno izpostavljena, in mesta, kjer ni arheoloških najdišč
- pri izvajanju vseh posegov, povezanih z gradnjo in prenovo infrastrukturnih objektov in koridorjev, zagotavljati sprotno in končno sanacijo, ki mora zagotoviti uresničevanje zelenega stanja posameznih območij
- pri določanju lokacij za objekte v sklopu telekomunikacij je treba preprečiti postavitev potencialno vidno motečih objektov na ožja območja varstva kulturnih vrednot in na območje njihovega vidnega stika

18. VLOGA ZAVAROVANEGA OBMOČJA PRI RAZVOJU

Kar se tiče zaposlitve pa je potrebno najprej identificirati katere naravovarstvene aktivnosti v zavarovanih območjih zagotavljajo dotok finančnih sredstev na podlagi katerih bi bilo mogoče ustvariti zaposlitvene možnosti.

To pa so lahko dela v gozdarstvu, nadzor rezervata, prodaja spominkov, vodenje obiskovalcev, znanstvenoraziskovalno delo, vzdrževanje poti, urejanje vodnega režima močvirij, razni gradbeni posegi, turistične kmetije, rekreacija ... ipd.

19. INOVATIVNI UČNI PRISTOPI K POUČEVANJU IN UČENJU VSEBIN O ZAVAROVANIH OBMOČJIH

Skrb za krajino, njeno varstvo in razvoj pa moramo podati predvsem mlajšim rodovom na inovativen način, če hočemo da se okolje ohrani tudi za prihodnje rodove s tem, da mladi rod z doživljanjem in raziskovanjem prostora in zgodovine spozna z vso problematiko in sicer z:

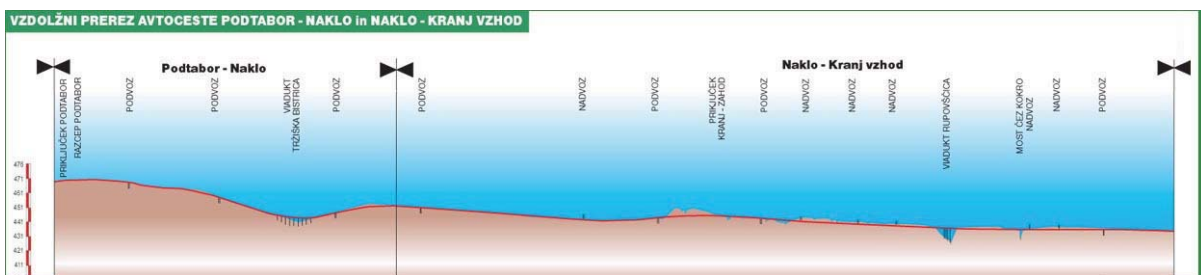
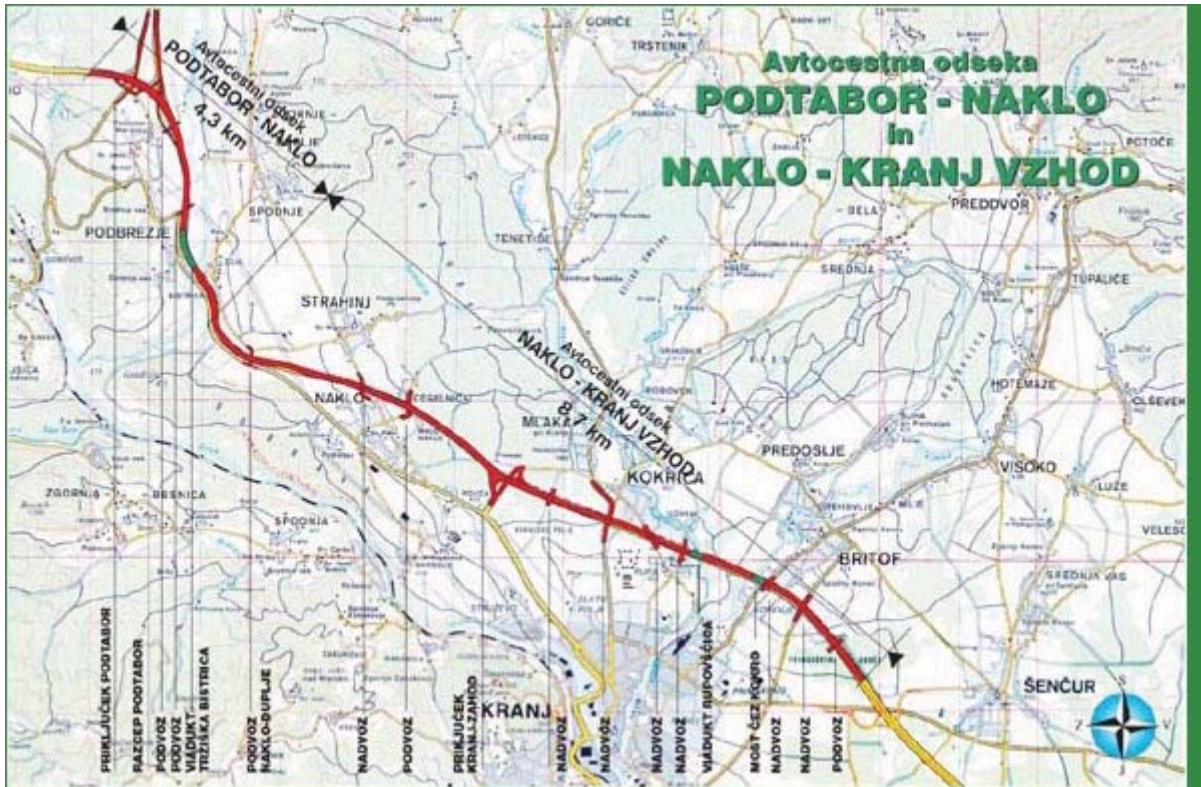
- Izkustveno in aktivno učenje
- Degradacija
- Kritično mišljenje
- Inovativnost in vedoželjnost
- Interdisciplinarnost ter povezava učnih vsebin z življenjsko situacijo
- Ciljno usmerjena aktivnost
- Diferenciacija in individualizacija učencev
- Samostojno zbiranje gradiva
- Razvijanje komunikacije
- Samoizobraževanje

20. MEDIJI IN INTERPRETACIJA NARAVE

MEDIJ INTERPRETACIJE	PREDNOSTI	SLABOSTI
RAZLAGALNE TABLE	• enostavno predstavljanje; • ni omejeno število obiskovalcev; • enostavna uporaba za obiskovalce; • kombinacija besedila in slikovnega gradiva zadovolji ljudi različnih učnih stilov; • pomoč pri orientaciji;	○ lahko kvarijo izgled pokrajine; ○ izpostavljenost vandalizmu; ○ prevelika gostota tabel vodi v ignoranco s strani obiskovalcev;
VODENE UČNE POTI	• zelo učinkovita oblika interpretacije; • fleksibilnost; • možnost kompleksne predstavitve;	○ primerno za majhne skupine; ○ zahteva trženje, promocijo in stalno prostega vodnika;
PUBLIKACIJE	• uporabnost tudi v kombinaciji z drugimi mediji ali samostojno; • vsebujejo več podrobnosti kot npr. razlagalna tabla ali pano; • pomoč pri orientaciji;	○ organizacija učinkovitega razdeljevanja; ○ stalne zaloge; ○ možnost uničevanja;
AUDIO POTI	• lahko so več jezične; • pripovedovanje predstavitve; • omogočajo ustvarjalno oblikovanje;	○ izoliranost posameznika; ○ relativno drage; ○ zahteva se dejavno premišljeno poslušanje;
RAČUNALNIŠKE INTERAKCIJE	• spodbuja povezovanje; • moderno – privlačno; • ustvarjanje kombinacije slik, teksta in zvoka;	○ dragi programi, nastavitve in vzdrževanje; ○ tehnologija hitro zastara;
INFORMACIJSKI CENTRI	• predstavitev zgodbe v celoti; • sprejme veliko obiskovalcev; • v njem so lahko združeni mnogi drugi mediji;	○ oblikovanje in delovanje je drago; ○ velika konkurenca medijev; ○ potrebuje visoko profesionalno vodenje;

21. AVTOCESTNI ODSEK ČEZ UDIN BORŠT

Avtocestni odsek Naklo - Kranj, dolžine 8,7 km, je zgrajen kot razširitev obstoječe, leta 1985 zgrajene polovične avtoceste v popolno štiripasovnico. Gradnja se je začela leta 1998, odsek je bil dograjen in predan prometu v letu 2000. Investicijska vrednost izgradnje odseka znaša 17,94 milijona evrov.

Dolžina avtocestnega odseka Naklo - Kranj je 8,7 km. Grajen je bil fazno - najprej kot dvopasovna avtocesta (1983-1985), kasneje pa razširjen v štiripasovnico v okviru Nacionalnega programa izgradnje avtocest (1998-2000). Danes je to štiripasovnica z vmesnim ločilnim pasom. Normalni prečni profil znaša 28,0 m: srednji ločilni pas je širok 4,00 m, robna pasova 0,50 m, vozna in prehitevalna pasova 3,75 m, odstavna pasova 2,50 m, zunanja robna trakova 0,20 m in bankini 1,30 m. Najmanjši horizontalni radij je 1.600 m, najmanjši vertikalni radij 30.000 m, največji podolžni nagib pa znaša 1,59%. Avtocesta je projektirana za računsko hitrost 120 km/h.

Na avtocestnem odseku Naklo - Kranj vzhod so bili v okviru dograditve dodatnih dveh pasov zgrajeni 4 premostitveni objekti:

viadukt Rupovščica - za smer proti Jesenicam (dolžina 167,10 m);
most čez Kokro - za smer proti Jesenicam (dolžina 50,60 m);
2 podvoza v skupni dolžini 14,00 m. Ostali podvozi in nadvozi so bili zgrajeni že leta 1985 v okviru izgradnje dvopasovne avtoceste.

Ob dograditvi dvopasovne avtoceste v štiripasovno je bilo izkopano 362.000 m, za nasipe pa uporabljeno 187.000 m³ materialov.

V okviru dograditve dodatnih dveh pasov je bilo na avtocestnem odseku Naklo - Kranj vzhod potrebno zgraditi priključek Kranj zahod, ki na avtocesto navezuje regionalno cesto Ljubljana - Kranj - Jesenice, 5 preusmeritev cest v skupni dolžini 1.127 m in križanji z rekama Rupovščica in Kokra. Zgrajeni so še kanalizacijski vodi na območju Britofa in Kokrice, protihrupna zaščita v skupni dolžini 3.250 m, dograjen je sistem klica v sili ter urejena odvodnja padavinskih in meteornih voda.

22. VAROVANO OBMOČJE IN ODLAGALIŠČA ODPADKOV

Prekomerna rast prebivalstva, industrializacija, urbanizacija ter razsipna poraba naravnih virov so povzročitelji obremenjevanja planetnega okolja in pokrajinskih ekosistemov.

In odpadki je vsaka tista snov, ki nam v danem trenutku več koristno ne služi in bi se jo zato radi znebili. To je najsplošnejša definicija odpadka, ki pa pomeni, da je odpadki vse tisto česar danes ne znamo ali še nismo pripravljeni ponovno oziroma energetsko izkoriščati.

Ravnanje z odpadki je odsev kulturne ravni posameznika in družbe. Obstaja veliko alternativ za obdelavo odpadkov, ki pa so vse povezane s stroški. Zato bi se vsi morali zavedati tega, da pridelamo čim manjše količine odpadkov. **»Najboljši odpadki so tisti, ki sploh ni nastal«**

Zato je potrebno, da se zmanjša obremenjevanje okolja in da se koristno uporabi čim več surovin in energije. Glavni razlogi pa so vedno bolj pereči problemi zaradi odpadkov:

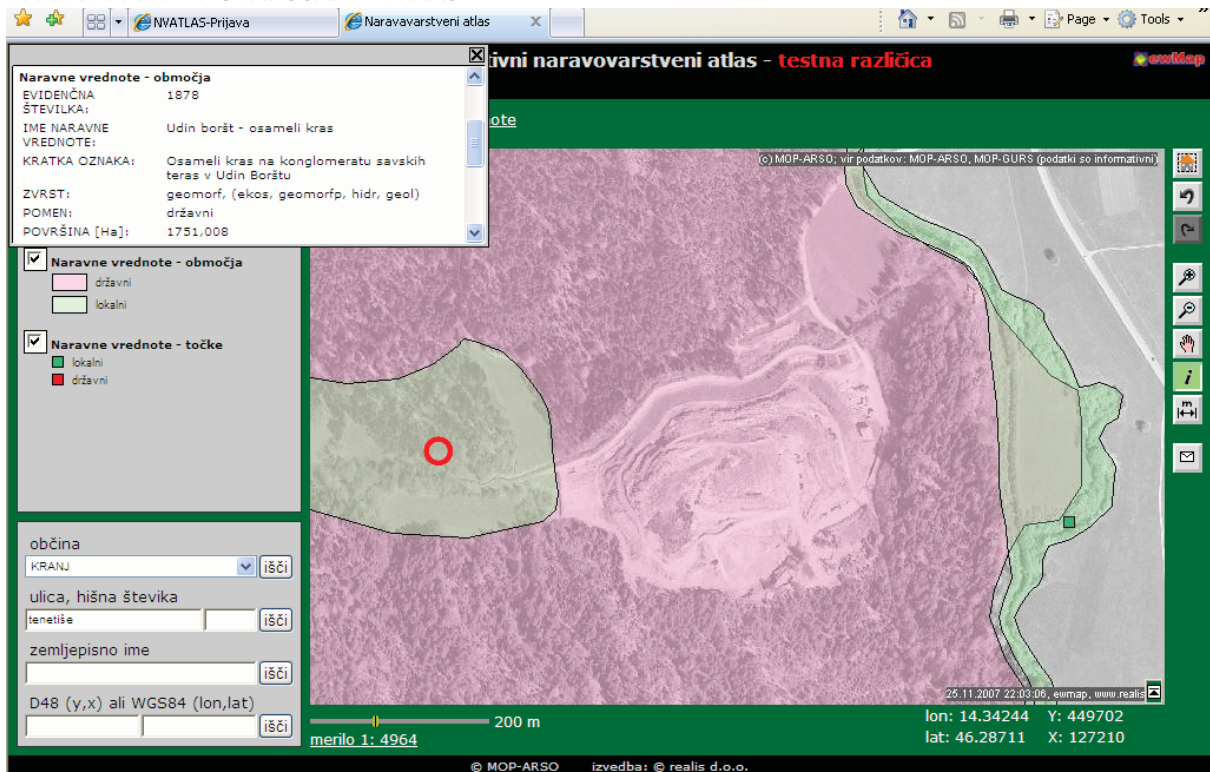
- Voluminoznost (prostornost)
- Higijenske nevarnosti: bakteriološka, nevarne snovi za človeka, rastline, živali, okolje
- Mehanske nestabilnosti odlagališč
- Možnosti vžiga in eksplozije (metan, CO)
- Izpiranje na poplavnih območjih in v deževnem času (topne soli, minerali, org.snovi, toksične snovi, hranljive snovi...)
- Kopičenje škodljivih sestavin v organizmih
- Uničevanje favne in flore na neposredni lokaciji in v širši okolici
- Degradacija površin in omejevanje urbanističnega načrtovanja
- Prenos preko živali in insektov v širšo okolico

Poplavljeno območje september 2007

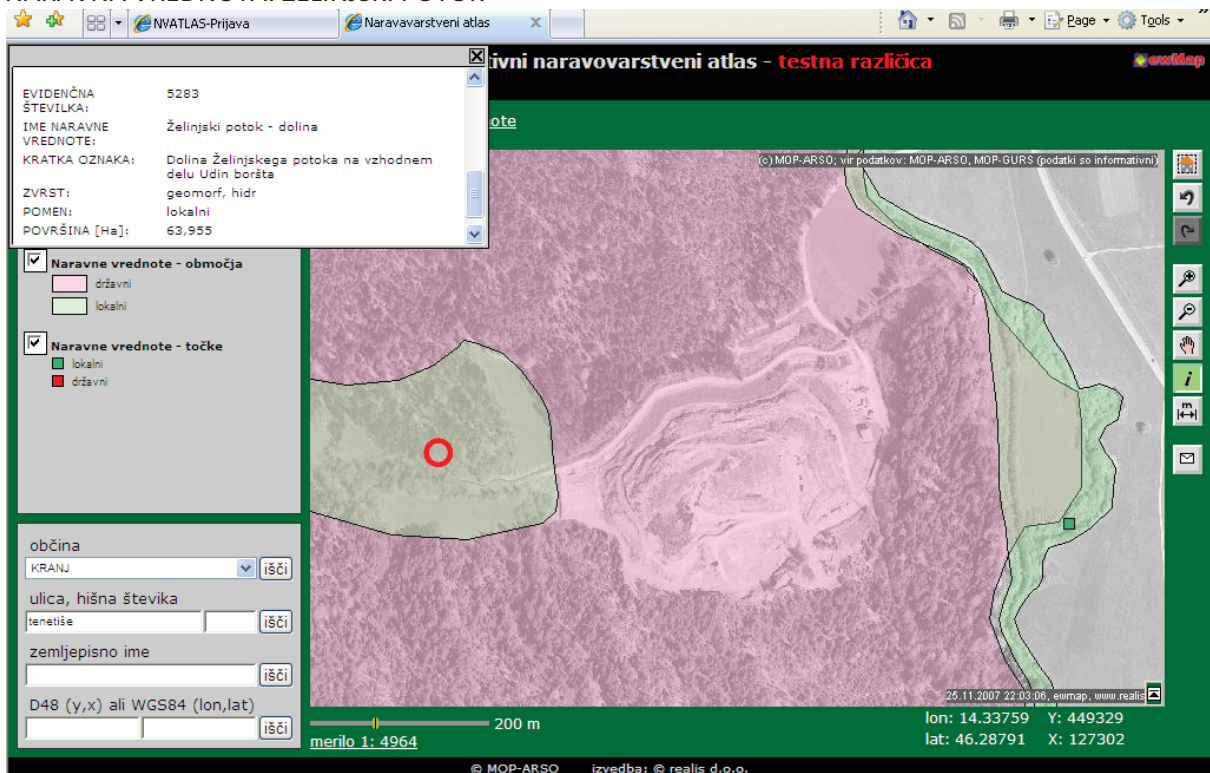

Prikaz lege smetiščne deponije Tenetiše (4,7 ha) v odnosu na vrednote:

NARAVNA VREDNOTA: OSAMELI KRAS

NARAVNA VREDNOTA: ŽELINJSKI POTOK

ZNAMENITOST: SPOMINSKI PARK

Naravovarstveni atlas - testna različica

Zavarovana območja - poligoni

ID: 3891
 ZNAMENITOSTI: Spominski park Udin boršt
 IME ZNAMENITOSTI: Spominski park Udin boršt
 PREDPIS: Odlok o razglasitvi Spominskega parka Udin boršt za zgodovinski in kulturni spomenik
 VELJA DO:
 DATUM IZDAJE: 13.12.1985
 POVRŠINA [Ha]: 1754,33

regijski park
 krajinski park
 naravni spomenik
 naravni rezervat
 strogi naravni rezervat
 spomenik oblikovane narave

Zavarovana območja - concija

narodni park
 krajinski park
 naravni spomenik
 naravni rezervat

občina: KRANJ

ulica, hišna številka: tenetiše

zemljepisno ime:

D48 (y,x) ali WGS84 (lon,lat):

25.11.2007 21:59:30, eumap, www.realis

lon: 14,34076 Y: 449573
 lat: 46.28718 X: 127219

merilo 1: 4964

© MOP-ARSO izvedba: © realis d.o.o.

HIDROGRAFSKO OBMOČJE: VODOTOK ŽELINJSKI POTOK

Naravovarstveni atlas - testna različica

Vejanja vodotokov

y = 449461.5 x = 127074.4 z = ~ 415
 lon = 14.33933 lat = 46.28588

upravnna enota: KRANJ občina: KRANJ naselje: TENETIŠE
 v okolici 200 m ni hišne številke
 Narava: območna enota Zavoda za varstvo narave: Kranj
 Vode: hidrografska območje: 1166 - Kokrica

Kategorizacija vodotokov

RAZRRED: 2
 IME VODOTOKA: Želinjski potok

1-2, razredi: delno naravni vodotoki
 2, razredi: sonaravno urejeni vodotoki
 2-3
 3, razredi: tehnično urejeni vodotoki
 3-4, razredi: delno togo urejeni vodotoki
 4, razredi: togo urejeni vodotoki

občina: KRANJ

ulica, hišna številka: tenetiše

zemljepisno ime:

D48 (y,x) ali WGS84 (lon,lat):

25.11.2007 21:46:49, eumap, www.realis

lon: 14,33761 Y: 449330
 lat: 46.28717 X: 127220

merilo 1: 4964

© MOP-ARSO izvedba: © realis d.o.o.

HIDROGRAFSKO OBMOČJE: VODOTOK KOKRICA IN RUPOVŠČICA

★ 🏠 🔍 📄 🔧 🔗 📄 🔧 🔗 📄 🔧 🔗

NVATLAS-Prijava Naravovarstveni atlas

ivni naravovarstveni atlas - testna različica enklap

1 $y = 449950.0$ $x = 127191.3$ $z = \sim 413$
 $lon = 14.34565$ $lat = 46.28697$

upravna enota: **KRANJ** občina: **KRANJ** naselje: **TENETIŠE**
 v okolici 200 m ni hišna številka
 Narava: območna enota Zavoda za varstvo narave: **Kranj**
 Vode: hidrografsko območje: **1166 - Kokrica**

Kategorizacija vodotokov
 RAZRED: 1-2
 IME VODOTOKA: Kokrica in Rupovščica

- 1-2. razredi: delno naravni vodotoki
- 2. razredi: sonaravno urejeni vodotoki
- 2-3
- 3. razredi: tehnično urejeni vodotoki
- 3-4. razredi: delno togo urejeni vodotoki
- 4. razredi: togo urejeni vodotoki

občina
 KRANJ

ulica, hišna številka
 tenetiše

zemljepisno ime

D48 (y,x) ali WGS84 (lon,lat)

25.11.2007 21:46:49, eurmap, www.realis

200 m
 merilo 1: 4964

lon: 14,33892 Y: 449431
 lat: 46.28697 X: 127197

© MOP-ARSO izvedba: © realis d.o.o.

23. PREDLOG

A. UVRSTITEV UDIN BORŠTA V RAZRED IZJEMNIH KRAJIN

Udin boršt bi zaradi svojih specifik kategorizirati v najvišji razred prostorske kategorije - kot IZJEMNO KRAJINO, saj ustreza vsem merilom, ki veljajo za izjemno krajino, to so:

1. Krajina nakazuje strukturno vrednost, ki je opredmetena v dovršenem ali svojevrstne krajinskem vzorcu,
2. Krajina razodeva visoko stopnjo ujemanja med rabo prostora in naravnimi značilnostmi,
3. Krajinski vzorec se ujema s poselitvenim
4. V zgradbo krajine so vgrajeni gospodarski, ekološki in kulturni vidiki,
5. Krajina ima avtentično zgradbo in veliko pričevalno vrednost,
6. V krajini so navzoče zgodovinske, arheološke in druge kvalitete,
7. Krajina je izjemna v določeni posebni značilnosti naravne ali kulturnega značaja,
8. Vrednost naselbinskega vzorca ali posamične oz. skupinske arhitekture,
9. Močno izražena sestavljenost krajinske zgradbe,
10. Kompleksnost, ki jo ustvarja pestrost znotraj iste strukturne enote,
11. Jasno čitljiv zapis določenega družbenega reda ali razmer,
12. Krajina je nosilec določene simbolike,
13. Krajina je reprezentativna za posamezno regijo,
14. Krajina je zaradi svoje reprezentativnosti pomembna za pouk, izobraževanje javnosti,
15. Krajina ima perspektive za preživetje (ohranitev).

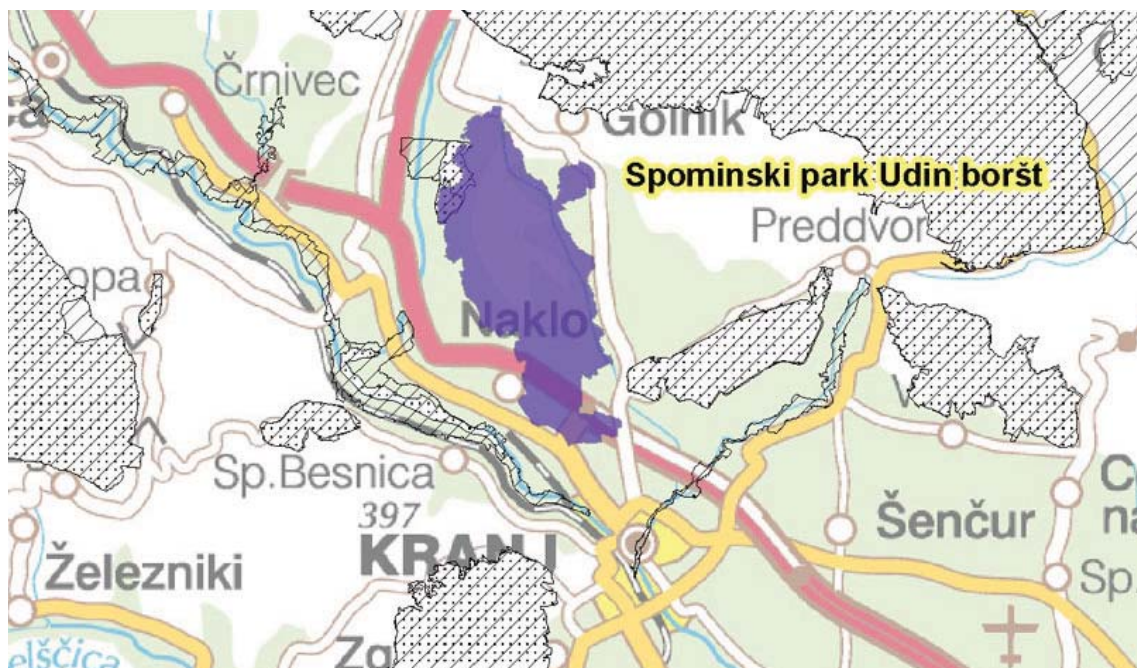
B. DOLOČITEV GOZDNEGA KOMPLESKA UDIN BORŠT V KATEGORIJU VAROVALNIH GOZDOV IN GOZDOV S POSEBNIM NAMENOM

Po 2/1. členu uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom lahko Udin boršt kategoriziramo kot gozd, ki kljubuje močnim vetrovom, ki varuje vsa okoliška naselja. Po 2/2. členu uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom pa zaradi svoje raznovrstnosti in specifične osamelega krása izredno poudarjeno možnost raziskovalne funkcije, proučevanja, spremljanja naravnega razvoja, biotske raznovrstnosti (človeška ribica, rosika...) in predstavlja veliko vrednoto naravne in kulturne dediščine tudi kot gozd s posebnim pomenom.

C. DOLOČITEV UPRAVLJALCA KRAJINE, KER PARK JE RAZDELJEN NA TRI OBČINE IN SE Z NJIM SLABO GOSPODARI

D. IZDELAVA PODROBNEGA NAČRTA UPRAVLJANJA KRAJINE (za vse tri občine skupaj) Z VKLJUČITVIJO GOSPODARSKIH (pridobitnih) DEJAVNOSTI (kmetijstvo, gozdarstvo, turizem...) ter USMERJENEGA RAZISKOVALNEGA IZOBRAŽEVANJA

E. INTERPRETACIJA UDIN BORŠTA Z MEDIJI – razlagalne table, vodene učne poti, publikacije, audio poti, računalniške interakcije, informacijski centri

24. POMEMBNEJŠI IZRAZI

Ohranjanje narave je dejavnost, katere cilj je ohranjanje biotske raznovrstnosti in varstvo naravnih vrednot v celotnem slovenskem prostoru, vključno s poselitvenimi območji.

Biotska raznovrstnost je raznovrstnost živih organizmov, ki vključuje gensko, znotrajvrstno, medvrstno in ekosistemsko raznovrstnost.

Biokoridor oziroma migracijska pot je razmeroma ohranjen, dovolj širok naravni prehod med deli populacijskega območja, po katerem lahko določena vrsta divjadi prečka zanj neprijazno okolje. To je tudi pot, ki omogoča genetsko izmenjavo med populacijami in pot, ki zagotavlja in ohranja **stečine** (poti in steze po katerih hodi divjad).

Ohranjanje biotske raznovrstnosti se v naravi zagotavlja z ohranjanjem naravnega ravnovesja, ki je stanje medsebojno uravnoveženih odnosov in vplivov živih bitij med njimi in z njihovimi habitati.

Naravne vrednote so poleg redkega, dragocenega ali znamenitega naravnega pojava tudi drug vredni pojavi, sestavine oziroma deli žive ali nežive narave, naravna območja ali deli naravnega območja, ekosistemi, krajine ali oblikovana narava. Naravne vrednote so zlasti geološki pojavi, minerali in fosili ter njihova nahajališča, površinski in podzemski kraški pojavi, podzemne jame, soteske in tesni ter drugi geomorfološki pojavi, ledeniki in oblike ledeniškega delovanja, izviri, slapovi, brzice, jezera, barja, potoki in reke z obrežji, morska obala, rastlinske in živalske vrste, njihovi izjemni osebki ter njihovi življenjski prostori, ekosistemi, krajina in oblikovana narava. Naravne vrednote obsegajo vso naravno dediščino na območju Republike Slovenije.

Habitatni tip je biotopsko ali biotsko značilna in prostorsko sklenjena enota ekosistema.

Habitatni tip je v ugodnem stanju, če je naravna razširjenost habitatnega tipa in območij, ki jih posamezen habitatni tip znotraj razširjenosti pokriva, splošna in stabilna, če struktura habitatnega tipa in naravni procesi ali ustrezna raba zagotavljajo samoohranitveno sposobnost, če v predvidljivi prihodnosti niso znani procesi, ki bi lahko poslabšali strukturo in funkcijo habitatnega tipa in s tem ogrozili njegovo samoohranitveno sposobnost, ali če je zagotovljeno ugodno stanje značilnih vrst habitatnega tipa.

Kulturna dediščina: današnji pojem kulturne dediščine presega pojmovanje posameznih objektov in predmetov, kot jih prepoznavajo temeljne stroke, to je arheologija, arhitektura, etnologija, zgodovina, zgodovina tehnike, umetnostna zgodovina in urbanizem. Pojem dediščine je povezan predvsem z upoštevanjem večjih prostorskih celot, kot so kulturne krajine, območja naselbinske dediščine in njihova stavbna dediščina, s prostorsko razumljeno arheološko dediščino in s premičninami, ki so del večjih celot in lokalne skupnosti.

Kulturne vrednote: s pojmom kulturne vrednote so poimenovani objekti in območja kulturne dediščine ter kulturne krajine, ki imajo zaradi svoje zgradbe posebne vrednosti. To so oblikovane naravne in kulturne krajine, ki po določilih zakona o varstvu kulturne dediščine izpolnjuje merila za uvrstitev v kategorijo kulturne dediščine (območja in kompleksi, grajeni in drugače oblikovani objekti... kot rezultat ustvarjalnosti človeka in njegovih različnih dejavnosti, družbenega razvoja in dogajanj, značilnih za posamezna obdobja v slovenskem in širšem prostoru, katerih varstvo je zaradi njihovega zgodovinskega, kulturnega in civilizacijskega pomena v javnem interes). Kulturna dediščina je pri pripravi prostorskega plana sicer obravnavana tudi v sistemu poselitve, ki pa ne zajema problematike krajinskega prostora in se omejuje na posamezne objekte nepremične kulturne dediščine. Zato so v obravnavo kulturnih vrednot za prostorski plan države v tej nalogi poleg območij kompleksnega varstva kulturne dediščine v odprtem prostoru zajeti kulturni spomeniki državnega pomena, vključno z naselbinsko dediščino, arheološkimi območji, umetnostno, tehniško dediščino. Merilo za obravnavo kulturnih vrednot v povezavi s sistemom krajine so objekti in območja kulturne dediščine, ki so funkcionalno povezani s krajinskim prostorom (npr. ruralna naselja in obdelovalne površine) ter objekti in območja, ki so pomembni kot strukturalna in/ali simbolna prvina krajinske zgradbe in v katerih se izraža človekovo delovanje kot ustvarjanje značilnih, izjemnih, simbolnih ali drugače pomembnih struktur.

Kulturna krajina je krajina, ki se je oblikovala kot posledica človekovega bivanja in pridelovanja hrane. Glede na naravne razmere posameznih predelov slovenskega prostora, predvsem pa glede na naravno reliefno zgradbo in podnebne značilnosti, so se v preteklosti oblikovali različni tipi kulturnih krajin, ki sta jih oblikovali kmetijska raba in poselitve in se medsebojno razlikujejo po oblikah reliefa (obdelovalne terase, delane vrtače), rabi prostora (izmenjava kmetijskih kultur, drobna členjenost parcelne strukture, oblike parcel), umestitvi naselbin v prostor, umestitvi posamičnih arhitekturnih členov (cerkve, gradovi in podobni objekti z velikimi simbolnimi pomeni) ter prisotnosti drobnih vegetacijskih prvin (živice, posamična drevesa, obvodna zarast) in grajenih prvin (zidovi).

Vzdržen prostorski razvoj je razvoj, ki omogoča zadovoljitev potreb sedanje generacije tako, da ne ogroža naravnih dobrin, zdravega okolja, kulturnih ter drugih vrednot in s tem daje možnosti razvoju prihodnjih generacij.

Prepoznavnost krajine je skupek značilnosti krajinske zgradbe in njenih simbolnih pomenov (vrednosti), po katerih je neko krajinsko območje mogoče prepoznati.

Izjemna krajina je naravna ali kulturna krajina, ki izkazuje visoko prizoriščno vrednost kot odraz svojevrstne zgradbe, praviloma z navzočnostjo ene ali več naslednjih sestavin: edinstvene rabe tal, ustreznega deleža naravnih prvin in/ali posebnega naselbinskega vzorca.

Krajina s pogledom zajet oziroma kot bivanjsko okolje doživljan del zemeljskega površja, za katerega je značilna prisotnost prvobitnega, naravnega kot tudi prvin nedokončne prepoznavnosti in negotovosti okolja in bivanja v njem. Krajina je del prostora, katerega značilnost je prevladujoča prisotnost naravnih sestavin in je rezultat medsebojnega delovanja in vplivanja naravnih in človeških dejavnikov.

Krajinska enota je območje z opredeljenimi mejami, ki je enotno v pogledu ene ali več krajinskih značilnosti.

Krajinska identiteta je krajinska značilnost, ki je za določeno območje ali krajinski vzorec opredelilna, ki dela območje ali krajinski vzorec razpoznaven - območju ali vzorcu daje identiteto.

Krajinske značilnosti - prepoznavna lastnost, ki opredeljuje določen krajinski videz ali značaj; na primer: oblikovanost površja, raba prostora, rastje.

Krajinski vzorec je tipološka opredelitev krajinsko morfoloških značilnosti, ki so posledica: podnebja, ki opredeljuje osnovne značilnosti krajine in se prepozna tako v rabi kot v rastlinskem pokrovu, reliefa, ki skupaj z vodami oblikuje osnovno morfološko podlago za krajinsko zgradbo in rabe tal ali površinskega pokrova, ki je sinteza podnebja in reliefa, in odkriva tudi razkroj tradicionalnega krajinskega vzorca. Za krajinske vzorce je značilna prostorska zveznost, zaradi česar se prostorsko ne določajo z mejami.

Krajinska regija je na podlagi klimatskih, geoloških značilnosti, reliefa in površinskega pokrova določeno krajinsko območje. V Sloveniji razlikujemo krajine alpske regije, krajine predalpske regije, krajine subpanonske regije, krajine primorske regije in regijo kraških krajin notranje Slovenije (SPRS). Krajinske regije so glede krajinskih značilnosti homogena območja.

Morfološka značilnost krajine Oblikovna značilnost krajine. Značilnost njene zgradbe, predvsem naravnega ali ustvarjenega reliefa, površinskega pokrova, parcelnega vzorca.

Naravna krajina obsega dele zemeljskega površja, ki se kažejo v krajinski sliki kot izrazito naraven svet, v katerem teče razvoj po zakonih narave, brez človekovih posegov. Merilo stopnje naravnosti krajine je ohranjenost ekosistema, pri čemer je izhodišče njegovo klimatsko stanje.

Pretežno naravno krajino večinoma oblikujejo naravne kakovosti prostora, ki izhajajo iz Naravne ohranjenosti, biotske raznovrstnosti in naravnih vrednot, ter so pomembne tudi za prepoznavnost Slovenije.

Preobrazba krajine je spreminjanje njene zgradbe, predvsem vidnih značilnosti in sicer bodisi

kot posledica spremenjenih načinov gradnje ter tehnik pridelovanja hrane in drugih oblik rabe tal bodisi kot posledica opuščanja rabe. Spremembe krajine je mogoče opredeliti kot strukturno stanje, ki je nastalo bodisi po določenem namenskem ali naključnem ukrepu, se pravi spontano.

Razvoj krajine je preurejanje, obnavljanje ali ohranjanje prostorskih razmerij v krajini zaradi umeščanja novih ali posodabljanja obstoječih dejavnosti z upoštevanjem zatečenih naravnih in kulturnih značilnosti v krajini.

Varstvo krajine Prizadevanje za ohranjanje ali vzpostavljanje določenega stanja krajine.

Vplivi na krajino so vplivi, ki se nanašajo na kakovosti opredeljene kot vidne oz. kulturne kakovosti okolja, na krajinsko zgradbo, torej predvsem na morfološke značilnosti krajine.

VSEBINA

PREDPISI OBČINSKIH SKUPŠČIN

OBČINA RADOVLJICA:

226. Odlok o kriterijih za dodelitev finančnih sredstev krajevnim skupnostim in način njihove uporabe

227. Sklep o imenovanju nove ulice v naselju Bohinjska Bistrica

228. Sklep o imenovanju in razrešitvi občinske volilne komisije

OBČINA KRANJ:

229. Odlok o razglasitvi Spominskega parka Udin boršt za zgodovinski in kulturni spomenik

230. Odlok o spremembah odloka o proračunu občine Kranj za leto 1985

OBČINA ŠKOFJA LOKA:

231. Odlok o ustanovitvi sklada stavbenih zemljišč

PREDPISI SAMOUPRAVNIH ORGANOV

MEDOBSČINSKA ZDRAVSTVENA SKUPNOST KRANJ:

232. Popravki Samoupravnega sporazuma o uresničevanju zdravstvenega varstva

KRAJEVNA SKUPNOST SELCA:

233. Sklep o uvedbi krajevnega samopriskevka za vzdrževanje in urejanje gradbenih in komunalnih objektov na področju krajevnih skupnosti Selca

234. Poročilo o izidu referenduma za uvedbo krajevnega samopriskevka v krajevni skupnosti Selca, ki je bil izveden 27. oktobra 1985.

Predpisi občinskih skupščin

Občina Radovljica

226.

Na podlagi 2. odstavka 18. člena zakona o financiranju splošnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skupnostih (Uradni list SRS, št. 39/74, 4/78) in na podlagi 140. člena statuta občine Radovljica (Uradni vestnik Gorenjske, št. 20/83) je skupščina občine Radovljica na seji zбора krajevnih skupnosti dne 13. novembra 1985 sprejela

ODLOK

o kriterijih za dodelitev finančnih sredstev krajevnim skupnostim in način njihove uporabe

2. člen

Sredstva so namenjena za naloge, ki jih krajevne skupnosti opravljajo na vseh področjih delovanja krajevnih skupnosti, delegatskega sistema, ljudske obrambe in družbene samozaščite.

3. člen

Kriteriji za delitev finančnih sredstev iz proračuna občine Radovljica za dejavnost krajevnih skupnosti:

1. Delovanje delegatskega sistema

a) za vsako delegacijo 20 točk

b) za delovanje skupščine ter drugih organov vsaki krajevni skupnosti 100 točk in dodatno na 100 prebivalcev 10 točk

2. Ljudska obramba in družbena samozaščita

a) za osnovne naloge vsaki krajevni skupnosti 200 točk

b) za razširjeno dejavnost na vsakih 100 prebivalcev 15 točk.

3. Informiranje

— na vsakih 100 prebivalcev 10 točk

4. Strokovno in administrativno delo

— krajevna skupnost do 1000 prebivalcev — 1250 točk

— krajevna skupnost od 1000 do 2000 prebivalcev — 1875 točk

— krajevna skupnost od 2000 do 3000 prebivalcev 2500 točk

— krajevna skupnost od 3000 do 4000 prebivalcev — 3125 točk

— krajevna skupnost od 4000 do 5000 prebivalcev — 3750 točk

— krajevna skupnost od 5000 do 6000 prebivalcev — 4375 točk

— krajevna skupnost z nad 6000 prebivalci 5000 točk

Po teh kriterijih se razdeli med krajevne skupnosti 70 % proračunskih sredstev, 30 % finančnih sredstev pa predstavlja

5. 20 % sredstev za amortizacijo (obračun materialne amortizacije osnovnih sredstev krajevnih skupnosti iz zaključnih računov za PREDPRETEKLO leto).

6. Razlika pa so sredstva, namenjena za funkcionalne stroške, ki se razporedijo med krajevne skupnosti v odvisnosti od obsega sredstev po kriterijih od 1. do vključno 5. Iz teh sredstev krijejo krajevne skupnosti izdatke za funkcionalne stroške (elektrika, telefon, voda, pisarniški material, material za pravila in vzdrževanje, najemnina, itd.).

4. člen

Vrednost točke se izračuna tako, da se 70 % sredstev namenjenih v občinskem proračunu za delovanje krajevnih skupnosti deli s številom točk izračunanih po kriterijih iz 3. člena.

5. člen

Sredstva za posamezno krajevno skupnost se izračunajo tako, da vrednost točke pomnožimo s številom točk, ki pripada krajevni skupnosti. Tem sredstvom prištevamo še 20 % obračunane amortizacije po zaključnem računu iz preteklega leta iz sredstev za funkcionalno dejavnost.

6. člen

Za odločanje o morebitnih sporih, ki nastanejo iz tega odloka, je pristojen izvršni svet skupščine občine Radovljica.

7. člen

Ta odlok začne veljati z dnevom objave v Uradnem vestniku Gorenjske, uporablja pa se od 1. 1. 1986 dalje.

Številka. 402-3/85-1/1

Datum: 13. 11. 1985

Predsednik zbornice KS
Franc Cuznar, l. r.

227.

Na podlagi 8. člena Zakona o imenovanju in evidentiranju naselij, ulic in stavb (Uradni list SRS, št. 5/80) in 140. člena Statuta občine Radovljica (Uradni vestnik Gorenjske, št. 20/83), je Skupščina občine Radovljica na seji zбора krajevnih skupnosti dne 13. 11. 1985 sprejela naslednji

SKLEP

o imenovanju nove ulice v naselju Bohinjska Bistrica

1. člen

Imenuje se nova ulica v naselju Bohinjska Bistrica z imenom Ulica Jeseniškobohinjskega odreda.

2. člen

Ta sklep začne veljati 8. dan po objavi v Uradnem vestniku Gorenjske.

Številka: 015-2/85-1/1

Datum: 13. 11. 1985

Predsednik
zbornice krajevnih skupnosti
Franc Cuznar, l. r.

228.

Na podlagi 27. člena Zakona o volitvah in delegiranju v skupščine (Uradni list SRS, št. 24/77), 136. člena Statuta občine Radovljica (Uradni vestnik Gorenjske, št. 20/83) in 2. odst. 234. člena poslovnika Skupščine občine Radovljica na 34. seji zбора združenega dela, zбора krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zбора dne 13. 11. 1985 sprejela

SKLEP

o imenovanju in razrešitvi občinske volilne komisije

Imenuje se občinska volilna komisija v sestavi:

— predsednik: Franc ČERNE

— namestnik predsednika: Nada SVE-TINA

— tajnik: Sonja ŠLIBAR

— namestnik tajnika: Janez GORIČNIK

— član: Anton TOMAN

— namestnik člana: Pavlina DRMOTA

— član: Peter ŠLEGEL

— namestnik člana: Milana TOMAŽIN

— član: Jakob VIDIC

— namestnik člana: Majda ODAR

Z imenovanjem nove občinske volilne komisije se razreši občinska volilna komisija, imenovana s sklepom občinske skupščine št. 021-14/81 z dne 25. 11. 1981 in 2. 12. 1981 (Uradni vestnik Gorenjske, št. 36/81).

Ta sklep se objavi v Uradnem vestniku Gorenjske.

Številka: 021-16/85-1/1

Datum: 13. 11. 1985

Predsednik SO
Bernard Tonejc, l. r.

Na podlagi 18. člena Zakona o naravni in kulturni dediščini (Ur. list SRS, št. 1/1981), 192. in 199. člena statuta občine Kranj (Ur. listnik Gorenjske, št. 25/1982), 127. člena statuta občine Trzin (Ur. listnik Gorenjske, št. 17/1983) in 3., 25. in 241. člena Zakona o prekrških (Ur. list SRS, št. 25/1983) so Skupščina občine Kranj na sejah Družbenopolitičnega zbora, Zbora združenega dela in Zbora krajevnih skupnosti dne 24/4-1985, Skupščina občine Trzin na sejah Zbora združenega dela in Zbora krajevnih skupnosti dne 30/5-1985 in skupščina Kulturne skupnosti Kranj na sejah obeh zborov dne 4/6-1985 tere skupščina Kulturne skupnosti Trzin na sejah obeh zborov dne 15/10-1985 sprejeli

ODLOK**o razglasitvi Spominskega parka Udin boršt za zgodovinski in kulturni spomenik****1. člen**

Z namenom, da se ohranijo zgodovinska izročila revolucionarnega delavskega gibanja in NOB ter ohrani obstoječa gozdna površina z naravnimi znamenitostmi, zgodovinskimi in kulturnimi spomeniki, se območje Udinega boršta, ki leži v občinah Kranj in Trzin, razglasi za zgodovinski in kulturni spomenik (v nadaljnjem besedilu: spominski park).

2. člen

Meja spominskega parka poteka takole:

K. o. Kranj

Meja poteka po S meji katastrske meje med k. o. Kranj in k. o. Kokrica v smeri V—Z proti domačiji »pri Franceljnu« v Udinem borštu. Meja poteka od SV vogala, po V robu parc. št. 596/1 v smeri S—J do zemljišča parc. št. 1015, katero prečka in zavije proti V po J robu tega zemljišča, do SZ vogala parc. št. 611, kjer prečka zemljišče parc. št. 1015 in zavije po Z robu parc. št. 610 proti S do SZ vogala istega zemljišča, kjer zavije proti V, po S robu parc. št. 610 do SV vogala istega zemljišča in zavije proti J po V robu parc. št. 610 do zemljišča parc. št. 1015, katerega prečka in na SZ vogalu parc. št. 615 zavije proti V po južnem robu zemljišča parc. št. 1015 do SV vogala parc. št. 643/1, kjer zavije proti J in poteka po V robu parc. št. 643/1 do JV vogala iste parcele, kjer zavije proti Z in teče po S robu zemljišča parc. št. 1017, jo prečka pri SV vogalu parc. št. 640 in teče proti J po V robu parc. št. 640 do njenega JV vogala, kjer zavije proti Z in teče po S robu poti parc. št. 1018 do SV vogala parc. št. 682/2, kjer prečka zemljišče parc. št. 1018 in teče proti J po V robu parc. št. 682/2 do JV vogala iste parcele, kjer zavije proti Z in pri JZ vogalu parc. št. 682/2 zavije proti J ter teče po J robu parc. št. 683 do JV vogala parc. št. 683, kjer zavije proti Z in teče po S robu parc. št. 1019 proti Z do JZ vogala parc. št. 714, kjer zavije proti SZ in poteka po Z robu parc. št. 714 do SZ vogala parc. št. 714, kjer zavije proti Z preko katastrske meje med k. o. Kranj in k. o. Pivka.

K. o. Pivka

V nadaljevanju meja poteka od J vogala parc. št. 277/2 proti SZ po JZ robu parc. št. 277/2, prečka zemljišče parc. št. 421/1 in nadaljuje po JZ robu parc. št. 277/1, 273, 188. Na S vogalu parc. št. 190/1 zavije proti J ob V robu parc. št. 187 do zemljišča parc. št. 420, kjer teče po S robu zemljišča parc. št. 420 do S vogala parc. št. 201/1, kjer zavije proti SZ po J robu parc. št. 215, 214/1, do SV vogala parc. št. 213, kjer zavije proti J med parc. št. 213 in 212 do zemljišča parc. št. 434/2, kjer zavije proti Z in poteka po S robu istega zemljišča, naprej do zemljišča parc. št. 406/1, kjer teče po SV robu zemljišča parc. št. 406/1 proti SZ do JZ vogala parc. št. 14, kjer zavije proti S po V robu zemljišča parc. št. 407 do katastrske meje k. o. Naklo na S meji k. o. Pivka.

K. o. Naklo

Meja poteka po JV robu zemljišča parc. št. 620 proti S do Z vogala parc. št. 279/1, kjer za-

vije proti SV in teče po Z robu parc. št. 279/1 do S vogala parc. št. 279/8, kjer zavije proti Z do vogala parc. št. 279/4, kjer poteka po J robu parc. št. 283/3 do SZ vogala parc. št. 279/4 na katastrski meji med k. o. Naklo in k. o. Strahinj, na vogalu zavije proti S in teče po katastrski meji do zemljišča parc. št. 282, kjer pride v novo k. o. na SZ vogalu parc. št. 282.

K. o. Strahinj

Meja poteka po meji med k. o. Strahinj in k. o. Naklo do J vogala zemljišča parc. št. 649 in teče naprej proti S po Z robu parc. št. 649 do Z vogala zemljišča parc. št. 648/2, kjer zavije proti Z in teče po J robu zemljišča parc. št. 648/2 do JZ vogala parc. št. 648/2, kjer zavije proti S in teče ob Z robu parc. št. 648/2, do JZ vogala parc. št. 648/1, kjer zavije proti Z, prečka zemljišče parc. št. 700 do vogala parc. št. 647/7 in teče po JZ robu parc. št. 647/7 proti SZ vogalu parc. št. 647/7, kjer zavije proti Z in teče do V vogala zemljišča parc. št. 621 po katastrski meji k. o. Strahinj in k. o. Vojvodin boršt. Meja poteka naprej po JV robu parc. št. 621 in 622/1 do J vogala zemljišča parc. št. 622/1, kjer zavije proti S in poteka po S robu zemljišča parc. št. 699 do JZ vogala zemljišča parc. št. 620, kjer zavije proti S in teče po Z robu zemljišča parc. št. 620 in 601. Meja poteka po potoku od JZ vogala parc. št. 620 do S vogala zemljišča parc. št. 611/2. Meja prečka zemljišče parc. št. 698 in nadaljuje po SZ robovih parc. št. 604, 605, 611/1, 611/2. Pri S vogalu zemljišča parc. št. 611/2 poteka meja naprej proti S po Z robu parc. št. 610/2 in 610/1, nato zavije po katastrski meji med k. o. Strahinj in k. o. Vojvodin boršt do S vogala zemljišča parc. št. 669/1 in poteka po J robu parc. št. 669/1 proti SZ do vogala zemljišča parc. št. 134, kjer zavije proti SZ, prečka parc. št. 69/13 in teče po J in Z robu parc. št. 69/12 do S vogala parc. št. 69/12, kjer zavije proti Z in teče po JZ robu parc. št. 177/1 do SV vogala parc. št. 67, kjer zavije proti Z in teče po J robu parc. št. 68/4 in teče po J robu parc. št. 179/2, 179/3 pri SZ vogalu parc. št. 68/2 zavije proti J in JV vogalu parc. št. 65 zavije proti Z in poteka vseskozi po J robu parc. št. 65 in JZ robu parc. št. 192/1, do SV vogala parc. št. 192/7, kjer zavije proti Z in poteka po J robu parc. št. 192/1, prečka parc. št. 671 in nadaljuje po Z robu parc. št. 671 do JV vogala parc. št. 193/3, kjer zavije proti Z po južnem robu parc. št. 193/3, nadaljuje po V in J robu parc. št. 194/2 in nadaljuje proti Z po J robovih parc. št. 194/1, 215, 213, 212, 210, 209, 208, in pri JZ vogalu parc. št. 208 zavije proti S; kjer teče po Z robu parc. št. 208 in potoku do SV vogala parc. št. 200, kjer meja prestopi katastrsko mejo k. o. Strahinj in k. o. Duplje.

K. o. Duplje

Meja se nadaljuje po JV robu parc. št. 1048/3 do njenega J roba, kjer zavije proti S in poteka po V robu parc. št. 1080 do parc. št. 1079, kjer teče po njenem V robu proti S do JZ vogala parc. št. 2/6, zavije proti V in teče po J robu parc. št. 2/6, 2, 2/2, 2/1, kjer pri JV vogalu parc. št. 2/1 zavije proti S in pri J vogalu parc. št. 5/2 zavije proti V in nadaljuje po V robu parc. št. 6, prečka pri SV vogalu parc. št. 6, parc. št. 1074 in teče po JZ robu parc. št. 7 in pri JZ vogalu parc. št. 65 zavije proti S in teče po Z robu parc. št. 65, 142/2, 140/1 in pri S vogalu parc. št. 67 zavije proti Z in teče po J robu parc. št. 1074 do SV vogala parc. št. 51/1, kjer zavije proti J po V robu parc. št. 1077 do J vogala parc. št. 51/2, zavije proti Z in teče po Z robu parc. št. 51/2 do SZ vogala iste parcele, kjer zavije proti Z in teče po J robu parc. št. 1074 do S vogala parc. št. 131, kjer zavije proti Z in naprej poteka po J, Z in S robu parc. št. 197 do SV vogala iste parcele, kjer prečka parc. št. 1074 proti V in na Z robu parc. št. 175 zavije proti S in naprej teče po V robu parc. št. 1074 do V vogala parc. št. 181, kjer teče proti S po Z robovih parc. št. 181, 182 prečka parc. št. 211, 214/1, 215 in teče naprej po Z robu parc. št. 219, 224, 225 in 230, 231, 267 pri S vogalu parc. št. 268 zavije proti Z in poteka po J robu parc. št. 1100, 1099/1 pri SZ vogalu parc. št. 269 zavije proti J in teče po V in J ter Z robu parc. št. 1099/1, na Z robu iste parc. št. meja zavije proti S in teče po V robu parc. št. 278 in pri S vogalu iste parc. št. teče naprej proti S po Z robu parc. št. 294/1 do

SZ vogala parc. št. 294/1, kjer zavije proti V in nadaljuje do katastrske meje med k. o. Duplje in k. o. Vojvodin boršt II. in meja poteka po njej proti S do S vogala parc. št. 306.

K. o. Vojvodin boršt II.

Meja se nadaljuje po katastrski meji med k. o. Žiganja vas in k. o. Vojvodin boršt. Meja poteka po Z robu parc. št. 235, na S vogalu iste parcele zavije proti V in poteka po S robu parc. št. 545, 544, 543, zavije pri S vogalu parc. št. 542/2 proti S in poteka po Z in SZ robovih parc. št. 542/2, 542/1, 541, 540, 535, 534, 533, 532, 531, 530 do katastrske meje k. o. Žiganja vas na SZ vogalu parc. št. 530 in teče naprej po k. o. Žiganja vas.

K. o. Žiganja vas

Meja se nadaljuje po katastrski meji med k. o. Žiganja vas k. o. Vojvodin boršt II. od JV vogala parc. št. 115/1 do S vogala parc. št. 82/1, kjer prečka parc. št. 631 in teče po V robu parc. št. 36 do S vogala iste parcele, kjer zavije proti Z in poteka po J robu parc. št. 33/1, 41/5 do J vogala parc. št. 41/4, kjer zavije proti S in poteka po Z robu parc. št. 41/4, 52, 53, 47/5 proti S in pri SZ vogalu parc. št. 47/5 zavije proti Z do JZ vogala parc. št. 48/3, kjer zavije proti S in teče po robu parc. št. 48/3, 47/4, 47/3, 48/2 in na SZ vogalu parc. št. 48/2 zavije proti V do JZ vogala parc. št. 48/5, kjer teče naprej proti S po Z robu parc. št. 48/5, 42/1, 46, 24, 342/4, 342/1, 342/3, 342/2, do S vogala parc. št. 342/2, kjer zavije proti JV in teče po J robu parc. št. 352 do J vogala parc. št. 352, kjer zavije proti J in teče po JV robu parc. št. 361/1 in naprej po V in S robu parc. št. 354 do JZ vogala parc. št. 433, kjer zavije proti S in teče po robu parc. št. 361/1 do V vogala, kjer zavije proti Z in teče po J robu parc. št. 368 do JZ vogala iste parcele, kjer zavije proti S in teče po Z robu parc. št. 368, 434, 440, 441, 429 in nadaljuje po V robu parc. št. 456 do SV vogala iste parcele, kjer zavije proti Z in teče po S in Z robu parc. št. 456 do J vogala parc. št. 457, kjer zavije proti SZ in teče po JZ in Z robu parc. št. 457, nato po SZ robu parc. št. 424 do JV roba parc. št. 423/1, kjer zavije proti severu in teče po Z robu parc. št. 425, 422, 420/2, 420/1, prečka parc. št. 615 in ob robu parc. št. 535 zavije proti V do JZ vogala parc. št. 537, kjer zavije proti S in nadaljuje do SZ vogala parc. št. 537, kjer zavije proti V in teče po S robu parc. št. 537, 538, 539 do katastrske meje k. o. Žiganja vas in k. o. Križe.

K. o. Križe

Meja poteka od SZ vogala parc. št. 129/1, se nadaljuje po S robu parc. št. 129/1, 129/3 in teče naprej po SZ robu parc. št. 128/1 do SZ vogala parc. št. 128/1, kjer zavije in teče po S robu parc. št. 128/1 in 128/2 do katastrske meje k. o. Križe in k. o. Senično.

K. o. Senično

Meja se nadaljuje po J robu parc. št. 869/1 do potoka na S vogalu parc. št. 30/4, kjer zavije proti J in teče po V robu parc. št. 37/2, prečka parc. št. 869/2 in se nadaljuje po V robu parc. št. 361 do JV vogala, kjer zavije proti Z do parc. št. 908 in teče po V robu parc. št. 908 do parc. št. 907, kjer zavije po njenem J robu do SZ vogala parc. št. 386, kjer zavije do Z, JZ in J robu parc. št. 386, 387/2 do parc. št. 907, katero prečka in teče proti JV po njenem SV robu do parc. št. 906 in jo prečka, zavije proti J in teče po V robu parc. št. 906 do S robu parc. št. 905 in teče naprej po Z robu parc. št. 905, prečka parc. št. 900 in teče naprej po njenem J robu do katastrske meje.

K. o. Golnik

Meja prečka parc. št. 460 in teče proti V po J robu parc. št. 158 do S vogala parc. št. 421, kjer zavije proti J po Z robu parc. št. 421 do vogala parc. št. 429, kjer zavije in prečka parc. št. 461, proti V in teče po J robu parc. št. 429, 425 do JV vogala parc. št. 425, kjer zavije proti J in teče po Z robu parc. št. 158 do skrajno SZ roba parc. št. 305/1, kjer prečka parc. št. 158 in poteka proti S po V robu parc. št. 305/1, in seka parc. št. 306 med SZ vogalom parc. št. 305/1, J vogalom parc. št. 310, prečka parc. št. 457 in teče naprej proti S po Z robu parc. št. 311, 313 do JV vogala parc. št. 454 in se pri JZ vogalu te parcele obrne proti S, nato

po Z robu do vog. 316 in teče po Z robu parc. št. 316 in 295 do SZ vogala parc. št. 454, parc. št. 295. Naprej teče po Z robu parc. št. 454 in jo prečka pri S vogalu parc. št. 295. Meja zavije proti JV in teče po J in V robu parc. št. 294 do SZ vogala parc. št. 299/3, kjer zavije proti V in poteka po S robu parc. št. 299/3 do SV vogala parc. št. 299/3, kjer zavije proti J do parc. št. 299/2, kjer zavije proti V in poteka po S robu parc. št. 299/2, 285/1, prečka parc. št. 286/1 in 281 v SV vogalu parc. št. 285/1, zavije proti S in poteka po V robu parc. št. 281 do parc. št. 452, kjer zavije proti V in poteka po J robu parc. št. 452 do katastrske meje med k. o. Golnik in k. o. Goriče.

K. o. Goriče

Meja prečka parc. št. 748 na SZ vogalu parc. št. 606 in teče proti Z po JZ robu parc. št. 724/3 do SV vogala parc. št. 727, kjer zavije proti Z in poteka po S robu parc. št. 727 do SV vogala parc. št. 541, kjer prečka parc. št. 727 pri SZ vogalu parc. št. 540, kjer zavije proti J in teče po Z robu parc. št. 540, 538/2, 534, do S vogala parc. št. 528/1, kjer zavije proti SZ in teče po S robu parc. št. 528/1, 528/2, 527, 553, do Z vogala parc. št. 553, kjer seka parc. št. 554 med Z vogalom parc. št. 553 in JV vogalom parc. št. 556, nato poteka proti JZ po SZ robu parc. št. 456, 447, do Z vogala parc. št. 447, kjer zavije proti JV po robu parc. št. 447 do Z vogala parc. št. 448, kjer zavije proti Z in teče po S robovih parc. št. 452, 450, 449, 407, 408, 741 do SZ vogala parc. št. 741, kjer zavije proti JV in teče po Z robu parc. št. 741 in se nadaljuje po JZ robu parc. št. 741 do SV vogala parc. št. 399/2, kjer prečka parc. št. 741 proti S in seka J vogal parc. št. 405/1 v izmeri 4 m², prečka parc. št. 738, 746, zavije proti JZ in teče po JV robu parc. št. 740 do S roba parc. št. 384, kjer zavije proti JV in poteka po JZ robu parc. št. 739 do parc. št. 724/1, kjer zavije proti J in poteka po Z robu parc. št. 724/1 do katastrske meje k. o. Goriče in k. o. Tenetiše.

K. o. Tenetiše

Meja teče proti J po Z robu parc. št. 435 do S vogala parc. št. 424, kjer zavije proti JV po S strani parc. št. 424 (potok) do parc. št. 425, kjer zavije proti JZ po SZ robu parc. št. 425, jo prečka pri SZ vogalu parc. št. 281/7, kjer teče po Z robu te parceli proti J: do parc. št. 424 in teče po njenem Z robu proti J, do katastrske meje k. o. Tenetiše in k. o. Kokrica.

K. o. Kokrica

Meja poteka do JZ vogala parc. št. 1131/1, kjer se obrne proti V in teče po J robu parc. št. 1131/1 do JV vogala parc. št. 415, kjer zavije proti Z do J robu parc. št. 415 do katastrske meje Vojvodin boršt.

K. o. Vojvodin boršt I.

Od katastrske meje Vojvodin boršt in k. o. Kokrica poteka meja po J robu parc. št. 147 proti JZ do parc. št. 1241, katero prečka in teče po J robu parc. št. 146/2, 146/1 do JZ vogala parc. št. 146/7, kjer zavije proti J po V robu

parc. št. 138/2, kjer zavije pri JV vogalu parc. št. 139/2 proti Z in teče po J robu parc. št. 139/2, 139/1, 134, 133, 126, 125, 120, 119, 114, 113, 108, 107, 104, 103, 98, 97 in istočasno po katastrski meji med k. o. Vojvodin boršt in k. o. Kokrica.

K. o. Kokrica

Meja poteka po S robu katastrske meje med k. o. Kokrica in k. o. Vojvodin boršt I. do SZ vogala parc. št. 367 pa do SZ vogala parc. št. 394, kjer zavije proti J in poteka po Z robu parc. št. 394 do katastrske meje k. o. Kranj, kjer se meja spominskega parka sklone z mejo v k. o. Kranj.

Meja spominskega parka in lokacije posameznih zgodovinskih in kulturnih spomenikov ter naravnih znamenitosti so vrisane v topografskem načrtu v merilu 1:5000 (TTN-5) in preglednem katastrskem načrtu v merilu 1:5000 (PKN-5), ki sta sestavni del tega odloka.

Spominski park, zgodovinski in kulturni spomeniki ter naravne znamenitosti se označijo. Oznaka vsebuje tudi navedbo lastnosti, zaradi katerih so bili razglašeni za spomenik oziroma znamenitosti.

4. člen

Za spominski park kot celoto velja varstveni režim, ki zagotavlja ohranitev gozdne in kulturne krajine, lastnikom zemljišč pa omogoča gospodarjenje z gozdovi in kmetijskimi obdelovalnimi površinami. Dejavnost gospodarjenja z gozdovi je dovoljena po določenih potrjenih gozdnogospodarskih načrtov in vsega:

- trajnost gozdov in trajnost gozdne proizvodnje ter donosov tako, da se vzdržujejo in krepijo vse funkcije gozdov,
- enostavno gozdno biološko reprodukcijo, gojenje in varstvo gozdov,
- načrtno odpiranje gozdov z gozdnimi prometnicami,
- strokovne osnove za usklajevanje vseh dejavnosti v gozdnatem prostoru in
- posek, spravilo in prevoz lesa s sodobno gozdarsko mehanizacijo.

V spominskem parku je prepovedano:

1. vnašati nesamonikle gozdne rastlinske vrste,
2. vnašati vrste divjadi in druge prostožive živalske vrste, ki niso značilne za to območje,
3. vnašati v vodotoke vrste rib in živali, ki niso značilne za to območje,
4. uničevati ali poškodovati gnezdišča ter prostore, kjer se živali zadržujejo in razmnožujejo,
5. izpuščati onesnažene vode ali odlagati trde odpadke in smeti na bregove in v struge potokov,
6. odpirati in izkoriščati glinokope, komunalno in drugače posegati v prostor, kar bi nasprotovalo ohranitvi naravnih znamenitosti, kulturnih in drugih vrednot,
7. graditi počitniške hišice,

8. graditi stanovanjske objekte, razen na-domestnih stavb ter objektov in naprav v skladu z veljavno plansko in izvedbeno prostorsko dokumentacijo,

9. po opravljenih gradbenih delih puščati neurtjene površine nezelenjene,

10. postavljati ograje, ki niso značilne za to območje,

11. sežigati odpadke in druge materiale na prostem, razen lesnih in drugih rastlinskih odpadkov,

12. uporabljati gozdne ceste za javni promet, razen za potrebe dovoljenih dejavnosti v spominskem parku in v primeru, ko je to posebej dovoljeno in označeno,

13. parkirati motorna vozila zunaj za to določenih mest, razen za potrebe dovoljenih dejavnosti v spominskem parku,

14. kuriti ogejn in pripravljati žerjavico, razen na mestih, ki so za to določena,

15. postavljati reklame ali napise, ki bi pokrivali značilne poglede in razglede na spomenike (dovoljeno je začasno postavljanje reklam ali napisov ob prireditvah s soglasjem Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine v Kranju) in

16. presegati raven hrupa, ki je 45 dB (A) razen v naseljih in pri opravljanju dovoljenih dejavnosti v spominskem parku.

5. člen

Iz varstvenega režima, določenega v 4. členu tega odloka, sta izzeti naslednji območji:

1. Območje, na katerem je urejeno odlagališče smeti in ki obsega parcele št. 111, 112, 116, 117, 122, 123, 128, 129, 130, 136, 137/1, 137/2, 176, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186/2, 186/3, 187, 188/2, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 204, 1234, 1240, 1241, vse k. o. Vojvodin boršt I. Na navedenih parcelah je dovoljena izgradnja objektov, potrebnih za varno in ekološko neoporečno odlaganje odpadkov.

Rezervne površine za možno širjenje odlagališča odpadkov po letu 1990 so na naslednjih parcelah: 57, 58, 60, 64, 65, 68, 69, 74, 75, 76, 79, 80, 81, 82, 85, 86, 90, 91, 94, 95, 100, 101, 105, 106, 177, 178, 303/1, 303/2, 304/1, 304/2, 304/3, 304/4, 304/5 in 304/6 vse k. o. Vojvodin boršt I.

2. Območje rezervata za posebne namene. Iz varstvenega režima določenega v 3. točki 4. člena odloka je izzeto območje ribnika na Farškem potoku z zadrževalnikom na Želinskem potoku, ki obsega naslednje parcele: 305/6, 306/2, 306/3, 306/4, 306/5, 306/1 in 422 vse k. o. Vojvodin boršt I.

6. člen

V spominskem parku so deli kulturne dediščine, ki imajo posebno zgodovinsko in kulturno vrednost, razglašeni kot zgodovinski spomeniki:

Oznaka	Spomeniška lastnost	Parc. št.	Kat. občina	Št. zemlj.-knj. vl.	Imetnik spomenika oz. imetnik pravice upravljanja	Varstveni režim
1	2	3	4	5	6	7
1. Sleme pri Seničnem	kraj, kjer je bil 22. 7. 1941 sprejet sklep o pričetku upora v kranjskem okrožju	128/1	Križe	465	Rozman Marija, Križe 75	I.
2. Cegelnica, ob hiši št. 16	spominsko obeležje ustanovitvi Kranjske čete 26. 7. 1941	621	Strahinj	246	Ažman Ignac, Naklo, Cvetlična ulica 4	I.
3. Cegelnica št. 16	hiša s spom. ploščo prvoborcema Fistru in Rejcu	618 619	Strahinj Strahinj	109 405	Kimovec Francka in Fister Anton, Cegelnica št. 16	II.
4. Kapnik	partizansko taborišče v letih 1941 in 1942	527	Vojvodin boršt I.	495	Markič Lovro, Strahinj 70	I.
		526 523	Vojvodin boršt I. Vojvodin boršt I.	101 532	Grašič Pavel, Strahinj 85 Sušnik Lovro, Amalija, Strahinj 30	
5. Udin boršt nad Letenicami	taborišče Kokrške čete v marcu in aprilu 1942	1017	Vojvodin boršt I.	78	GG Kranj	I.
6. Letenice, sredi naselja	spom. obeležje padlim borcem Kokrške čete	405/1	Goriče	54	Alojz Logar, Goriče 19	I.

Oznaka	Spomeniška lastnost	Parc. št.	Kat. občina	Št. zemlj.-knj. vl.	Imetnik spomenika oz. imetnik pravice upravljanja	Varstveni režim
1	2	3	4	5	6	7
7. Udin boršt, Mala rostoka	kraj počivališča in prvega spopada borcev 2. bataljona Kokrškega odreda 13. 9. 1942	108	Vojvodin boršt I.	322	Škofic Edvard, Kokrica 11, Pokopališka 8, Fende Janez, ml. Primskovo 31, Jagodic Viktor, Helena, Helena ml., Pavla, Ilovka 8	I.
		109 110, 111	Vojvodin boršt I. Vojvodin boršt I.	258 162		
8. Udin boršt, Težičev hrib	kraj spopada borcev 2. batalj. Kokrškega odreda 14/9-1942, v katerem je padlo 6 borcev	521/2	Vojvodin boršt I.	737	KS Naklo	I.
9. Strahinj, ob robu Udinega boršta	grobišče borcev 2. bat. Kokrškega odreda	179/2	Strahinj	466	KS Naklo	I.
10. Udin boršt, pri Globoki dolini	obveščevalna točka Poljana, kjer je padel obveščevalec Peter Zupan	43/2	Vojvodin boršt I.	739	KS Naklo	I.
11. Udin boršt, nad Kamnjekom	zadnji spopad borcev 2. bataljona Kokrškega odreda 14/9-1942, v katerem je padlo 13 borcev	1080/2	Vojvodin boršt I.	738	KS Goriče	I.
12. Udin boršt na Pečicah	grob borca Ivana Šparovca	258/2	Pivka	270	KS Naklo	I.
13. Strahinj št. 37	hiša s spominsko ploščo NH Katarini in Rudiju Mede	79	Strahinj	252	Mede Fani, Strahinj 76	II.

7. člen

V spominskem parku so deli kulturne dediščine, ki imajo kulturno, zgodovinsko, znanstveno in estetsko vrednost, razglašeni kot umetnostni spomeniki:

Oznaka	Spomeniška lastnost	Parc. št.	Kat. občina	Št. zemlj.-knj. vl.	Imetnik spomenika oz. imetnik pravice upravljanja	Varstveni režim
1	2	3	4	5	6	7
14. P. c. sv. Mihaela, Zg. Duplje	barokizirana gotska cerkvena stavba z renesančno opremo	291	Duplje	165	Rimokat. župnijstvo, Križe	I.
15. Znamenje pri hiši C. 26. julija 63 v Naklem	baročna kapelica zaprtega tipa	234	Pivka	152	Šemrov Marija, Rovte pri Logatcu 95	II.
16. Znamenje v Sp. Dupljah	baročna kapelica odprtega tipa	1074	Duplje	S 002		II.
17. Dupljanski ali Vojvodov grad, Sp. Duplje 36	barokiziran renesančni dvorec z ohranjenimi arh. elem. od 16. do 18. stol. in poslikavo	51/1 — st. zemlj. 51/2	Duplje	124	Mauser Dušan in Matjaž, Ljubljana, Gestrinova št. 5	I.

8. člen

V spominskem parku so deli kulturne dediščine, ki imajo kulturno, zgodovinsko, znanstveno in estetsko vrednost, razglašeni kot etnološki spomeniki:

Oznaka	Spomeniška lastnost	Parc. št.	Kat. občina	Št. zemlj.-knj. vl.	Imetnik spomenika oz. imetnik pravice upravljanja	Varstveni režim
1	2	3	4	5	6	7
18. Naklo, C. 26. julija 63	baročna, nadstropna, zidana stan. stavba z ohranjenimi arh. elementi	13	Pivka	25	Ovsenik Neža in Ana, C. 26. julija št. 63	II.
19. Sp. Duplje št. 6	baročna nadstropna zidana stan. stavba z ohranjeno poslikavo in arh. elementi	197	Duplje	132	Štular Franc, Sp. Duplje št. 101	
20. Sp. Duplje št. 42	lesena, deloma zidana pritlična stan. stavba	90/1 st. zemlj.	Duplje	34	Resman Marija, Sp. Duplje 98	II.
21. Sp. Duplje št. 47	pritlična, lesena stanovanjska stavba z gospodarskim poslopjem iz 2/2 18. stol.	73	Duplje	36	Černivec Marija, Sp. Duplje št. 47	I.

9. člen

Za zgodovinske, umetnostne in etnološke spomenike iz 6., 7. in 8. člena veljata:

— varstveni režim I. stopnje, po katerem je potrebno varovati spomenik v celoti ter zagotavljati njegovo neokrnjenost in izvirnost. Dovoljena dejavnost mora služiti potrebam varstva in po potrebi konserviranju in restavriranju spomenika. Za vsak poseg na spo-

meniku je potrebno pridobiti dovoljenje s pogoji, ki jih predpiše pristojna spomeniška služba in

— varstveni režim II. stopnje, po katerem je potrebno varovati neokrnjene in izvorne najpomembnejše spomeniške lastnosti. Dejavnost v okviru spomenika mora biti v skladu s spomeniškim značajem spomenika. Za

vsak poseg je potrebno pridobiti dovoljenje pristojne spomeniške službe.

10. člen

V spominskem parku so deli kulturne dediščine, ki imajo posebno kulturno, zgodovinsko, znanstveno in estetsko vrednost, razglašeni kot arheološki spomeniki:

Oznaka	Spomeniška lastnost	Parc. št.	Kat. občina	Št. zemlj.-knj. vl.	Imetnik spomenika oz. imetnik pravice upravljanja	Varstveni režim
1	2	3	4	5	6	7
22. Gradišče na Štuciju nad Pivko	arheološki teren poznoantične-zgodnje-srednjeveške utrjene naselbine	240	Pivka	7	Zupan Marija, Pivka 23	II.
		241/1	Pivka	4	Gašperin Janko, Pivka 27	
		242/1	Pivka	13	Sodnik Jožefa, Pivka 9	
		243	Pivka	3	Žibert Alojzija, Pivka 20	
		244	Pivka	2	Zelnik Valentin, Pivka 18	
		245	Pivka	12	Pavlin Janez, Pivka 13	
		246	Pivka	15	Jenko Janez, Pivka 3	
		241/2	Pivka	254	Komunalno podjetje Vodovod Kranj	
		242/2	Pivka	254	Komunalno podjetje Vodovod Kranj	
23. Arhovo gradišče nad Zg. Dupljami	arheološka lokaliteta zgodnesrednjeveške utrjene naselbine	294/1	Duplje	189	Mali Franc, Zg. Duplje 42	I.
24. Klemenčevo gradišče pri Letenicah	arheološka lokaliteta zgodnesrednjeveške utrjene naselbine	364	Goriče	250	Zaplotnik Alojz, Letenice 16	I.

11. člen

Za arheološke spomenike iz 10. člena veljata:

— varstveni režim I. stopnje, po katerem je potrebno varovati vse spomeniške sestavine v neokrnjeni in izvorni obliki. Vsi posegi na spomeniku se morajo podrežati spomeniški pričevalnosti, kakršenkoli poseg pa je mo-

goč le z dovoljenjem in pogoji, ki jih predpiše pristojna spomeniška služba.

— Varstveni režim II. stopnje, po katerem je potrebno varovati vse pomembnejše spomeniške sestavine, predhodno sistematično raziskati arheološki spomenik in po potrebi ohraniti posamezne nepremične sesta-

vine ter za vsak poseg pridobiti dovoljenje pristojne spomeniške službe.

12. člen

V spominskem parku so razglašene naslednje naravne znamenitosti, ki so po svoji namembnosti in pomenu naravni spomeniki:

Oznaka	Spomeniška lastnost	Parc. št.	Kat. občina	Št. zemlj.-knj. vl.	Imetnik spomenika oz. imetnik pravice upravljanja	Varstveni režim
1	2	3	4	5	6	7
25. Gozdni rezervat Kriva jelka v Udinem borštu	pragozd	349, 350, 351, 352, 353, 370, 371, 372, 373, 374	Vojvodin boršt II.	153	GG Kranj	za gozdne rezerv.
26. Udin boršt, ob stari cesti Kokrica—Naklo	kvalitetna drevesa rdečega bora (<i>Pinus silvestris</i>) — semenski sestoj	610 611	Kranj	811	Jagodic Helena in sol.	za dendrološke NZ
27. Velika Lebinica	kraška jama, dolga okr. 400 m, s podz. izvirom	610/1	Strahinj	228	Ferjanc Viktor, Marjan in Terezija, Strahinj 16	za podz. geomorf. NZ
28. Zijalka v Sp. Dupljah	kraška zijalka s premerom okr. 10 m in izvirom	142	Duplje	41	Leben Jože, Sp. Duplje 56	za podz. geomorf. NZ
29. Arneševa luknja v Sp. Dupljah	kraška jama z izvirom, dvema dvoranam s kapniki, dolga od 500 do 800 m	142	Duplje	41	Leben Jože, Sp. Duplje 56	za podz. geomorf. NZ
30. Arhovo ali Dacarjevo brezno nad Zg. Dupljami	kraško brezno z 2—3 m širokim vhodom	72	Vojvodin boršt II.	217	Grašič Francka, Sp. Duplje 70	za podz. geomorf. NZ
31. Hišarjevo brezno	kraško brezno z 1,5 m širokim vhodom	119	Vojvodin boršt I.	38	Pavlin Anton, Malo Naklo 4	za podz. geomorf. NZ
32. Dupulnik, ob odcepu ceste v Zadrago	kraška jama s kapniki in izvirom, dolga okrog 100 m	232	Vojvodin boršt II.	67	Tišler Marija, Zadraga 14	za podz. geomorf. NZ
33. Skupina hrastov ob poti Novake—Senično	ambientalna kvaliteta	407/3	Senično	179	Dovžan Milka, Novake 1	za dendr. NZ

13. člen

Za dendrološke naravne znamenitosti (dreve) iz 12. člena velja varstveni režim, po katerem je prepovedano:

- sekati, obsekavati, lomiti oz. drugače nasilno uničevati ali poškodovati drevesa, njihova debela, korenine in veje,
- spreminjati rastiščne pogoje (odstranjevati zemljo, odkrivati korenine, zasipavati deblo in površino nad koreninami, poplavljeni rastišče, spreminjati višino talne vode in kislosti oziroma alkalnosti tal, odlagati odpadne snovi ali spuščati škodljive tekočine ali pline),
- spreminjati obstoječo osončenost drevesa ali rastišča, obešati ali postavljati tuja telesa na deblo, korenine in veje ali graditi večje stalne objekte ali zgradbe na območju neposrednega rastišča.

14. člen

Za gozdni rezervat iz 12. člena velja varstveni režim, ki prepoveduje:

- vse gospodarske, rekreacijske, raziskovalne in ostale dejavnosti, ki bi kakorkoli spremenile obstoječo naravno stanje in vplivale na nemoten naravni razvoj v prihodnosti.

15. člen

Za podzemeljske geomorfološke naravne znamenitosti (jame in brezna) iz 12. člena velja varstveni režim, po katerem je prepovedano:

- poškodovati, uničevati ali odstranjevati sigaste tvorbe (kapnike) v jamah in brezni,
- izvajati zemeljska dela (npr. odkopavanje ali zasipavanje terena) v ožjem območju ali na površju nad jamo oz. breznom,
- spreminjati vegetacijsko odedo na površju nad jamo ali breznom (npr. krčenje gozda),
- odlagati tekoče ali trde odpadke v jame in brezna ali na površje,
- onesnaževati vode, ki ponikujejo v jame,
- loviti ter nabirati jamsko favno in floro v neznanstvene namene,
- obiskovati jame in brezna, ki niso urejena za turistični ogled.

16. člen

Strokovne naloge v zvezi z varstvom spominskega parka opravlja Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine v Kranju.

17. člen

Razglasitev spominskega parka za zgodovinski in kulturni spomenik se vpiše v zemljiško knjigo pri Temeljnem sodišču v Kranju. Grafično evidenco območja spominskega parka, kulturnih spomenikov in naravnih znamenitosti z varstvenimi režimi vodi Geodetska uprava občine Kranj in občine Tržič.

18. člen

Razvojna usmeritev spominskega parka se določi s programom razvoja, ki ga v roku dveh let po uveljavitvi tega odloka sprejmejo: Skupščini občin Kranj in Tržič, samoupravne organizacije in skupnosti, družbene organizacije in društva, ki uresničujejo svoje planske naloge na območju spominskega parka in krajevne skupnosti z območja spominskega parka.

Strokovno zasnovano programa pripravi organizacija iz 16. člena.

Na podlagi programskih nalog občini Kranj in Tržič opredelita v smernicah za pripravo družbenega plana usmeritve, ki se nanašajo na območje spominskega parka.

Samoupravne organizacije in skupnosti ter družbene organizacije in društva, ki uresničujejo svoje planske naloge na območju spominskega parka v samoupravnih sporazumih o temeljnih planov sprejmejo obveznosti

in naloge za razvoj spominskega parka in njegovo ohranitev.

Krajevne skupnosti z območja spominskega parka sklenejo dogovor o skupnih temeljnih planov, s katerimi opredelijo obveznosti in ukrepe za uresničevanje nalog, ki so skupnega pomena za razvoj spominskega parka.

19. člen

Izvajanje odloka nadzorujejo pristojni upravni organi občin Kranj in Tržič ter Uprava inšpekcijskih služb za Gorenjsko.

20. člen

Z denarno kaznijo od 1.000,00 do 60.000,00 din se kaznuje za prekršek pravno osebo in posameznika, če v zvezi s samostojnim opravljanjem dejavnosti:

1. vnaša nesamonikle gozdne rastlinske vrste (1. točka 4. člena),
 2. vnaša vrste divjadi in druge prostoživeče živalske vrste, ki niso značilne za to območje (2. točka 4. člena),
 3. vnaša v vodotoke vrste rib in živali, ki niso značilne za to območje (3. točka 4. člena),
 4. uničuje ali poškoduje gnezdišča ter prostore, kjer se živali združujejo in razmnožujejo (4. točka 4. člena),
 5. izpušča onesnažene vode ali odlaga trde odpadke in smeti na bregove in v struge potočkov (5. točka 4. člena),
 6. odpira in izkorišča glinokope, komunalno in drugače posega v prostor, kar bi nasprotovale ohranitvi naravnih znamenitosti, kulturnih in drugih vrednot (6. točka 4. člena),
 7. po opravljenih delih pušča neurtjene površine neozelenjene (9. točka 4. člena),
 8. postavlja ograje, ki niso značilne za to območje (10. točka 4. člena),
 9. sežiga odpadke in druge materiale na prostem, razen lesnih in drugih rastlinskih odpadkov (11. točka 4. člena) in
 10. postavlja reklame ali napise, ki bi pokrivali značilne poglede in razglede na spomenike (dovoljeno je začasno postavljanje reklam ali napisov ob prireditvah s soglasjem Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine v Kranju) (15. točka 4. člena).
- Z denarno kaznijo od 500,00 do 15.000,00 din se kaznuje za prekršek iz 1. odstavka tega člena odgovorna oseba pravne osebe in posameznik.

21. člen

Z denarno kaznijo 1.000,00 din se kaznuje za prekršek takoj na kraju prekrška pravna oseba ali posameznik, če v zvezi s samostojnim opravljanjem dejavnosti:

1. uporablja gozdne ceste za javni promet, razen za potrebe dovoljenih dejavnosti v spominskem parku in ko je to posebej dovoljeno in označeno (12. točka 4. člena),
 2. parkira motorna vozila zunaj za to določenih mest, razen za potrebe dovoljenih dejavnosti v spominskem parku (13. točka 4. člena),
 3. kuri ogenj in pripravlja žerjavico, razen na mestih, ki so za to določena (14. točka 4. člena) in
 4. presega raven hrupa, ki je 45 dB (A), razen v naseljih in pri opravljanju dovoljenih dejavnosti v spominskem parku 16. točka 4. člena).
- Z denarno kaznijo 500,00 din se kaznuje takoj na kraju za prekršek iz 1. odstavka tega člena odgovorna oseba pravne osebe in posameznik.
- Za prekrške iz 21. člena odloka izterja denarno kazen takoj na kraju delavec milice ali komunalni redar.

22. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem vestniku Gorenjske.

Številka: 63-06/1984-02

Datum: 24/4-1985

Predsednik skupščine
občine Kranj
Ivan Cvar, l. r.

Številka: 63-06/1984

Datum: 4/6-1985

Predsednik skupščine
kulturne skupnosti Kranj
Milan Krišelj, l. r.

Številka: 63-02/1984-3

Datum: 30/5-1985

Predsednik skupščine
občine Tržič
Janez Piškur, l. r.

Številka: A8 99/85

Datum: 15/10-1985

Predsednik skupščine
kulturne skupnosti Tržič
Mira Kramarič, l. r.

230.

Na podlagi 23. člena zakona o financiranju splošnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skupnostih (Uradni list SRS, št. 39/74 in 4/78) ter 191. člena statuta občine Kranj (Uradni vestnik Gorenjske, št. 25/82), je skupščina občine Kranj na sejah zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora dne 27/11-1985 sprejela

ODLOK

o spremembah odloka o proračunu občine
Kranj za leto 1985

1. člen

Prvi odstavek 1. člena odloka o proračunu občine Kranj za leto 1985 (Uradni vestnik Gorenjske, št. 5/85) se spremeni tako, da se glasi:

»Proračun občine Kranj za leto 1985 znaša:

— celotni prihodki v letu 1985 v višini	914.562.000 din
— razporejeni prihodki v višini	858.562.000 din
— nerazporejeni prihodki v višini	4.400.000 din
— in odstopljeni prihodki	51.600.000 din.

2. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem vestniku Gorenjske, uporablja pa se z veljavnostjo od 1/1-1985.

Številka: 400-014/1985-06

Datum: 27/11-1985

Predsednik
Ivan Cvar, l. r.

SKUPŠČINA OBČINE KRANJ

Sprejeta urbanistična dokumentacija

/ UREDITVENI NAČRT ODLAGALIŠČA ODPADKOV TENETIŠE.

Sprejela: Skupščina občine KRANJ

Datum: 19.04.1989

Objava: Uradni vestnik Gorenjske št. 7/89

Razmnožil: Urbanistični inštitut SRG, Ljubljana
število izvodov: 11

št. naloge: UI - 1346

UREDITVENI NAČRT ODLAGALIŠČA ODPADKOV
TENETIŠE

Nosilca:

Belec Marjan, kom.inž.
Jagodič Boris, dipl.inž.arh.

Belec Marjan

Jagodič Boris

Direktor:

Jože Dekleva, dipl.inž.arh.

Ljubljana, marec 1988

Naročnik: Izvršni svet SO Kranj
KOGP Kranj - TOZD Komunalna

Izvajalec: Urbanistični inštitut SR Slovenije, Ljubljana

Delovna skupina:

UI SRS: - Belec Marjan, kom.inž.
- Jagodič Boris, dipl.inž.arh.
- Slažek Mojmir, dipl.inž.arh.

Tehnična obdelava: Kazazič Gordana
Karalič Valerija
Lopič Vilma, gr. teh.
Slijepčević Džafer, gr.teh.
Stanič Ivan, dipl.inž.arh.

Pri pripravi posebnih strokovnih podlag so sodelovali:

ZZV Maribor: dr. Medved Miran s sodelavci
VŠOD Kranj: dr. Koželj Bogomir s sodelavci
ZVNKD Kranj: Habjan Jelka, dipl.inž.
GZ Ljubljana: Ferjančič Lado, dipl.inž.geol.
HMZ SRS, Lj.: Planinšek Tone, dipl.inž.met.
GG Kranj: Ferdan Mojmir, dipl.inž.
VGI, Lj.: Rojnik Franc, dipl.inž.gradb.

VSEBINA

A/	TEKSTUALNI DEL	
0.	Uvodna obrazložitev	5
I.	Odlok o ureditvenem načrtu	6
II.	Soglasja organov, organizacij in skupnosti	15
III.	Obrazložitev ureditvenega načrta	16
	1. Povzetek usmeritev in odločitev planskih dokumentov občine Kranj	16
	2. Povzetek verificiranih strokovnih podlag	17
	2.1 Povzetek pogojev	18
	2.2 Količine in vrste odpadkov	18
	2.3 Lokacija (velikost, lastništvo, naravne in ustvarjen značilnosti)	23
	2.4 Tehnologija odlaganja odpadkov in varstveni ukrepi	30
	2.5 Ocena možnih vplivov deponije	32
	3. Obrazložitev načrtovanih rešitev	35
	3.1 namenska raba površin s prikazom predvidenih sprememb v prostoru	35
	3.2 ureditvena situacija s prikazom načina odlaganja odpadkov	40
	3.3 gradbene parcele in elementi za prenos ureditev na teren	46
	3.4 ureditve in ukrepi za preprečevanje nastajanja in širjenja škodljivih vplivov	54
	3.5 zasnova prometnega, komunalnega in energetskega omrežja	55
	3.6 etapnost urejanja območja	57
	3.7 ocena stroškov za izvedbo načrta	58

B/ GRAFIČNI DEL

1. Povzetek usmeritev dolgoročnega plana občine Kranj za obdobje 1986-2000 in opredelitve srednjeročnega družbenega plana občine Kranj za obdobje 1986-1990 1:5000
2. Katastrski načrt (z mejo območja) 1:2880
3. Situacija stanja (TTN1) z obodno parcelacijo 1:1000
4. Ureditvena situacija 1:1000
5. Zbirni načrt komunalnih naprav in vodnogospodarske ureditve 1:1000
6. Prometna ureditev 1:1000
7. Smerna in višinska regulacija in načrt gradbenih parcel 1:1000
8. Značilni prerezi 1:1000
9. Etapnost 1:1000

0. UVODNA OBRAZLOŽITEV

V skladu z usmeritvijo dolgoročnega plana občine Kranj za obdobje 1986 - 2000 (Uradni vestnik Gorenjske, št. 5/86), o sanaciji in modernizaciji sedanje mešane deponije odpadkov v Tenetišah, je v družbenem planu občine Kranj za obdobje 1986 - 1990 (Uradni vestnik Gorenjske, št. 7/86 in 13/88) sprejeta odločitev o sanaciji in razširitvi deponije komunalnih odpadkov ter ureditvi deponije posebnih odpadkov na opredeljeni lokaciji.

Ureditveni načrt deponije odpadkov v Tenetišah je izdelal Urbanistični inštitut SR Slovenije v marcu 1988, pod št. proj. 1346.

Predlagane rešitve za ureditev deponije izhajajo iz ugotovitev in usmeritev posebnih strokovnih podlag za ureditveni načrt deponije odpadkov v Tenetišah (posebne strokovne podlage za ureditveni načrt so bile izdelane v oktobru 1987, strokovno recenzirane in sprejete na projektnem svetu dne 10.12.1987) ter pogojev organov, organizacij in skupnosti, v največji možni meri pa upoštevajo že dosedaj izdelane posamezne projekte sanacije. Cilj ureditev je zmanjšati škodljive vplive na okolje na minimum ali jih vsaj zadržati v okviru zakonsko dopustnih stopenj.

Ureditev deponije obsega:

- sanitarno ureditev (sanacijo) sedanje mešane deponije odpadkov;
- nadaljevanje sanitarnega odlaganja komunalnih odpadkov na isti in razširjeni lokaciji;
- ločeno odlaganje posebnih odpadkov II. in III. kategorije po pravilniku o ravnanju s posebnimi odpadki, ki vsebujejo nevarne snovi (Ur.l. SRS, št. 20/86); to je ureditev deponije posebnih odpadkov na posebni lokaciji;
- postopno ureditev modernejših načinov končne dispozicije odpadkov (predelava) v smislu zmanjšanja volumna in škodljivih lastnosti odpadkov.

Vse predlagane ureditve so prvenstveno podrejene zahtevam varstva okolja oziroma sanitarnega ravnanja z odpadki in zagotavljajo večkratno varnost deponije. V ta okvir se vključujejo prikazane prostorske ureditve (predvsem spremljajoči objekti in infrastrukturne, kontrolne ureditve ter ureditve za preprečitev morebitnih škodljivih vplivov s posebnim poudarkom na pripravi površin za odlaganje odpadkov), ki morajo biti skrbno izvedene, da bodo služile svojemu namenu, poleg teh pa so enakega pomena obveznosti izvajalca ob ravnanju z odpadki (vstopna kontrola in odlaganje ter kontrola dogajanj na deponiji), kakor tudi proizvajalcev odpadkov ob navajanju podatkov o oddanih odpadkih.

Ureditveni načrt se po zakonu o urejanju naselij in drugih posegov v prostor sprejme z odlokom. Odlok poleg osnovnih podatkov o ureditvenem načrtu določa potrebna zemljišča, na katerih bo izvršen poseg v prostor, pogoje za izvedbo, obveznosti investitorjev in izvajalcev pri izvajanju načrta in tolerance, ki jih lahko z lokacijskim dovoljenjem dopusti upravni organ.

I. ODLOK O UREDITVENEM NAČRTU DEPONIJE ODPADKOV V TENETIŠAH

/ Objavljen v Uradnem vestniku Gorenjske št. 7/89. /

Na podlagi 39. člena zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Ur. list SRS, št. 18/84, 37/85, 29/86) in 192. člena statuta občine Kranj (Uradni vestnik Gorenjske, št. 25/82) je skupščina občine Kranj na sejah zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti dne 19.04.1989 sprejela

ODLOK O UREDITVENEM NAČRTU DEPONIJE ODPADKOV V TENETIŠAH

I. SFLOŠNE DOLOČBE

1. člen

S tem odlokom se sprejme ureditveni načrt deponije odpadkov v Tenetišah, ki ga je izdelal Urbanistični inštitut SR Slovenije, Ljubljana, Jamova 18, pod številko UI-1346 v marcu 1988.

2. člen

Ureditveni načrt sestavljajo naslednji grafični prikazi:

- ureditvena situacija 1:1000;
- zbirni načrt komunalnih naprav in vodnogospodarskih ureditev 1:1000;
- načrt gradbenih parcel, smerna in višinska regulacija 1:1000.

II. MEJA OBMOČJA

3. člen

Meja ureditvenega načrta poteka po naslednjih parcelah v k.o. Vojvodin boršt I: na severovzhodu deli parcelo št. 185, na vzhodu deli parcele št. 184, 181, 180, poteka po južni meji parcele št. 180 in po vzhodnih mejah parcel št. 178 in 177. Na jugu poteka meja po južni meji parcele št. 177, po zahodnih mejah parcel št. 177 in 178 ter deli parcele št. 137/2, 137/1, 136, 130, 129, 1240, 128, 123, 122, 117, 116, 112, 111, 106, 105, 101, 100, 95, 94, 91, 90, 86, 85, 82, 79, 76, 74, 69, 68, 65, 64, 60, 58, 57. Na zahodu poteka meja po zahodni meji parcele št. 57, po južni in zahodni meji parcele št. 412. Na severu poteka meja po severnih mejah parcel št. 411, 412, 304/6, 304/5, 304/4, 304/3, 304/2, 303/2, 303/1, 304/1, po jugozahodni meji parcele št. 204, po južni meji parcele št. 203, deli jugovzhodni del parcele št. 204, parceli št. 197 in 198 ter parcelo št. 1241.

III. FUNKCIJA OBMOČJA S POGOJI ZA IZRABO IN KVALITETO GRADITVE

4. člen

Območje ureditvenega načrta je namenjeno za odlagališče komunalnih odpadkov in posebnih odpadkov II. in III. kategorije po pravilniku o ravnanju s posebnimi odpadki, ki vsebujejo nevarne snovi (Ur. list SRS, št. 20/86), izključno za potrebe industrije, obrti in gospodinjstev z območja občine Kranj. Ne glede na 5. člen pravilnika o ravnanju s posebnimi odpadki, ki vsebujejo nevarne snovi, se posebni odpadki, navedeni v prilogi 3 pravilnika, ne smejo odlagati.

5. člen

Ureditveni načrt določa rešitve in pogoje za:

- sanitarno urejeno obstoječo in razširjeno deponijo komunalnih odpadkov ter gradnjo spremljajočih objektov;
- gradnjo sanitarno urejenega odlagališča posebnih odpadkov ter spremljajočih objektov;
- gradnjo objektov in naprav za zmanjšanje količin komunalnih in posebnih odpadkov.

IV. POGOJI ZA URBANISTIČNO OBLIKOVANJE OBMOČJA

6. člen

Pogoji za ureditev in razširitev deponije komunalnih odpadkov:

1. Obstoječa deponija:

- površina je 5,6 ha;
- dno je na koti 414,5 do 416,0;
- vrh je na koti 437,5 oz. ne višji kot je naravni teren;
- obstoječa delovna etaža je na koti 425,0 ;
- višina etaž je 5 m, višina medetaž je 2 do 3 m;
- obodna brežina deponije ima naklon 1:4.

Dovoljena odstopanja:

- horizontalni gabariti:
 - . v smeri proti zahodu do - 30 m;
 - . v smeri proti jugu do - 20 m;
- vertikalni gabarit do +/- 2,5 m;
- višina etaž do +/- 1 m.

Odstopanja naklona obodnih brežin niso dovoljena.

2. Razširitev deponije:

- površina je 2,4 ha;
- dno je na koti 421,0;
- vrh je na koti 440,0 oz. ne višji kot je naravni teren;
- višina etaž je 5 m, višina medetaž je 2 do 3 m;
- brežina ima naklon 1:4.

Dovoljena odstopanja:

- horizontalni gabariti v smeri proti jugu in zahodu do - 20 m;
- vertikalni gabarit do - 3 m;
- višina etaž do +/- 1 m.

Odstopanja naklona obodnih brežin niso dovoljena.

3. Drugi pogoji:

- na stiku deponije in gozda je urejen protipožarni pas širine 10 m;
- potek obodnih brežin mora oblikovati značilen relief z navezavo na teren;
- dostopi na delovne etaže deponije so določeni z višinskim potekom dostopne ceste.

7. člen

Pogoji za gradnjo spremljajočih objektov deponije komunalnih odpadkov:

1. objekt vhodno-izhodne kontrole:

- tlorisne dimenzije so 6 x 3 m; dovoljena so odstopanja do +/- 1 m;
- etažnost je P;

2. mostna tehcnica:

- tlorisne dimenzije so 5 x 5 m;
- mostna tehcnica je dvojna, dovoljena je enojna izvedba;

3. bazen za dezinfekcijo vozil:

- tlorisne dimenzije so 3 x 10 m; dovoljeno je odstopanje dolžine bazena do - 2 m;
- globina bazena je 30 cm;

4. garažno-skladišni objekt:

- tlorisne dimenzije so 13 x 30 m; dovoljena so odstopanja:

- . v smeri proti vzhodu +/- 2 m;

- . v smeri proti jugu +/- 5 m;

- etažnost je P; dopustna je etažnost P + 1;

- svetla višina objekta je 4 m; dovoljeno je odstopanje do +/- 0,5 m;

- dopustna je fazna gradnja objekta.

5. drugi pogoji:

- obstoječa vratarnica in garažna lopa se pred pričetkom gradnje garažno-skladišnega objekta porušita;
- odmik garažno-skladišnega objekta od roba deponije ne sme biti manjši od 6 m;
- smeri vhodov in uvozov v objekte so obvezne.

8. člen

Pogoji za urejanje deponije posebnih odpadkov:

Ureditveni načrt določa površine za odlaganje v celice in površine za odlaganje z nasipavanjem.

1. Površine za odlaganje v celice:

- površina območja je 7,4 ha;
- deponija obsega 90 celic;
- tlorisne dimenzije celic so 15 x 15 m; dovoljena so odstopanja v smeri sever-jug za 5 do 10 m;
- dno celic je praviloma 2 m pod nivojem terena;
- višina odloženih posebnih odpadkov ne sme presegati 3 m;
- organizacija in ureditev območja deponije mora omogočiti nemoten krožni promet tovornih vozil in intervencijski dostop z dveh strani;
- razpored celic mora omogočiti neoviran dostop z interne ceste in ohranitev posameznih dominantnih dreves in drevesnih pasov;
- predvidena je etapna gradnja celic.

2. Površine za odlaganje z nasipavanjem:

- površina območja je 3,6 ha;
- dno je na koti 417,0;
- vrh je na koti 435,0; dovoljeno je odstopanje do - 5 m;
- obodna brežina deponije ima naklon 1:4; odstopanja naklona obodne brežine niso dovoljena;
- zagotovljeno mora biti ločeno odlaganje različnih vrst posebnih odpadkov.

Ureditveni načrt določa območje za dolgoročni razvoj deponije posebnih odpadkov.

9. člen

Pogoji za gradnjo spremljajočih objektov deponije posebnih odpadkov:

1. objekt vhodno-izhodne kontrole:

- tlorisne dimenzije so 5,0 x 2,5 m; dovoljena so odstopanja:
 - . v vzdolžni smeri do +/- 1 m;
 - . v prečni smeri do +/- 0,5 m;
- etažnost je P;

2. objekt za prehodno in intervencijsko skladišče ter predpripravo posebnih odpadkov:

- tlorisne dimenzije so 40 x 60 m; dovoljena so odstopanja do +/- 5 m;
- etažnost je P; dopustna je etažnost P + 1;
- svetla višina objekta je 5 m; dovoljeno je odstopanje do +/- 0,5 m;
- objekt je delno zaprta nadstrešnica, zavarovana z žično mrežo;

3. laboratorij in upravni prostori:

- tlorisne dimenzije so 50 x 10 m; dovoljena so odstopanja:
 - . v vzdolžni smeri za -10 m;
 - . v prečni smeri za +/- 2 m;
- etažnost je P; dopustna je etažnost P + 1.

4. drugi pogoji:

- objekti se prometno navezujejo na interno cesto;
- organizacija in ureditev celotnega območja mora omogočiti nemoten krožni promet tovornih vozil;

- gradbena linija je določena z odmikom objektov 10 m od interne ceste;
- smeri vhodov in uvozov v objekte so obvezne;
- dopustna je fazna gradnja objektov.

V območju deponije posebnih odpadkov sta določeni površini za gradnjo objektov in naprav za zmanjšanje količin komunalnih in posebnih odpadkov. Objekti, naprave in druge spremljajoče ureditve se morajo podrediti že izvedenim ureditvam.

10. člen

Zagotovljeno mora biti varno in neškodljivo ravnanje, skladiščenje in deponiranje komunalnih in posebnih odpadkov.

11. člen

Obvezno je enotno oblikovanje objektov, vsklajeno s funkcionalnimi in tehnološkimi zahtevami in možnostmi. Manjši objekti so v oblikovanju podrejeni oblikovanju večjih objektov.

Prevladujoče oblike streh so dvokapnice z naklonom do 22,5°. Dopustne so ravne strehe. Manjši objekti, deli objektov in nadstrešnice imajo lahko tudi enokapne strehe. Ločne, žagaste in druge industrijske strehe so dopustne na objektih, kjer to zahteva tehnološki proces.

Barve fasad objektov morajo biti v svetlih pastelnih tonih. Barve streh morajo biti v temno rdečih tonih.

12. člen

Območji deponije komunalnih in posebnih odpadkov sta ograjeni z žično ograjo višine 2 m, z obojestransko gosto zazelenitvijo.

Dovoljeno je postavljati ograje, vsklajeno z etapami urejanja deponije komunalnih in posebnih odpadkov.

13. člen

Pogoji za urejanje zelenih površin:

- ureditveni načrt ohranja gozd na parcelah izven ograje deponije; dopustni so manjši posegi v gozdove za ureditev regulacije želinjskega in Farškega potoka, razširitev in utrditev ceste Tenetiše-Strahinjš ter delne prestavitve in razširitve gozdnih cest;
- golosek gozda je dovoljen le na površini, potrebni za izvedbo posamezne etape in podetape izvajanja ureditvenega načrta;
- posamezna dominantna drevesa in drevesni pasovi se ohranijo, kolikor ne ovirajo gradnje objektov, naprav in spremljajočih ureditev;

- sočasno z urejanjem deponije komunalnih odpadkov je potrebno zasaditi zaščitno avtohtono drevje in grmičevje na parcelah št. 187, 186/2, 185 in 184 ter ob vhodih na deponijo posebnih odpadkov;
- vse proste površine se morajo praviloma urediti in ozeleniti z avtohtonim drevjem in grmičevjem;
- ob notranjih komunikacijah je drevje praviloma oblikovano v drevoredih;
- urejanje zelenih površin mora biti enotno za celotno območje urejanja.

14. člen

Pogoji za spravno in končno sanacijo in rekultivacijo deponije komunalnih odpadkov:

- na območju zaključenega odlaganja se obodna brežina prekrije s 40 do 50 cm debelim slojem humusa in zatravi;
- po umiritvi deponije se izvede končna sanacija in rekultivacija v gozd; dopustna je druga namenska raba, vsklajeno z namensko rabo širšega območja.

15. člen

Pogoji za sanacijo in rekultivacijo deponije posebnih odpadkov:

- na območju zaključenega odlaganja se celice prekrijejo z 20 cm debelo plastjo humusa in zatravijo;
- zasaditev drevja in grmičevja je dopustna le na mestih, ki ne ogrožajo varnosti celic.

16. člen

Pogoji prometnega urejanja:

- območje urejanja je prometno navezано na cesto Tenetiše-Strahinj;
- vsi objekti in ureditve so neposredno dostopni z internih cest;
- glavne smeri dostopov in dovozov ter urgentnih dostopov so obvezne;
- interne ceste so široke 5 m;
- vzdolžni sklon internih cest ne sme presegati 15%;
- za mirujoči promet so predvidene površine ob glavnih vseh vstopih na deponijo komunalnih in posebnih odpadkov.

17. člen

Pogoji komunalnega urejanja:

- oskrba s sanitarno vodo je predvidena po obstoječem vodovodu in s priključkom na nov regionalni vodovod ob cesti Tenetiše-Strahinj;
- oskrba s tehnološko vodo je predvidena s tirolskim zajetjem želinjskega potoka in hidropostajo;

- oskrba s protipožarno vodo je predvidena iz zbirnega bazena padavinskih vod komunalne deponije in iz tehnološkega vodovoda;
- fekalije in odplake iz sanitarij se kanalizirajo v dvoprekatno greznico na praznjenje;
- izcedne vode iz deponije odpadkov se zbirajo in odvajavajo po drenažnem sistemu v čistilno napravo; izcedne vode iz deponije posebnih odpadkov se stalno kontrolirajo v kontrolnih jaških;
- ureditveni načrt določa ločeni čistilni napravi za izcedne vode deponije komunalnih in deponije posebnih odpadkov;
- čistilna naprava izcednih vod komunalne deponije se mora izvesti skladno s projektom: Pilotna čistilna naprava Tenetiše, št. proj.: A/6-1445786, Hidroinženiring, Ljubljana, januar 1987;
- čiste meteorne vode s cest, zelenih površin in streh objektov se odvajajo v želinjski potok;
- meteorne vode s komunalne deponije se odvajajo v zbirni bazen meteornih vod;
- meteorne vode z utrjenih prometnih in manipulativnih površin ter s skladiščenega objekta posebnih odpadkov se odvajajo preko čistilne naprave;
- odplinjevanje deponije komunalnih odpadkov se mora izvesti skladno s projektom: Deponija komunalnih odpadkov Tenetiše pri Kranju, Idejni projekt odplinjevanja, št. proj.: 430 051, Projekt MR, Maribor, marec 1987;
- napajanje z električno energijo bo potekalo iz nove transformatorske postaje po nizkonapetostnih električnih kabljih; povezava nove TP z obstoječim sredjenapetostnim omrežjem bo izvedena s prostozračnim 20 kV daljnovodom;
- javna razsvetljava je predvidena na območju vhodov, objektov in manipulativnih površin;
- telefonski kabel bo izveden s priključkom na tt kabelsko razvodišče v Tenetišah.

18. člen

Pogoji vodnogospodarskega urejanja:

- želinjski in Farški potok se regulirata;
- dopustno je fazno izvajanje regulacije, vsklajeno z etapami izvajanja ureditvenega načrta.

IV. ETAPNOST IZVAJANJA UREDITVENEGA NAČRTA

19. člen

Ureditveni načrt se izvaja v posameznih etapah, skladno s potrebami po deponijskem prostoru, spremljajočimi dejavnostmi in ureditvami.

Objekti in ureditve za varovanje okolja in protipožarno varstvo morajo biti dokončno urejeni v prvi fazi urejanja posameznih etap.

Posamezna etapa se mora izvesti kot celota.

Etapna gradnja objektov, spremljajočih objektov in ureditev mora potekati kot zaključena in dokončno urejena celota.

Možna je fazna gradnja posameznih objektov v okviru določenih gabaritov.

V. REŽIM IN ZAČASNA NAMEMBNOST ZEMLJIŠČ, KI SE NE UREJAJO V PRVI FAZI

20. člen

Zemljišča, predvidena za kasnejše urejanje deponije, obdržijo dosedanje namembnost in način gospodarjenja.

VI. OBVEZNOSTI INVESTITORJEV IN IZVAJALCEV PRI IZVAJANJU UREDITVENEGA NAČRTA

21. člen

Obveznosti investitorjev, izvajalcev in upravljalcev odlagališča so predvsem:

- predvideti, izvesti in izvajati vse ureditve in ukrepe za varovanje okolja do umiritve komunalne deponije in opustitve deponije posebnih odpadkov;
- sočasno in usklajeno z urejanjem deponije izvajati komunalno infrastrukturo;
- opredeliti, izvesti in izvajati ureditve in ukrepe protipožarne zaščite;
- izvajati kontrolo in evidenco o vrstah, lastnostih in količinah pripeljanih odpadkov;
- preprečevati odlaganje posebnih odpadkov na deponiji komunalnih odpadkov;
- izvesti takojšnjo sanacijo v primeru večjih škodljivih vplivov odlagališča od dovoljenih;
- omogočiti nemoteno gospodarjenje z gozdovi znotraj in zunaj ograde deponije.

VII. KONČNE DOLOČBE

22. člen

Ureditveni načrt je na vpogled občanom, organizacijam in skupnostim pri Komiteju za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve občine Kranj in pri Krajevni skupnosti Tenetiše.

23. člen

Nadzor nad izvajanjem tega odloka opravlja urbanistična inšpekcija Uprave inšpekcijskih služb za Gorenjsko.

24. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem vestniku Gorenjske.

številka: 350-04/87-04

Datum: 19.04.1989

Predsednik:

IVAN TORKAR

II. SOGLASJA

K ureditvenemu načrtu so podali soglasja pristojni organi, organizacije in skupnosti, in sicer:

- Območna vodna skupnost Gorenjske;
- Kmetijska zemljiška skupnost Kranj;
- SIS za gozdarstvo gozdnogospodarskega območja Kranj;
- Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Kranj;
- KOGP Kranj, TOZD Vodovod-kanalizacija;
- Elektro Gorenjska, TOZD Elektro Kranj;
- Podjetje za ptt promet Kranj;
- UISG - požarna inšpekcija;
- UISG - sanitarna inšpekcija;
- Sekretariat za ljudsko obrambo občine Kranj.

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO MARIBOR

Prvomajska ulica 1, 2000 Maribor

<http://www.zzv-mb.si>

INŠTITUT ZA VARSTVO OKOLJA

Telefon: (02) 4500170, Telefaks: (02) 4500227, E-pošta: ivo@zzv-mb.si

Identif. številka za DDV: SI30447046, Številka trans. računa: 01100-6030926630

DAT.:IVOTS-10-2005-PR05Tenetišeletno2004

ŠT SPISA:	ENOTA
13023	
PREJETO: 04-04-2005	

**POROČILO O MONITORINGU PODZEMNIH VOD ZA ODLAGALIŠČE
NENEVARNIH ODPADKOV TENETIŠE
ZA LETO 2004**

Maribor, marec 2005

Naslov: Poročilo o monitoringu podzemnih vod za odlagališče nenevarnih odpadkov Tenetiše za leto 2004

Izvajalec: Zavod za zdravstveno varstvo Maribor
INŠTITUT ZA VARSTVO OKOLJA
Prvomajska 1, 2000 MARIBOR
Transakcijski račun: 01100-3060926630
ID za DDV: SI30447046

Naročnik: KOMUNALA KRANJ, javno podjetje d.o.o.
Mirka Vadnova 1
4000 KRANJ

Številka poročila: 10/411-04
Delovni nalog: pogodba št. 16/K/2004 z dne 21.05.2004
Šifra dejavnosti: 10 - odpadki

Številka pooblastila: MOP št. 35411-8/00
Obseg pooblastila: izvajanje monitoringa onesnaženosti podzemnih voda z nevarnimi snovmi

Nosilec: mag. Emil Žerjal, univ. dipl. inž. kem. tehnol.

Sodelavci: Marijana Glavič, univ. dipl. ing. kem. tehnol.
Alenka Pogacar, univ. dipl. inž. kem. inž.

Maribor, 31.03.2005

TEHNOLOGIJE OKOLJA
Vodja:

 mag. Emil Žerjal, univ. dipl. inž. kem. tehnol.

INŠTITUT ZA VARSTVO OKOLJA
Predstojnik:

 Stanko Brumen, univ. dipl. inž. kem. inž., spec.

KAZALO

	Stran
1 PODATKI O ZAVEZANCU IN IZVAJALCU MONITORINGA	4
2 UVOD.....	5
3 SPLOŠNE ZNAČILNOSTI ODLAGALIŠČA	5
4 OBSEG MONITORINGA.....	6
5 PODATKI O VZORČENJU	7
6 MERILNE METODE IN MERILNA OPREMA.....	8
7 REZULTATI ANALIZ.....	11
8 VREDNOTENJE VPLIVA IN ČEZMERNEGA ONESNAŽENJA V PODZEMNI VODI.....	11
9 HIDROGEOLOŠKA INTERPRETACIJA MERITEV GLADINE PODZEMNIH VOD	17
9.1 REZULTATI MERITEV:	17
9.2 INTERPRETACIJA.....	19
10 10 SKLEP	21
11 11 PRILOGE	22

1 PODATKI O ZAVEZANCU IN IZVAJALCU MONITORINGA

PODATKI O ZAVEZANCU

Naziv zavezanca:	Komunala Kranj, Javno podjetje d.o.o.
Naslov zavezanca	
Naselje:	Kranj
Ulica:	Mirka Vadnova
Hišna številka:	1
Poštna številka:	4000
Ime pošte:	Kranj
Matična številka zavezanca:	5067731
Davčna številka zavezanca:	72495421
Šifra dejavnosti zavezanca:	90,001
Kontaktna oseba:	Danilo FLIS, inž. grad.
telefon:	04 28 11354
fax:	04 28 11301
e-mail:	dflis@komunala-kranj.si

PODATKI O IZVAJALCU MONITORINGA

Naziv izvajalca monitoringa:	ZZV Maribor-Inštitut za varstvo okolja
Naslov izvajalca monitoringa	
Naselje:	Maribor
Ulica:	Prvomajska
Hišna številka:	1
Poštna številka:	2000
Ime pošte:	Maribor
Davčna številka izvajalca:	30447046
Številka pooblastila za izvajanje meritev:	35411-8/00
Pooblastilo velja do (datum):	31.12.2007
Šifra dejavnosti izvajalca:	85,143
Kontaktna oseba:	Marjana Glavič, univ.dipl.inž.kem.tehnol.
telefon:	02/ 46 02 360
fax:	02/ 45 00 227
e-mail:	marjana.glavic@zzv-mb.si

2 UVOD

Po naročilu Komunale Kranj, javnega podjetja d.o.o. smo v letu 2004 na odlagališču nenevarnih odpadkov Tenetiše izvedli monitoring podzemnih vod v skladu z zahtevami iz Pravilnika o monitoringu onesnaženosti podzemnih voda z nevarnimi snovmi, Ur.list RS št.5/00 in Pravilnika o odlaganju odpadkov, Ur.list RS št.5/00.

V izdelavi je Program monitoringa podzemnih vod za odlagališče nenevarnih odpadkov Tenetiše (v nadaljevanju Program monitoringa). Sestavni del Programa monitoringa je hidrogeološko poročilo, ki je bilo recenzirano s strani pooblaščenega recenzenta MOP – ARSO. Zahtevane dopolnitve hidrogeološkega poročila so v izvajanju.

Izvedli smo vzorčenje podzemnih vod, opravili analize v vzorcih podzemnih vod in ovrednotili rezultate po kriterijih, ki bodo določeni v Programu monitoringa in v skladu z dodatnimi zahtevami MOP – ARSO, ki so nam bile posredovane v začetku leta 2005.

3 SPLOŠNE ZNAČILNOSTI ODLAGALIŠČA

Odlagališče Tenetiše je od mesta Kranj oddaljeno cca 4 km. Odlagališče leži ob cesti Mlaka – Golnik v neposredni bližini vasi Tenetiše. Lokacija odlagališča je prikazana v prilogi 1 na geografski karti in letalskem posnetku odlagališča.

Odlagališče obratuje od leta 1974. Odlagališče se nahaja v opuščnem glinokopu. Odlagališče je razdeljeno v tri polja A, B in C s skupno površino 12,5 ha. Polje A je že popolneno z odpadki, del polja B, označen kot B1 je trenutno aktiven, polje C je namenjeno odlaganju odpadkov v prihodnosti. V okviru sanacije so na polju A zatesnili severni in vzhodni bok odlagališča, polje B pa je tesnjeno po celotni površini.

Volumen odloženih odpadkov je cca 2,800.000 m³ oz. 1,015.000 t in letna količina odloženih odpadkov znaša cca 40.000 t. Na odlagališču odlagajo nenevarne in inertne odpadke iz občin Kranj, Cerklje, Šenčur, Preddvor, Naklo in Jezersko s cca 75.000 prebivalci.

Na odlagališču je urejeno odplinjanje, zajemanje ter odvajanje izcednih, padavinskih in zalednih vod:

- **zajemanje in odvajanje odlagališčnih plinov:** urejeno je prisilno zajemanje odlagališčnih plinov s sežigom na bakli,

- **zajemanje in odvajanje izcednih vod:** na polju A je speljana drenaža izcednih vod le po robu odlagalnega polja, na polju B je izvedena drenaža po celotni površini. Izcedne vode se iz polj A in B zbirajo v bazenu izcednih vod. Del izcednih vod se vrača na odlagališče, del pa preko kanalizacijskega sistema odvaja na čistilno napravo,
- **zajemanje in odvajanje padavinskih vod;** ob bokih odlagalnih olj so speljani odprti zemeljski jarki, po katerih tečejo padavinske vode do požarnega bazena,
- **zajemanje in odvajanje zalednih vod;** na odlagališču se pojavljajo občasno hudourniške vode, ki so speljane po zahodnem robu odlagališča in odtekajo v Želinski potok.

Na odlagališču je tehtnica, pralnica voznega parka in tovornih vozil, zbirni center za ločeno zbiranje in začasno hranjenje ločenih frakcij komunalnih odpadkov in pilotni sortirni plato.

4 OBSEG MONITORINGA

V skladu z izdelanim hidrogeološkim delom Programa monitoringa, Pravilnikom o odlaganju odpadkov in Pravilnikom o monitoringu onesnaženosti podzemnih voda z nevarnimi snovmi, se monitoring podzemnih vod izvaja na odlagališču Tenetiše na treh merilnih mestih (PT03, PTS1 in PT05), dvakrat v letu. Monitoring vključuje hidrogeološki nadzor podzemnih vod in spremljanje kvalitete podzemnih vod. Lokacije merilnih mest so naslednje:

- **PT03** – gorvodna vrtina; vrtina se nahaja južno pred odlagališčem v smeri toka podzemnih vod,
- **PTS1** – dolvodna vrtina; vrtina se nahaja severno za odlagališčem v smeri toka podzemnih vod in
- **PT05** - dolvodna vrtina; vrtina se nahaja severovzhodno za odlagališčem v smeri toka podzemnih vod,

Lokacije merilnih mest so prikazane na sliki v prilogi 1.

Terenske meritve in obseg osnovnih in indikativnih parametrov smo za odlagališče nenevarnih odpadkov Tenetiše določili na osnovi zahtev zgoraj omenjenih predpisov. Terenske meritve in obseg osnovnih in indikativnih parametrov podaja tabela 4.1.

Tabela 4.1.: Terenske meritve in obseg osnovnih in indikativnih parametrov

Merilno/vzorčevalno mesto	piezometri (PT03, PTS1, PT05)
Letna pogostost meritev	2 krat
Način vzorčenja	črpanje podzemnih vod s predhodnim izčrpavanjem
Terenske meritve	temperatura zraka, temperatura vode, pH-vrednost, elektroprevodnost, kisik, redoks potencial, nivo podtalnice, prehodnost vrtine
Analize - osnovni parametri	barva, motnost, TOC, AOX, Na, K, Ca, Mg, Fe, amonij, nitrati hidrogenkarbonati, sulfati, kloridi, ortofosfati, bor
Analize-indikativni parametri	nitriti, fluoridi, cianidi, sulfidi, kovine (Al, Sb, As, Cu, Ba, Be, B, Zn, Cd, Co, Sn, Cr, Cr ⁶⁺ , Mn, Mo, Ni, Se, Ag, Pb, Tl, Ti, Te, V, Hg), mineralna olja, fenolne snovi, lahkohlapni klorirani ogljikovodiki - LKCH in lahkohlapni aromatski ogljikovodiki - BTX, poliklorirani bifenili - PCB, policiklični aromatski ogljikovodiki - PAH, pesticidi (organoklorni, triazinski, organofosforni, acetamidi, derivati očetne kisline), identifikacija organskih spojin

Opomba: vzorčenje v mesecu juniju smo izvedli v podzemni vodi iz vrtine PT01, vzorčenje v mesecu decembru pa že v novo izvedeni vrtini PT05, ki je zahtevana v recenziranem hidrogeološkem poročilu

V skladu s Programom monitoringa je naročnik izvajal meritve gladine podzemnih vod na vseh piezometrih lociranih na območju odlagališča Tenetiše. Podatki o meritvah nivojev so zbrani v prilogi 2.

5 PODATKI O VZORČENJU

Podatki o vzorčenju podzemnih vod so zbrani v tabeli 5.1.

Tabela 5.1.: Podatki o vzorčenju podzemnih vod na odlagališču Tenetiše v letu 2004

Merilno mesto	PT03		PTS1		PT01	PT05
	02.06.04	02.12.04	02.06.04	02.12.04	02.06.04	02.12.04
Datum vzorčenja	02.06.04	02.12.04	02.06.04	02.12.04	02.06.04	02.12.04
Način vzorčenja	mobilna črpalka	mobilna črpalka	mobilna črpalka	mobilna črpalka	mobilna črpalka	mobilna črpalka
Videz vzorca vode	brez barve, bistra	svetlo rjava, motna	brez barve, bistra	brez barve, motna	brez barve, motna	sivorjava, motna
Čas predčrpanja (min)	20	20	20	15	60	15
Volumen predčrpane vode (l)	100	100	60	75	180	75
Lab. št. vzorca	04/05538	04/16858	04/05540	04/16857	04/05539	04/16859

Način predčrpanja: izčrpavanje podzemne vode z mobilno potopno črpalko
 Vzorčevalci: Gutmaher, Sabolek (IVO)

6 MERILNE METODE IN MERILNA OPREMA

Podatki o merilnih metodah in merilni opremi uporabljeni pri analizah parametrov podzemnih vod so zbrani v tabeli 6.1.

Tabela 6.1.: Merilne metode in merilna oprema za monitoring podzemnih vod

Zap. št.	Parameter	Merilna metoda	Uporabljena oprema
TERENSKÉ MERITVE			
1	Temperatura	DIN 38404-4	Konduktometer WTW
2	pH-vrednost	ISO 10523	pH – meter WTW, pH 330i
3	Elektroprevodnost	EN 27 888	Konduktometer WTW, Cond 330i
4	Redoks potencial	DIN 38 404-C6	pH – meter WTW, pH 330i
5	Kisik	ISO 5841	Kisikomer WTW, Oxi 330i
6	Nivo podzemne vode	-	Merilnik nivoja, EIJKELKAMP 11.03.22
OSNOVNI PARAMETRI			
7	Barva	ISO 7887	Spektrofotometer HP 8452 A
8	Motnost	ISO 7027	Spektrofotometer HP 8452 A
9	Celotni organski ogljik - TOC	ISO 8245	Shimadzu TOC 5000 A
10	Adsorbiljivi organski halogeni – AOX	ISO 9562	COULOMAT 7020 CL
11	Amonijev dušik	ISO 5664	GERHARD VAP 50 CE, Flowsys
12	Natrij	DIN 38406-29	ELAN 6000 Perkin Elmer
13	Kalij	DIN 38406-29	ELAN 6000 Perkin Elmer
14	Kalcij	ISO 6059	DIONEX DX 120
15	Magnezij	ISO 6059	DIONEX DX 120
16	Železo	DIN 38406-32 modif., pogl.4	ELAN 6000 Perkin Elmer
17	Hidrogenkarbonati	DIN 38409-H7	Titratore
18	Nitratni dušik	ISO 10304-1	DIONEX DX 120
19	Sulfat	ISO 10304-1	DIONEX DX 120
20	Klorid	ISO 10304-1	DIONEX DX 120
21	Ortofosfat	ISO 6878-Chapter 3	Spektrofotometer HP 8452 A, Flowsys
22	Bor	DIN 38406-29	ELAN 6000 Perkin Elmer
INDIKATIVNI PARAMETRI			
23	Nitritni dušik	ISO 6777	Spektrofotometer HP 8452 A
24	Fluorid	ISO 10359-1	Ionoselekt. elektroda ORION 96-09
25	Cianid	ISO 6703	Spektrofotometer HP 8452 A
26	Sulfid	ISO 10530	Spektrofotometer HP 8452 A
	Kovine		
27	Bromid	DIN 38406-29	ELAN 6000 Perkin Elmer
28	Aluminij	DIN 38406-29	ELAN 6000 Perkin Elmer
29	Antimon	DIN 38406-29	ELAN 6000 Perkin Elmer
30	Arzen	DIN 38406-29	ELAN 6000 Perkin Elmer
31	Baker	DIN 38406-29	ELAN 6000 Perkin Elmer
32	Barij	DIN 38406-29	ELAN 6000 Perkin Elmer
33	Berilij	DIN 38406-29	ELAN 6000 Perkin Elmer

Nadaljevanje tabele 6.1:

Zap. št.	Parameter	Merilna metoda	Uporabljena oprema
34	Cink	DIN 38406-29	ELAN 6000 Perkin Elmer
35	Kadmij	DIN 38406-29	ELAN 6000 Perkin Elmer
36	Kobalt	DIN 38406-29	ELAN 6000 Perkin Elmer
37	Kositer	DIN 38406-29	ELAN 6000 Perkin Elmer
38	Celotni krom	DIN 38406-29	ELAN 6000 Perkin Elmer
39	Krom - šestvalentni	ISO 11083	Spektrofotometer HP 8452 A
40	Mangan	DIN 38406-29	ELAN 6000 Perkin Elmer
41	Molibden	DIN 38406-29	ELAN 6000 Perkin Elmer
42	Nikelj	DIN 38406-29	ELAN 6000 Perkin Elmer
43	Selen	DIN 38406-29	ELAN 6000 Perkin Elmer
44	Srebro	DIN 38406-29	ELAN 6000 Perkin Elmer
45	Svinec	DIN 38406-29	ELAN 6000 Perkin Elmer
46	Talij	DIN 38406-29	ELAN 6000 Perkin Elmer
47	Telur	DIN 38406-29	ELAN 6000 Perkin Elmer
48	Titan	DIN 38406-29	ELAN 6000 Perkin Elmer
49	Vanadij	DIN 38406-29	ELAN 6000 Perkin Elmer
50	Uran	DIN 38406-29	ELAN 6000 Perkin Elmer
51	Živo srebro	ISO 5666 modif., Chapter 5	Perkin Elmer FIMS 400
52	Mineralna olja	DIN 38409-18	FTIR SPECTRUM 1000, Perkin Elmer
53	Fenoli	ISO 6439	Spektrofotometer HP 8452 A, Flowsys
54	Lahkohlap. aromatski ogljikovodiki – BTX	ISO 11423-1	HS-GC/ECD/FID, HP
55	Lahkohlap. halogenirani ogljikovodiki - LKCH	ISO 10301, section 3	HS-GC/ECD/FID, HP
56	Poliklorirani bifenili - PCB	ISO 6468 – modif.	GC/ECD/ECD, HP
57	Policiklični aromatski ogljikovodiki - PAH	Interna metoda IM/GC- MSD/SOP 096	GC/MSD/SIM, HP
58	Pesticidi (organoklorini)	ISO 6468 – modif.	GC/ECD/ECD, HP
59	Pesticidi (triazinski, organofosforni, acetamidi, derivati fenoksiocetne kisline)	Interna metoda IM/GC-MSD/SOP034, ISO 15913 modif.	GC/MS/SIM,HP
60	Estri ftalne in fosforne kisline	Interna metoda IM/GC- MS/SOP096	GC/MS/SIM, HP
61	Identifikacija organskih spojin	Interna metoda IM/GC- MS/SOP099	GC/MS/SIM, HP

7 REZULTATI ANALIZ

Rezultati analiz in rezultati identifikacije organskih spojin v vzorcih vod iz piezometrov PT03, PTS1, PT01 in PT05 odvzetih v mesecu juniju in decembru 2004 so zbrani v prilogi 3.

8 VREDNOTENJE VPLIVA IN ČEZMERNEGA ONESNAŽENJA V PODZEMNI VODI

Vrednotenje merjenih vrednosti smo izvedli delno v skladu z zahtevami iz Programa monitoringa, ki je v izdelavi in upoštevali smo dodatne zahteve MOP – ARSO, ki so nam bile posredovane v začetku leta 2005.

Vrednotenje merjenih vrednosti predvideva izračun povprečnih vrednosti analiziranih parametrov za tekoče leto, izračun spremembe parametrov glede na ničelno vrtino in primerjavo teh podatkov z opozorilnimi spremembami in mejnimi vrednostmi za podzemno vodo ter mejnimi vrednostmi za oceno tveganja.

Na osnovi primerjave omenjenih vrednosti lahko ovrednotimo vpliv odlagališča na podzemno vodo in morebitno čezmerno onesnaženje. Odlagališče ima **vpliv** na podzemne vode, če sprememba vsaj enega osnovnega ali indikativnega parametra presega opozorilno spremembo iz Programa monitoringa. Odlagališče **čezmerno onesnažuje** podzemne vode, če:

- vsaj polovica rezultatov analiz ali povprečna vrednost rezultatov analiz v petletnem obdobju na odtoku podzemne vode presega mejno vrednost za ta parameter (velja za parametre, ki so omejeni z mejno vrednostjo) ali
- povprečna vrednost parametra v odtoku podzemne vode za faktor 10 oz. 100 presega petkratnik meje določanja povečan za opozorilno spremembo parametra A (velja za parametre, ki niso omejeni z mejno vrednostjo) in izdelana ocena tveganja kaže, da je preseganje čezmerno.

Ker smo na odlagališču Tenetiše prvič izvajali monitoring v letu 2004, so v izračunu zajeti le rezultati enega leta. Vrednotenje je za leto 2004, skladno z opredelitvami iz Pravilnika o onesnaženosti podzemnih vod (opazovalno obdobje petih let), le informativno.

V tabeli 8.1. so zbrane:

- povprečne vrednosti rezultatov analiz za leto 2004 v piezometrih PT03, PTS1 in PT05,
- izračunane spremembe parametrov za PTS1 in PT05 glede na ničelno vrtino PT03,
- opozorilne spremembe parametrov in
- mejne vrednosti za podzemno vodo in mejne vrednosti za oceno tveganja.

V tabeli so zajeti le parametri pri katerih je sprememba parametra različna od nič.

Negativen predznak spremembe parametra pomeni, da je koncentracija snovi v ničelnem piezometru (PT03) višja kot koncentracija snovi v piezometrih na odtoku podzemnih vod iz odlagališča (PTS1 in PT05).

Tabela 8.1. Vrednotenje merjenih vrednosti v podzemni vodi na območju odlagališča Tenetiše

Parameter	Enota	Izražen kot	Povprečna vrednost parametra v letu 2004			Sprememba parametra (%)	Opozorilna sprememba parametra (%)	Mejne vrednosti za podzemno vodo	Mejne vrednosti za oceno tveganja
			piezometer PT03	piezometer PTSI	piezometer PT05				
TERENSKÉ MERITVE									
pH			7,3	7,7	6,3	-	-	-	-
Elektroprevodnost	uS/cm		195	255	940	-	-	-	-
Redoks potencial	mV		455	390	160	-	-	-	-
Kisik	mg/l	O ₂	4	0	0,3	-	-	-	-
OSNOVNI PARAMETRI									
Barva	m-1		0,1	0,1	0,1	-	-	-	-
Motnost	NTU		8	2	40	-	-	-	-
Raztopljene snovi	mg/l		110	120	540	-	-	-	-
Skupni organski ogljik - TOC	mg/l	C	2	2,1	7,5	5	275	100	50
Adsorbirani organski halogeni - AOX	ug/l	Cl	10	11	150	10	1400	50	200
Amonij	mg/l	NH ₄	0,01	0,05	0,52	400	5100	200	0,1
Natrij	mg/l	Na	3,7	15,5	11	319	197	100	-
Kalij	mg/l	K	1,3	1,9	0,6	46	-54	100	-
Kalcij	mg/l	Ca	36	27	130	-25	261	50	-
Magnezij	mg/l	Mg	3	7	20	133	567	100	-
Hidrogenkarbonati	mg/l	HCO ₃	125	155	420	24	236	50	-
Nitrati	mg/l	NO ₃	2	2	2,2	0	10	100	25
Sulfati	mg/l	SO ₄	1	5	35	400	3400	100	-
Kloridi	mg/l	Cl	1	5	64	400	6300	100	-
Ortofosfati	mg/l	PO ₄	0,03	0,1	0,02	233	-33	100	0,2
Bor	ug/l	B	13	21	57	62	338	50	20000

Nadaljevanje tabele 8.1:

Parameter	Enota	Izražen kot	Povprečna vrednost parametra v letu 2004			Sprememba parametra (%)	Opozorilna sprememba parametra (%)	Mejne vrednosti za podzemno vodo	Mejne vrednosti za oceno tveganja
			(1)						
			PT03	PTS1	PT05				
INDIKATIVNI PARAMETRI									
Nitriti	mg/l	NO ₂	0,012	0,019	0,049	58	308	200	1,5
Cianidi (skupno)	ug/l	CN	8	8	5	0	-38	200	750
Kovine									
Aluminij	ug/l	Al	106	6	11	-94	-90	150	2000
Arzen	ug/l	As	2	2	17	0	750	300	2000
Baker	ug/l	Cu	4	2	1	-50	-75	300	2000
Barij	ug/l	Ba	26	15	80	-42	208	300	20000
Cink	ug/l	Zn	34	14	24	-59	-29	100	10000
Kobalt	ug/l	Co	3	1	9	-67	200	300	2000
Krom (skupno)	ug/l	Cr	3	1	1	-67	-67	300	2000
Krom 6+	ug/l	Cr ⁶⁺	7	3	5	-57	-29	100	2000
Mangan	ug/l	Mn	47	43	710	-9	1411	150	400
Molibden	ug/l	Mo	3	1	1,6	-67	-47	300	2000
Nikelj	ug/l	Ni	10,1	1,2	13	-88	29	100	2000
Svinec	ug/l	Pb	1,6	1	1	-38	-38	300	2000
Titan	ug/l	Ti	4	2	2	-50	-50	300	2000
Vanadij	ug/l	V	1,4	1	1	-29	-29	300	2000
Mineralna olja	ug/l		10	5	5	-50	-50	100	-
Lahkohlapni klorirani ogljikovodiki - LKCH		Cl						200	-
1,1-dikloroetan	ug/l		0,5	0,5	53	0	5200	100	-
1,2-dikloroetan	ug/l		0,5	0,5	1,7	0	240	100	-
1,1-dikloroeten	ug/l		0,5	0,5	1,2	0	140	100	-
1,2-dikloroeten	ug/l		1	1	75	0	7400	100	-

Nadaljevanje tabele 8.1:

Parameter	Enota	Izražen kot	Povprečna vrednost parametra v letu 2004			Sprememba parametra (%) (2)	Opozorilna sprememba parametra (%) (3)	Mejne vrednosti za podzemno vodo (4)	Mejne vrednosti za oceno tveganja (5)
			(1)						
			piezometer PT03	piezometer PTS1	piezometer PT05	d(PTS1/PT03)	d(PT05/PT03)		
1,1,2,2-tetrakloroeten	ug/l		0,1	0,1	0,3	0	200	-	
1,1,2-trikloroeten	ug/l		0,2	0,2	1,8	0	800	2	
Pesticidi (skupno)	ug/l		0,05	0,05	0,63	0	1160	0,5	
MCPP	ug/l		0,02	0,02	0,2	0	900	-	
Bentazon	ug/l		0,02	0,02	0,43	0	2050	-	
Estri ftalne in fosforne kisline			0	0	-				
Tributilfosfat	ug/l		0,005	0,005	0,035	0	600	-	
Tris(kloroetil)fosfat	ug/l		0,01	0,01	0,008	0	-20	-	
Tris(kloropropil)fosfat	ug/l		0,017	0,007	0,018	-59	6	-	

S poudarjenim tiskom so izpisane povprečne vrednosti, ki presegajo mejne vrednosti za podzemno vodo in spremembe parametrov, ki presegajo opozorilno spremembo parametra.

- 1) povprečna vrednost rezultatov meritev v letu 2004
- 2) sprememba parametra je enaka prirastku koncentracije v % v vrtni za odlagališčem v primerjavi z vrtno pred odlagališčem
- 3) opozorilna sprememba parametra je določena v Programu monitoringa, ki je v izdelavi, glede na ničelni piezometer
- 4) mejna vrednost za podzemno vodo iz Programa monitoringa, ki je v izdelavi
- 5) mejna vrednost za oceno tveganja iz Programa monitoringa, ki je v izdelavi

Rezultati identifikacije organskih spojin

V vzorcih vod iz piezometrov PT03, PTS1 in PT05 odvzetih v letu 2004 smo izvedli identifikacijo organskih spojin v kislem metilenkloridnem ekstraktu vzorcev na sklopu GC/MS. Rezultati identifikacije so v prilogi 3. V letnem poročilu povzemamo glavne ugotovitve identifikacije organskih spojin:

- v piezometru PT03 detektiramo mineralna olja, ki so ostala od izdelave (vrtanje piezometra). Koncentracije mineralnih olj so sicer pod 5 µg/l, vendar predstavljajo na kromatogramu glavnino detektiranih snovi (površine pod celotnim grebenom v kromatogramu). Od ostalih spojin smo detektirali ftalate in okso-spojine, ki so tudi posledica materialov piezometra. Drugih tipičnih onesnaževal nismo detektirali;
- v piezometru PTS1 nismo detektirali onesnaževal, ki bi bile posledica vpliva odlagališča na podtalnico;
- v piezometru PT05 smo detektirali 2,6 bis(1,1-dimetiletil)fenol in N-butilbensulfonamid. Koncentracijski nivo je vsaj 10 krat višji, kot npr. v piezometru PTS1. Ti dve onesnaževali verjetno izvirata kot posledica izluževanja odloženih odpadkov;
- v piezometru PT01 smo detektirali mineralna olja. Upošteva tudi rezultate analiz drugih parametrov v vzorcu vode iz tega piezometra ni izključeno, da so detektirana olja posledica onesnaženosti podtalnice.

Vpliv odlagališča na kakovost podzemnih vod

Vpliv odlagališča Tenetiše na kakovost podzemnih vod smo ovrednotili na osnovi rezultatov analiz v vzorcih podzemnih vod odvzetih v letu 2004, zato je vrednotenje vpliva odlagališča, skladno z omenjenimi predpisi in zahtevami, le informativno.

Vpliv odlagališča Tenetiše na kakovost podzemnih vod lahko ovrednotimo na osnovi rezultatov analiz v vzorcu podzemnih vod iz piezometrov PTS1 in PT05 (za odlagališčem) glede na piezometer PT03 (pred odlagališčem). Iz tabele 8.1. je razvidno, da so koncentracije nekaterih parametrov na dotoku višje kot na odtoku podzemne vode. Za te parametre ne moremo določiti vpliva odlagališča na podzemne vode. Rezultati analiz v podzemni vodi za odlagališčem kažejo na precejšen vpliv odlagališča na podzemno vodo:

- v podzemni vodi iz piezometra PTS1 je vpliv zaznaven pri parametrih amonij, natrij, magnezij, sulfati, kloridi, ortofosfat, bor in

- v podzemni vodi iz piezometra PT05 je vpliv odlagališča izražen bolj kot v piezometru PTS1 in se odraža pri osnovnih parametrih (skupni organski ogljik – TOC, adsorbiljivi organsko vezani halogeni – AOX, amonij, natrij, kalcij, magnezij, hidrogenkarbonati, sulfati, kloridi, bor) in pri nekaterih indikativnih parametrih (nitriti, arzen, mangan, lahko hlapni klorirani ogljikovodiki – LKCH in pesticida MCPP in bentazon).

Čezmerna onesnaženost podzemnih vod zaradi vpliva odlagališča

Čezmerno onesnaženost podzemnih vod na območju odlagališča Tenetiše smo ovrednotili na osnovi rezultatov analiz v vzorcih podzemnih vod odvzetih v letu 2004, zato je vrednotenje vpliva odlagališča, skladno z omenjenimi predpisi in zahtevami, le informativno.

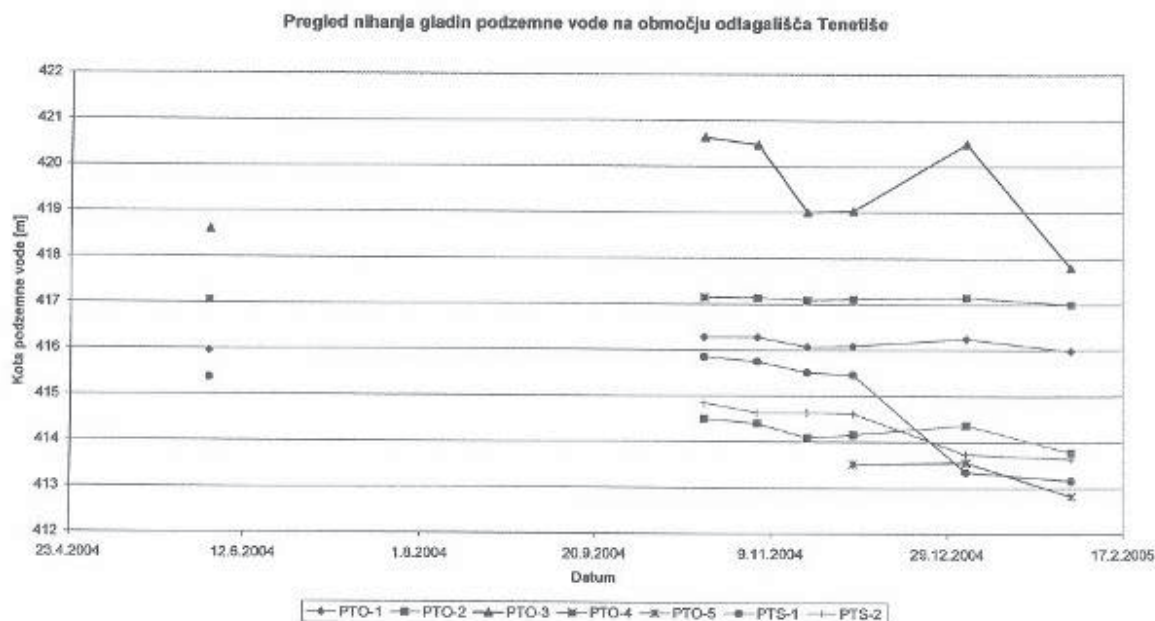
Čezmerno onesnaženost podzemnih vod zaradi odlagališča Tenetiše določimo, če primerjamo povprečne vrednosti izmerjene v vzorcu podzemne vode iz piezometrov PTS1 in PT05 z mejnimi vrednostmi za podzemne vode iz Programa monitoringa, ki je v izdelavi. Vrednosti izmerjene v podzemni vodi na odtoku iz odlagališča Tenetiše (piezometer PT05) presegajo mejne vrednosti za amonij, mangan, 1,2-dikloroeten in skupne pesticide. Mangan je lahko naravno prisoten v tleh, zato ga ne smatramo kot čezmernega onesnaževalca. V letu 2004 je upravljalec izvedel novo vrtino PT05, zato smo v letu 2005 izvedli le eno meritev parametrov v podzemni vodi iz tega piezometra. Pri vrednotenju rezultatov za leto 2004 smo tako upoštevali eno meritev. Na osnovi ene meritve ni smiselno soditi o čezmernem onesnaženju podzemnih vod. Izračunane vrednosti ne presegajo mejnih vrednosti za oceno tveganja, zato ni potrebna izdelava ocene tveganja.

9 HIDROGEOLOŠKA INTERPRETACIJA MERITEV GLADINE PODZEMNIH VOD

9.1 Rezultati meritev:

Meritve gladin podzemne vode na območju odlagališča Tenetiše opravlja upravljavec odlagališča. Meritve se izvajajo ročno z merilcem nivojev podzemne vode. Z meritvami je upravljalec pričel 2.6.2004. Do 21.10.2004 je bilo merjenje prekinjeno, nato pa so bile meritve izvajane v intervalu enkrat na štirinajst dni. V letu 2004 in v začetku 2005 je bilo izvedeno od 3 do 7 meritev, odvisno od opazovalne vrtine.

Podatki o meritvah nivojev podzemne vode so podani v tabeli v prilogi 4, grafični potek nihanja gladin podzemne vode v opazovalnih vrtinah pa je podan na sliki 9.1.1.1.

Slika 9.1.1. Nihanje gladin podzemne vode na odlagališču Tenetiše

Pregled diagrama na sliki 9.1.1. pokaže, da se zabeležena nihanja gladin podzemne vode med seboj razlikujejo, odvisno od lege opazovalne vrtine v prostoru.

Nihanje gladine podzemne vode smo ponazorili tudi z osnovnimi opisnimi statistikami, ki so podane v tabeli 9.1.1.

Statistika	Opazovalna vrtina						
	PTO-1	PTO-2	PTO-3	PTO-4	PTO-5	PTS-1	PTS-2
Maksimum	416,28	414,5	420,63	417,15	413,55	415,85	414,85
Minimum	415,95	413,77	417,8	417	412,82	413,16	413,63
Povprečje	416,13	414,21	419,43	417,1	413,29	414,92	414,35
Razpon	0,33	0,73	2,83	0,15	0,73	2,69	1,22
Število meritev	7	6	7	7	3	7	6

Tabela 9.1.1. Opisne statistike nihanja gladin podzemne vode na območju odlagališča Tenetiše (kote gladin podzemne vode v m)

Največji razpon nihanja je bil zabeležen na vrtini PTO-3, razlika med maksimalnim in minimalnim nivojem znaša 2,83 m. Glede na razpon opravljenih meritev sledi nihanje gladin

podzemne vode v opazovalni vrtini PTS-1. Najmanjši razpon med zabeleženimi meritvami zasledimo v opazovalni vrtini PTO-4.

Niz meritev, ki so bile izvedene v okviru monitoringa količinskega stanja je prekratek za podrobnejšo analizo nihanja gladin podzemne vode. Da gre za prekratek niz dokazuje tudi primerjava s starejšimi meritvami. V zadnjem obdobju meritev opazimo manjši trend znižanja gladin podzemne vode, vendar menimo, da so ti trendi naravni.

9.2 Interpretacija

V nadaljevanju podajamo hidrogeološko interpretacijo opravljenih meritev in presojo njihove ustreznosti.

Hidrogeološka interpretacija:

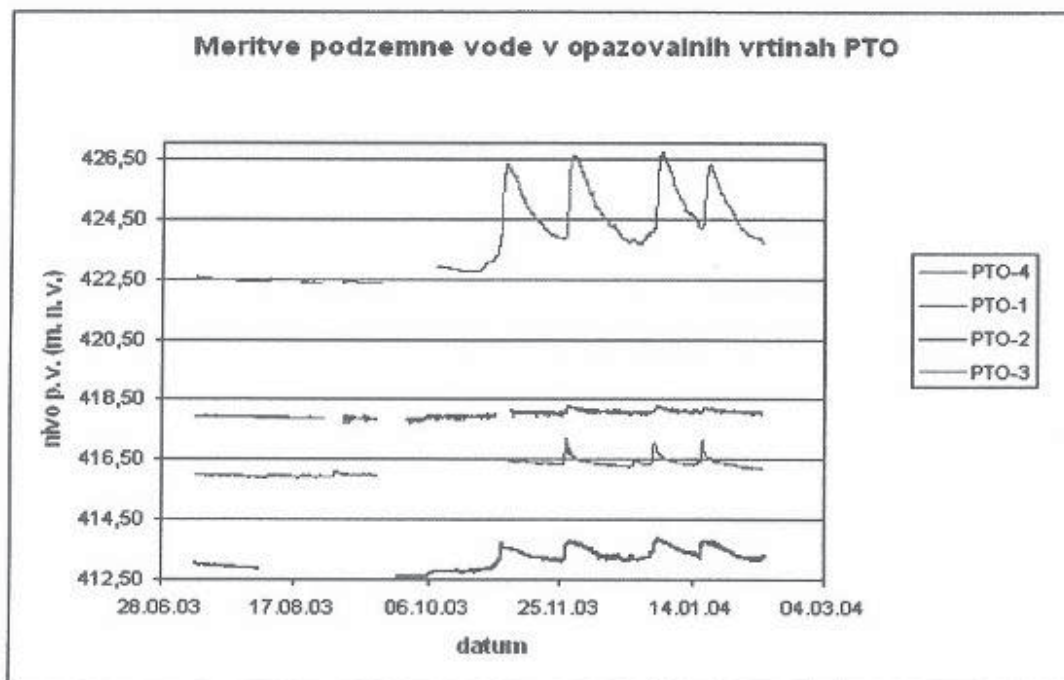
Za sklepe v zvezi z dinamiko podzemne vode, je število podatkov, ki so bili pridobljeni v okviru rednih meritev, premajhno. V ta namen je potrebno uporabiti tudi starejše podatke, ki so bili pridobljeni v okviru predhodnih faz raziskav. Starejše meritve, ki so na razpolago so bile izmerjene z avtomatskimi elektronskimi limnigrafi in so podane na sliki 9.2.1. Meritve so bile opravljene v obdobju od junija 2003 do februarja 2004.

Meritve kažejo, da je najbolj intenzivno nihanje podzemne vode prisotno na opazovalni vrtini PTO-3, glede na intenzivnost nihanja pa sledi podzemna voda v vrtini PTO-4. Obe vrtini sta zajeli podzemno vodo na območju zakraselih konglomeratov, kjer so lokalne prepustnosti zelo visoke.

Nekoliko manjše nihanje podzemne vode je opazno v opazovalni vrtini PTO-1, ki je izvedena v aluvialnem zasipu Želinskega potoka.

Zelo majhna nihanja podzemne vode so zabeležena na opazovalni vrtini PTO-2, ki je prav tako izvedena v konglomeratih, vendar očitno v predelu, kjer so lokalne prepustnosti slabe.

Opisano dinamiko podzemne vode lahko zasledujemo tudi z ročnimi meritvami, ki so bile opravljene v drugi polovici leta 2004.

Slika 9.1.1. Nihanje gladine podzemne vode v opazovalnih vrtinah serije PTO v letih 2003 in 2004

Presoja ustreznosti opazovalne mreže:

V skladu s Hidrogeološkim poročilom je potrebno preveriti:

- prehodnost opazovalnih vrtin,
- prisotnost nihanja gladin podzemne vode,
- preveritev prisotnih trendov nihanja gladin podzemne vode,
- ustreznost obstoječih opazovalnih objektov.

Na podlagi opravljenih meritev lahko ugotovimo naslednje:

- vse vrtine serije PTO so ustrezno prehodne. V času opazovanj se je prehodnost zmanjšala na vrtinah PTS-1 in PTS-2,
- na vseh opazovalnih vrtinah so prisotna nihanja gladin podzemne vode, kar kaže na to, da so vrtine aktivne,
- za ugotavljanje morebitnih trendov v nihanju gladin podzemne vode je potreben daljši niz opazovanj in
- z vrtinami, ki so bile izvedene v letu 2004, je bila določena smer toka podzemne vode in lega podzemne vode v prostoru. Na podlagi v letu 2004 opravljenih meritev in lege podzemne vode v prostoru, ki sledi iz tega, lahko ugotovimo, da so opazovalne vrtine postavljene ustrezno.

10 10 SKLEP

Ker je opazovalno obdobje kvalitete podzemnih vod na odlagališču Tenetiše leto 2004, šteje skladno s Programom monitoringa, ki je v izdelavi, vrednotenje vpliva odlagališča in čezmernega onesnaženja kot informativno.

Ocena kemijskega stanja:

- iz rezultatov analiz in izračunanih vrednosti sledi, da **ima odlagališče vpliv na podzemno vodo**. Vpliv je bolj izražen v podzemni vodi iz piezometra PT05, manj v podzemni vodi iz piezometra PTS1. Vpliv je izražen pri večini osnovnih parametrov in pri nitriti, kovinah (As, Mn), lahkih kloriranih ogljikovodikih – LKCH in pesticidih (MCPD in bentazon) od indikativnih.
- če primerjamo izmerjene vrednosti v podzemni vodi z mejnimi vrednostmi za podzemno vodo na odtoku iz odlagališča (piezometra PTS1 in PT05) ugotovimo, da parametri amonij, 1,2-dikloroeten in skupni pesticidi presegajo mejne vrednosti za podzemne vode. Ker imamo v letu 2004 na razpolago le eno meritev za vrednotenje parametrov ne moremo določiti čezmernega obremenjevanja podzemnih vod zaradi obratovanja odlagališča,
- izračunane vrednosti ne presegajo mejnih vrednosti za oceno tveganja, zato ni potrebna izdelava ocene tveganja.

Na osnovi rezultatov analiz, predvsem pa identifikacije organskih parametrov – SCAN, ni potrebno vključiti dodatnih parametrov v obseg monitoringa.

Ocena hidrološkega stanja:

Opravljeni rezultati monitoringa nihanja gladin podzemne vode na območju konglomeratov kažejo na dobro prepusten zakrasel konglomeratni vodonosnik v katerem gladina podzemne vode niha s prosto gladino v odvisnosti od napajanja s strani padavin.

Opazovalne vrtnice se na napajanje vodonosnika odzivajo ustrezno, kar kaže na to, da so aktivne. Na podlagi podatkov, ki so na razpolago ni mogoče izločiti morebitnih trendov v nihanju gladin podzemne vode. Glede na rezultate meritev prehodnosti predlagamo, da se v vrtnicah PTS-1 in PTS-2 čim prej izvede aktivacija s stisnjanim zrakom.

Na podlagi podanih rezultatov predlagamo:

- opazovanje nihanja gladin podzemne vode naj se izvaja z avtomatskimi elektronskimi limnigrafi, ki so vgrajeni v vrtine serije PTO,
- v skladu z zahtevami Pravilnika o monitoringu onesnaženosti podzemne vode z nevarnimi snovmi naj se v letu 2005 izvede aktivacijo obstoječih opazovalnih vrtin.

11 11 PRILOGE

- Priloga 1: Lokacije piezometrov na območju odlagališča Tenetiše
- Priloga 2: Meritve nivojev podzemnih vod na odlagališču Tenetiše v letu 2004
- Priloga 3: Rezultati analiz in rezultati identifikacije organskih spojin v vzorcih vod iz piezometrov PT03, PTS1 in PT05 na odlagališču Tenetiše v letu 2004
- Priloga 4: Hidrogeološka interpretacija meritev gladin podzemnih vod

MONITORING PODZEMNIH VOD DEPONIJE TENETIŠE

POVZETKI MERITEV IZ I. 2004 IN I. 2006

1. IZHODIŠČA

- monitoring podzemnih vod deponije Tenetiše se opravlja v skladu s Programom monitoringa podzemnih vod, ki ga **agencija Agencije RS za okolje še ni potrdila**.
- monitoring se izvaja na vrtinah prikazanih na spodnji sliki. Meritve hidrogeoloških parametrov (višina podtalnice) se opravlja na vseh vrtinah, meritve kvalitete podzemnih vod se opravljajo na vrtinah PTS1, PT03 in PT05 (na shemi označeno rdeče).
- Vzorčenje je bilo v letu 2006 izvedeno dvakrat, v začetku junija in konec septembra na omenjenih treh vrtinah
- Rezultati meritev se primerjajo z mejnimi vrednostmi iz Uredbe o standardih kakovosti podzemne vode, Ur. List RS št. 100/2005.

2. HIDROGEOLOŠKE MERITVE

Iz poročil Geološkega zavoda Slovenije za leto 2004 in leto 2006 je mogoče zaključiti:

- odlagališče Tenetiše leži na pleistocenskem konglomeratu, kjer se izmenjujejo leče konglomerata s peski, melji, glinami in prodi. V konglomeratu so razviti kraški kanali
- na območju odlagališča sta dva vodonosnika, ki sta hidravlično povezana
- meritve pokažejo največji razpon nihanja na vrtini PT03 (2,8m), sledijo nihanja v vrtini PTS1. Vrtini zajemata vodo na območju zakraselih konglomeratov, kjer so lokalne prepustnosti zelo visoke
- vse vrtine so zaradi izmerjenega nihanja podzemne vode aktivne
- **zaradi območja konglomeratov in dobro prepustnega zakraselega konglomeratnega vodonosnika gladina podzemne vode niha s prosto gladino v odvisnosti od napajanja s strani padavin**
- **podzemna voda se, glede na različne vodostaje, pretaka v smeri severozahodno in vzhodno od odlagališča, v aluvialni zasip Želinskega potoka in Mlinščice**

3. MERITVE KAKOVOSTI PODZEMNE VODE

Iz poročil Zavoda za zdravstveno varstvo Maribor za leto 2004 in leto 2006 je možno zaključiti:

- monitoring se je izvajal na dolvodni ničelni (referenčni) vrtini PT03, gorvodni PTS1 in dolvodni PT05.
- Vpliv odlagališča se vrednoti v vzorcih vrtin PTS1 in PT05 glede na referenčno (ničelno) vrtino PT03
- v vrtini PT05 (dolvodno, proti izlivu Želinskega potoka v Mlinščico) je vpliv odlagališča močno izražen in se odraža pri naslednjih parametrih:
 - o skupni organski ogljik TOC
 - o adsorbiljivi organsko vezani halogeni AOX, amonij, natrij, kalcij, magnezij, železo, hidrogenkarbonati, sulfat, klorid, bor, nitrit, arzen, barij, mangan, skupni lahkohlapni klorirani ogljikovodiki –LKHC, dikloroetan, dikloroeten, trikloroeten, skupni pesticidi MCPP in bentazon
- Mejne vrednosti iz Uredbe o standardih kakovosti podzemne vode presegajo parametri:

parameter	Povprečna vrednost parametra	Mejne vrednosti za vodo
Amonij v PT05	0,77mg/l	0,2 mg/l
Mineralna olja v PT03	18 mg/l	10 mg/l
Mineralna olja v PT05	26 mg/l	10 mg/l
skupni lahkohlapni klorirani ogljikovodiki –LKHC	123,4 µg/l	dovoljeno 10 µg/l
Pesticidi v PT05 - skupni pesticidi	1,27 µg/l	0,5 µg/l
MCPP	0,37 µg/l	0,1 µg/l
bentazon	0,86 µg/l	0,1 µg/l

- Opozorilno spremembo parametra glede na dovoljeno spremembo parametra dPT05/PT03 v % presegajo parametri:

parameter	Sprememba parametra (%)	Opozorilna sprememba parametra (%)
Skupni organski ogljik TOC	321	100
AOX	1430	50
Amonij	3750	200
Natrij	1043	500
Kalcij	356	50
Magnezij	733	100
Železo	28900	300
Sulfat	5700	500
Klorid	5450	500
Bor	700	100
Nitrit	293	200
Arzen	950	300
Barij	470	300
Mangan	4300	150
Lahkohlapni klorirani ogljikovodiki LKHC	13140	200
Dikloroetan	8840	100
1.1 Dikloroeten	300	100
1.2 dikloroeten	8200	100
1.1.2 trikloroeten	433	100
Pesticidi skupno	2440	200
MCPP	1750	100
Bentazon	4200	100

- v podzemni vrtini PTS1 je vpliv odlagališča precej manj zaznaven

Rezultati so povzeti iz tabele, kjer so označeni vsi parametri, ki bodisi presegajo povprečne vrednosti oziroma presegajo dovoljeno opozorilno spremembo parametra.

Tabela 10.1. Vrednotenje rezultatov v podzemni vodi na območju odlagališča Tenetiše za obdobje 2004 do 2006

Parameter	Enota	Izražen kot	Povprečna vrednost parametra v obdobju 2004 do 2006			Sprememba parametra (%)		Opozorilna sprememba parametra (%) (3)	Mejne vrednosti za podzemno vodo (4)
			(1)			(2)			
			vrtilna PTO3	vrtilna PT51	vrtilna PTO5	d(PT51/PTO3)	d(PTO5/PTO3)		
OSNOVNI PARAMETRI									
Raztopljene snovi	mg/l		116	152	710	31	512	-	-
Skupni organski ogljik - TOC	mg/l	C	1,9	1,7	8	-11	321	100	-
Adsorbirani organski halogeni - AOX	ug/l	Cl	(<) 10	11	153	10	1430	50	-
Amonij	mg/l	NH ₄	0,02	0,06	0,77	200	3750	200	0,2
Natrij	mg/l	Na	2,1	16	24	662	1043	500	-
Kalij	mg/l	K	0,7	1	0,7	43	0	500	-
Kalcij	mg/l	Ca	36	26	164	-28	356	50	-
Magnezij	mg/l	Mg	3	7	25	133	733	100	-
Železo	mg/l	Fe	(<) 0,1	(<) 0,1	29	0	28900	300	-
Hidrogenkarbonat	mg/l	HCO ₃	133	160	488	20	267	50	-
Nitrat	mg/l	NO ₃	(<) 2	3	(<) 2	50	0	100	50
Sulfat	mg/l	SO ₄	(<) 1	6	58	500	5700	500	-
Klorid	mg/l	Cl	2	6	111	200	5450	500	-
Oktofosfat	mg/l	PO ₄	(<) 0,03	0,07	(<) 0,03	133	0	100	0,2
Bor	mg/l	B	(<) 0,01	0,02	0,08	100	700	100	-
INDIKATIVNI PARAMETRI									
Nitrit	mg/l	NO ₂	0,014	0,012	0,055	-14	293	200	-
Kovine									
Aluminij	ug/l	Al	54	9	(<) 10	-83	-81	150	-
Arzen	ug/l	As	2	2	21	0	950	300	-
Baker	ug/l	Cu	2	(<) 1	(<) 1	-50	-50	300	-
Barij	ug/l	Ba	20	18	114	-10	470	300	-
Cink	ug/l	Zn	19	11	15	-42	-21	300	-
Kobalt	ug/l	Co	2	(<) 1	3	-50	50	300	-
Krom (skupno)	ug/l	Cr	1,8	(<) 1	3	-44	67	300	30
Mangan	ug/l	Mn	24	36	1056	50	4300	150	-
Molibden	ug/l	Mo	2	(<) 1	1,2	-50	-40	300	-
Nikelj	ug/l	Ni	4,4	1,1	5,7	-75	30	300	-
Srebro	ug/l	Ag	(<) 1	3	(<) 1	200	0	300	-
Svinec	ug/l	Pb	1,2	(<) 1	(<) 1	-17	-17	300	-

Parameter	Enota	Izračun kot	Povprečna vrednost parametra v obdobju 2004 do 2006 (1)			Sprememba parametra (%) (2)		Opozorilna sprememba parametra (%) (3)	Mejne vrednosti za podzemno vodo (4)
			vrtnina PTO3	vrtnina PTS1	vrtnina PTO5	d(PTS1/PTO3)	d(PTO5/PTO3)		
Titan	ug/l	Ti	2	(<) 1	5	-50	150	300	-
Vanadij	ug/l	V	1,1	1,4	3,5	27	218	300	-
Miscralna olja	ug/l		18	7	26	-61	44	100	10
lahkohlapni klorirani									
epiklorovodiki - LKHC	ug/l		(<) 1	(<) 1	132,4	0	13140	200	10
Triklorometan	ug/l		(<) 0,3	0,4	(<) 0,3	33	0	100	-
1,1-dikloroetan	ug/l		(<) 0,5	(<) 0,5	44,7	0	8840	100	-
1,2-dikloroetan	ug/l		0,5	0,5	0,9	0	80	100	3
1,1,1-trikloroetan	ug/l		(<) 0,5	(<) 0,5	2	0	300	100	2
1,2-dikloroetan	ug/l		(<) 1	(<) 1	83	0	8200	100	-
1,1,2,2-tetrakloroetan	ug/l		(<) 0,1	(<) 0,1	0,2	0	100	100	2
1,1,2-trikloroetan	ug/l		(<) 0,3	(<) 0,2	1,6	-33	433	100	2
1,1,1-trikloroetan	ug/l		0,5	(<) 0,3	(<) 0,3	-40	-40	100	-
Pesticidi (skupno)	ug/l		(<) 0,05	(<) 0,05	1,27	0	2440	200	0,5
MCPP	ug/l		(<) 0,02	(<) 0,02	0,37	0	1750	100	0,1
2,4-DP	ug/l		(<) 0,02	(<) 0,02	0,04	0	100	100	0,1
Bentazon	ug/l		(<) 0,02	(<) 0,02	0,86	0	4200	100	0,1

S poudarjenim tiskom so izpisane spremembe parametrov, ki presegajo opozorilno spremembo parametra in povprečne vrednosti, ki presegajo mejno vrednost za podzemno vodo iz Pravilnika o standardih kakovosti podzemne vode.

Znak (<) v oklepaju pomeni, da je rezultat pod mejo določanja; številčni del rezultata je upoštevan v izračunu.

1) povprečna vrednost rezultatov meritev v obdobju 2004 do 2006 za piezometre PTO3, PTS1 in PTO5

2) sprememba parametra je enaka prirastku koncentracije v % v vrtnini za odlagališčem v primerjavi z vrtnino pred odlagališčem

3) opozorilna sprememba parametra je določena v Programu monitoringa oz. Pravilniku o obratovanem monitoringu onesnaževanja podzemne vode glede na povprečne vrednosti v podzemni vodi iz ničelnega piezometra

4) mejna vrednost za podzemno vodo iz Uredbe o standardih kakovosti podzemne vode, Ur. list RS št. 100/05

VIR: Poročilo o monitoringu podzemnih vod za odlagališče nenevarnih odpadkov Tenetiše za leto 2006, Zavod za zdravstveno varstvo Maribor, Številka poročila 10/412-06, Marec 2007

Hidrogeološka interpretacija monitoringa gladin podzemne vode na odlagališču Tenetiše – leto 2006, Geološki zavod Slovenije, Arh. št.: J-II-30d/b7-6/195-e, 10. 3. 2007

Datum: 25.05.2008

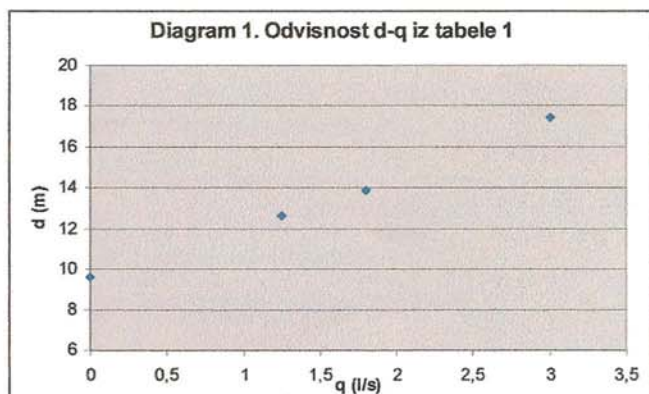
Poročilo o črpalnem preizkusu na Mlaki pri Kranju

Preizkus je bil opravljen na 42 metrov globoki vrtini, v katero so vgrajene cevi iz PVC-U nazivnega premera 4 palce. Od 30. metra so cevi filtrske. Pri vrtanju je namreč na tej globini sledil prehod iz peščene gline v vodonosne peščene prode. To plast je na globini okrog 35 m prekinjala približno 1 meter debela plast gline. Vsi prevrtani sedimenti so kvartarni.

Preizkusno črpanje je trajalo od 13:45 22.5.2008 do 16:50 naslednji dan. Pred začetkom črpanja je nivo vode v vrtini zabeležen 9,62 m pod površjem, ustaljene nivoje pri posameznih pretokih črpanja pa prikazujeta spodnja tabela in diagram.

q (l/s)	d (m)	s (m)
0	9,62	0
1,3	12,65	3,03
1,8	13,86	4,24
3,0	17,45	7,83

Tabela 1. Nivo vode (d) oz. znižanje (s) glede na statični nivo pri posameznem pretoku črpanja (q).

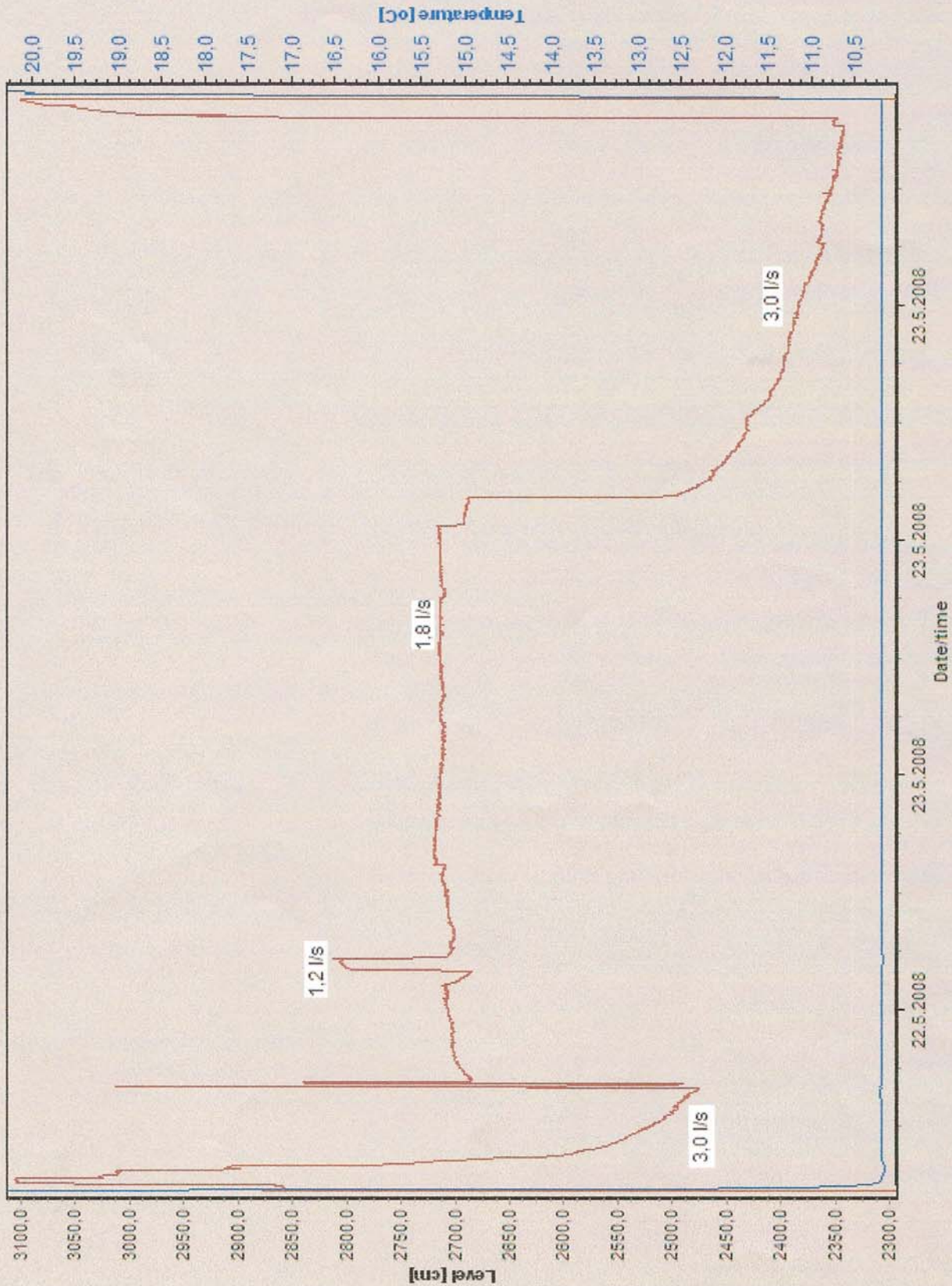

Do ustalitve nivoja pri največjem navedenem pretoku je prišlo po 10 urah črpanja.

Temperatura črpane vode je znašala 10,4 °C.

Oliver Pavc, u.d.i.geol.

Measurements of Likozarjeva 3, Kranj / SN A1486
 from maj-22-2008 13:29:51 until maj-23-2008 17:24:49

Full

Settings, Output

Standard print

Change graph title

Vertical axes

Level

Max.: 3105,78

Min.: 2300,08

Temperature

Max.: 20,2

Min.: 10,1

Adapt vertical axes

Date/time from:

maj-22-08 13:29:51

tilt:

maj-23-08 17:24:49

Set time range

Close

— LEVEL — TEMPERATURE

Okoljski argumenti:

b) proti izgradnji regijskega centra za ravnanje z odpadki na območju obstoječe deponije v Tenetišah

Glede na alarmantno sedanje stanje okolja na in ob odlagališču menimo, da obstoječa lokacija ne sme biti nadalje obremenjena z novimi odpadki in za to tudi ni primerna za izgradnjo regijskega centra za predelavo/odlaganje odpadkov. V nadaljevanju izpostavljamo še naslednje argumente:

1) Po podatkih na spletni strani ARSO (vir: Naravovarstveni atlas, gl. prilogo 3, str. 1, 2 in 3) leži lokacija predvidenega centra (levo od deponije – razvidno iz propagandne zloženke MOK) na območju naravnih vrednot: a) osameli kras b) dolina Želinjskega potoka in c) spominski (krajinski) park Udin Boršt. V pravkar izdanem predlogu Operativnega programa za odstranjevanje odpadkov za leta 2009-2013 izdanega s strani MOP (str. 61, zadnji odstavek) je jasno navedeno, da se bodo morala odlagališča, ki se nahajajo na območjih kraškega terena zapreti. Posebna pozornost mora biti posvečena tudi sanaciji odlagališč na takem terenu. Značilnost kraškega terena na območju sedanje deponije je tudi zelo visoka vodna prepustnost, kar potrjujejo meritve podzemnih vod na opazovalni vrtini PTO3 in PTO4. (vir: Poročilo monitoringa podzemnih vod za odlagališče Tenetiše za leto 2004 in 2006). Umestitev odlagališč v prostor z dobro vodno prepustnostjo je v Uredbi o odlaganju odpadkov na odlagališčih izrecno prepovedano (30. člen, točka 7.). Poleg tega je predvidena lokacija centra in odlagališča zažeta v krajinski park Udin Boršt, ki ga lahko deklariramo kot pljuča mesta Kranja. Krajinski park Udin Boršt se z vseh strani dotika predvidenega regijskega odlagališča, kar je v nasprotju z Direktivo 2006 /12/ES o odlaganju odpadkov (4. člen). V neposredni bližini so tudi rekreacijske poti in površine (letne prireditve Tek v Udin Borštu, vsakdanja rekreacija in sprehodi).

2) V neposredni bližini deponije in predvidene lokacije za regijski center (manj kot 300 m) se nahajata dva vodotoka: a) Želinjski potok in b) Mlinščica (Rupovščica na karti). Vodotoka sta po podatkih na spletni strani ARSO razvrščena v razred 1-2 oz 2 (deloma naravni oziroma sonaravno urejeni vodotoki, gl. prilogo 1, str. 4 in 5). V skladu z Uredbo o odlaganju odpadkov na odlagališčih (31. člen) morajo biti vodotoki od lokacije novih centrov oddaljeni najmanj 300 m, kar v tem primeru vsekakor ni zagotovljeno (Želinjski potok teče neposredno čez lokacijo).

3) Območje odlagališča Tenetiše je v dokumentu Operativni program varstva okolja na področju ravnanja z odpadki, izdelovalca Hidroinženiring d.o.o., naročnik MOP, Ljubljana/Maribor, december 2001, opredeljeno kot poplavno območje (gl. pod-prilogo 4b, prilogo 4 in prilogo 4c s sliko poplave). Izgradnja novega centra na poplavnem območju je z Uredbo o odlaganju odpadkov na odlagališčih prepovedano (30. člen, točka 3.).

4) Po strokovni študiji Univerze v Mariboru z naslovom »Poročilo analize predlogov ponudb za lokacije centrov za ravnanje z odpadki«, naročnik CERO, julij 2007, je bila lokacija Tenetiše ocenjena za najslabšo (vključeni okoljski, prostorski, ekonomski, socialni in ostali kriteriji). Ni nam znana nobena nadaljnja strokovno utemeljena študija, ki bi Tenetiše opredeljevala kot najprimernejšo lokacijo Gorenjske.

Družbeni argumenti:

za zaprtje in sanacijo obstoječe deponije Tenetiše in proti izgradnji regijskega centra na lokaciji Tenetiše

I) Konsenz z okoliškimi prebivalci s strani MOK ni bil dosežen. Predstavniki MOK niti niso poskušali doseči konsenza. Izvedba referendumoma za regijski center na celotnem območju mestne občine Kranj smo krajanji Mlake in Tenetiš razumeli kot še en poizkus zadušitve glasu lokalnega prebivalstva, ki živi v vplivnem območju. Zato je izid referendumoma na ravni celotne občine v luči preverjanja družbene sprejemljivosti regijskega centra na dani lokaciji zavajajoč (85 % volivcev v celotni MOK za center). Zagovarjamo, da je potrebno upoštevati dejanske rezultate glasovanja na vplivnih območjih Tenetiš in Mlake.

- KS Tenetiše: 60.4 % glasov proti (skupaj 260 glasov)
- KS Kokrica, volilni okoliš 3 - Mlaka : 80 % glasov proti (skupaj 620 glasov).

Pred tem so že na večih zborih krajanov (18.1.2005, 16.6.2007, 18.6.2007) prebivalci Tenetiš in Mlake odločno izrazili nasprotovanje k izgradnji centra v Tenetišah. Med prebivalci je bilo zbranih okoli 1000 podpisov nasprotovanja centru. Dne 2.11.2007 se je na javnem shodu pred deponijo Tenetiše zbralo okoli 450 krajanov. Vsi so jasno in odločno nasprotovali nadaljnjemu obratovanju obstoječe deponije ter izgradnji novega regijskega centra v Tenetišah. Od svojih zahtev krajanji ne odstopamo, zato pred deponijo v izmenah vztrajamo že četrti teden. V tem času niti župan niti drugi predstavniki mestne občine Kranj niso prišli pred deponijo, niti niso izrazili kakršnekoli druge pripravljenosti na pogovor z okoliškimi prebivalci, glede pereče problematike in sanacije odlagališča. Nadalje je župan na seji kranjskega mestnega sveta dne 28. 11. 2007 prepovedal predstavnikom krajanov Tenetiš in Mlake, da bi predstavili svoje mnenje in stališča v zvezi z referendumom ter razloge za odločno nasprotovanje izgradnje regijskega centra v Tenetišah. Na tej seji so bile s strani svetnikov izražena tudi namigovanja na fizično obračunavanje z okoliškim prebivalstvom. Zaradi takih izjav smo okoliški prebivalci še prav posebej prizadeti, saj živimo v demokratični državi.

II) V študiji »Idejna rešitev za izgradnjo centra za ravnanje s komunalnimi odpadki Tenetiše«, izdelovalec Inštitut za ekološki inženiring d.o.o. iz Maribora, naročnik MOK, maj 2007, je navedeno, da bi bilo za spreminjanje obstoječih prostorskih dokumentov na območju sedanje deponije potreben konsenz z lokalnim prebivalstvom. Ta konsenz kot pomemben pogoj izpostavljajo tudi okoljske organizacije Evropske skupnosti.

Zgoraj navedeni Inštitut za ekološki inženiring d.o.o. v omenjenem dokumentu predvideva tudi določene negativne vplive regijskega centra na okolje in sicer: emisije v zrak, emisije v vode, emisije hrupa, emisije v tla, emisije elektromagnetnega sevanja, vplivi na krajino in psihosocialni vplivi. Omenjeni dejavniki bi prebivalcem obeh okoliških KS lahko nadalje zmanjševali kvaliteto življenja. Naj na tem mestu ponovno opozorimo na že sedaj alarmantno situacijo okoli deponije (močna onesnaženost podzemnih voda, zraka, nejasnosti glede čistilne naprave, odtokov izcednih voda in ostalo).

III) Drugi odst. 31. člena Uredbe o odlaganju odpadkov določa, da odlagališče ne sme biti na območju vidnega polja stanovanjskih objektov ter da mora biti deponija od teh objektov

oddaljena najmanj 600 m. Žal se v primeru vasi Tenetiše ta določba krši, saj ima kar nekaj krajanov stanovanjske hiše oddaljene od deponije manj kot 600 m in ima neposreden pogled na deponijo. Še enkrat moramo opozoriti, da so bile te hiše zgrajene pred obstojem deponije in jim je bila deponija vrinjena. Nikjer v Sloveniji ni lokacije odlagališča, kjer bi znotraj radija 1.5 km okoli deponije živelo čez 2000 ljudi, tako kot v primeru Mlake in Tenetiš.

IV) Iz obstoječe deponije se proti naselju Mlaka in Tenetiše predvsem v zadnjih letih širi neznosen smrad, ki po pojasnilih strokovnjakov ni zakonsko omejen. To pomeni, da se smradu ne bomo mogli ubraniti tudi v primeru pravičnega ali nepravilnega delovanja bodočega regijskega centra.

Obstoječe odlagališče v Tenetišah ima negativne vplive na okoliške prebivalce Mlake in Tenetiš, izražene tudi v zdravstvenih težavah. Okoliški prebivalci smo prizadeti in ogroženi. Upravičeno menimo, da v primeru graditve regijskega centra ustrezna sanacija obstoječega odlagališča ne bi bila izvedena (stranski projekt), vplivi pa bi bili zaradi dejavnosti regijskega centra (veliko število novih odpadkov za predelavo in prav tako nemajhno za novo odlaganje) še večji.

Člani Društva za ohranitev Udin Boršta in predstavniki civilnih iniciativ Mlake in Tenetiš smo mnenja, da je pri načrtovanju in izgradnji regijskega centra potrebno upoštevati, da gre za okoljsko in družbeno izredno občutljiv projekt, zato vsaka lokacija ni primerna. Tudi obstoječe odlagališče v Tenetišah prekomerno onesnažuje okolje, zato je potrebna takojšnja sanacija in zaprtje.

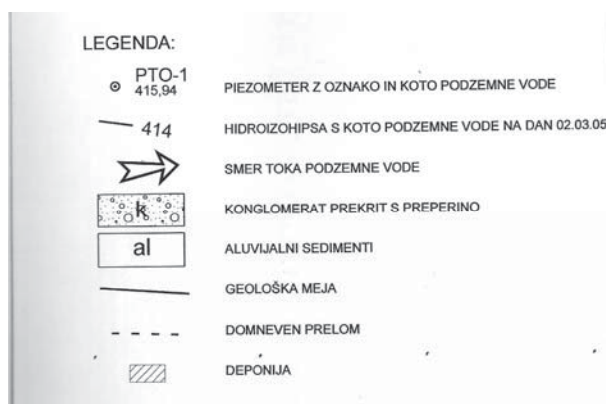
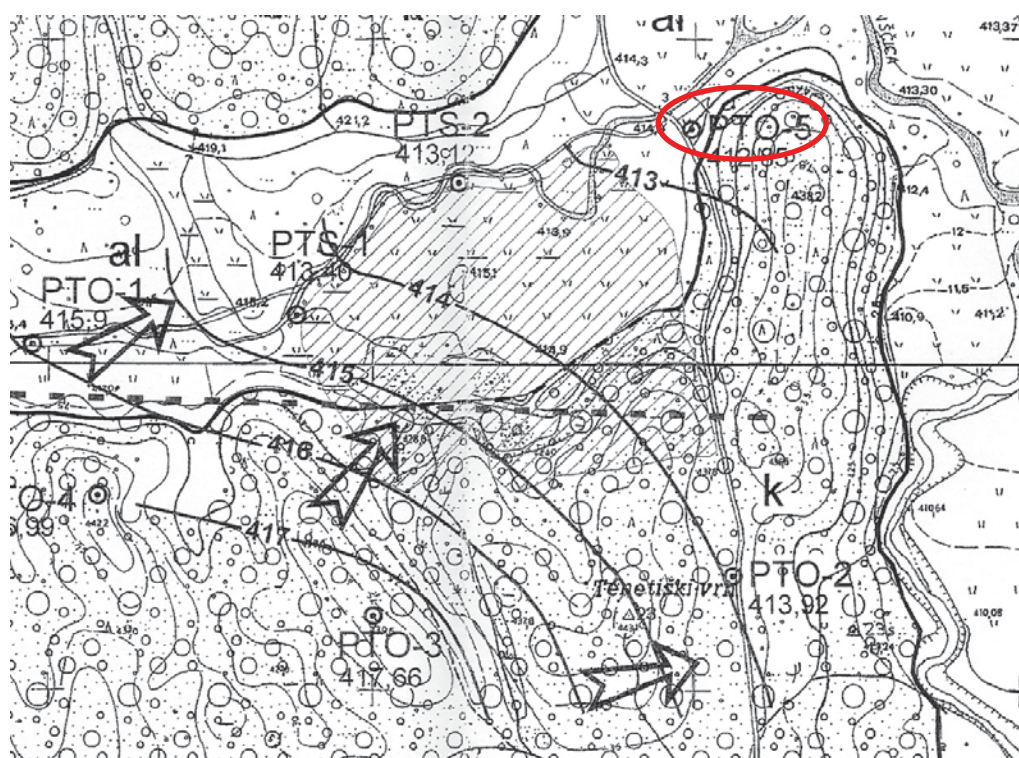
V zvezi z družbeno sprejemljivostjo projekta in vlogo okoliškega prebivalstva pri izgradnji regijskega centra smo mnenja, da je v demokratični državi za izgradnjo takega projekta potreben tudi konsenz z lokalnim prebivalstvom in da se ne izrablja moči večine nad lokalnim prebivalstvom kot manjšino, še zlasti ne, kadar negativni vplivi projekta prizadenejo izključno manjšino. Takšen je tudi predlog projekta za izgradnjo regijskega centra za ravnanje z odpadki v Tenetišah. Menimo, da ob upoštevanju strokovnih in družbenih argumentov lokacija Tenetiše ni primerna za izgradnjo tega centra. Odlagališče tudi z ekološkega vidika nujno potrebuje učinkovito in takojšnjo sanacijo in ne nadaljevanja odlaganja ali predelave odpadkov na tem mestu.

Predstavniki društva in civilnih iniciativ Mlake in Tenetiš se zavedamo pomembnosti problematike odpadkov v Sloveniji. Hkrati smo mnenja, da se bo situacija z odpadki lahko izboljšala le, če bomo v prihodnosti delovali bolj sonaravno, s poslušom za okolje in za ljudi.

Okoljski argumenti:

a) za zaprtje in sanacijo obstoječega odlagališča v Tenetišah

1) Iz poročil monitoringov podzemnih vod na območju odlagališča deponije iz leta 2004 in 2006 (priloga 1 in 2) so razvidni alarmantni podatki o onesnaženosti podzemnih vod ob deponiji, ki so posledica delovanja odlagališča. Naj omenimo, da je iz hidrogeološkega dela poročila razvidno, da je za določanje vplivov odlagališča na onesnaženost podzemne vode najbolj verodostojna in merodajna vrtina PTO5, saj se edino ta vrtina nahaja na odtoku podzemnih voda iz deponije (polja B, A, gl. spodnjo sliko povzeto iz hidrogeološkega poročila). Vrtina PTS1 v skladu z gibanjem podzemnih vod zajema zelo majhen del vod, ki tečejo pod odlagališčem.

Slika 1: Smer toka podzemne vode - izsek (vir: hidrogeološka interpretacija monitoringa gladin podzemne vode na odlagališče Tenetiše 2006, Geološki zavod Slovenije)

V nadaljevanju navajamo primerjalne tabele med izmerjenimi vrednostmi osnovnih in indikativnih parametrov onesnaženosti (PTO5) za leto 2004 in 2006 (povzeto in združeno iz obeh poročil monitoringov):

- Mejne vrednosti iz Uredbe o standardih kakovosti podzemne vode presega 1 osnovni (amonij) in 5 indikativnih od skupaj 14 parametrov, ki imajo z Uredbo določeno mejno vrednost. Parametri in presežene vrednosti so zbrane v naslednji tabeli:

parameter	Povprečna vrednost parametra v l 2004	Povprečna vrednost parametra v obdobju od 2004 do 2006	Mejne vrednosti za vodo	Preseganje povprečne vrednosti obdobja 2004 do 2006 (%)
Amonij v PT05	0,52 mg/l	0,77mg/l	0,2 mg/l	285
Mineralna olja v PT03	10 mg/l	18 mg/l	10 mg/l	80
Mineralna olja v PT05	5 mg/l	26 mg/l	10 mg/l	160
skupni lahkohlapni klorirani ogljikovodiki -LKHC	Ni podatka	123,4 µg/l	dovoljeno 10 µg/l	1130
Pesticidi v PT05 - skupni pesticidi	0,63 µg/l	1,27 µg/l	0,5 µg/l	154
MCPP	0,2 µg/l	0,37 µg/l	0,1 µg/l	270
bentazon	0,43 µg/l	0,86 µg/l	0,1 µg/l	760

Opazni so veliki presežki posameznih parametrov (gl. na primer parameter LKHC - 1130 %). Tudi primerjava meritev med letom 2004 in 2006 pri vseh parametrih pokaže, da onesnaženje podzemnih voda močno narašča, kljub ukrepom, ki naj bi jih izvajal upravljavec odlagališča.

- Opozorilno spremembo parametra glede na dovoljeno spremembo parametra dPT05/PT03 v % presega 11 od 15 osnovnih parametrov in 12 od 29 indikativnih parametrov (spremembe izražene v %):

parameter	Sprememba parametra (%) 2004	Sprememba parametra (%) 2006	Opozorilna sprememba parametra (%)
Skupni organski ogljik TOC	275	321	100
AOX	1400	1430	50
Amonij	5100	3750	200
Natrij	197	1043	500
Kalcij	261	356	50
Magnezij	567	733	100
Železo		28900	300
Sulfat	3400	5700	500
Klorid	6300	5450	500

Bor	338	700	100
Nitrit	308	293	200
Arzen	750	950	300
Barij		470	300
Mangan	1411	4300	150
Lahkohlapni klorirani ogljikovodiki LKHC		13140	200
Dikloroetan		8840	100
1.1 Dikloroeten	240	300	100
1.2 dikloroeten	7400	8200	100
1.1.2 trikloroeten		433	100
Pesticidi skupno	1160	2440	200
MCCP	900	1750	100
Bentazon	2050	4200	100

Pri večini parametrov so presežki alarmantni (10 – 80-krat nad opozorilno vrednostjo). Primerjava meritev med letom 2004 in 2006 pri večini parametrov pokaže, da onesnaženje zaradi vplivov odlagališča močno narašča. Prav tako je iz hidrogeološkega poročila razvidno (gl. priloge), da gladina podzemnih voda zelo niha (zaznano v vrtnah, ki niso zamašene) – prepustni odseki tal (kraški konglomerat).

Glede na alarmantna presejanja mejnih oziroma opozorilnih vrednosti menimo, da bi bilo potrebno v tem primeru, kljub informativnemu značaju omenjenih podatkov, že pred iztekom petletnega obdobja monitoringa, potrebno izvesti določene ukrepe učinkovite sanacije in prepovedi nadaljnjega odlaganja odpadkov. V nasprotnem primeru menimo, da se bo okolju (krajinski park Udin Boršt) naredil nepopravljiv uničujoč madež.

2) Deponija Tenetiše povzroča veliko onesnaženje zraka – gl. emisije zraka v spodnji tabeli: (vir ARSO: www.arso.gov.si/varstvo%20okolja/industrijsko%20onesnazevanje/podatki/EmisijeZrak2004.xls)

Podatki o emisijah v zrak za leto 2004	
Onesnažilo:	Letna količina [Kg]:
dušikovi oksidi (NO in NO ₂), izraženi kot NO ₂	137.00
metan (CH ₄)	1,735,000.00
ogljikov dioksid (CO ₂)	4,238,000.00
žveplove oksidi (SO ₂ in SO ₃), izraženi kot SO ₂	156.00

Meritve kažejo na izredno velike količine emisij v zrak, zlasti metana in ogljikovega dioksida.

Menimo, da bi bilo ob sistematični postavitvi več merilnih naprav okoli deponije možno zaznati še precej večje emisije.

Ob teh podatkih naj poudarimo, da v neposredni bližini deponije (v radiju 1.5 km) v naseljih Mlaka in Tenetiše živi več kot 2000 ljudi. Pri veliko ljudi, zlasti tistih, ki živijo v ožji bližini (< 700 m), se že ugotavljajo zdravstvene težave, ki so povezljive z emisijami iz odlagališča.

Poleg omenjenih emisij je potrebno izpostaviti tudi neznosen smrad iz odlagališča. Okoliški prebivalci zelo pogosto ne moremo zračiti svojih stanovanj in smo zaradi smradu iz deponije omejeni tudi z gibanjem na prostem.

3) Na Okoljevarstvenemu dovoljenju za obratovanje odlagališča nenevarnih odpadkov Tenetiše (Številka: 35468-56/2004, 35467_7/2004, 35441_18/2005 z dne 31.12.2004) je v točki ena navedena parcela 1999 k.o. Vojvodin boršt 1. Na omenjeni parceli se nahaja odlagališče odpadkov polje A, ki nima na dnu odlagališčnega telesa zaščitne folije za zbiranje izcednih vod. Torej, izcedne vode iz polja A lahko uhajajo v podtalnico. Izcedne vode bi se morale tudi iz tega dela odlagališča zbirati in voditi na komunalno čistilno napravo Mlaka Grič (gl. točko 1.8. že navedenega Okoljevarstvenega dovoljenja). Čistilna naprava Mlaka Grič po naših informacijah in preverjanjih sploh ne obstaja. Upravljevec trdi, da izcedno vodo iz vseh polj vodi po javni kanalizaciji do centralne čistilne naprave. Pojavlja se dvom o primernosti konkretnega javnega omrežja za odvajanje teh voda (težave pri črpalki ob nalivih). Omenjeno okoljevarstveno dovoljenje govori tudi o tri-prekatni čistilni napravi na območju deponije. Ker upravljevec odlagališča v obširnih navedbah vseh ukrepov, ki naj bi jih izvajal, ni nikoli omenjal čistilne naprave s tremi prekati, prizadeti dvomimo, da dejanski usedalnik na odlagališču res ustreza zahtevam predpisane čistilne naprave.

Kljub stalnemu opozarjanju inšpekcijskih služb o opaženih nepravilnostih na odlagališčih, se nove nepravilnosti znova in znova ponavljajo, stare pa so večkrat prezrte.

Družbeni argumenti:

za zaprtje in sanacijo obstoječe deponije Tenetiše in proti izgradnji regijskega centra na lokaciji Tenetiše

I) Konsenz z okoliškimi prebivalci s strani MOK ni bil dosežen. Predstavniki MOK niti niso poskušali doseči konsenza. Izvedba referendumu za regijski center na celotnem območju mestne občine Kranj smo krajanji Mlake in Tenetiš razumeli kot še en poizkus zadušitve glasu lokalnega prebivalstva, ki živi v vplivnem območju. Zato je izid referendumu na ravni celotne občine v luči preverjanja družbene sprejemljivosti regijskega centra na dani lokaciji zavajajoč (85 % volivcev v celotni MOK za center). Zagovarjamo, da je potrebno upoštevati dejanske rezultate glasovanja na vplivnih območjih Tenetiš in Mlake.

- KS Tenetiše: 60.4 % glasov proti (skupaj 260 glasov)
- KS Kokrica, volilni okoliš 3 - Mlaka : 80 % glasov proti (skupaj 620 glasov).

Pred tem so že na večjih zborih krajanov (18.1.2005, 16.6.2007, 18.6.2007) prebivalci Tenetiš in Mlake odločno izrazili nasprotovanje k izgradnji centra v Tenetišah. Med prebivalci je bilo zbranih okoli 1000 podpisov nasprotovanja centru. Dne 2.11.2007 se je na javnem shodu pred deponijo Tenetiše zbralo okoli 450 krajanov. Vsi so jasno in odločno nasprotovali nadaljnemu obratovanju obstoječe deponije ter izgradnji novega regijskega centra v Tenetišah. Od svojih zahtev krajanji ne odstopamo, zato pred deponijo v izmenah vztrajamo že četrti teden. V tem času niti župan niti drugi predstavniki mestne občine Kranj niso prišli pred deponijo, niti niso izrazili kakršnekoli druge pripravljenosti na pogovor z okoliškimi prebivalci, glede pereče problematike in sanacije odlagališča. Nadalje je župan na seji

kranjskega mestnega sveta dne 28. 11. 2007 prepovedal predstavnikom krajanov Tenetiš in Mlake, da bi predstavili svoje mnenje in stališča v zvezi z referendumom ter razloge za odločno nasprotovanje izgradnje regijskega centra v Tenetišah. Na tej seji so bile s strani svetnikov izražena tudi namigovanja na fizično obračunavanje z okoliškim prebivalstvom. Zaradi takih izjav smo okoliški prebivalci še prav posebej prizadeti, saj živimo v demokratični državi.

II) V študiji »Idejna rešitev za izgradnjo centra za ravnanje s komunalnimi odpadki Tenetiše«, izdelovalec Inštitut za ekološki inženiring d.o.o. iz Maribora, naročnik MOK, maj 2007, je navedeno, da bi bilo za spreminjanje obstoječih prostorskih dokumentov na območju sedanje deponije potreben konsenz z lokalnim prebivalstvom. Ta konsenz kot pomemben pogoj izpostavljajo tudi okoljske organizacije Evropske skupnosti.

Zgoraj navedeni Inštitut za ekološki inženiring d.o.o. v omenjenem dokumentu predvideva tudi določene negativne vplive regijskega centra na okolje in sicer: emisije v zrak, emisije v vode, emisije hrupa, emisije v tla, emisije elektromagnetnega sevanja, vplivi na krajino in psihosocialni vplivi. Omenjeni dejavniki bi prebivalcem obeh okoliških KS lahko nadalje zmanjševali kvaliteto življenja. Naj na tem mestu ponovno opozorimo na že sedaj alarmantno situacijo okoli deponije (močna onesnaženost podzemnih voda, zraka, nejasnosti glede čistilne naprave, odtokov izcednih voda in ostalo).

III) Drugi odst. 31. člena Uredbe o odlaganju odpadkov določa, da odlagališče ne sme biti na območju vidnega polja stanovanjskih objektov ter da mora biti deponija od teh objektov oddaljena najmanj 600 m. Žal se v primeru vasi Tenetiše ta določba krši, saj ima kar nekaj krajanov stanovanjske hiše oddaljene od deponije manj kot 600 m in ima neposreden pogled na deponijo. Še enkrat moramo opozoriti, da so bile te hiše zgrajene pred obstojem deponije in jim je bila deponija vrinjena. Nikjer v Sloveniji ni lokacije odlagališča, kjer bi znotraj radija 1.5 km okoli deponije živelo čez 2000 ljudi, tako kot v primeru Mlake in Tenetiš.

IV) Iz obstoječe deponije se proti naselju Mlaka in Tenetiše predvsem v zadnjih letih širi neznosen smrad, ki po pojasnilih strokovnjakov ni zakonsko omejen. To pomeni, da se smradu ne bomo mogli ubraniti tudi v primeru pravilnega ali nepravilnega delovanja bodočega regijskega centra.

Obstoječe odlagališče v Tenetišah ima negativne vplive na okoliške prebivalce Mlake in Tenetiš, izražene tudi v zdravstvenih težavah. Okoliški prebivalci smo prizadeti in ogroženi. Upravičeno menimo, da v primeru graditve regijskega centra ustrezna sanacija obstoječega odlagališča ne bi bila izvedena (stranski projekt), vplivi pa bi bili zaradi dejavnosti regijskega centra (veliko število novih odpadkov za predelavo in prav tako nemajhno za novo odlaganje) še večji.

Člani Društva za ohranitev Udin Boršta in predstavniki civilnih iniciativ Mlake in Tenetiš smo mnenja, da je pri načrtovanju in izgradnji regijskega centra potrebno upoštevati, da gre za okoljsko in družbeno izredno občutljiv projekt, zato vsaka lokacija ni primerna. Tudi obstoječe odlagališče v Tenetišah prekomerno onesnažuje okolje, zato je potrebna takojšnja sanacija in zaprtje.

V zvezi z družbeno sprejemljivostjo projekta in vlogo okoliškega prebivalstva pri izgradnji regijskega centra smo mnenja, da je v demokratični državi za izgradnjo takega projekta

potreben tudi konsenz z lokalnim prebivalstvom in da se ne izrablja moči večine nad lokalnim prebivalstvom kot manjšino, še zlasti ne, kadar negativni vplivi projekta prizadenejo izključno manjšino. Takšen je tudi predlog projekta za izgradnjo regijskega centra za ravnanje z odpadki v Tenetišah. Menimo, da ob upoštevanju strokovnih in družbenih argumentov lokacija Tenetiše ni primerna za izgradnjo tega centra. Odlagališče tudi z ekološkega vidika nujno potrebuje učinkovito in takojšnjo sanacijo in ne nadaljevanja odlaganja ali predelave odpadkov na tem mestu.

Predstavniki društva in civilnih iniciativ Mlake in Tenetiš se zavedamo pomembnosti problematike odpadkov v Sloveniji. Hkrati smo mnenja, da se bo situacija z odpadki lahko izboljšala le, če bomo v prihodnosti delovali bolj sonaravno, s poslušom za okolje in za ljudi.

Na podlagi Zakona o društvih sta ustanovni zbor dne 25. julija 2007 in zbor društva dne 12. septembra 2007 sprejela sklep o ustanovitvi Društva za ohranitev Udinboršta (Association for the preservation of Udin boršt) in sprejela naslednji

STATUT

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Društvo za ohranitev Udinboršta (v nadaljnem besedilu: društvo) je prostovoljno, samostojno, nepridobitno združenje fizičnih oseb, ki delujejo na različnih strokovnih področjih in jih druži skupni interes ohranitve neokrnjene narave, še zlasti na območju krajinskega parka Udinboršt in v njegovi neposredni bližini.

Društvo ne sme opravljati pridobitne dejavnosti kot svoje izključne dejavnosti.

2. člen

Društvo je pravna oseba zasebnega prava.

Ime društva : Društvo za ohranitev Udinboršta

Sedež društva : Na griču 60, 4000 Mlaka pri Kranju

3. člen

Društvo ima svoj žig.

Žig društva je pravokotne oblike, velikosti 4,0 x 1,5 cm z napisom registriranega imena društva.

4. člen

Društvo lahko sodeluje z drugimi organizacijami v Republiki Sloveniji, ki prispevajo k razvoju njegove in sorodnih dejavnosti.

Društvo lahko samostojno sodeluje ali se včlani v sorodne mednarodne in tuje organizacije, ki imajo podobne namene in cilje.

5. člen

Delo društva in njegovih organov je javno.

Svoje člane obvešča društvo :

- s pravico vpogleda članov v zapisnike organov društva,
- preko društvenega glasila, kadar bo izdan,
- preko sredstev javnega obveščanja.

Širšo javnost obvešča društvo o svojem delu tako, da so seje organov društva javne, da organizira okrogle mize, tiskovne konference, na svoje seje vabi predstavnike zainteresiranih organov, ustanov, organizacij ter predstavnike sredstev javnega obveščanja.

Za zagotovitev javnosti del in dajanja točnih informacij o delu društva je odgovoren predsednik društva.

II. NAMEN IN CILJI DRUŠTVA

6. člen

Namen društva je vzpodbujati dejavnost in tako prispevati k razvoju na področju ohranitve neokrnjene narave v Republiki Sloveniji, še zlasti pa zaprtje in sanacija smetišča Tenetiše, ki ga dosega s tem, da :

- sodeluje z organizacijami in institucijami, ki se ukvarjajo s tovrstno problematiko,
- skrbi za strokovno informiranost ljudi v zvezi z vplivi deponije Tenetiše na okolje,
- se zavzema za spoštovanja etičnih in moralnih načel pri delovanju društva,
- seznanja člane in javnost o problemih in napredku na področju delovanja društva,
- spodbuja strokovno izpopolnjevanje članov društva.

7. člen

Svoj namen in cilje uresničuje društvo z izvajanjem naslednjih nalog :

- skrbi za dvig strokovnega znanja svojih članov,
- organizira predavanja, tečaje, posvetovanja, razprave, seminarje, konference za svoje člane,
- organizira javna predavanja s področja delovanja društva in tako stimulira zanimanje javnosti,

- vzpodbuja sodelovanje raziskovalnih institucij, univerz in posameznih strokovnjakov pri posameznih projektih društva.

III. ČLANSTVO

8. člen

Član društva lahko postane vsak, ki izrazi interes za delovanje v takšnem društvu. Članstvo v društvu je prostovoljno. Kdor želi postati član društva mora organu društva podati pristopno izjavo, v kateri izrazi željo postati član društva, se zaveže, da bo deloval v skladu s statutom društva in plačal članarino.

Član društva lahko postane pod enakimi pogoji tudi tuj državljan.

Društvo ima redne in častne člane.

9. člen

Pravice članov so :

- da volijo in so izvoljeni v organe društva,
- da sodelujejo pri delu in soodločajo v organih društva,
- da uporabljajo skupne dosežke in rezultate delovanja društva v dobro društva in krajanov, ki živijo ob Udinborštu
- da so seznanjeni s programom in poslovanjem društva ter njegovim finančno materialnim poslovanjem.

Dolžnosti članov so :

- da spoštujejo statut, druge akte in sklepe organov društva,
- da aktivno sodelujejo in s svojim delom prispevajo k uresničevanju ciljev in nalog društva,
- da redno plačujejo članarino v višini, ki jo določi zbor društva,
- da dajejo društvu informacije, ki so potrebne za izvajanje skupnih dogovorjenih nalog,
- da prenašajo svoje izkušnje na mlajše člane društva,
- da varujejo ugled društva.

10. člen

Članstvo v društvu preneha :

- s prostovoljnim izstopom,
- s črtanjem,
- z izključitvijo,
- s smrtjo.

Član prostovoljno izstopi iz društva, če upravnemu odboru pošlje pisno izjavo o izstopu.

Člana črta iz članstva upravni odbor, če ta kljub opominu ne plača članarine v tekočem letu.

O izključitvi člana iz društva odloča disciplinska komisija s sklepom. Sklep mora biti v skladu z disciplinskim pravilnikom.

IV. ORGANI DRUŠTVA

11. člen

Društvo ima naslednje organe:

- zbor društva,
- upravni odbor,
- nadzorni odbor,
- disciplinska komisija.

Statut določa mandatno dobo članov organov društva. Ne glede na morebitne drugačne določbe v drugih členih tega statuta, člani organov opravljajo svojo funkcijo v celotnem obsegu do imenovanja novih članov organov društva.

12. člen

Zbor društva

Zbor društva je najvišji organ društva, ki ga sestavljajo vsi člani.

Zbor društva je lahko reden in izreden. Redni zbor društva sklicuje upravni odbor enkrat letno. Izredni zbor društva pa se skliče po sklepu upravnega odbora, na zahtevo nadzornega odbora ali na zahtevo 1/3 članov društva. Upravni odbor je dolžan sklicati izredni zbor društva v roku 30 dni od prejema zahteve za sklic. Če upravni odbor izrednega zbora društva ne skliče v predpisanem roku, ga skliče predlagatelj, ki mora predložiti tudi dnevni red z ustreznimi materiali. Izredni zbor društva sklepa le o zadevi za katero je bil sklican.

13. člen

O sklicu zbora društva in predloženim dnevnim redom morajo biti člani društva seznanjeni najmanj 7 dni pred sklicem.

Zbor društva je sklepčen, če je prisotnih več kot polovica članov.

Če zbor društva ni sklepčen, se zasedanje odloži za 15 minut. Po preteku tega časa je zbor društva sklepčen, če je prisotno najmanj 10 članov.

Glasovanje je praviloma javno, lahko pa se člani na samem zasedanju odločijo za tajni način glasovanja. Volitve organov so praviloma tajne.

14. člen

Naloge zbora društva :

- sklepa o dnevnem redu,
- sprejema, spreminja statut in druge akte društva,
- sprejema program dela društva,
- sprejema finančni načrt in zaključni račun,
- voli in razrešuje predsednika, tajnika in blagajnika ter člane upravnega odbora, nadzornega odbora in disciplinske komisije,
- odloča o višini članarine,
- odloča o pritožbah zoper sklepe UO, NO in disciplinske komisije,
- odloča o vključevanju in sodelovanju z drugimi sorodnimi organizacijami,
- dokončno odloča o izključitvi člana iz društva,
- odloča o drugih zadevah, ki jih predlagajo organi in člani društva v skladu z namenom in cilji društva,
- odloča o nakupu in prodaji nepremičnin,
- sklepa o prenehanju društva.

Posamezni predlogi za razpravo morajo biti zboru društva v pisni obliki poslani najmanj 8 dni pred sklicem zbora društva.

O delu zbora društva, se vodi zapisnik, ki ga podpiše predsednik zbora.

15. člen

Upravni odbor

Upravni odbor je izvršilni organ zbora društva, ki opravlja organizacijska, strokovno tehnična in administrativna dela ter vodi delo društva med dvema zboroma društva po programu in sklepih sprejetih na zboru društva.

Upravni odbor je za svoje delo odgovoren zboru društva.

Upravni odbor šteje najmanj 3 člane. Točno število članov upravnega odbora določi zbor društva ob volitvah članov upravnega odbora. Člani upravnega odbora imenujejo predsednika, tajnika in blagajnika društva.

Upravni odbor se sestaja po potrebi, najmanj pa dvakrat letno.

Mandatna doba članov upravnega odbora je 2 leti.

16. člen

Naloge upravnega odbora so :

- sklicuje zbor društva,
- skrbi za izvrševanje programa dela društva,
- pripravlja predloge aktov društva,
- pripravi predlog finančnega plana in zaključnega računa,
- skrbi za finančno in materialno poslovanje društva,
- upravlja s premoženjem društva,
- ustanavlja in ukinja komisije društva,
- uresničuje druge naloge, ki izhajajo iz aktov društva in naloge, ki mu jih še dodatno naloži zbor društva.

17. člen

Upravni odbor dela na sejah, ki jih sklicuje predsednik društva, v njegovi odsotnosti pa tajnik društva.

Upravni odbor je sklepčen, če je na seji navzočih več kot polovica članov. Veljavne sklepe sprejema z večino glasov prisotnih.

Upravni odbor lahko za izvajanje posameznih nalog imenuje komisije. Naloge, število članov in predsednika komisij določi upravni odbor. Člani komisije so praviloma le člani društva. Za svoje delo so komisije odgovorne upravnemu odboru. Izjemoma lahko društvo povabi k sodelovanju pri delu komisije zunanje sodelavce.

18. člen

Društvo lahko ustanovi tudi sekcije. Sekcije so metode dela društva organizirane po interesnem principu članov društva. Sekcijo ustanovi upravni odbor na pobudo članov društva. Sekcije niso pravne osebe in morajo delati v skladu s statutom društva.

Za svoje delo so sekcije odgovorne upravnemu odboru.

19. člen

Nadzorni odbor

Nadzorni odbor spremlja delo upravnega odbora in drugih organov društva ter opravlja nadzor nad finančno materialnim poslovanjem društva. Nadzorni odbor enkrat letno poroča zboru društva kateremu je tudi odgovoren za svoje delo.

Nadzorni odbor je sestavljen iz najmanj treh članov, ki jih izvoli zbor društva. Člani izmed sebe izvolijo predsednika. Člani nadzornega odbora ne morejo biti obenem člani upravnega odbora. Lahko sodelujejo na sejah upravnega odbora, ne morejo pa odločati. Nadzorni odbor je sklepčen, če so na seji prisotni vsi trije člani. Veljavne sklepe sprejema z večino prisotnih.

Mandatna doba članov nadzornega odbora je 2 leti.

20. člen

Disciplinska komisija

Člane disciplinske komisije voli zbor društva za dobo 2 let. Sestavljajo jo najmanj trije člani. Člani izmed sebe izvolijo predsednika. Sestaja se po potrebi na podlagi pisnih zahtev članov ali organov društva.

Disciplinska komisija vodi postopek in izreka disciplinske ukrepe.

21. člen

Disciplinske kršitve, ki jih obravnava disciplinska komisija so naslednje :

- kršitve določb statuta,
- ravnanje v nasprotju s programskimi cilji društva,
- nevestno in lahkomiselno sprejemanje in izvrševanje sprejetih zadolžitev in funkcij v društvu,
- neizvrševanje sklepov organov društva
- dejanja, ki kakorkoli škodujejo ugledu društva.

22. člen

Disciplinski ukrepi, ki jih po izvedenem postopku v skladu z disciplinskim pravilnikom izreče disciplinska komisija so :

- opomin,
- javni opomin,
- izključitev.

Zoper sklep, ki ga izda disciplinska komisija ima prizadeti pravico pritožbe na zbor društva, kot drugostopenjski organ.

23. člen

Predsednik društva (zastopnik društva)

Predsednik zastopa in predstavlja društvo pred državnimi in drugimi organi in organizacijami v državi in v tujini.

Predsednik društva je hkrati tudi predsednik upravnega odbora in ga izvolijo člani upravnega odbora društva za dobo 2 let.

Predsednik je odgovoren za delovanje društva v skladu s statutom in pravnim redom Republike Slovenije. Za svoje delo je odgovoren zboru društva in upravnemu odboru.

24. člen

Tajnik društva

Za opravljanje strokovno tehničnega in administrativnega dela ter za koordinacijo med organi društva skrbi tajnik društva, ki ga izvolijo člani upravnega odbora društva za dobo 2 let. Za svoje delo je odgovoren zboru društva.

V. FINANČNO IN MATERIALNO POSLOVANJE DRUŠTVA

25. člen

Viri dohodkov:

- članarina,
- darila, volila,
- dohodek iz dejavnosti društva in iz naslova materialnih pravic,
- prispevki donatorjev,
- javna sredstva,
- drugi viri.

Društvo lahko opravlja pridobitno dejavnost, ki je povezana z nameni in nalogami društva iz 7. člena tega statuta in sicer :

- organiziranje javnih predavanj s področja delovanja društva,
- izdaja strokovne in znanstvene literature s področja dejavnosti društva in sicer v obsegu, potrebnem za doseganje namena in nalog društva,
- druge aktivnosti skladne s programskimi cilji, ki jih odobri upravni odbor.

Če društvo pri opravljanju svoje dejavnosti ustvari presežek prihodkov nad odhodki, ga mora porabiti za izvajanje dejavnosti, za katero je bilo ustanovljeno. Vsaka delitev premoženja društva med njegove člane je nična.

26. člen

Društvo razpolaga s finančnimi sredstvi v skladu s programom in letnimi finančnimi plani, ki jih sprejme zbor društva. Na rednem zboru društva člani vsako leto obravnavajo in sprejmejo zaključni račun.

27. člen

Finančne in materialne listine podpisujeta predsednik in tajnik društva.

Finančno in materialno poslovanje mora biti v skladu z veljavnimi predpisi s tega področja.

Blagajnik vodi finančno in materialno poslovanje po sistemu enostavnega knjigovodstva, lahko pa tudi vodi samo knjigo prejemkov in izdatkov (blagajniški dnevnik), če izpolnjuje z zakonom predpisane pogoje.

Društvo ima svoj poslovni račun pri eni od poslovnih bank ali hranilnic.

28. člen

Delo blagajnika je javno.

Vsak član društva ima pravico vpogleda v finančno in materialno dokumentacijo in poslovanje društva.

Za pomoč pri urejanju finančno materialnih zadev lahko društvo angažira finančnega strokovnjaka.

29. člen

Društvo ima premično in nepremično premoženje, ki je kot last društva vpisana v inventarno knjigo.

Premično premoženje se lahko kupi ali odtuji le na podlagi sklepa upravnega odbora. Nepremično premoženje pa se lahko kupi ali odtuji le na podlagi sklepa zbora društva.

30. člen

Društvo ima tudi častne člane.

Naziv častnega člana lahko dobi član društva, ki ima posebne zasluge za razvoj in uspešno delo društva. Naziv častnega člana društva podeli društvo lahko tudi nečlanu, ki ima velike zasluge na področju ohranitve in razvoja Udinboršta. Naziv častnega člana podeljuje zbor društva na predlog upravnega odbora. Če oseba, ki se ji podeli naziv častnega člana ni član društva nima pravice odločanja.

31. člen

Društvo ima lahko tudi donatorje. Donatorji so lahko fizične ali pravne osebe, ki društvu materialno, moralno ali kako drugače pomagajo. Donatorji lahko sodelujejo in razpravljajo na sejah zbora društva, nimajo pa pravice odločanja.

VI. PRENEHANJE DRUŠTVA

32. člen

Društvo lahko preneha :

- po sklepu zbora društva z večino prisotnih članov,
- po samem zakonu,
- če število članov pade pod 2.

V primeru prenehanja društva preide premoženje društva sorodnemu društvu.

Proračunska sredstva se vrnejo proračunu.

ZASTOPNIK :

Miran Hude

PROGRAMSKI CILJI DRUŠTVA ZA OHRANITEV UDINBORŠTA

Društvo za ohranitev Udinboršta se bo ukvarjalo z razvojnimi, kulturnimi, gospodarskimi in etičnimi vprašanji povezanimi z območjem Udinboršta. Še zlasti se bo ukvarjalo s problematiko odlagališča odpadkov Tenetiše. Odzivalo se bo na dejavnosti, ki so povezane s smetiščem Tenetiše ter zgodovinskim in kulturnim spomenikom Udinboršt. Pri svojem delovanju bo skušalo zajeti čim širši spekter problematike in skušalo vključiti čim več članstva in drugih sodelavcev v proces svojih aktivnosti. Primarno si bo prizadevalo za optimalno ohranitev pogozdenih površin, še zlasti da se ohrani gozdni rob, s katerim prebivalci ob Udinborštu sobivajo.

Te svoje programske cilje bomo realizirali s sledečimi konkretnimi aktivnostmi:

1. Zavrnitev izgradnje regijskega centra za ravnanje z odpadki, predelovalnih in drugih obratov, ki ne sodijo v krajinski park Udinboršt.
2. Vzpostavitev stanja na območju smetišča Tenetiše kot je bilo pred začetkom odlaganja oziroma takšnega stanja, ki ga bo s konsenzom sprejelo okoliško prebivalstvo.
3. Zaprtje smetišča Tenetiše do 31. oktobra 2007.
4. Sanacija polja A in B smetišča Tenetiše do leta 2014.
5. Nadzor nad monitoringom emisij s smetišča Tenetiše.
6. Sodelovanje v postopkih sprejemanja prostorskih aktov za območje Udinboršta
7. Sodelovanje v postopkih izdaje gradbenih dovoljenj za objekte na območju Udinboršta.
8. Ohranitev in nadgradnja statusa krajinskega parka Udinboršt
9. Razdelitev Udinboršta na urbanizirane površine (rekreacija, nabiranje gozdnih sadežev), površine namenjene prvenstveno divjadi in neokrnjene površine)
10. Ščitenje interesov prebivalcev, ki živijo ob gozdnem robu Udinboršta
11. Sodelovanje pri organizaciji rekreacijskih prireditev na območju Udinboršta
12. Organizacija čistilnih akcij
13. Osveščanje prebivalstva o škodljivosti odlaganja odpadkov v gozdu
14. Aktivno sodelovanje z Zavodom za varstvo narave, Zavodom za varstvo gozdov in drugimi institucijami sorodne narave.

Ti programski cilji so bili sprejeti na zboru društva 12. septembra 2007.

Občni zbor
Društva za ohranitev Udinboršta

Vložnik

Pobudo pošljite na naslov:

Ustavno sodišče Republike Slovenije

p. p. 1713

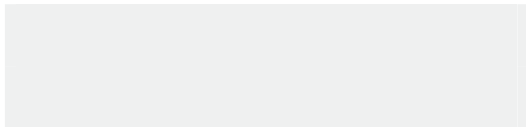
SI-1001 LJUBLJANA

Pobudo lahko vložite tudi osebno v glavni pisarni Ustavnega sodišča v času uradnih ur.

Obrazec vsebuje obvezne sestavine pobude za začetek postopka za oceno ustavnosti zakona ali ustavnosti oziroma zakonitosti drugih predpisov ali splošnih aktov, izdanih za izvrševanje javnih pooblastil, ki so določene z Zakonom o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 – ur. p. b. – ZUstS) in z II. točko Priloge Poslovnika Ustavnega sodišča (Uradni list RS, št. 86/07).

POBUDA ZA ZAČETEK POSTOPKA

za oceno ustavnosti oziroma zakonitosti

in

PREDLOG ZA ZAČASNO ZADRŽANJE IZPODBIJANIH AKTOV

IN PREDPISOV

Navedite predpis in njegove člene, ki jih s pobudo izpodbijate, ter številko Uradnega lista Republike Slovenije oziroma drugega uradnega glasila, v katerem je bil izpodbijani predpis objavljen:

1. Sklep o razpisu svetovalnega referenduma o izgradnji sodobnega regijskega centra za ravnanje z odpadki Mestne občine Kranj, Uradni list št. 93/2007 z dne 12.10.2007; izpodbijamo v celoti

2. Zakon o volilni in referendumski kampanji (ZRVK), Uradni list 41/2007 z dne 41/2007; izpodbijamo 7. odstavek 4. člena in 23. člen

Navedite organ, ki je predpis izdal:

1. MESTNA OBČINA KRANJ;
2. DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE

1.1 POBUDNIK

a) Osebno ime / naziv ali firma:

1. TIHOMIR BODIROŽA

2. DRUŠTVO ZA OHRANITEV UDINBORŠTA

b) Naslov stalnega ali začasnega prebivališča / naslov sedeža:

1. Na Griču 51, Mlaka pri Kranju

2. Na Griču 60, Mlaka pri Kranju

c) Zastopnik pravne osebe: *(navedite osebno ime ali firmo in pravni naslov za zastopanje: npr. pooblastilo v statutu, sklep pristojnega organa, ...)*

1.2 ZAKONITI ZASTOPNIK

To rubriko izpolnite le v primerih, ko ima pobudnik zakonitega zastopnika. (npr. roditelj mladoletne osebe, ...)

a) Osebno ime in priimek:

MIRAN HUDE

b) Naslov stalnega ali začasnega prebivališča zakonitega zastopnika:

Na griču 84, Mlaka pri Kranju, Kranj

1.3 POOBLAŠČENEC

To rubriko izpolnite le, če pobudnika zastopa pooblaščenec.

a) Osebno ime / firma:

ODVETNIŠKA DRUŽBA PAVLIN IN PARTNERJI O.P. D.N.O.

b) Naslov stalnega ali začasnega prebivališča / naslov sedeža:

Stritarjeva ulica 7, 4000 KRANJ

1. 4. SKUPNI POOBLAŠČENEC ZA SPREJEMANJE PISANJ

Pobudniki, ki skupaj vlagajo pobudo, navedejo skupnega pooblaščenca za sprejemanje pisanj.

Pobudnik, ki je v tujini in nima pooblaščenca v Republiki Sloveniji, naj ob vložitvi pobude imenuje pooblaščenca za sprejemanje pisanj v Republiki Sloveniji.

a) Osebno ime / naziv ali firma:

b) Naslov prebivališča/naslov sedeža:

2. PRAVNI INTERES

POMEMBNO: *Pobudo za začetek postopka za oceno ustavnosti oziroma zakonitosti predpisa ali splošnega akta, izdanega za izvrševanje javnih pooblastil, lahko da, kdor izkaže pravni interes (prvi odstavek 24. člena ZUstS). Pravni interes je podan, če predpis ali splošni akt za izvrševanje javnih pooblastil, katerega oceno pobudnik predlaga, neposredno posega v njegove pravice, pravne interese oziroma v njegov pravni položaj (drugi odstavek 24. člena ZUstS).*

2. 1. Navedite razloge, ki utemeljujejo pravni interes za vložitev pobude s podatki, iz katerih je razvidno, da izpodbijani predpis neposredno posega v pravice, pravne interese oziroma v pravni položaj pobudnika:

Pravni interes izkazujeta oba pobudnika. Ustavni pobudnik Tihomir Bodiroža je že vložil tožbo na Upravno sodišče, ki je bila zavržena z obrazložitvijo, da je izpodbijani sklep splošni in ne posamični akt in zato ne more biti predmet postopka pred Upravnim sodiščem. Ustavni pobudnik je krajan Mlake in živi v neposredni bližini deponije Tenetiše, kjer naj bi bil tudi bodoči regijski center za ravnanje z odpadki. To območje je že sedaj v dosegu vplivov deponije Tenetiše, kar izhaja tudi iz Poročila o meritvah in strokovna ugotovitev, ki jo je od 10.8.2004 do 10.9.2004 opravil Center za strokovne naloge varnosti. Razen tega je Mestna občina Kranj namenila za referendumsko kampanjo, ki zgolj enostransko in zavajajoče proračunska sredstva, torej tudi sredstva pobudnika, med tem ko bo moral sam nameniti za predstavitev svojega stališča, ki je nasprotno stališču občine, nameniti izključno svoja lastna sredstva. V povezavi s tem izpodbijani akti in predpisi torej neposredno prizadevajo in posegajo v njegov pravni interes.

Drugi pobudnik Društvo za ohranitev Udinboršta je bilo ustanovljeno v letošnjem letu, torej 2007, z namenom, da se ukvarja s problematiko krajinskega parka Udinboršt, na območju katerega se nahaja tudi deponija Tenetiše. Eden od programskih ciljev je zato tudi nasprotovanje nadaljnjemu obratovanju deponije Tenetiše. Krajinski park Udinboršt je bil 1986 razglašen za zgodovinski in kulturni spomenik, v njegovem delu se nahaja pragozd, v njem je bila npr. najdena tudi človeška ribica ipd. Društvo ima 166 članov, vsi so prebivalci Mestne občine Kranj. Zaradi motečega delovanja proti načrtom o vzpostavitvi regijskega centra za ravnanje z odpadki je društvu preprečeno pojavljanje v javnosti preko medijev, med tem ko Mestna občina namenja proračunska sredstva za referendumsko propagando. Tudi društvo bo za razliko od občine namenilo za

predstavitev svojih stališč lastna sredstva. Glede na to ima tudi društvo pravni interes, da s to ustavno pobudo izpodbija tako sklep Mestne občine Kranj kot tudi določila zakona o volilni in referendumski kampanji.

Obema pobudnikoma zaradi varstva okolja priznava pravni interes tudi zakon o varstvu okolja, kadar gre za uresničevanje pravice do zdravega življenjskega okolja in bi) poseg v okolje povzročil ali povzroča čezmerno obremenitev okolja ali če bi povzročil ali povzroča neposredno nevarnost za življenje ali zdravje ljudi (prim. 14. člen zakona o varstvu okolja). Zato gre brez dvoma za tako življenjsko dobrino, da mora po mnenju pobudnikov ob nameravanem posegu priznavati pravni interes in zagotavljati pravno varstvo tudi ustavno sodišče v tem primeru.

2. 2. Če se izpodbija podzakonski predpis ali splošni akt, izdan za izvrševanje javnih pooblastil, ki učinkuje neposredno

POMEMBNO: *Kadar podzakonski predpis ali splošni akt, izdan za izvrševanje javnih pooblastil, učinkuje neposredno in posega v pravice, pravne interese oziroma v pravni položaj pobudnika, se pobuda lahko vloži v enem letu od njegove uveljavitve oziroma v enem letu od dneva, ko je pobudnik izvedel za nastanek škodljivih posledic (tretji odstavek 24. člena ZUstS).*

Če izpodbijate podzakonski predpis ali splošni akt, izdan za izvrševanje javnih pooblastil, ki učinkujeta neposredno, in je od njune uveljavitve poteklo več kot eno leto, **navedite okoliščine**, iz katerih bo razvidno, kdaj je pobudnik izvedel za nastanek škodljivih posledic:

2. 3. Če se izpodbija predpis, ki ne velja

POMEMBNO: *Če se s pobudo izpodbija predpis ali splošni akt, izdan za izvrševanje javnih pooblastil, ki v času vložitve pobude ne velja več, niso pa bile odpravljene posledice njegove neustavnosti oziroma nezakonitosti, Ustavno sodišče odloči o njegovi ustavnosti oziroma zakonitosti (prvi odstavek 47. člena ZUstS).*

Navedite okoliščine, iz katerih bo razvidno, katere posledice neustavnosti oziroma nezakonitosti niso bile odpravljene:

3. NESKLADNOST Z USTAVO ALI ZAKONOM

Navedite neskladje z Ustavo oziroma z zakonom in razloge za to neskladje:

Svet Mestne občina Kranj je na 3. izredni seji 10.10.2007 sprejel sklep o razpisu svetovalnega referenduma o izgradnji sodobnega regijskega centra za ravnanje z odpadki. Pobudnika menita, da je sprejeti sklep protiustaven in protizakonit iz razlogov, ki so obrazloženi v nadaljevanju. **Referendum naj bi bil izveden v nedeljo, 11.11.2007.**

Nedoločenost in arbitrarnost referendumskega vprašanja

Postavljeno vprašanje je v vseh svojih delih nedoločeno in zato nejasno, zato je v nasprotju ustavno pravico iz 22. člena ustave RS.

Referendumsko vprašanje iz izpodbijanega sklepa se glasi:

»Ali ste za to, da se na območju sedanje deponije Tenetiše v skladu s predpisi EU zgradi sodoben regijski center za ravnanje z odpadki?«.

Postavljeno vprašanje je v vseh svojih delih nedoločeno postavljeno, zato je v nasprotju ustavno pravico iz 22. člena ustave RS. Tako postavljeno vprašanje dopušča povsem nedoločeno in arbitrarno interpretacijo, ki se lahko v vsakem primeru sklicuje na izražanje volje volivcev.

Nedoločenost se nanaša že na »območje sedanje deponije«. Pojem kot tak namreč pravno in dejansko sploh ne obstaja. Deponija je sestavljena iz t.i. polj A, B1, B2 in C. Polje A je zapolnjeno in se ne uporablja. Polje B1 je bilo edino aktivno do 31.10.2007, ko mu je obratovalno dovoljenje poteklo in se od tega dne ne uporablja več. Za polje B2 je bil predlog za izdajo gradbenega dovoljenja zavržen in se torej ni nikoli uporabljalo. Polje C nima nobenih dovoljenj, del tega je še v lasti tretjih.

To pokaže, da je pojem »območje sedanje deponije« neobstoječ in o takem neobstoječem pojmu volivci ne morejo veljavno izraziti svoje prave volje.

Gradnja naj bi potekala v »skladu s predpisi EU«. Razen tega, da se skladnost s predpisi

EU sliši prepričljivo, je tudi ta del vprašanja navadna floskula za prepričevanje, ne, za zavajanje volivcev. Taka definicija bi namreč lahko pomenila samo, da o gradbenem dovoljenju ne bodo odločali na Upravni enoti v Kranju, ampak v Bruslju, pritožbeni organ pa bi bilo mogoče celo Evropsko sodišče za človekove pravice? Po drugi strani pa bi to lahko pomenilo samo to, da gradnja ne bo potekala v skladu s predpisi, ki veljajo v R Sloveniji. Skratka, gradnja »v skladu s predpisi EU« je vrinek v vprašanju, ki lažno zavaja k spoštovanju predpisov, ki so nekaj več, kot samo predpisi, ki veljajo v R Sloveniji, dejansko pa je to puhlica brez vsebine.

Kakšen naj bi bil ta bodoči »sodoben regijski center za ravnanje z odpadki«, ne ve nihče, niti tisti, ki so svetovalni referendum predlagali. Nikomur namreč še ni bila predstavljena nobena konkretna informacija, obseg, načrt, maketa, kaj šele kakšna tehnična podrobnost. Zato tudi nihče ne ve, ali tudi »sodoben regijski center za ravnanje z odpadki« onesnažuje podtalnico, ali od njega smrdi, ali je nevaren za okolico, koliko bo stal in kakšno breme, ne samo okoljsko, ampak tudi finančno, bo povzročil. Vsak od teh elementov pa je bistven za sprejem odločitve za ali proti. Zato bo lahko vsak bodoči projekt predstavljen kot tisti, za katerega so se vendar odločili volivci.

Referendumskega vprašanja, kot je v konkretnem primeru, nihče ne preverja, zato je lahko njegova vsebina prepuščena (samo) volji predlagatelja. V primeru, ko referendumsko vprašanje zaradi nedoločenosti ne zagotovi tudi smisla izvedbe referenduma, ki je izraz neposredne volje volivcev, pa je najbrž samo ustavno sodišče tisto, ki lahko odločanje o taki nedoločenosti prepreči z razveljavitvijo izpodbijanega sklepa.

Nezakonitost referendumskega vprašanja

Z zakonom je mogoče predpisati način uresničevanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin, kadar tako določa ustava, ali če je to nujno zaradi same narave posamezne pravice ali svoboščine. Človekove pravice in temeljne svoboščine so omejene samo s pravicami drugih in v primerih, ki jih določa ustava (prim. 2. in 3. odstavek 15. člena ustave). Vsakdo ima v skladu z zakonom pravico do zdravega življenjskega okolja. Država skrbi za zdravo življenjsko okolje. V ta namen država določa pogoje in načine za opravljanje gospodarskih in drugih dejavnosti (prim. 1. in 2. odstavek 72. člena ustave).

Na podlagi določil Zakona o varstvu okolja Vlada sprejme izvedbene akte, med drugim tudi Uredbo o odlaganju odpadkov na odlagališčih (uradni list 32/06 in nasl.). Uredba kot izvedbeni akt predvideva tudi nekatere omejitve, ki jih je potrebno spoštovati ob načrtovanju gradnje deponij oziroma tudi centrov za ravnanje z odpadki. Tako je v 31. členu Uredbe med drugim določeno, da je potrebno pri načrtovanju odlagališča zagotoviti, da je odlagališče **najmanj 300 m** oddaljeno od območij, namenjenih poselitvi in rekreaciji, **javnih parkov, vodotokov in drugih vodnih teles.**

Pobudnika sta prepričana, da je predpogoj za vsako dovoljeno referendumsko vprašanje, da je zakonito. Z referendumom, ki ne spreminja ustave ali zakona, se ne more poseči v zakonsko materijo, da bi se s tem obšlo predpisane omejitve. Prav do tega pa je prišlo v konkretnem primeru in to s posegom v dve omejitvi, ki ju predvideva vladna uredba,

izdana na podlagi zakona o varovanju okolja.

Krajinski park Udinboršt, ki je bil 1986 razglašen za zgodovinski in kulturni spomenik, po mnenju pobudnikov brez dvoma ustreza tudi definiciji javnega parka v smislu citirane uredbe. Glede na to, da je odlagališče umeščeno prav v ta krajinski park, je vprašanje postavljeno v nasprotju z omejitvami uredbe, ki jih je vlada na podlagi zakona sprejela. Zato je vprašanje v nasprotju z zakonom in kot tako prepovedano.

Druga kršitev omejitve je umestitev odlagališča v območju, ki je manj kot 300 m oddaljeno od vodotokov. Že poročilo o meritvah in strokovna ugotovitev Centra za strokovne naloge varnost uvodoma navaja, da je deponija Tenetiše locirana v dolini Želinskega potoka. Kot je razvidno iz priložene skice, teče potok Želin po samem robu deponije, torej niti ne moremo govoriti o njeni oddaljenosti od tega vodotoka. Poleg potoka Želin sta v neposredni bližini še dva vodotoka, oddaljena manj od predpisanih 300 m. Tudi glede te omejitve je referendumsko vprašanje nezakonito in zato ne more in ne sme biti predmet odločanja volivcev. Volivci se niti na svetovalnem referendumu ne morejo veljavno izrehati o vprašanih, ki bi posegala v veljavne zakonske rešitve. Zato je tudi zaradi kršenja te omejitve referendumsko vprašanje nezakonito.

Referendumsko vprašanje, ki protipravno posega v predpise, ne more biti predmet odločanja volivcev, zato je potrebno akt, ki ga uvaja, razveljaviti.

Protiustavnost določb zakona o volilni in referendumski kampanji (ZRVK)

S svetovalnim referendumom želi dobiti predlagatelj Mestna občina Kranj odgovore za področja, ki spadajo v njene pristojnosti. V konkretnem primeru je sama kot predlagatelj tudi zelo zainteresirana za ugoden izid svetovalnega referenduma, saj je njen župan že javno razložil na nacionalni televiziji, da bodo šli s projektom naprej. Pobudnika nimata drugačne razlage kot željo predlagatelja, da zaradi zgoraj obrazloženih nezakonitosti pridobi še podporo večine občanov.

V ta namen je predlagatelj, ki je hkrati porabnik proračunskih sredstev, izključno za namene pozitivnega odgovora na svoje vprašanje, med drugim vsem gospodinjstvom (cca. 18.000) v soboto, 3. novembra 2007 razdelil zgibanke. V vsebini te zgibanke razlaga izključno svoje razloge za gradnjo odlagališča in to tudi na zelo očiten zeleno (bel) črn način. Nasprotniki odlagališča so celo predstavljeni s črno barvo, »njihovi« pa so argumenti predlagatelja Mestne občine Kranj, torej nasprotni argumenti.

Mestna občina Kranj kot izdajatelj zgibanke je za te namene namenila proračunska sredstva. Zakon o volilni in referendumski kampanji to možnost celo dopušča. V 7. odstavku je navedeno, da lahko lokalna skupnost nameni za to 25% dovoljenih sredstev iz 6. odstavka 23. člena istega zakona (0,25 EUR na volilnega upravičenca).

Dodatno k temu je občina plačala tudi oglaševalsko kampanjo na Radiu Kranj (morda še kje drugje). Na Radiu Kranj nam niso znali (hoteli) povedati, kolika bo mestna občina Kranj za oglasne spote, ki propagirajo izključno eno rešitev z zgolj enim nizom (kvazi)argumentov.

V MO Kranj je 44.187 volilnih upravičencev, torej so po zakonu dovoljena sredstva 0,0625 EUR na volilnega upravičenca ali skupaj 2.761,69 EUR. Pobudnika sta prepričana, da so že stroški zgibanke (besedilo, priprava, tiskanje, poštni stroški), ki so bili razdeljeni vsem gospodinjstvom v občini, presegli dovoljeni stroške. K temu pa je potrebno dodati še stroške oglaševanja po radiu in drugih medijih. V širšem pogledu že to pomeni nezakonitost svetovalnega referendum, saj je potrebno že samo porabo sredstev obravnavati restriktivno. Na tako stališče se je postavila tudi vlada RS v zvezi z izvedbo referendum o lastninjenju Zavarovalnice Triglav (glej Delo z dne 5.11.2007, str. 1).

Vendar po mnenju pobudnikov niso samo presežena sredstva tista, ki kažejo na nezakonitost referendum. Že sistem zakona, ki privilegira lokalno skupnost kot proračunskega porabnika napram drugim zainteresiranim je tisti, ki je v nasprotju z ustavo.

V skladu z določilom 14. člena ustave so vsakemu v Sloveniji, torej tudi na območju MO Kranj, zagotovljene enake človekove pravice in temeljne svoboščine, ne glede na njegovo politično ali drugo prepričanje. Tudi v okviru referendumskve kampanje ima vsakdo pravico do izražanja svojega stališča (prim. 39. člen ustave). Kdor želi javnosti predstaviti svoje stališče, mora za to zagotoviti tudi sredstva. Vendar pa je v primeru lokalne skupnosti zakon v nasprotju z ustavo. Proračunska sredstva so namreč vsaj posredno tudi v upravljanju volivcev, saj ta sredstva na različne načine v proračun občine tudi prispevajo. Zakon o volilni in referendumski kampanji pa v nasprotju s tem uporabo teh sredstev dovoljuje samo lokalni skupnosti, ne pa tudi drugim – drugače mislečim in konkretno prizadetim, ki bi želeli predstaviti svoje stališče ostalim. Taka ureditev pa dejansko ne zagotavlja ne enakosti in tudi svobode izražanja, ampak to zagotavlja samo na papirju. Še več, drugače misleči volilni upravičenec je posredno svoja sredstva namenil nasprotni propagandi lokalne skupnosti.

Seveda bi lahko tudi od lokalne skupnosti pričakovali, da bo sama od sebe spoštovala ustavne pravice ljudi, ki jo sestavljajo in zaradi katerih v bistvu sploh obstaja, ter bo predstavila tudi drugačna stališča in drugačne argumente. Vendar, kot kaže tudi konkretni primer, pričakovanja v realnem svetu niso dovolj, le predpisi so tisti, ki zagotavljajo tudi dejansko, ne zgolj deklaratorno izvedbo ustavnih pravic.

Izpodbijani določili zakona o volilni in referendumski kampanji kršita ustavne pravice tistih, ki ne morejo razpolagati s proračunskimi sredstvi. Za take primere bi moral že zakon določiti pogoje, ki bi zagotavljali enakost orožij – z zakonom predpisana in dovoljena sredstva za predstavitev svojih stališč in argumentov bi morali po enakem ključu dobiti tudi tisti, ki bi na zgibanke obkrožali PROTI (ali ZA, če tako nanese). Ker pa sedaj zaradi zakonske ureditve temu ni tako, je slišana samo ena stran, ki že zaradi izbire tistih, ki jih bo vprašala za mnenje (torej večine z vplivi smetišča neprizadetih), uživa veliko prednost.

Zaradi kršitve 14. člena in 39. člena ustave sta 7. odstavek 4. člena in 23. člen zakon o volilni in referendumski kampanji v nasprotju z ustavo. Iz istega razloga je zato v nasprotju z ustavo tudi izpodbijani sklep o izvedbi svetovalnega referendum.

(Če je potrebno, uporabite dodaten list.)

4. DRUGE NAVEDBE

Ustavna pobudnika menita, da je potrebno v skladu z 39. členom zakon o ustavnem sodišču do končne odločitve v celoti ali delno zadržati izvršitev oziroma izvajanje obeh izpodbijanih aktov oziroma predpisov. Ustavnima pobudnikoma bi namreč z izvršitvijo predvsem sklepa o izvedbi svetovalnega referendum nastale nepopravljive posledice.

Svetovalni referendum naj bi Mestna občina Kranj izvedla 10.11.2007. V primeru, da bo referendum izveden, bosta ustavna pobudnika v konkretnem primeru dejansko izgubila pravni interes, saj po izvedbi svetovalnega referendum ugotovljena nasprotja z ustavo in zakoni ne bodo učinkovito zavarovala njunih pravic. Po drugi strani pa Mestni občini Kranj zaradi kasnejše izvedbe referendum ne bo nastala nobena škoda, saj ni vezana na nobene roke.

Tudi morebitno naknadno preverjanje porabe proračunskih sredstev s strani računskega sodišča bo po mnenju pobudnikov ostalo brez učinkovitega rezultata, saj za protizakonito porabo ni druge sankcije kot negativno mnenje ali mnenje s pridržkom. Z nenamensko in protizakonito porabo sredstev pa bo predlagateljica že dosegla svoj namen. Ta je, da po štirih (sic!) zborih krajevnih skupnosti na prizadetem območju, ki so vsi kot oblika neposrednega odločanja občanov z ogromno večino zavrnili vprašanje, ki je postavljeno na razpisanem referendumu, z referendumom na širšem območju s pomočjo manipulacije, zavajanja in neresnic v citirani zloženki dosežejo izid, ki bo legitimiral nadaljevanje projekta regijskega smetišča brez soglasja lokalne skupnosti. Zaradi tega namena bodo kakršnekoli pripombe po tem, da je bilo vprašanje nejasno, da je bila referendumska kampanja zlorabljena itd. zbledele ob preprostem dejstvu, da se bodo predstavniki mestne občine Kranj lahko ob pozitivnem izidu sklicevali na ljudsko voljo, ne pa zgolj na svoje podjetniško ambiciozne, a okolju in ljudem izrazito sovražne načrte.

5. PRILOŽENI DOKUMENTI

- Pobudnik mora predložiti listine, na katere se sklicuje za utemeljitev svojega pravnega interesa.
- Pobudnik, ki ni fizična oseba, mora predložiti dokazilo o svojem pravnem statusu.
- Če pobudnika zastopa pooblaščenec, mora predložiti pooblastilo, ki je dano posebej za postopek pred Ustavnim sodiščem.
- Pooblaščenec, ki ni odvetnik, mora predložiti posebno pooblastilo za prenos pooblastila za zastopanje v postopku pred Ustavnim sodiščem na drugo osebo.

Zap.št.	Dokument
1.	Sklep Upravnega sodišča, opr. št. U 2094/2007
2.	poročilo o meritvah in strokovna ugotovitev Centra za strokovne naloge varnost
3.	Skica oz. geodetski posnetek
4.	sklep MO Kranj o razpisu svetovalnega referenduma z dne 10.10.2007
5.	Zgibanka Mestne občine Kranj
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	

Kraj in datum:

Podpis vložnika:

Miran Hude

November 20, 2007

Na griču 84

4000 Mlaka pri Kranju

Slovenia

Dear Sir/Lady,

I am writing you on behalf of app. 2.000 people living in the villages of Mlaka and Tenetiše, near the town Kranj in Slovenia.

In our neighbourhood there is a waste landfill Tenetiše which licence to operate expired on October 31, 2007. After 35 years of bad odour, polluted groundwater and breaches of many regulations the problem was gone. At least we thought so. But the local company Komunala Kranj which among others operates waste landfill Tenetiše filed for prolongation of operation permit till July 2009. In addition, the company wants to build a regional waste landfill afterwards for at least 200.000 people (today's capacity: 77.000). Local company Komunala Kranj declares all conditions for prolongation are fulfilled. Even the mayor of Kranj and city council supports prolongation and regional waste landfill, because franchise fee in exchange for monopoly contract was promised to the municipality of Kranj.

Such ignorance provoked several hundreds of people from Mlaka and Tenetiše, who are living very close to existing waste landfill Tenetiše to protest on November 2, 2007. Our arguments (among others) are:

- waste landfill Tenetiše is completely surrounded by national park Udinboršt, which is not only natural phenomena, but also cultural patrimony, place for recreation etc.
- Waste landfill Tenetiše has on three sides three different waterways (two streams and one river) on the border of waste landfill, or 100 meters away, respectively.
- App. 2.000 people are living 400-1.500 meters away from waste landfill Tenetiše, experiencing heavy bad odour on a daily basis,
- Monitoring of groundwater presented six parameters out of fourteen have been exceeded (some for 1.180%),
- Zoning plan calls for cleaning device within waste landfill. Inexistence of such device does not bother local environmental inspector claiming this is not its responsibility. It is responsibility of the municipality inspector, which mayor has not and does not intend to nominate,
- Many breaches of regulation, hiding bad monitoring results etc. result in distrust to the intents of Komunala Kranj as a future operator of regional waste landfill.

Nevertheless local company Komunala Kranj announced it will not respect expiration of operating license. Therefore, since November 2, 2007, people from Mlaka and Tenetiše are guarding every day Komunala Kranj not to bring waste on the waste landfill Tenetiše. Guarding is necessary because inspector claims he has no authority to stop bringing the waste. Penalization of such clear violation of law is very cheap.

If you can imagine how people (especially older people) are freezing, we would like to ask you for your help. Help in preventing prolonging operating license for existing waste landfill and help in preventing to build gigantic regional waste center in the middle of the national park.

Since June me and my neighbours tried the legal way, becoming party to the procedure of prolongation of operating permit for waste landfill Tenetiše. We were rejected by Environmental Agency due to lack of respective regulation and after our appeal to the Ministry of Environment was very clear: You have no right to become a party, because operation of waste landfills is in public interest, therefore, no breach could ever cause closing or non-prolongation of operation, you can only sue for damages before court.

We strongly believe European Union is not Wild West, and such unreasonable behaviour and thinking shall be punished and avoided. At the moment Environmental Agency has not reached the decision whether to prolong operating permit for waste landfill Tenetiše.

We urge for your help and to direct us to the right way to cope with our big problem. We believe one of your associates (inspectors?) should visit us, we would explain him/her the problem, he/she can verify it and hopefully we can resolve the matter. We have checked EU legislation (council directive 1999 on the landfill of waste and Directive 2006 on waste) with the conclusion several provisions are whether not regulated correctly in Slovenia whether not interpreted correctly in the practice.

I remain yours, Sincerely

Miran Hude

(tel: +386 31 307 853)

Miran Hude
Na griču 84
4000 Mlaka pri Kranju

in

Društvo za ohranitev Udinboršta
Na griču 60
4000 Mlaka pri Kranju

Številka: 35468-8/2007-86

Datum: 31. december 2007

1x priporočeno

Ministrstvo za okolje in prostor
Agencija RS za okolje
Vojkova cesta 1b,
1000 Ljubljana

P R I T O Ž B A

Podpisani pritožnik Miran Hude in Društvo za ohranitev Udinboršta, katerega zakoniti zastopnik sem v odprtem roku vlagam pritožbo zoper začasno odločbo št. 35468-8/2007-86 z dne 17. december 2007, iz vseh pritožbenih razlogov, v celoti.

O b r a z l o ž i t e v:

I.

Pritožnik Miran Hude najprej pojasnujem svoj pravni status. Pritožnik sem vložil 10. junija 2007 zahtevo za priznanje statusa stranke v postopku. Navedel sem, da živim na vplivnem območju emisij in kot dokaz za izkaz mojega pravnega interesa priložil **izvedeniško mnenje**, da je nepremičnina, kjer živim, prekomerno obremenjena s smradom, **pisno obljubo**

Ministrstva za okolje in prostor z dne 6. marec 2007, da bomo krajani in tudi naše organizacije lahko postali stranke v postopkih v zvezi z okoljevarstvenimi dovoljenji (OVD) za smetišče Tenetiše. Predlagal sem, da se po potrebi izvedejo nekateri drugi dokazi, ki bi, če že ne dokazali, pa vsaj izkazali moj pravni interes. Prav tako sem konkretno navedel nekaj najbolj očitnih kršitev v zvezi z delovanjem smetišča Tenetiše.

Moj zahtevek je bil na prvi stopnji zavrnjen, med drugim tudi z obrazložitvijo, da v Sloveniji ni predpisa, ki bi določal, kdaj je smrad prekomeren, zato so navedbe o tem, da je kdorkoli prekomerno obremenjen s smradom pravno irelevantne, ker se dovoljenje izda ne glede na to »koliko smrdi«. Konkretnih navedb glede kršitev pri obratovanju smetišča Tenetiše zavrnili sklep ne komentira.

Na takšno očitno protizakonito odločbo ARSO sem se v odprtem roku pritožil. Ministrstvo za okolje in prostor je takrat zavrnilo mojo pritožbo z navedbo, da je odlaganje odpadkov v javnem interesu, ki v vsakem primeru prevlada nad individualnim interesom, da v skladu z zakoni uveljavljam ustavno pravico do življenja v zdravem življenjskem okolju. Napotek zavrnitve moje pritožbe je bil, da naj kot sosed smetišča pristanem na to, da bo smetišče tudi po 31. oktobru 2007 škodovalo mojemu zdravju, naj pa vložim odškodninsko tožbo pred sodiščem. V tem pravnem postopku naj iztožim primerno odškodnino za škodo na zdravju in premoženju, ki bo nastala meni in mojim otrokom. Odločba je imela tudi napačen pravni pouk, da zoper takšno odločbo ni mogoč upravni spor. Ne glede na to pa nisem vložil upravnega spora, saj bi se ta pravnomočno končal šele po juliju 2009, ko jaz dejansko izgubim pravni interes, da bi bil stranka v postopku podaljšanja OVD za smetišče Tenetiše do 15. julija 2009.

Vendar je po izdaji takšne odločbe 27. oktobra 2007 nastopilo novo dejstvo. Vrsta krajanov naselij Mlaka in Tenetiše je izrazila voljo in vložila vloge za priznanje stranke v postopku. Poleg tega so bile 2. novembra 2007 demonstracije, v katerih je približno 500 krajanov zahtevalo takojšnje zaprtje smetišča Tenetiše. Na prizadetem območju emisij s smetišča Tenetiše t.j. v naseljih Mlaka in Tenetiše živi približno 2.000 ljudi in **njihov interes po zaprtju smetišča je nedvomno moč opredeliti kot javni interes.**

Novota je torej to, da gre za trk dveh javnih interesov; enega po odlaganju odpadkov in enega po življenju v zdravem okolju. Ker je prvega moč substituirati z odlaganjem odpadkov na

kakem drugem mestu, drugega pa ni moč nadomestiti (ni moč preseliti dveh relativno velikih vasi) je jasno, da v takšnem primeru **prevlada javni interes krajanov** Mlake in Tenetiš do življenja v zdravem življenjskem okolju.

V času odločanja o moji pritožbi t.j. konec oktobra 2007 lahko MOP trdi, da je (zmotno) mislil, da hoče bodisi Miran Hude bodisi peščica sosednih krajanov preprečiti podaljšanje OVD za smetišče Tenetiše. Sedaj je jasno notorno dejstvo, da gre za javni in ne individualni interes, zato poglobitni razlog za odločitev o moji pritožbi ne obstoji več.

Dokaz: listine v spisu

po potrebi zaslišanje pritožnika

II.

Društvo za ohranitev Udinboršta skladno s statutom, programskimi cilji in drugimi akti zastopa interese svojih članov. Ti bi bili zaradi morebitnega podaljšanja OVD prizadeti na različne načine. Namen društva je, da s skupnimi interesi in cilji ter kot kumulativa posameznih interesov doseže, da se vsi ti interesi čim bolj uspešno tudi realizirajo.

Navajam nekaj primerov. Članica Marija Kavčič kot lastnica zemljišča znotraj 700 metrskega pasu bi bila prizadeta, ker bo tako še za nedoločen čas vnaprej ostala **prepoved gradnje** na tej nepremičnini, ki bi sicer bila zazidljivo stavbno zemljišče, ima pa taista (logičen) dejanski in pravni interes, da sedaj zaradi delovanja smetišča nezazidljivo zemljišče postane zazidljivo. Član Jože Kern kot lastnik nepremičnine-travnika, ki preko javne ceste meji na območje deponije je prizadet, ker veter in ptice ves čas z delujočega smetišča odnašajo **smeti** in drugo svinjarijo in jo odnašajo na ta njegov travnik, ki posledično ni primeren za košnjo in hrano domačim živalim. Člani Sandra Košnik, Silvo Miklavčič in Milan Udir skupaj s številnimi drugimi prebivalci Mlake, ki so najbližje gozdnemu robu v smeri proti smetišču Tenetiše, bi bili ob podaljšanju OVD prizadeti, ker bi bili še naprej pretirano in nerazumno **obremenjeni s smradom**, ki jim onemogoča normalno življenje npr. da bi bila poleti lahko odprta okna brez strahu, da se bo njihova hiša glede vonjav spremenila v gnojno jamo. Tudi drugi člani imajo nekatere druge pravno zaščitene interese in v primeru, da bi morebiti pritožbeni organ smatral, da je zaradi kateregakoli razloga dosedanja obrazložitev glede obstoja pravnega interesa za

vložitev te pritožbe nezadostna, bi Društvo za ohranitev Udinboršta dopolnilo to svojo pritožbo s temi dodatnimi navedbami, ki bi opravičevale pravni interes in posledično vložitev te pritožbe.

V smislu pravnega interesa tako za Mirana Hudeta kot fizično osebo kot Mirana Hudeta kot člana društva za ohranitev Udinboršta pa navajam, da sem bil v juniju in juliju 2007 **hospitaliziran** dva tedna zaradi atipične pljučnice z izlivom vode v levem delu pljuč. Lečeči zdravnik ni mogel podati točnega razloga za to hudo bolezen, ni pa izključil, da je do bolezni prišlo zaradi permanentnega vdihavanja smetiščnih plinov. Specifična termika smetišča Tenetiše namreč omogoča, da običajno v jutranjem in večernem času stalno pih(lj)a s smeri smetišča Tenetiše proti hiši, kjer živim. Tako se lahko za potrebe odločanja o tej pritožbi upošteva določena stopnja verjetnosti, da bi jaz, ali člani moje družine, ali kdo drug tudi v bodoče obolevali za to ali kako drugo podobno boleznijo v primeru, da bi bilo OVD za smetišče Tenetiše podaljšano.

Dokaz: kot do sedaj

po potrebi zaslihanje v tej točki imenovanih oseb, ali katerih drugih najbližjih prebivalcev ob smetišču Tenetiše

III.

V izpodbijani začasni odločbi je na 11. strani obrazložitve navedeno, da je prvostopnemu organu znano, da se številni krajanji stalno pritožujejo zoper delovanje smetišča. Tako je (hote ali nehote) takšnim krajanom, med katere spadam tudi sam, ARSO podelil status stranke v postopku. Ne samo navedba v obrazložitvi, ampak cela točka 8 izpodbijane odločbe je rezultat pritožb tistih krajanov, ki so izkazali pravni interes glede nadaljnega obratovanja smetišča. To je znaten napredek od stališča ARSO, da v Sloveniji ni predpisa za smrad. Pritožnik trdim, da mora na podlagi tega pritožbeni organ moj status formalizirati in mi podeliti status stranke v postopku, posledično pa začasno odločbo razveljaviti in zadevo vrniti v ponovno odločanje.

Citirana točka 8 je zmotna iz več ozirov; najprej je pomanjkljivo s stališča načel in določb ZUP, da se ukrep določi ne da bi se **poprej ugotovilo dejansko stanje**. Iz listin navedenih, da so se obravnavale v okviru izdaje izpodbijane začasne odločbe ne izhaja, da se med njimi

nahajajo ugotovitve, do koliko so moteče neprijetne in ogabne vonjave s smetišča. Najprej je pač treba ugotoviti dejansko stanje in šele potem lahko upravni organ naloži nek ukrep. V tem smislu je bilo ravnanje upravnega organa na pamet v smislu nepravilno oz. pomanjkljivo ugotovljenega dejanskega stanja. Ob tem pripominjam, da je množične proteste 2. novembra 2007 sprožila ravno ignoranca pristojnega inšpektorata, ki nikdar doslej ni niti poskusila ugotavljati dejansko stanje glede emisij gabljivih vonjav. V tem postopku je prilika, da se to ugotovi, zato je to neogibno potrebno storiti ne le iz pravnih, ampak tudi človeških razlogov.

Dokaz: kot do sedaj

IV.

Izpodbijana začasna odločba se sklicuje tudi na zakonodajo Evropske unije. V tem smislu je uporaba tega **prava pomanjkljiva in posledično zmotna**. Direktiva 2006/12/ES Evropskega parlamenta in sveta z dne 5. aprila 2006 o odpadkih (v nadaljnjem tekstu: Direktiva 2006 o odpadkih) v 4. členu točka b) jasno določa: Države članic morajo sprejeti ukrepe za zagotovitev takih načinov predelave ali odstranjevanja odpadkov¹, **ki niso moteči zaradi hrupa ali vonjav**. Tako ne drži, da v Sloveniji ni predpisa za smrad – prekomeren smrad opredeljuje tako nacionalna zakonodaja (Stvarnopravni zakonik – določbe o prekomernih emisijah) kot tudi nadnacionalni predpisi (direktive EU). Citirani predpis določa, da morajo biti urejena odlagališča nemoteča z vonjavami, zato v konkretnem primeru ni treba smradu meriti s »smrdljivostnimi decibeli«, ampak mora upravni organ ugotavljati, ali je smetišče Tenetiše s podaljšanim obratovanjem moteče z gabljivimi vonjavami ali ne, ter ali se s tem krši citirani evropski predpis ali ne. Če mikroklima (običajni vetrovi, odprt teren itd.) omogoča širjenje *motečih vonjav* tudi ob izvajanju nove točke 8 začasnega dovoljenja (po odhodu vsakega smetarskega tovornjaka pač novega kupa smeti ni mogoče takoj zasuti s sanitarno pokrivko), je **citirani predpis EU pravna podlaga za zavrnitev izdaje podaljšanja OVD**.

Zato ni dovolj, da se naložijo ukrepi iz točke 8, ki bodo nedvomno zmanjšali emisije *motečih vonjav* kot če teh ukrepov ne bi bilo. Skladno s citiranim členom Direktive 2006 o odpadkih je

¹ Med te spada tudi metoda smetišče Tenetiše odlaganje odpadkov na oziroma v zemljo

potrebno zagotoviti, da javni interes več tisoč ljudi v soseščini zaščiten na način, da delovanje smetišča sploh ne bo moteče zaradi vonjav. Če bo tudi MOP ignoriral nekatere določbe direktiv EU, bomo ustrezno dopolnili našo prijavo v Bruslju, kjer je Evropska komisija že sprejela formalen sklep, da se prične predhodni postopek ugotavljanja, ali so bili pri podaljševanjih OVD za odlagališča odpadkov v Sloveniji kršene določbe zakonodaje EU.

Ker vlagatelj Komunala Kranj in v spregi z njim inšpektor za okolje trdita, da je Komunala Kranj že do sedaj v celoti izvajala vse ukrepe za zagotovitev, da ni *motečih vonjav*, je več kot očitno, da ukrep iz 8. točke ne bo omogočil spoštovanja citiranega člena Direktive 2006 o odpadkih. Ta namreč terja, da smetišče ni moteče, ne pa da se upravljavec zgolj trudi, da je moteče čim manj.

Dokaz: kot do sedaj

V.

Še posebej šibka pa je obrazložitev, zakaj je bila začasna odločba sploh izdana. Napačna je že začetna presumpcija, da je že ugotovljeno, da upravljavec odlagališča izpolnjuje vse pogoje za podaljšanje, čeprav niso rešeni zahtevki nekaterih krajanov in njihovih organizacij, da postanejo stranke v postopku, kaj šele, da bi se lahko slišalo in upoštevalo njihove navedbe. Prav zaradi takšnih ugotovitev sem skupaj z nekaterimi drugimi sprožil ustrezen postopek pri Evropski komisiji, saj iz njega nesporno izhaja, da mi upravni organ v tej sestavi tudi v primeru, da mi kdorkoli podeli status stranke v postopku ne daje niti teoretične možnosti, da bi lahko dokazal, da upravljavec odlagališča ne izpolnjuje prav vseh pogojev, ki jih nalagajo različni predpisi. Tisti, ki želi postati stranka v postopku mora v svoji vlogi zgolj izkazati pravni interes, vsi dokazi in relevantna dejstva v zvezi z (ne)podaljšanjem OVD se izvajajo šele kasneje v ugotovitvenem postopku.

Ker je najhujši procesni »greh«, če se organ, ki vodi postopek o vsebini spora opredeli še preden sliši vse argumente zahtevam, da se v postopku ponovnega odločanja izloči osebe, ki so sodelovali pri takšni škandalozni odločbi. **Zahtevam**, da v ponovnem odločanju ne sodelujejo več Tanja Dolenc, Irena Koželj, Mihael Nunčič in mag. Erna Tomaževič.

Iz celotnega postopka je očitno, da osebe, katerih izločitev zahtevam, sploh ne želijo slišati navedb, da Komunala Kranj ne izpolnjuje vseh pogojev iz OVD in drugih relevantnih predpisov. Še več, tudi same se kot organ, ki vodi postopek niso prepričale o tem, ampak so slepo verjele poročilom inšpekcije – jaz in še dva krajana s prizadetega območja smo v septembru 2007 več oseb na ARSO, vključno Silva Žlebirja, ustno opozorili, da so ta poročila vsaj delno neresnična in pri tem navedli najbolj očiten primer, ko je inšpektor že v letu 2004 ugotavljal, da je smetišče sklenjeno z ograjo, na podlagi dopisa Odbora za varstvo okolja in urejanje prostora KS Kokrica pa potem ugotovilo, da ograje res ni. Obe navedbi sta navajani v inšpekcijskih zapisnikih in kot taki nesporni. Vse to podrobneje pojasnjujem v nadaljevanju te pritožbe.

Menim, da bi moral naslovni organ na podlagi takšne konkretne in resne obtožbe opraviti ogled in osebno preverbo, kateri pogoji iz OVD so izpolnjeni in kateri predpisi se pri obratovanju kršijo.

Dokaz: pravni preudarek

kot do sedaj

po potrebi zaslišanje Silva Žlebirja

VI.

Odločba na več mestih navaja, kolikšne količine odpadkov v letu 2007 lahko Komunala Kranj odloži na smetišče Tenetiše in pri tem odšteje količine odložene v Kovorju in Mali Mežakli. Že iz tega je notorno dejstvo, da ni res, da bi brez izdaje takšne odločbe bilo onemogočeno odvažanje odpadkov iz gospodinjstev na območju občin Kranj, Cerklje, Naklo, Preddvor, Šenčur in Jezersko. Gre za notorno neresnico tako v pogledu za nazaj kot za naprej, še zlasti, ker zaključuje, da bi neizdaja te začasne odločbe ogrozila zdravje prebivalstva teh občin!

Predpostavka te odločbe je, da odpadkov iz teh občin ni mogoče voziti na nobeno drugo urejeno odlagališče odpadkov. Takšno očitno zmotno stališče po mojem ni potrebno niti ugotavljati, če pa pritožbeni organ želi to ugotoviti nesporno, pa naj uradno preveri pri upravljavcih drugih odlagališč, ali ima kateri od njih interes in možnost prevzeti odpadke iz

občin nastalih iz nekdanje občine Kranj. **Če takšna možnost obstoji, odpade razlog za izdajo začasne odločbe** t.j. domnevno ogroženo zdravje prebivalcev.

Bi bilo pa ogroženo zdravje okoliških prebivalcev v primeru podaljšanja OVD – pritožnik v imenu vseh prizadetih prosi, da se v tem upravnem postopku ugotovi, kolikšno bi bilo to ogrožanje zaradi onesnažene podtalnice, aromатов in drugih strupenih plinov, ki dosežejo tudi okoliško prebivalstvo itd.

Če drži trditev iz izpodbijane odločbe, da si Komunala Kranj ne zna urediti dovoljenja za odlaganje odpadkov na katerem drugem odlagališču predlagam, da se z začasno odločbo Komunali Kranj po krajšem roku odvzame pravica skrbeti za odlaganje odpadkov iz občin Kranj, Cerklje, Naklo, Preddvor, Šenčur in Jezersko, ter se takšna pravica podeli kakemu drugemu ustrezno usposobljenemu komunalnemu podjetju. Gre za tako očitno nesposobnost in malomarnost, da je v kontekstu odlaganja smeti kot potencialno nevarne dejavnosti za zdravje ljudi nedopustno, da Komunala Kranj svojo dejavnost vrši še naprej.

Za konec bi dal še pojasnilo na enega od fragmentov »sovražne propagande« s strani večinskega lastnika Komunale Kranj. Ni res, da z odvažanjem odpadkov na druge deponije nastaja kakršnakoli škoda. Stroški odvoza odpadkov so povprečni in primerljivi s stroški odvoza v drugih občinah. Je pa res, da se **z ignoranco številnih predpisov in na račun zdravja okoliških prebivalcev ne realizira več prihranek** – takšen prihranek ni pravno priznana škoda, zato naj bo MOP pri odločanju o tej pritožbi neodvisen in nedovzeten za grožnje tipa »če nam ne boste podaljšali, vas bomo pa tožili«. MOP pozivam, da odloči hitro in v skladu s predpisi ter razveljavi začasno odločbo na način, da bo ARSO imel jasno napotilo, da izda tudi zavrnilno končno odločbo.

Dokaz: kot do sedaj

VII.

Pritožnik bi rad opozoril tudi na izrek okoljevarstvenega dovoljenja za obratovanje odlagališča Tenetiše z dne 31. december 2004 (v tej vlogi skrajšano OVD). Ta v 5. točki

določa, da »to dovoljenje velja do pridobitve okoljevarstvenega dovoljenja za obratovanje naprave, ki lahko povzroča onesnaževanje večjega obsega, oziroma najdlje do 31.10.2007.«

Določba izreka je torej jasna:

- ta OVD velja do pridobitve okoljevarstvenega dovoljenja za obratovanje naprave, ki lahko povzroča onesnaževanje večjega obsega, kar si je Komunala Kranj d.o.o. prizadevala pridobiti do 6. marca 2007, ko je sama odstopila od te vloge,
- najdlje do 31. oktobra 2007.

Iz izreka je povsem jasno, da je takšno OVD **nepodaljšljivo**. V razmerju do zakona, ki podaljševanje okoljevarstvenih dovoljenj dovoljuje seveda velja, da *lex specialis derogat legi generali*. To pomeni, da dikcija izreka OVD derogira splošnejšo uredbeno normo. V tem kontekstu je mogoče zaključiti, da takšnega OVD ni mogoče podaljš(ev)ati. Če pa kdo smatra, da gre za *lex imperfecta*, pa mora pravočasno vložiti zoper OVD ustrezno pravno sredstvo. Ugotavljam, da takšno sredstvo ni bilo vloženo in da je OVD pravnomočen.

Bistveno je, da sem se kot okoliški prebivalec zanesel, da takšen OVD ni mogoče podaljšati ne da bi upravljavec pridobil okoljevarstveno dovoljenje za obratovanje naprave, ki lahko povzroča onesnaževanje večjega obsega. Ko sem z dopisom MOP 6. marca 2007 izvedel, da je od pridobitve takšnega dovoljenja Komunala Kranj d.o.o. odstopila kar sama, mi je bilo jasno, da se zgodba o smetišču Tenetiše zaključuje z 31. oktobrom tega leta. Začasna odločba pomeni prevaro, pomeni interpretacijo prav vseh določil v prid Komunale Kranj, saj je vsakomur jasno, da je ob ustrezni »elastičnosti« moč interpretirati vsako normo tako ali drugače. Če pa se interpretira vedno in dubio pro Komunala Kranj, pa takšno odločanje krši ustavne in upravne določbe in načela o enakopravnosti strank.

Dokaz: kot do sedaj

VIII.

Naslovni organ je pravo večkrat uporabil pomanjkljivo. Tako pri svojem odločanju ni upošteval Direktive 1999 o odlagališčih, ki v 14. členu določa pravila podaljševanja

obratovanja obstoječih odlagališč. Vsebinsko te direktive je Republika Slovenija tudi vključila v svojo pogodbo o pristopu k Evropski Uniji.

14. člen te direktive v točki a) določa, da je za kakršnokoli podaljšanje potrebno izpolniti vse pogoje kot za pridobitev dovoljenja za obratovanje razen pogoja glede lokacije pri nas zapisanega v 31. členu Uredbe o odlaganju odpadkov. V primeru, če vsi pogoji niso izpolnjeni, mora organ prošnjo za podaljšanje obratovanja zavrniti in zahtevati izdelavo načrta za upravljanje po zaprtju odlagališča odpadkov.

Kateri so ti pogoji določa 8. člen Direktive 1999 o odlagališčih. Ta določa v (a) alineja (i), da mora odlagališče izpolnjevati vse zahteve te direktive vključno s prilogami. Ta direktiva v točki (g) 7. člena zahteva, da se vlogi za dovoljenje predloži tudi načrt postopkov za zapiranje in upravljanje po zaprtju odlagališča. Izčasne odločbe in iz spisa je razvidno, da takšen strokovno utemeljen načrt ne obstaja in ga Komunala Kranj ni priložila svoji vlogi. Skladno s točko (iv) 8. člena te direktive je potrebno v zvezi s tem predložiti tudi finančna zavarovanja, pomanjkljivosti v zvezi s členom 8 te direktive pa nalagajo pristojnemu organu, da skladno z 8. in 14. členom točka (a) zavrne izdajo odločbe o podaljšanju obratovanja prosilcu, ki tega ne zagotovi.

Najmanj kar bi bilo potrebno je, da se **pred odločanjem** o podaljšanju OVD **izdela načrt sanacije neaktivnega polja A** smetišča Tenetiše ter uredi financiranje oziroma finančna jamstva za ustrezno sanacijo.

Nedopustno je, da se zakonsko zahtevana sanacija danes uporablja kot sredstvo izsiljevanja za pristanek na neko drugo zgodbo t.j. zgodbo o regijskem centru za ravnanje z odpadki v Tenetišah. Župan kranjski in drugim mestni veljaki radi povedo, da bo sanacija učinkovita le, če bo tam stal tudi regijski center. Ni skrivnost, da je veliko ljudi resno zaskrbljenih zaradi škodljivih učinkov smetišča Tenetiše in da takšno odkrito izsiljevanje včasih pade tudi na plodna tla. Takšno nedopustno in nespodobno ravnanje pa je potrebno ustaviti z jasno zahtevo, da se vlogi za podaljšanje priloži tudi načrt sanacije in zaprtja smetišča Tenetiše.

Pa ni izostanek načrta zaprtja in upravljanja zaprtega smetišča Tenetiše edina kršitev Direktive 1999 o odlagališčih, ki predstavlja pravno podlago za zavrnitev vloge za podaljšanje obratovanja. O tem več v nadaljevanju te pritožbe.

Dokaz: kot do sedaj

IX.

Direktiva 1999 o odlagališčih v 2. členu pod točko (i) opredeljuje, da so »izcedne vode vse tekočine, ki pronicajo skozi odložene odpadke in odtekajo iz odlagališča ali se v njem zadržujejo.« V zvezi s tem je potrebno analizirati rezultate monitoringa podzemnih vod deponije Tenetiše, ki jih začasna odločba ne omenja, so pa rezultati za leto 2004 in 2006 vloženi v spis.

Ti rezultati kažejo, da se je onesnaženost podtalnice v letu 2006 bistveno povečala glede na leto 2004. Ni potrebno biti strokovnjak, da se s tem ugotovi, da ni resnična predpostavka začasne odločbe, da se vse izcedne vode (z aktivnega dela odlagališča) ulovijo in spravijo v javno kanalizacijo ter odvedejo do čistilne naprave Zarica. Evidentno je, da je **folija pod odlagalnim poljem B1 predrta** in da lahko le na ta način pride do povečanja emisij izcednih vod v podtalnico.

Smetišče Tenetiše se nahaja na kraškem terenu, ki je najmanj primeren teren za odlagališče odpadkov. Visoka prepustnost tal omogoča, da izcedne vode ne zadržujejo, ampak se odvajajo naprej v okolico smetišča. Ignoriranje onesnažene podtalnice in vzrokov za povečanje onesnaženosti izkazuje pristranskost ARSO pri odločanju o zahtevku Komunale Kranj v tej zadevi.

Tako ne oporekam, da ARSO ni preveril, ali se res vse izcedne vode odvajajo v javno kanalizacijo. ARSO je namreč v celoti ignoriral monitoringe podzemnih vod smetišča Tenetiše in pristransko presumiral, da podzemne vode pod smetiščem na kraškem terenu nimajo nobene zveze z izcednimi vodami kot jih opredeljuje Direktiva 1999 o odlagališčih! Pri tem je ARSO kot notorno dejstvo znano, da daleč okoli smetišča Tenetiše ni nobenega vira onesnaževanja (podzemnih vod ali česarkoli drugega) in da so lahko podzemne vode onesnažene le kot posledica smetenja na smetišču.

Pritožnik pritožbeni organ pozivam, da pregleda Monitoringe podzemnih vod deponije Tenetiše za leto 2004 in 2006, ugotovi zvezo med aktivnostmi na smetišču Tenetiše in onesnaženostjo podzemnih vod, ugotovi napake na polju A in na polju B1, ter skladno z Direktivo 1999 o odlagališčih izdelava načrt zaprtja smetišča in ukrepe za sanacijo.

Dokaz: kot do sedaj

X.

Posebno grajo pa si zasluži toleriranje inšpektorja za okolje, da se po navedbah Komunale Kranj vse izcedne vode, po navedbah te pritožbe pa le del izcednih vod odvaja v javno kanalizacijo. 20. člen Odloka o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne ter padavinske vode na območju Mestne občine Kranj prepoveduje, da bi se v javno kanalizacijo odvajale določene snovi. Točna dikcija 20. člena tega predpisa je:

»Odpadna voda ne sme vsebovati sestavin, ki bi škodovala okolju, objektom in napravam javne kanalizacije in delavcem, ki delajo na vzdrževanju kanalizacijskega omrežja. Vsebnost teh snovi ne sme preseči maksimalno dovoljene vrednosti glede na trenutno veljavne predpise za izpust v javno kanalizacijsko omrežje.

V kanalizacijo je tako **strogo prepovedano** odvajati:

- a) strupene snovi,
- b) snovi, ki razvijajo strupene pline ali eksplozijske mešanice,
- c) jedke snovi (kisline, alkalije in soli),
- d) maščobe in odpadno olje,
- e) trdne snovi, kot so ostanki hrane, pepel, kosti, gnoj, rastlinske ostanke, trupla poginulih živali, mavec, pesek, tekstil, les, perje, dlako, steklo, žagovino, plastiko ali druge predmete,
- f) radioaktivne snovi,
- g) kužne snovi.

Prav tako je v ločeno zgrajeno fekalno kanalizacijo strogo prepovedano odvajati meteorno, izvorno ali drenažno vodo, v ločeno zgrajeno meteorno kanalizacijo pa tehnološko in fekalno odpadno vodo.«

Dejstvo je, da monitoringi izcednih vod v preteklosti izkazujejo tako povečano vsebnost nekaterih snovi glede na dovoljene vrednosti (kršitev prvega odstavka 20. člena), kot tudi

prisotnost snovi, ki so absolutno prepovedane (kršitev drugega odstavka 20. člena). Pozivam pritožbeni organ, da si od Komunale Kranj pridobi rezultate monitoringov izcednih vod od 2004 dalje, da ugotovi kršitev citiranega predpisa in naloži pristojnemu inšpektorju, da prepove uporabo javne kanalizacije za odvajanje izcednih vod s smetišča Tenetiše.

Takšen predpis ni nastal slučajno ali po pomoti². Vsakomur je poznano, da se lahko v kanalizaciji del vsebin zaradi napak kanalizacijskega cevovoda izgubi, prav tako se s tem kreira neprimerno okolje, ki omogoča večje število glodalcev itd.

O tem, da je inšpektor za okolje v predmetni zadevi sporočil, da Komunala Kranj izpolnjuje vse pogoje tudi na račun tega, da se izcedne vode s smetišča Tenetiše odvajajo v javno kanalizacijo, kar je s citiranim predpisom prepovedano, pa sem že obvestil Evropsko komisijo. Naj kar ARSO poroča v Bruselj, zakaj je moč šteti **kršitev predpisa kot izpolnitev pogoja za podaljšanje obratovanja**. Pa ne gre za osamljen primer; tudi golosek, ki ga je na črno t.j. protipravno v avgustu 2007 izvršila Komunala Kranj in je to ugotovila tudi pristojna gozdarska inšpekcija, je inšpektor za okolje ugotovil kot izpolnitev pogoja, da ima smetišče Tenetiše protipožarni pas.

Dokaz: kot do sedaj

monitoringi izcednih vod, ki naj se pribavijo od Komunale Kranj in okoljske inšpekcije³

fotografije poseka gozda na črno z dne 26. junij 2007 ter odvažanje zemljine iz polja B2 13. septembra 2005, kjer je bilo gradbeno dovoljenje za širitev smetišča Tenetiše pravnomočno zavrnjeno

XI.

Posebno zgodbo pa si zasluži zgodba o »mali komunalni čistilni napravi Mlaka-Grič«, ki jo začasna odločba omenja na strani 9. Po navedbi Komunale Kranj naj ta naprava ne bi bila več

² Avtor predpisa je sicer Komunala Kranj d.o.o., sprejel pa ga je mestni svet Kranja v maju 2004.

³ Potrebno je monitoringe zahtevati od obeh. Ko sem pritožnik Miran Hude zahteval od obeh, da mi predložijo obratovalne monitoringe na podlagi zakona o dostopu do informacij javnega značaja, sem od Komunale Kranj d.o.o. pridobil le tiste monitoringe, ki niso izkazovali prekoraitcev, od inšpekcije pa tudi takšne.

v funkciji in je njeno vlogo nadomestilo odvajanje v javno kanalizacijo, kar pa je prepovedano (glej gornjo točko).

Ureditveni načrt Tenetiše iz leta 1987 v 17. členu zahteva, da je čistilna naprava zgrajena na smetišču. Ta prostorski akt določa tudi kakšen naj bo tip te naprave. Sramota vseh sramot je, da ta(kšna) čistilna naprava še danes, po več kot 20-ih letih ni zgrajena in da v tem obdobju ni nikdar delovala. Za to je odgovoren tako inšpektor za okolje kot tudi ARSO, za to pritožbo pa je to relevantno zaradi tega, ker ne more pridobiti podaljšanja OVD smetišče, ki tako očitno krši prostorske akte. Navezava z začasno odločbo je vsekakor tudi posledična onesnažena podtalnica, ki jo onesnažujejo izcedne vode s smetišča Tenetiše. Če bi imelo smetišče svojo čistilno napravo kot jo predvideva ureditveni načrt, potem ne bi bilo onesnažene podtalnice in ne bi bilo kršenja predpisa, da se prepovedane snovi v prepovedanih količinah z delom izcednih vod odvajajo v javno kanalizacijo.

Minimalna zahteva ali začasne ali končne odločbe mora biti, da se pred pričetkom veljavnosti OVD zgradi čistilna naprava kot jo zahteva prostorski akt, sprejme druge tehnološke ukrepe, ki onemogočajo nadaljnje onesnaževanje podtalnice in da se nemudoma preneha odvajati izcedne vode v javno kanalizacijo.

V zvezi s tem se je potrebno vprašati, koliko se lahko zaupa inšpektoratu za okolje, ki v 20-ih letih ni uspel opaziti izostanek čistilne naprave. OVD iz 2004 se je celo skliceval na uporabo te naprave, ki je nikdar ni bilo. Razen, če tudi metla lahko predstavlja čistilno napravo.

Še več, obstoj »male komunalne čistilne naprave Mlaka-Grič« je čista fikcija, zato lahko zdrži zgolj korigirana navedba Komunale Kranj, in sicer da »mala komunalna čistilna naprava Mlaka-Grič« sploh nikdar ni bila v funkciji. Izgovori, da gre za pristojnost komunalnega in ne okoljskega inšpektorja so v primeru podelitve OVD v 2004 ali odločanja o podaljšanju OVD v 2007 preseženi – organ, ki vodi postopek (ARSO) mora s pomočjo kateregakoli pač že pristojnega inšpektorja ugotoviti, ali smetišče Tenetiše izpolnjuje pogoje, ki jih nalaga nacionalna zakonodaja (in ne zgolj Zakon o varstvu okolja in Uredba o odlaganju odpadkov) in ustrezne direktive EU.

Dokaz: ureditveni načrt Tenetiše iz leta 1987

XII.

Iz začasne odločbe izhaja, da ARSO kot organ, ki vodi postopek ni preverjal nobenega od pogojev za delovanje, ampak je to dejansko izvedel inšpektorat za okolje, Območna enota Kranj. Pritožnik je že večkrat javno opozoril, da so bile **navedbe tega inšpektorata v zvezi z delovanjem smetišča Tenetiše že večkrat neresnične, zato mora inšpekcijski ogled opraviti nekdo drug**. Ob tem dodajam, da je inšpektorat zavrnil mojo zahtevo po prisotnosti na inšpekcijskem ogledu, Ministrstvo za okolje in prostor pa je takšno odločbo razveljavilo in napotilo inšpektorja, da mojo (ali katero drugo) prisotnost dopusti. Vse to se do danes kljub jasnemu napotilu odločbe z dne 5. oktober 2007 še ni zgodilo.

Svojo navedbo o malomarnem ravnanju inšpektorata za okolje, Območna enota Kranj dokazujem z inšpekcijskim zapisnikom, ki ga je ta inšpektorat izdelal 25. februarja 2004. V njem je navedeno, da je ograja okoli deponije sklenjena in da se izcedne vode vodijo v čistilno napravo, ki je v sami deponiji in nato v kanalizacijo do centralne čistilne naprave. Takšne navedbe je inšpektorat potrdil tudi z uradnim zaznamkom.

Gre za šokantne navedbe, saj so zadnje dele ograje postavljali še v letu 2007, izcedne vode pa se kot izhaja iz izpodbijane začasne odločbe odvajajo do centralne čistilne naprave šele od decembra 2006. V času pisanja zapisnika o inšpekcijskem ogledu je manjkala ograja v celotni dolžini dveh od štirih stranic smetišča. Očitno neresnične trditve je imenovani inšpektorat potrdil s svojim inšpekcijskim zapisnikom z dne 7. december 2004, ob tem pa ponovno navedel številne neresnice, ki so zbrane v Pripombah na zapisnik, ki jih je pripravil Odbor za varstvo okolja in urejanje prostora pri KS Kokrica. Da je ograja, ki mora biti skladno z ureditvenim načrtom visoka vsaj dva metra postavljena brez gradbenega ali katerega drugega dovoljenja, pa je očitno samoumevno. Tudi takšno ograjo je omenjeni inšpektorat štel kot izpolnitev enega od pogojev za nadaljnje obratovanje smetišča Tenetiše.

Na sum nezakonitega ravnanja kažejo tudi formulacije iz inšpekcijskega zapisnika tipa »uporabno dovoljenje za odlaganje na polju B1 bo izdano v decembru 2004«. Seveda so se te »vedeževalske« spretnosti Inšpektorata za okolje, Območna enota Kranj, izkazale kot pravilne.

Zato pozivam pritožbeni organ, da bodisi v okviru postopka na drugi ali z razveljavitvijo na prvi stopnji **preveri verodostojnost navedb** Inšpektorata za okolje, Območna enota Kranj, v zvezi s postopkom podaljšanja OVD za smetišče Tenetiše.

Tudi inšpektoratu za okolje kot instituciji bomo omogočili, da bo v Bruselj poročal, ali on v zvezi s smetišči zgolj preverja spoštovanje OVD ali tudi drugih predpisov.

Dokaz: inšpekcijski zapisnik 25. februar 2004, ki naj se pribavi po uradni dolžnosti

uradni zaznamek z dne 9. marec 2004

zapisnik o inšpekcijskem ogledu z dne 7. december 2004

pripombe na zapisnik Odbora za varstvo okolja in urejanje prostora pri KS Kokrica

kot do sedaj

XIII.

Glede priklopa na centralno čistilno napravo Zarica velja opozoriti še na eno nezakonitost, ki mu je bila sporočena nedavno in je zato ni imel možnosti v vseh podrobnostih preveriti.

Gradbeno oziroma uporabno dovoljenje je bilo naknadno razveljavljeno tako, da ni nobenega dokaza, da je odvajanje dela izcednih vod po javni kanalizaciji na centralno čistilno napravo Zarica zakonito in učinkovito. Ta cevovod ni pridobil potrebnih služnostnih upravičenj, zato je bilo najprej izdano gradbeno dovoljenje nezakonito.

Pritožnik je zaprosil za izdajo potrdila, da Komunala Kranj ne razpolaga z gradbenim oz. uporabnim dovoljenjem za celotno traso od smetišča Tenetiše do centralne čistilne naprave Zarica, vendar takšnega dovoljenja do vložitve te pritožbe ni pridobil (seveda tudi ne potrdila, da Komunala Kranj razpolaga z veljavnim dovoljenjem). Pritožnik naproša pritožbeni organ, da ugotovi dejansko stanje in glede na ugotovitve potem odloči.

Poleg tega v primeru večjih nalivov pride do zalitja črpališča, ki črpa odpadne vode iz kanalizacije pri prečanju avtoceste. Ta presežek se na Kokrici pri starem Gradbincu posledično razlije po travniku pod Galetovo cesto in v bližnji potok. Takšno stanje je v opreki z navedbami, da se izcedne vode vodijo do centralne čistilne naprave v Zarici.

Dokaz: kot do sedaj
po potrebi ogled ob večjem deževju

XIV.

Že v drugi točki sem obrazložil konkreten primer bolezni dihal, ki je najverjetneje posledica življenja (pre)blizu smetišča. Po potrebi lahko predložim tudi druge podobne primere, tudi z večjo stopnjo verjetnosti vzročne zveze med škodljivim delovanjem smetišča in neobičajno hudo boleznijo.

Nesporno je, da s smetišča smrdi in da z njega izhajajo zdravju škodljivi plini npr. metan. Osnovna tehnološka rešitev predvideva, da se ta problem zmanjšuje (ne pa nevtralizira) z zajemom plinov, odplinjevanjem in sežiganjem odlagališčnih plinov. Pritožnik trdi, da sežigalna bakla (pre)večkrat ugaša, kar se lahko preveri:

- s pričami,
- po številu delovnih ur delovanja bakle za sežig plinov in
- po količini proizvedene elektrike.

Na polju B1 so narejeni oddušniki, ki omogočajo izhajanje smetiščnih plinov direktno v zrak. To je moč preveriti z ogledom, ali pa s fotografijo z letaka Civilne iniciative Mlaka Tenetiše – zgoraj levo trije oddušniki, iz katerih se kadi, torej se katalitično ne sežigajo na bakli.

Takšen način odvajanja odlagališčnih plinov je v nasprotju z OVD. Po mnenju pritožnika ni mogoče in ni pravilno, da se v postopku podaljševanja OVD ne preverja, ali upravljavec sploh spoštuje OVD. Če upravljavec smetišča Tenetiše ima baklo, pa je ne uporablja ali jo komaj kdaj uporablja, je učinek enak kot da bakle sploh ne bi bilo. Napačno je, da bi se v primeru neobstoja bakle podaljšanje OVD zavrnilo, v primeru obstoja bakle, ki pa se ne uporablja, pa bi se OVD podaljšalo inšpektor pa bi naložil »ukrepe«. Podaljšanje OVD je trenutek, ko se preverja ne le obstoj nekih pogojev, ampak tudi ali se ti pogoji učinkovito uporabljajo v praksi.

Pritožnik naproša, da ministrstvo za okolje in prostor naloži ARSO pri ponovnem odločanju preveriti, ali upravljavec smetišča Tenetiše sploh spoštuje predpise, še zlasti pa da se preveri odvajanje in sežiganje odlagališčnih plinov.

Dokaz: kot do sedaj

fotografija na letaku civilne iniciative - oddušniki

XV.

V zvezi s točko 8 izpodbijane začasne odločbe velja opozoriti na kršitev veljavnih prostorskih aktov oziroma odloka o ureditvenem načrtu deponije odpadkov v Tenetišah s tem, da je višina deponijskega telesa na polju A, parcela 199, k.o. Vojvodin boršt I, višja za 10 metrov od dovoljene kote po ureditvenem načrtu Tenetiše, ki je 437,5 metrov. Zaradi te kršitve se je posledično spremenila mikro roža vetrov in se zato proti Mlaki širi smradljivi in strupeni odlagališčni plini.

Točka 8 bi tako morala v zvezi s sanacijo odlagališča nalagati, da se višina deponijskega telesa na polju A, parcela 199, k.o. Vojvodin boršt I, zniža za 10 metrov do dovoljene kote po ureditvenem načrtu Tenetiše, ki je 437,5 metrov.

Dokaz: kot do sedaj

preverba v tej točki navedene kote

XVI.

Točka 8 izpodbijane začasne odločbe je pomanjkljiva tudi v tem, da ne nalaga Komunali Kranj d.o.o., da pred pričetkom veljavnosti podaljšanja OVD spoštuje v celoti Pravilnik o ravnanju z organskimi kuhinjskimi odpadki.

Ta pravilnik v 21. členu nalaga, da se v okviru opravljanja javne službe zagotovi, da se iz celotnega snovnega toka komunalnih odpadkov ločeno zbirajo kuhinjski odpadki, ki nastajajo pri povzročiteljih kuhinjskih odpadkov iz gospodinjstva. Nadalje določa, da se za kuhinjske

odpadke, ki nastajajo pri povzročiteljih kuhinjskih odpadkov iz gospodinjstva zagotovi ločeno zbiranje in prevzemanje kuhinjskih odpadkov pri povzročiteljih kuhinjskih odpadkov najmanj na geografsko zaokroženih območjih poselitve z več kot 2.000 prebivalci in z gostoto poselitve več kot 20 prebivalcev na 1 ha, ter kompostiranje v malih komunalnih kompostarnah najmanj na geografsko zaokroženih območjih poselitve z več kot 500 prebivalci in z gostoto poselitve več kot 10 prebivalcev na 1 ha, ki pa niso območja iz prejšnje alineje.

Takšno kršitev je mogoče ugotoviti bodisi s priznanjem Komunale Kranj d.o.o. bodisi z ogledom, če bi Komunala Kranj molčala ali posredovala zanikanje te trditve. Ob tej priliki pritožnik ponovno spomni na povsem nesprejemljiv pristop ARSO kot organa, ki vodi postopek, saj ta z zanašanjem na poročilo inšpektorja za okolje, ki smatra, da preverjanje spoštovanja v tej točki navedenega pravilnika ne spada med njegove pristojnosti dopušča, da so ukrepi navedeni v točki 8 izpodbijane odločbe manj oziroma neučinkoviti.

Že na podlagi laičnega sklepanja je mogoče zaključiti, da nespoštovanje določb pravilnika povzroča prekomerno razkrajanje organskih snovi na smetišču Tenetiše in s tem posledično večjo intenzivnost prekomernega smradu oziroma motečih vonjav v dikciji direktive 2006 o odpadkih. Spoštovanje tega pravilnika v celoti bi imelo večje učinke kot točka 8 izpodbijanečasne odločbe.

Dokaz: kot do sedaj

XVII.

Pritožnik opozarja na neskladje med površinami, ki jih za potrebe smetišča določa lokacijsko dovoljenje (LD), gradbeno dovoljenje (GD) in OVD. V dokazni prilogi, ki se prične z naslovom *Parcele odlagališča Tenetiše k.o. Udin boršt I brez dovoljenj* je na prvi strani naveden seznam parcel iz v stolpcih GD, OVD in LD ali so posamezne parcele navedene v posameznem dokumentu ali ne. Na naslednji strani je letalski posnetek z vrisanimi parcelnimi številkami. Priložena je še kopija gradbenega dovoljenja in prve strani lokacijskega dovoljenja in OVD.

Seznam parcel na prvi strani dokaznega predloga se prične z navedbo delov šestih parcel, ki jih Komunala Kranj d.o.o. uporablja odlaganje odpadkov, pri čemer za teh šest delov parcel ne razpolaga niti z LD niti z GD in seveda tudi ne z OVD. V primeru dvoma v pritožnikove navedbe naj se opravi ogled skupaj s pooblaščenim geodetom.

Podaljšanje OVD ni mogoče, dokler se za parcele, ki predstavljajo prostor za odlaganje odpadkov ne pridobi ustrezna prostorska dokumentacija. Iz listin v spisu izhaja, da **inšpektor za okolje ni preverjal, ali se za potrebe odlaganja odpadkov uporablja prostor določen s prostorskimi akti**. Če bi prišlo do veljavnega podaljšanja OVD, bi s tem de facto odobrili nedovoljene posege v naravi, zato je potrebno podaljšanje OVD zavrniti oziroma podredno dovoliti šele po tem, ko se vzpostavi prejšnje stanje, v celoti skladno z usklajenimi prostorskimi akti.

Dokaz: kot do sedaj

dokumentacija in dokazni predlogi navedeni v tej točki

XVIII.

V OVD je pri točki 1 med številnimi drugimi parcelami navedena tudi **parcela št. 199**, k.o. Vojvodin boršt I. Ta parcela v naravi predstavlja polje A oziroma njegov del. Komunala Kranj d.o.o. sama **priznava, da izcednih vod iz polja A ne zajema in te odteka v podtalnico**, ki je na podlagi rezultatov monitoringa podzemnih vod za leto 2006 bistveno prekoračila vsaj šest merjenih parametrov.

Zato ni mogoče skladno z novo točko 1.8 začasne odločbe naložiti ravnanja, da se viški izcednih vod odvajajo v javno kanalizacijo, če pa je v okviru tega postopka nesporno, da se izcedne vode iz polja A torej tudi iz točke 1 navedena parcela št. 199, k.o. Vojvodin boršt I obravnavajo skladno z OVD oziroma podaljšanjem OVD.

Vse te kršitve je mogoče sanirati le tako, da se neurejeno stanje na smetišču najprej sanira in potem šele odloča o (podaljšanju) dovoljenju. Dosedanja praksa, da se dejavnost dopusti, upravljavcu pa le naloži neko ravnanje je privedla do popolnoma nedopustnega stanja na smetišču. Odločanje o dovoljenju in vsebinsko enako odločanje o podaljšanju (sicer

nepodaljšljivega) dovoljenja pa je točka, ko se mora zaradi spoštovanja načela zakonitosti in drugih načel ter predpisov zagotoviti skladnost ravnanj upravljavca smetišča s predpisi.

Dokaz: kot do sedaj

XIX.

Smetišče Tenetiše se nahaja sredi krajinskega parka Udinboršt. To pomeni, da smetišče Tenetiše z vseh štirih strani obkroža območje parka, ki predstavlja zaščiteno naravo, ter zgodovinski in kulturni spomenik.

Krajinski park Udinboršt je zaščiteno z odlokom, ki je bil objavljen v Uradnem vestniku Gorenjske, št. 20/85. Ta odlok postavlja tudi določene omejitve. V 16. točki 4. člena je določeno, da nikjer na območju parka ni dovoljeno presegati **raven hrupa 45 decibelov**. Podaljšanje OVD, ki predpostavlja aktivnost uporabe kompaktorja za stiskanje smeti na smetišču Tenetiše je tako v nasprotju s citirano točko odloka o krajinskem parku Udinboršt. Kompaktor pri svojem delovanju razvije večji hrup od 45 dB, prav tako lahko citirano mejo presega tudi večje število smetarskih vozil. Pri tem ne gre za dlakocepstvo, ampak moramo upoštevati, da na območju krajinskega parka živi tudi divjad, ki potrebuje svoj mir.

Dodatno omejitev postavlja 10. točka 4. člena odloka, ki prepoveduje postavljanje ograj na območju parka, kar pomeni, da smetišče Tenetiše po meji s parkom ne sme imeti postavljene nobene ograje.

Načelo zakonitosti velja tudi pri izdaji upravnih odločb. Ni dovoljeno izdajati odločbe, s katerimi bi vedoma kršili druge predpise. Zato je potrebno podaljšanje OVD bodisi z redno bodisi z začasno odločbo zavrniti.

Dokaz: kot do sedaj

odlok o razglasitvi Spominskega parka Udin boršt za zgodovinski in kulturni spomenik
po potrebi angažiranje izvedenca za merjenje hrupa

XX.

Izvedba začasne odločbe bi predstavljala grožnjo za zdravje ljudi tudi vsled tega, ker se smetišče Tenetiše nahaja sredi gozda, v katerem je prisotno nadpovprečno število ptic. Celo štorclje so se pričele zadrževati v bližini smetišča zadnje čase. Ptice imajo neomejen dostop do smetišča, do vsakovrstne umazanije in kužnih stvari, ki jo potem raznašajo v bližnja naselja.

Ker je **lokacija smetišča povsem neprimerna:**

- smetišče je v krajinskem parku Udinboršt,
- smetišče je na kraškem terenu,
- smetišče je sredi gozda z bogatim življem,
- smetišče je v neposredni bližini dveh večjih naselij,

je potrebno podaljšanje OVD zavrnilo, saj direktiva 2006 o odpadkih določa v točki (a) 4. člena, da odstranjevanje odpadkov ne sme predstavljati tveganja za vode, zrak, tla ter rastline in živali. **Delovanje smetišča ne sme predstavljati niti tveganja**, to pomeni, da ni potrebno, da bi neka škoda že nastala. Zadostuje že, da aktivnost predstavlja tveganje.

V točki c) istega člena direktive je določena tudi splošna prepoved, da delovanje odlagališč odpadkov ne sme škodljivo vplivati na mesta posebnega pomena, kar krajinski park Udinboršt vsekakor je. Če ptice, veter in drugi dejavniki omogočajo raznos »svinjarije« po krajinskem parku, je to le še razlog več, da se izpodbijanja odločba razveljavi.

Dokaz: kot do sedaj

XXI.

ARSO je pri izdaji začasne odločbe tudi prezrl, da je pri izdaji mnenj Komunala Kranj, javno podjetje, d.o.o. kot upravljavca javne kanalizacije in centralne čistilne naprave Zarica prišlo do **konflikta interesov** s taisto Komunala Kranj, javno podjetje, d.o.o., kot upravljavca smetišča Tenetiše.

Zato ne čudi, da je Komunala Kranj, javno podjetje, d.o.o. kot upravljalec javne kanalizacije in centralne čistilne naprave Zarica ugodil Komunalni Kranj, javnemu podjetju, d.o.o., kot upravljavcu smetišča Tenetiše, da se v skladu s šestim odstavkom 15. člena Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadne vode v vode in javno kanalizacijo določil najvišji parameter nerazstopljene snovi, pri kateri še ni škodljivega vpliva na javno kanalizacijo.

Prav tako je Komunala Kranj, javno podjetje, d.o.o. kot upravljalec javne kanalizacije in centralne čistilne naprave Zarica ugodil Komunalni Kranj, javnemu podjetju, d.o.o., kot upravljavcu smetišča Tenetiše, da se v skladu s prvim in tretjim odstavkom 7. člena Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadne vode v vode in javno kanalizacijo določil najvišjo koncentracijo sulfatov.

Enako velja, da je Komunala Kranj, javno podjetje, d.o.o. kot upravljalec javne kanalizacije in centralne čistilne naprave Zarica ugodil Komunalni Kranj, javnemu podjetju, d.o.o., kot upravljavcu smetišča Tenetiše, da se v skladu s prvim in drugim odstavkom 7. člena Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadne vode v vode in javno kanalizacijo določil najnižjo razgradljivost odpadnih vod na čistilni napravi.

V vseh teh primerih gre za fraudolozna ravnanja, ki predstavljajo izigravanje zakonskih določil. Namen citiranih določb ni, da bi v privilegiran položaj postavljala upravljavce smetišč, ki so hkrati tudi upravljavci čistilnih naprav in javne kanalizacije, ampak da se v posameznih primerih lahko do določenega limita znižajo okoljevarstveni kriteriji. V konkretnem primeru pa je nedvomno izkazano, da gre za prepovedan namen, in sicer je v vseh primerih Komunala Kranj sama sebi dovolila maksimalno odstopanje od zakonskih norm.

To pa je nedopustno. V primeru konflikta interesov bi **takšna mnenja moral podati nekdo tretji**, ki ima status izvedenca in lahko brez konflikta interesov poda upoštevno in strokovno utemeljeno mnenje.

Dokaz: kot do sedaj

XXII.

Pritožnik zaključuje pritožbo s pričakovanjem, da bo njegova pritožba obravnavana korektno. To pomeni, da se ne bo sledilo politiki ARSO, ki ne glede na navedbe strank vsakomur zavrne obstoj pravnega interesa in status stranke v postopku. Več kot 50 ljudi je želelo postati stranka v postopku podaljšanja OVD za smetišče Tenetiše, pri tem navedlo zelo različne interese, ki jih ščitijo, a v vseh primerih je bila njihova vloga zavrnjena. Velikokrat celo s standardnim tekstom, ne da bi bilo v odločbi sploh odgovorjeno na njihove konkretne navedbe. Takšen odnos je maksimalno nedopusten in ga bo zelo težko zagovarjati v postopku, ki ga vodi Evropska komisija. Ta sicer obravnava več pritožb zoper podaljšanje obratovanja več smetišč, a glavni del pritožbe pritožnika se vendar nanaša na ARSO⁴, ki z ignoriranjem slovenske in evropske zakonodaje objektivno sili ljudi, da svojo voljo izražajo na ulici namesto s pravnimi sredstvi v upravnem postopku.

To pritožbo obravnava ministrstvo, ki pa je vendarle organ, ki mu zakonitost in težnja po **urejanju problemov s pravnimi sredstvi** ne more in ne sme biti tuja. Pritožnik pozivam ministrstvo, da s precedenčno odločbo **dolgoročno uredi** sedaj nevzdržno stanje. Sedaj nevzdržno stanje se prvenstveno manifestira s tem, da imamo že vsak večji poseg v okolje rodi vsaj eno civilno iniciativo.

Ta pritožba je vsebinska pritožba. Tudi iz razlogov morale bi bilo več kot neprimerno izmuzniti se odločanju s kratko navedbo, da ne gre za stranko v postopku in se ne opredeliti do njenih navedb ter pustiti to za postopek pred upravnim sodiščem.

Ob koncu še navajam, da sem odlagališče odpadkov Tenetiše v tekstu imenoval **smetišče Tenetiše**. Mislim, da je tudi laiku po prebrani pritožbi ali po ogledu kraja »zločina« jasno, da gre za popolnoma neurejen objekt, ki si drugega naziva kot smetišče niti ne zasluži.

⁴ Druga »tarča« pritožbe je (ne)delovanje inšpekcije za okolje

Pritožnik predlagam, da ministrstvo za okolje in prostor

o d l o č i:

1. Društvo za ohranitev Udinboršta, Na griču 60, Mlaka pri Kranju in Miran Hude, Na griču 84, Mlaka pri Kranju se podeli status stranskega udeleženca s pravicami, ki jih imajo stranke v postopku.
2. Začasna odločba Agencije RS za okolje odločbo št. 35468-8/2007-86 z dne 17. december 2007 se razveljavi in se zadeva vrne v ponovno odločanje.
3. V ponovnem postopku ne sodelujejo več Tanja Dolenc, Irena Koželj, Mihael Nunčič in mag. Erna Tomaževič.
4. Pritožnikom se povrnejo njihovi stroški.

MIRAN HUDE

DRUŠTVO ZA OHRANITEV UDINBORŠTA

Stroškovnik:

Taksa za pritožbo 14,18 eura

Fotokopije 3,50 eura

PORAVNAVA,

ki jo sklenejo:

1. Republika Slovenija, Ministrstvo za okolje in prostor, ki ga zastopa po sklepu ministra Dušan Janez Gačnik, zaposlen na Ministrstvu za okolje in prostor (v nadaljevanju: RS MOP)
2. Mestna Občina Kranj, ki jo zastopa župan Damijan Perne (v nadaljevanju MO Kranj)
3. Komunala Kranj, javno podjetje d.o.o., ki jo zastopa direktor Ivan Hočevnar (v nadaljevanju Komunala Kranj)
4. Krajevna skupnost Tenetiše, ki jo zastopa predsednik Damjan Veternik
5. Krajski inženirji in Mlake, to je fizične osebe po seznamu, ki je sestavni del te poravnave, ki jih zastopata dr. Marjeta Terčelj in mag. Maja Zorman Krč, njiju pa odvetniška družba Čeferin (v nadaljevanju: krajski inženirji)
6. Krajevna skupnost Kokrica, ki jo zastopa predsednik Igor Hribar
7. Zveza ekoloških gibanj Slovenije, ki jo zastopa predsednik Karel Lipič

1.

Stranke uvodoma sporazumno ugotavljajo, da so se v času od 21.12.2007 do 28.02.2008 dogovarjale v postopku mediacije glede spornih vprašanj v zvezi z deponijo Tenetiše. Postopek mediacije je potekal izven okvira upravnih postopkov, ki potekajo na Ministrstvu za okolje in prostor (ožje ministrstvo, Agencija RS za okolje, Inšpektorat za okolje in prostor). Zato so stranke v dobri veri iskale rešitev, ki bo ustrezala interesom vseh udeležencev. Stranke namenoma ne naštevajo vseh vprašanj o katerih so se pogovarjale, saj je namen mediacije in te poravnave urediti medsebojne odnose na drugačen, mirni način. Podpisniki želijo tudi izboljšati komunikacijo med vsemi strankami mediacijskega postopka. Hkrati pa želijo zagotoviti način sodelovanja krajanov pri nadaljnjem delu MO Kranj in Komunale Kranj v zvezi z zaprtjem obstoječih polj deponije in odpravo morebitnih škodljivih posledic že zaprtih polj za okolje ter način dogovarjanja o ureditvi tega prostora v prihodnosti.

Vse stranke izražajo zadovoljstvo nad potekom tvornega sodelovanja posameznih strank ter ugotavljajo, da so s sodelovanjem vseh drugih strank v mediaciji pripomogle k rešitvi spora. Navedena mediacija je prvi primer uspešnega reševanja spora v postopku okoljevarstvene mediacije v Republiki Sloveniji.

Stranke soglasno izražajo mnenje, da ta poravnava omogoča MO Kranj in Komunali Kranj nadaljnje nemoteno izvajanje javne gospodarske službe odvažanja in deponiranja odpadkov v skladu z veljavnimi predpisi, krajanom pa daje čvrsta zagotovila, da na območju deponije Tenetiše, ne bo objektov z emisijami, ki bi vplivali na kvaliteto bivanja krajanov Mlake in Tenetiš.

Kot deponija Tenetiše se za potrebe te poravnave smatra območje, kot je opredeljeno v 3. členu Odloka o ureditvenem načrtu deponije odpadkov v Tenetišah (Uradni vestnik Gorenjske št.7/89).

RS MOP se zavezuje, da bo v operativni program ravnanja z odpadki za obdobje 2007 - 2013 vključilo tudi program zapiranja obstoječih polj Deponije Tenetiše ter odprave morebitnih škodljivih posledic že zaprtih polj za okolje.

2.

Iz razloga, ker sta RS MOP in MO Kranj sklenili dogovor o drugi ustrezni strokovni rešitvi lokacije Regijskega centra, z vključitvijo v operativni program, se MO Kranj in Komunala Kranj zavežeta, da opustita vse dejavnosti za izgradnjo regijskega centra na območju deponije Tenetiše in izjavita, da regijskega centra na območju KS Kokrica (naselji Kokrica in Mlaka) in KS Tenetiše ne bosta gradili. MO Kranj in RS MOP se zavezujeta, da v Operativni program ne bo vključen noben objekt za predelavo in odlaganje odpadkov v območju deponije Tenetiše. Vse aktivnosti za izgradnjo objektov in naprav za predelavo in odlaganje odpadkov je možno graditi in uporabljati zgolj tako, da so vključene v Operativni program.

Krajani se zavežejo prenehati ovirati ali drugače onemogočati vse aktivnosti, ki jih izvaja Komunala Kranj za izvajanje javne službe ravnanja z odpadki. Komunala Kranj se zaveže, da bo izvajala javno službo in upravljala delovanje deponije v okviru pogojev, kot so določeni, v začasni odločbi o dovoljenju ARSO št 35468-8/2007 z dne 17.12.2007 in sicer najdlje do 15.7.2009.

Ta poravnava ne preprečuje ureditve in delovanja zbirnega centra na lokaciji deponije Tenetiše skladno z Odredbo o ravnanju z ločeno zbranimi frakcijami pri opravljanju javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki (Uradni list RS, št. 21-1189/2001, Uradni list RS, št. 41-1694/2004), ki ureja ločeno zbiranje odpadkov, oz. drugimi vsakokrat veljavnimi predpisi, ki urejajo to področje. Skladno z navedenimi predpisi, je omejena količina in vrsta odpadkov, ki se lahko pripelje v ta zbirni center. Zbirni center je namenjen izključno za občane MO Kranj, ki bodo svojo identiteto skladno s predpisi dokazovali s položnico o plačanem komunalnem prispevku. Komunala Kranj se zaveže, da ne bo uporabljala zbirnega centra za pretovor in sortiranje odpadkov. Delovanje zbirnega centra bodo nadzorovali pristojni organi in komisija opredeljena 4. členu te poravnave.

MO Kranj in Komunala Kranj se zavezujeta, da pri pristojnem upravnem organu ne bosta vložili vloge za podaljšanje okoljevarstvenega dovoljenja za odlaganje odpadkov na deponiji Tenetiše po 15. 7. 2009.

3.

Komunala Kranj se zavezuje, da bo najmanj 24 ur pred vožnjo mulja iz CČN Zarice prek elektronskega naslova Marije Kavčič, Darka Gjurana in Jureta Sajovica na to opozorila krajanje Tenetiš in Mlake ter da bo takoj po dovozu mulja na deponijo Tenetiše skladno s pravili stroke opravila obvezno zasipanje teh odpadkov.

4.

Župan MO Kranj bo ustanovil Komisijo, ki ima nalogo, da nadzoruje pripravo in izvajanje programa za načrt zapiranja obstoječih polj in odpravo morebitnih škodljivih posledic že zaprtih polj za okolje. Ta komisija bo pričela z delom v mesecu marcu 2008.

V komisijo bo povabljenih šest članov, od katerih po enega člana predlaga MO Kranj, Komunala Kranj, preostale občine ustanoviteljice Komunale Kranj. Tri člani predlagajo krajani. Komisijo bo vodil predsednik, katerega z večino glasov izmed sebe izvolijo člani komisije, nato pa se člani komisije na mestu predsednika menjajo vsako leto po sistemu rotacije.

Naloge komisije so:

- obravnava in podajanje mnenja o vsebini načrta zapiranja obstoječih polj in odpravo morebitnih škodljivih posledic že zaprtih polj za okolje;
- podajati predloge glede načina in poteka zapiranja obstoječih polj in odpravo morebitnih škodljivih posledic že zaprtih polj za okolje;
- nadzorovati in sodelovati pri vzorčenjih, pri rednih in izrednih monitoringih, povezanih z zapiranjem obstoječih polj in odpravo morebitnih škodljivih posledic že zaprtih polj za okolje;
- nadzorovati delovanje zbirnega centra;
- zahtevati preverbe rezultatov vzorčenj pri neodvisnih ter pooblaščenih izvajalcih okoljskih meritev;
- obveščati prizadeto javnost o poteku postopka zaprtja deponije.

V času, ko bo deponija še obratovala in vse do zaprtja se izvajajo monitoringi, kar opravlja sicer Komunala Kranj. Ta se zaveže, da bo pri vsakem rednem monitoringu po elektronski pošti obvestila fizične osebe iz tretje točke te poravnave. Pri tem se ena meritev opravi tako, da bodo te osebe na stroške Komunale Kranj, lahko izbrale izvajalca meritev, ki pa je sicer za to pooblaščen s strani Ministrstva za okolje in prostor in ta o vzorčenju predhodno obvesti iste tri osebe, ki lahko sodelujejo pri določanju mesta za vzorčenje.

5.

MO Kranj in Komunala Kranj se zavežeta, da na območju deponije Tenetiše ne bosta načrtovali, gradili, ustvarjali pogojev za načrtovanje in gradnjo s strani drugih subjektov ali na kakršenkoli drugačen način sodelovali pri nastajanju kakršnegakoli objekta ali naprave, ki bi s škodljivimi emisijami posegala v pravico prebivalcev Mlake in Tenetiš do zdravega življenjskega okolja.

MO Kranj bo storila vse, kar je v njeni moči in si bo z vsemi razpoložljivimi sredstvi prizadevala, da namembnost zemljišč na območju obstoječe deponije Tenetiše ne bo takšna, da bi omogočala nastanek virov škodljivih emisij, ki bi pripeljale do posegov v pravico prebivalcev naselij Mlake in Tenetiš do zdravega življenjskega okolja.

MO Kranj si bo v izpolnitev zahtev podpisnikov te poravnave v zvezi z urejanjem širšega območja deponije in območja Mlaka Zahod z vsemi razpoložljivimi sredstvi prizadevala, da bo projekt obnove vodovoda in projekt dograditve javnega kanalizacijskega omrežja v Tenetišah in na Mlaki izvajala v skladu z načrti in pogoji, ki jih bodo postavili pristojni organi, ter v okvirih finančnih možnosti in s strani RS MOP odobrene investicijske cene, predvsem pa tako, kot do sedaj, nediskriminatorno in na način, da brez utemeljenega razloga ne bo onemogočala izvedbe citiranih infrastrukturnih projektov na območju teh dveh naselij. MO Kranj bo skušala v okvir prostorskega načrtovanja, torej v pripravo in sprejem prostorskih aktov umestiti otroško igrišče na lokaciji Mlaka Zahod ter od investitorjev gradenj doseči, da bodo financirali gradnjo takega igrišča.

MO Kranj bo storila vse kar je v njeni moči in si bo z vsemi razpoložljivi sredstvi prizadevala, da se skladno s predpisi in v okviru proračunskih možnosti najkasneje do konca leta 2010 izvede rekonstrukcija mlaške ceste in vseh makedamskih cestišč v naselju Mlake, ob pogoju da bodopridobljena za to potrebna zemljišča.

Župan MO Kranj se zavezuje v okviru svojih pooblastil in odgovornosti najkasneje do 31.12.2008 pripraviti vsa potrebna gradiva za obravnavo pobude za ustanovitev nove krajevne skupnosti Mlaka, ki je bila podana na zboru krajanov KS Kokrica, na svetu Mestne občine Kranj.

Krajani, Komunala Kranj in MO Kranj izražajo namero, da bodo sodelovali pri organizaciji očiščevalnih akcij, kot so jih že do sedaj organizirale in si bodo prizadevale, da bodo te akcije skupne.

MO Kranj in Komunala Kranj izražata namero, da postavita dodatne ekološke otoke za potrebe prebivalcev Griča, stare Mlake in spodnjih Tenetiš, pri čemer bosta upoštevali želje Krajevnih skupnosti, prebivalcev in dejanske možnosti.

6.

Podpisniki zagotavljajo, da so pred podpisom pridobili vsa potrebna pooblastila, soglasja in odobritve za sklenitev te poravnave.

Ta poravnava je sklenjena in učinkuje, ko jo stranke podpišejo.

MO Kranj in Komunala Kranj ter krajani se v zavarovanje izpolnitve svojih obveznosti določenih s to poravnavo zavezujejo skleniti tudi sodno poravnavo, katere besedilo je kot Priloga 1 sestavni del in priloga te poravnave. V kolikor posameznih delov te poravnave po oceni sodišča ne bi bilo možno skleniti tudi v obliki sodne poravnave, se stranke zavezujejo skleniti sodno poravnavo, v kateri bodo vključeni vsi tisti nespremenjeni deli poravnave, ki jih je možno skleniti kot sodno poravnavo.

Udeleženci te poravnave se dogovorijo, da morebitno povečanje potreb v zvezi z deponiranjem odpadkov oz. zmanjšanje prostorskih zmogljivosti za njihovo odlaganje nista tisti spremenjeni okoliščini, zaradi katerih bi bilo mogoče zahtevati spremembo te poravnave.

Vse stranke soglašajo, da je ta poravnava javna. Najkasneje v enem tednu po podpisu stranke skličejo skupno tiskovno konferenco kjer bodo javno predstavili to poravnavo. Stranke pa se zavezujejo, da ostane zaupno in se o tem ne daje izjav za javnost, kar so stranke izjavljale med postopkom mediacije, razen kar je bilo povedano v izjavah za javnost. Pač pa stranke dovoljujejo, da se za potrebe znanstvenih razprav in teorijo mediacij ta primer postopkovno (formalni del) obdela v strokovni javnosti.

Ta poravnava je sklenjena v 7 izvodih, tako da vsaka stranka prejme svoj izvod.

V Kranju, 28.2.2008

1. Republika Slovenija, Ministrstvo za okolje in prostor

2. Mestna občina Kranj
3. Komunala Kranj, javno podjetje d.o.o.
4. Krajevna skupnost Tenetiše
5. za krajane dr. Marjeta Terčelj in mag. Maja Zorman Krč in Odvetniška družba Čeferin
6. Krajevna skupnost Kokrica
7. Zveza ekoloških gibanj Slovenije

MO Kranj bo storila vse kar je v njeni moči in si bo z vsemi razpoložljivi sredstvi prizadevala, da se skladno s predpisi in v okviru proračunskih možnosti najkasneje do konca leta 2010 izvede rekonstrukcija mlaške ceste in vseh makedamskih cestišč v naselju Mlake, ob pogoju da bodopridobljena za to potrebna zemljišča.

Župan MO Kranj se zavezuje v okviru svojih pooblastil in odgovornosti najkasneje do 31.12.2008 pripraviti vsa potrebna gradiva za obravnavo pobude za ustanovitev nove krajevne skupnosti Mlaka, ki je bila podana na zboru krajanov KS Kokrica, na svetu Mestne občine Kranj.

Krajani, Komunala Kranj in MO Kranj izražajo namero, da bodo sodelovali pri organizaciji očiščevalnih akcij, kot so jih že do sedaj organizirale in si bodo prizadevale, da bodo te akcije skupne.

MO Kranj in Komunala Kranj izražata namero, da postavita dodatne ekološke otoke za potrebe prebivalcev Griča, stare Mlake in spodnjih Tenetiš, pri čemer bosta upoštevali želje Krajevnih skupnosti, prebivalcev in dejanske možnosti.

6.

Podpisniki zagotavljajo, da so pred podpisom pridobili vsa potrebna pooblastila, soglasja in odobritve za sklenitev te poravnave.

Ta poravnava je sklenjena in učinkuje, ko jo stranke podpišejo.

MO Kranj in Komunala Kranj ter krajani se v zavarovanje izpolnitve svojih obveznosti določenih s to poravnavo zavezujejo skleniti tudi sodno poravnavo, katere besedilo je kot Priloga 1 sestavni del in priloga te poravnave.. V kolikor posameznih delov te poravnave po oceni sodišča ne bi bilo možno skleniti tudi v obliki sodne poravnave, se stranke zavezujejo skleniti sodno poravnavo, v kateri bodo vključeni vsi tisti nespremenjeni deli poravnave, ki jih je možno skleniti kot sodno poravnavo.

Udeleženci te poravnave se dogovorijo, da morebitno povečanje potreb v zvezi z deponiranjem odpadkov oz. zmanjšanje prostorskih zmogljivosti za njihovo odlaganje nista tisti spremenjeni okoliščini, zaradi katerih bi bilo mogoče zahtevati spremembo te poravnave.

Vse stranke soglašajo, da je ta poravnava javna. Najkasneje v enem tednu po podpisu stranke skličejo skupno tiskovno konferenco kjer bodo javno predstavili to poravnavo. Stranke pa se zavezujejo, da ostane zaupno in se o tem ne daje izjav za javnost, kar so stranke izjavljale med postopkom mediacije, razen kar je bilo povedano v izjavah za javnost. Pač pa stranke dovoljujejo, da se za potrebe znanstvenih razprav in teorijo mediacij ta primer postopkovno (formalni del) obdela v strokovni javnosti.

Ta poravnava je sklenjena v 7 izvodih, tako da vsaka stranka prejme svoj izvod.

V Kranju, 28.2.2008

1. Republika Slovenija, Ministrstvo za okolje in prostor

2. Mestna občina Kranj
3. Komunala Kranj, javno podjetje d.o.o.
4. Krajevna skupnost Tenetiše
5. za krajane dr. Marjeta Terčelj in mag. Maja Zorman Krč in Odvetniška družba Čeferin
6. Krajevna skupnost Klokriča
7. Zveza ekoloških gibanj Slovenije*

Komunala Kranj
 Komunala Kranj, javno podjetje, d.o.o.
 Ulica Mirka Vadnova 1, 4000 Kranj

odvetniška družba

ČEFERIN
 o.p.
 Štebnika c. 13
 1290 GROSUPLE

ZAPISNIK

o sklenitvi sodne poravnave sestavljene na Okrožnem sodišču v Kranju dne 29.2.2008
(člen 309 ZPP)

Navzoči:

Okrožni sodnik svetnik: MIHAEL KERSNIK

Zapisnikarica: DEJANA BRKIČ

Ob 8.45 uri pristopijo:

1. **MESTNA OBČINA KRANJ**, Slovenski trg 1, Kranj, ki jo zastopa župan Damijan Perne,
2. **KOMUNALA KRANJ**, javno podjetje d.o.o., Mirka Vadnova 1, ki jo zastopa direktor Ivan Hočevar,
3. **KRAJANI TENETIŠ IN MLAKE**, po seznamu, ki je sestavni del poravnave, ki jih zastopata dr. Marjeta Terčelj in mag. Maja Zorman Krč, njiju pa Odvetniška družba Čeferin, pooblastili in seznam predložena

Pristopijo pa še: Marija Kavčič, Jure Sajovic in Janez Švegelj, krajani Tenetiš in Mlake

Stranke sklenejo naslednjo

SODNO PORAVNAVO

1.

Vse stranke te poravnave se zavezujejo, da bodo prenehale ovirati ali drugače onemogočati vse aktivnosti Komunale Kranj, javno podjetje d.o.o., ki jih ta opravlja za izvajanje javne službe ravnanja z odpadki na območju Mestne občine Kranj in občin Naklo,

Šenčur, Preddvor, Jezersko in Cerklje.

2.

Mestna občina Kranj in Komunala Kranj se zavežeta, da opustita vse dejavnosti za izgradnjo regijskega centa na območju deponije Tenetiše in izjavita, da regijskega centra na območju KS Kokrica (naselji Kokrica in Mlaka) in KS Tenetiše ne bosta gradili.

3.

Mestna občina Kranj in Komunala Kranj se zavežeta, da pri pristojnem upravnem organu ne bosta vložili vloge za podaljšanje okoljevarstvenega dovoljenja za odlaganje odpadkov na deponiji Tenetiše po 15.7.2009 in ne bosta predlagali vnosa regijskega centra Tenetiše v Operativni program.

Mestna občina Kranj in Komunala Kranj se zavežeta, da bosta izvajali javno službo in upravljali delovanje deponije v okviru pogojev, kot so določeni v začasni odločbi o dovoljenju ARSO št. 35468-8/2007 z dne 17.12.2007 in sicer najdlje do 15.7.2009, ko bosta z navedeno dejavnostjo v celoti prenehali.

Mestna občina Kranj in Komunala Kranj se zavežeta, da na območju deponije Tenetiše ne bosta načrtovali, gradili, ustvarjali pogojev za načrtovanje in gradnjo s strani drugih subjektov ali na kakršenkoli drugačen način sodelovali pri nastajanju kakršnegakoli objekta ali naprave, ki bi s škodljivimi emisijami posegala v pravico prebivalcev Mlake in Tenetiš do zdravega življenjskega okolja.

4.

Komunala Kranj se zavezuje, da bo najmanj 24 ur pred vožnjo mulja iz CČN Zarica prek elektronskega naslova Marije Kavčič, Darka Gjurana in Jureta Sajovica na to opozorila krajanje Tenetiš in Mlake ter da bo takoj po dovozu mulja na deponijo Tenetiše skladno s pravili stroke opravila obvezno zasipanje teh odpadkov.

5.

Vse stranke se strinjajo in določajo, da so vse obveznosti določene s to sodno poravnavo neposredno izvršljive.

Stranke poravnave sporazumno ugotavljajo, da je s to sodno poravnavo v celoti in pravilno izpolnjena obveznost sklenitve sodne poravnave, ki so se jo zavezale skleniti v izvensodni poravnavi z dne 29.2.2008.

6.

Udeleženci te poravnave se dogovorijo, da morebitno povečanje potreb v zvezi z deponiranjem odpadkov oz. zmanjšanje prostorskih zmogljivosti za njihovo odlaganje, nista tisti spremenjeni okoliščini, zaradi katerih bi bilo mogoče zahtevati spremembo te poravnave.

7.

Vsaka stranka nosi svoje stroške postopka.

8.

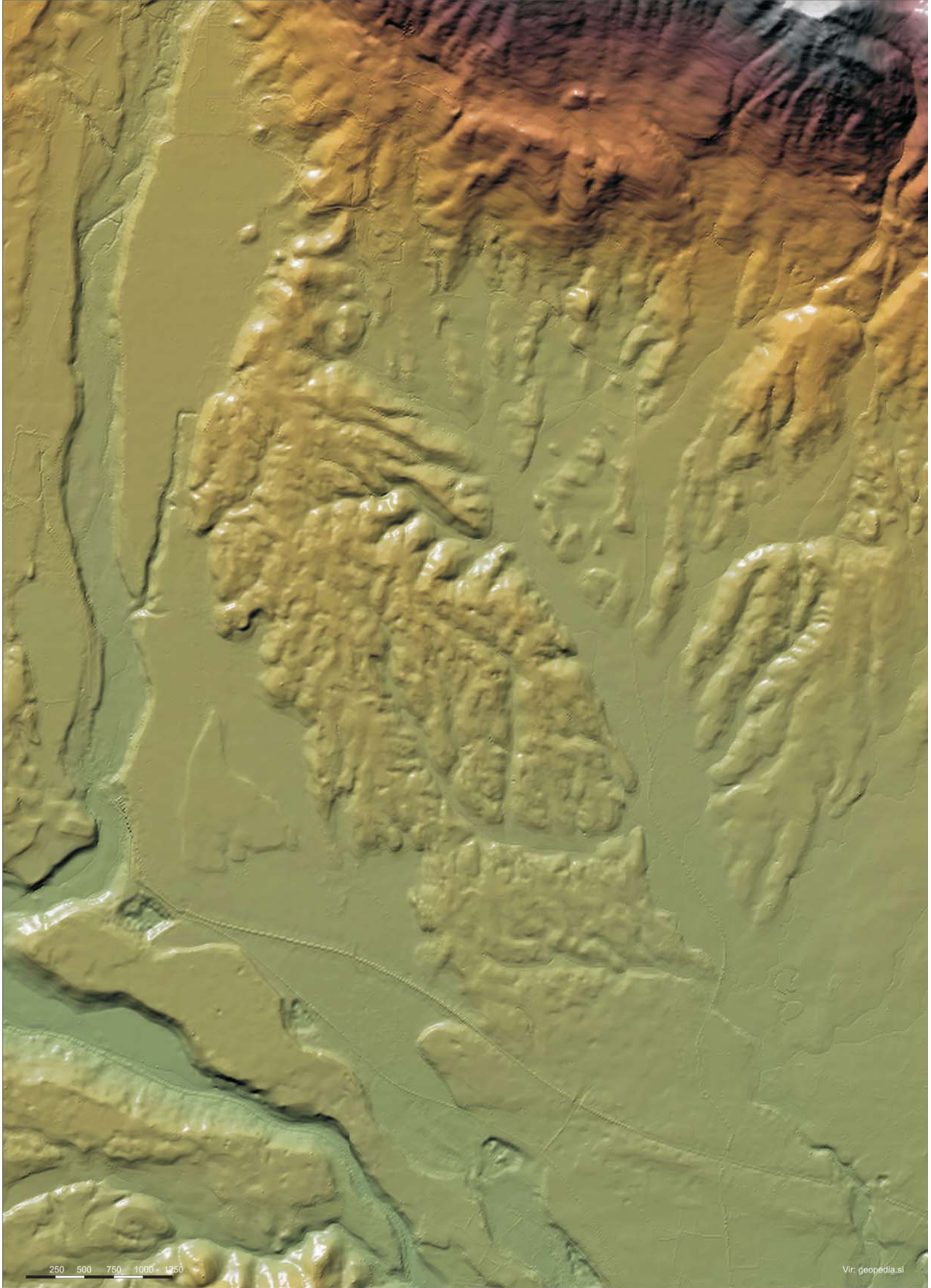
Ta sodna poravnava je prosta sodne takse.

Potem ko je bil zapis sodne poravnave strankam ponovno prebran le-te izjavijo, da je pravilno zapisan, kar potrdijo s podpisom na tem zapisniku.

Končano ob 9.00 uri.

Zapisnikarica:
Dejana Brkić

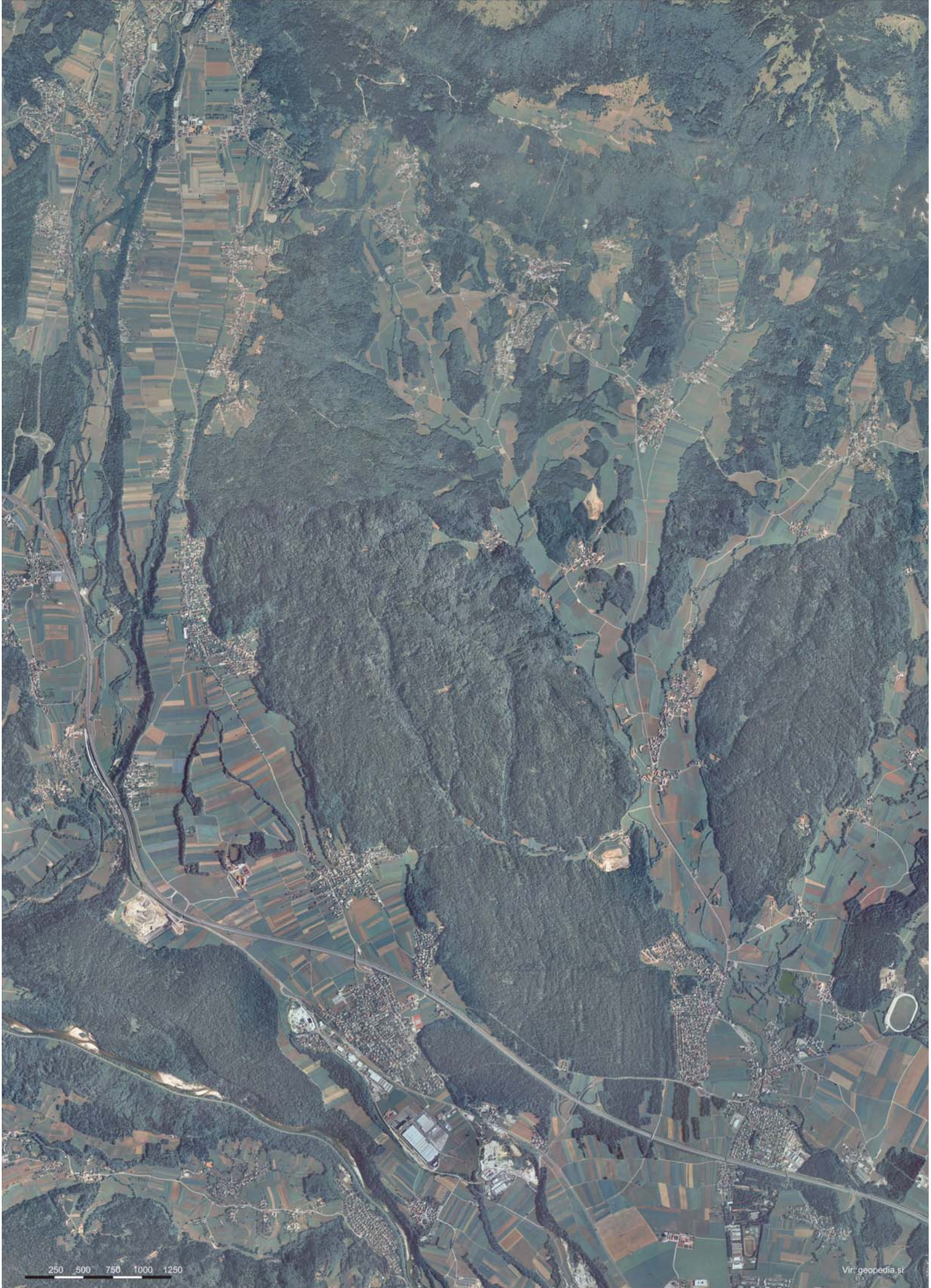
Okrožni sodnik svetnik:
Mihael Kersnik

250 500 750 1000 1250

Vir: geodetska uprava Republike Slovenije

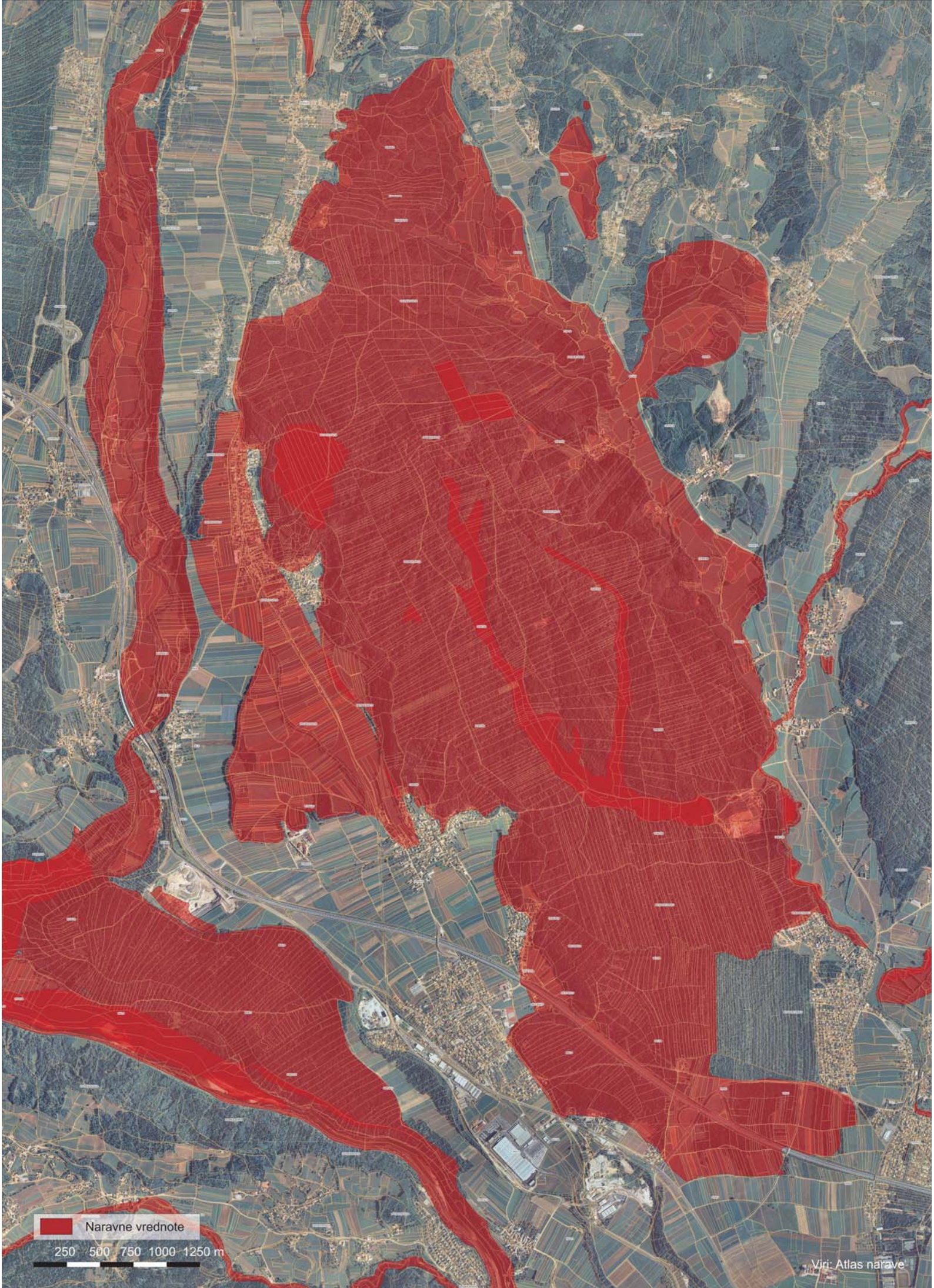

250 500 750 1000 1250

Vir: geopedia.si

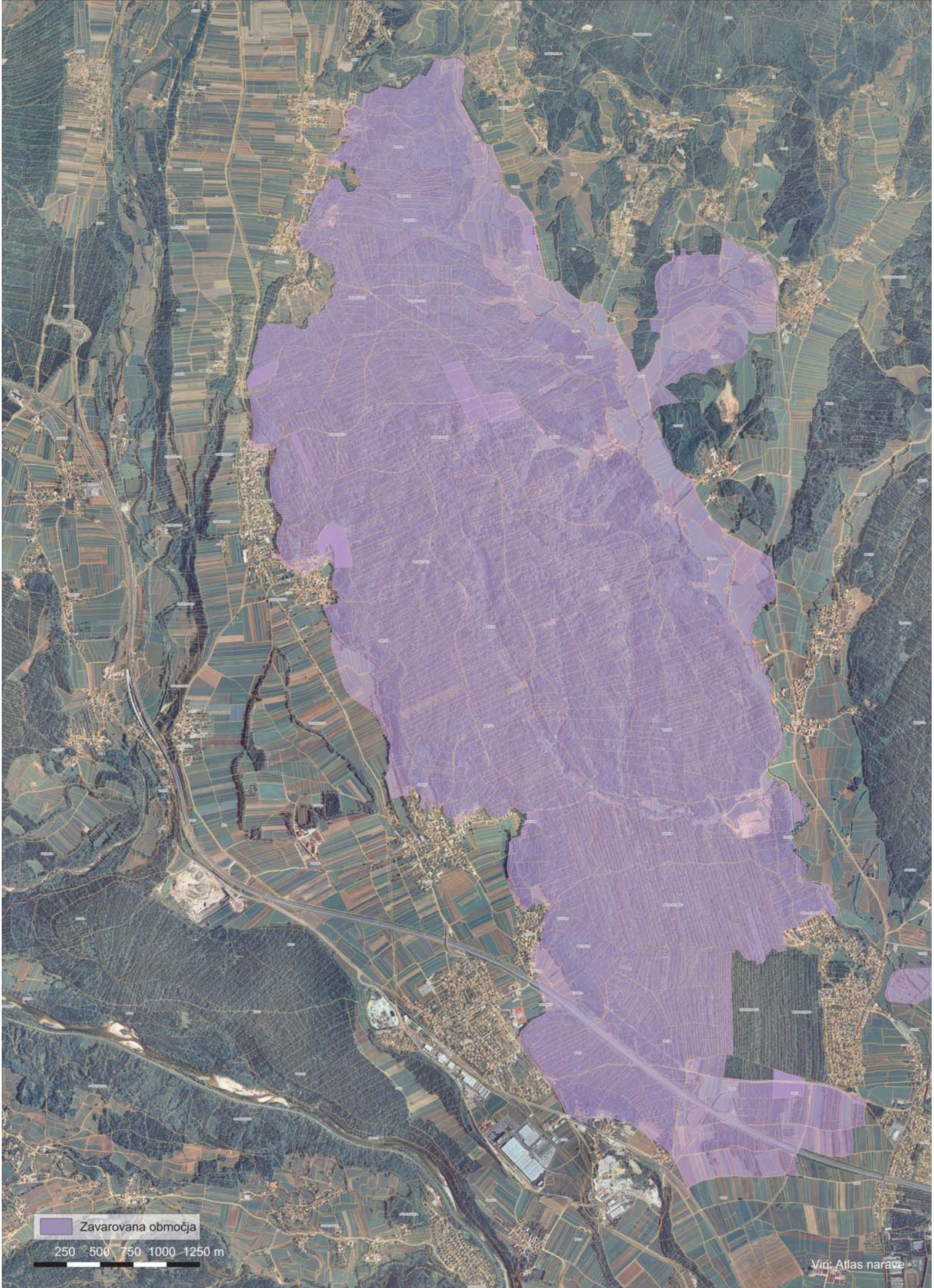
Udin boršt - dom gozdnih, vodnih in jamskih prebivalcev

Naravne vrednote

250 500 750 1000 1250 m

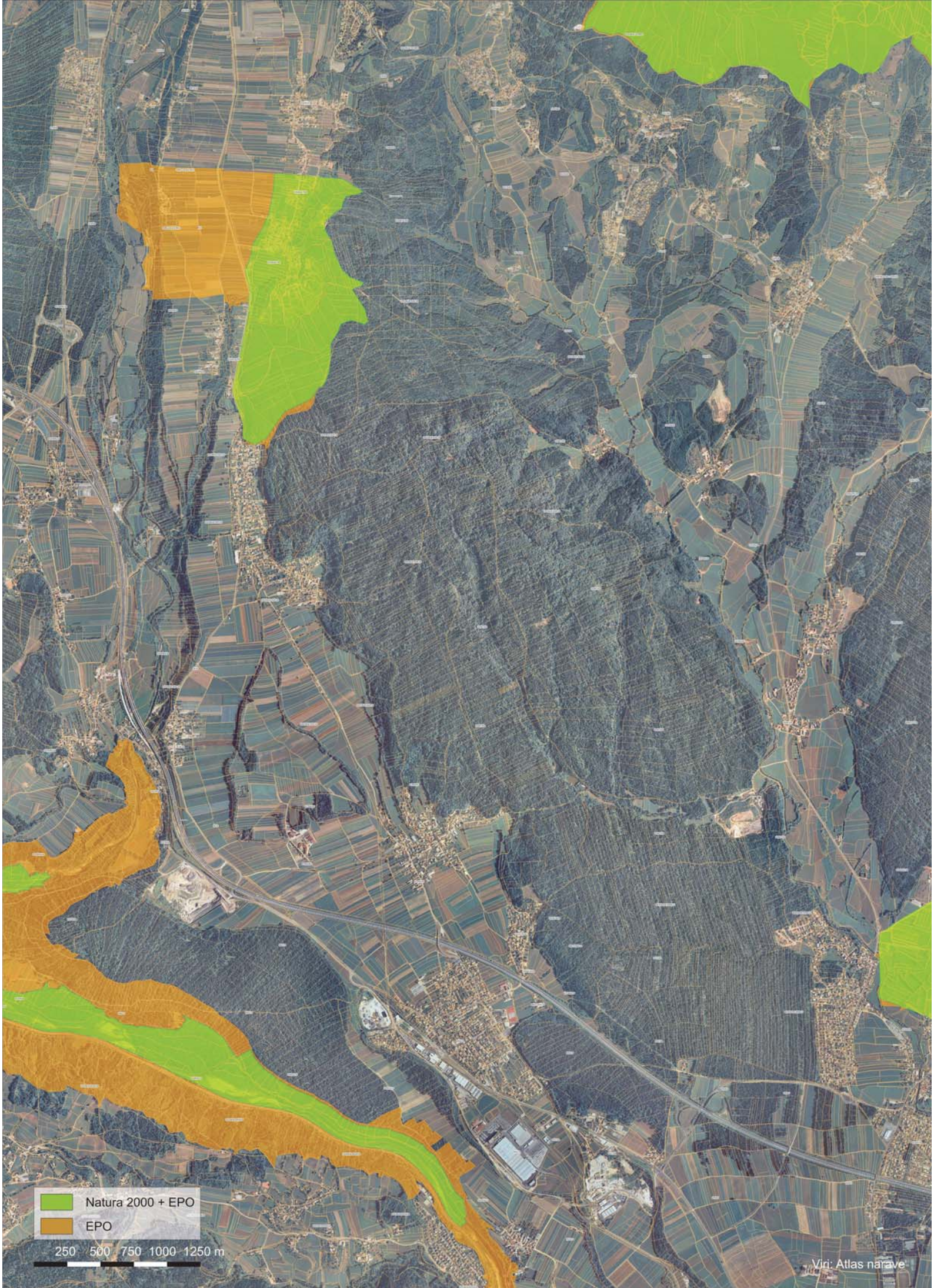
Viri: Atlas narave

Zavarovana območja

250 500 750 1000 1250 m

Viri: Atlas narave

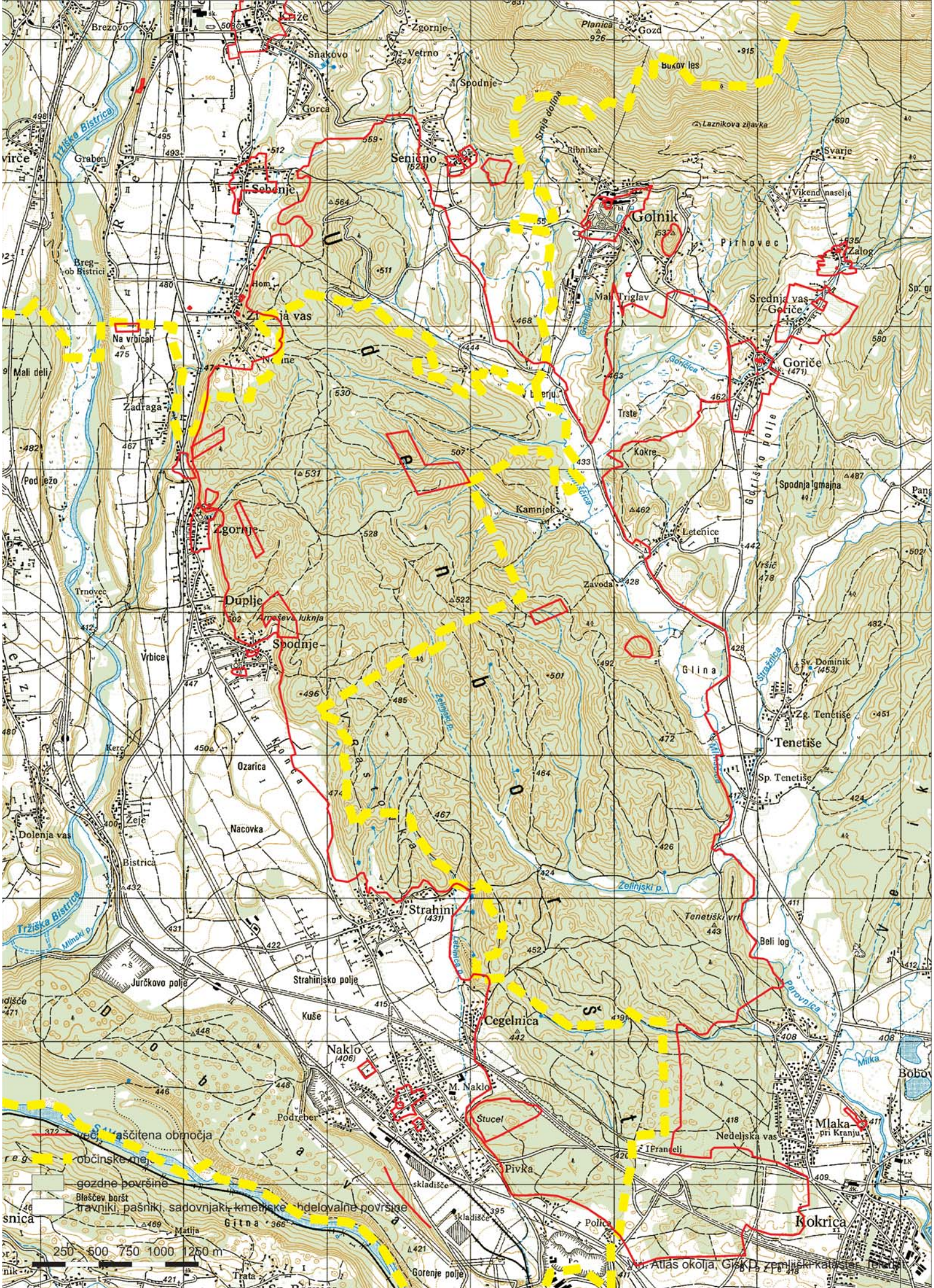
 Natura 2000 + EPO
 EPO

250 500 750 1000 1250 m

Udin boršt

NATURA 2000 IN EKOLOŠKO POMEMBNA OBMOČJA

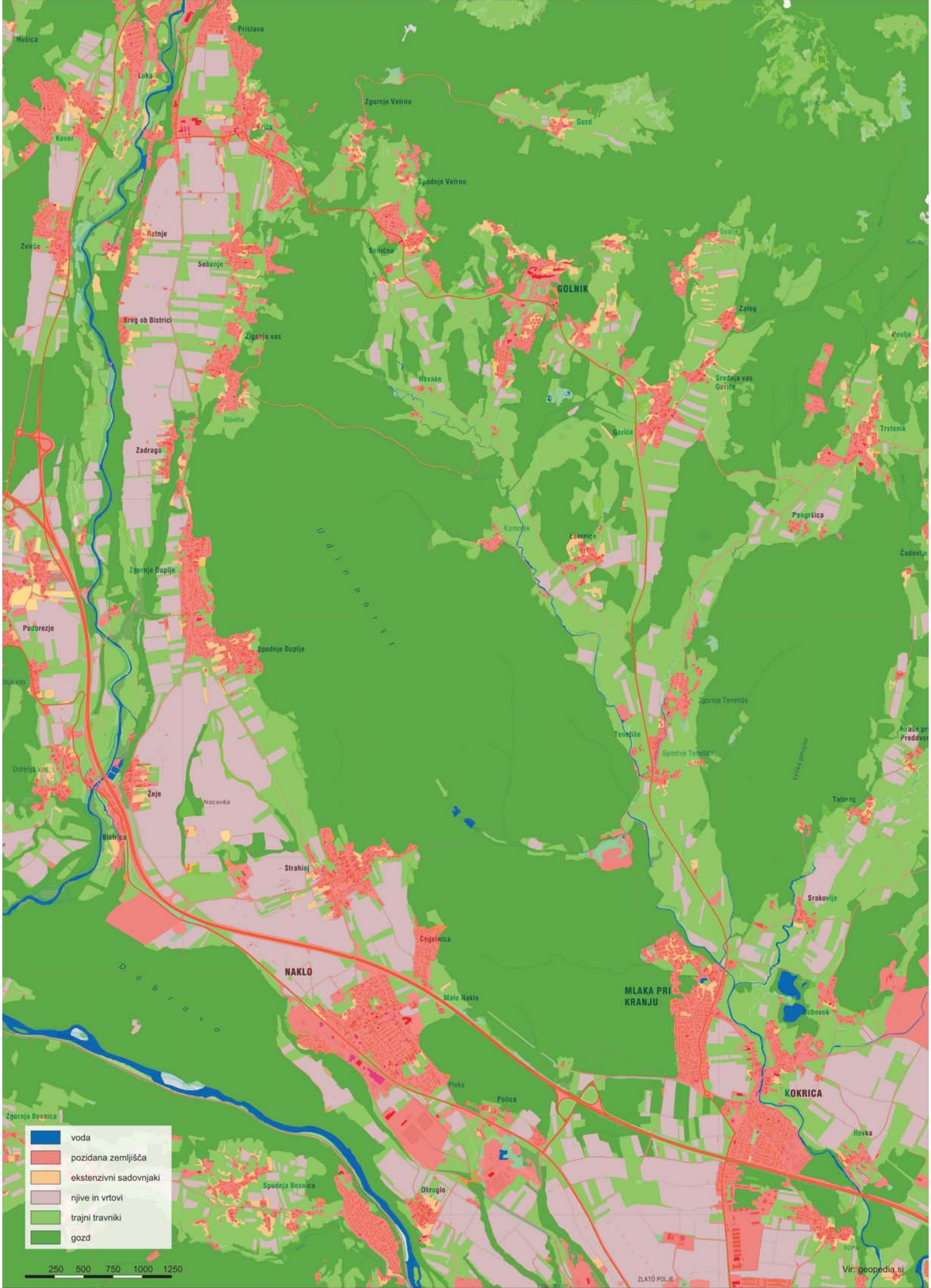
Vir: Atlas narave

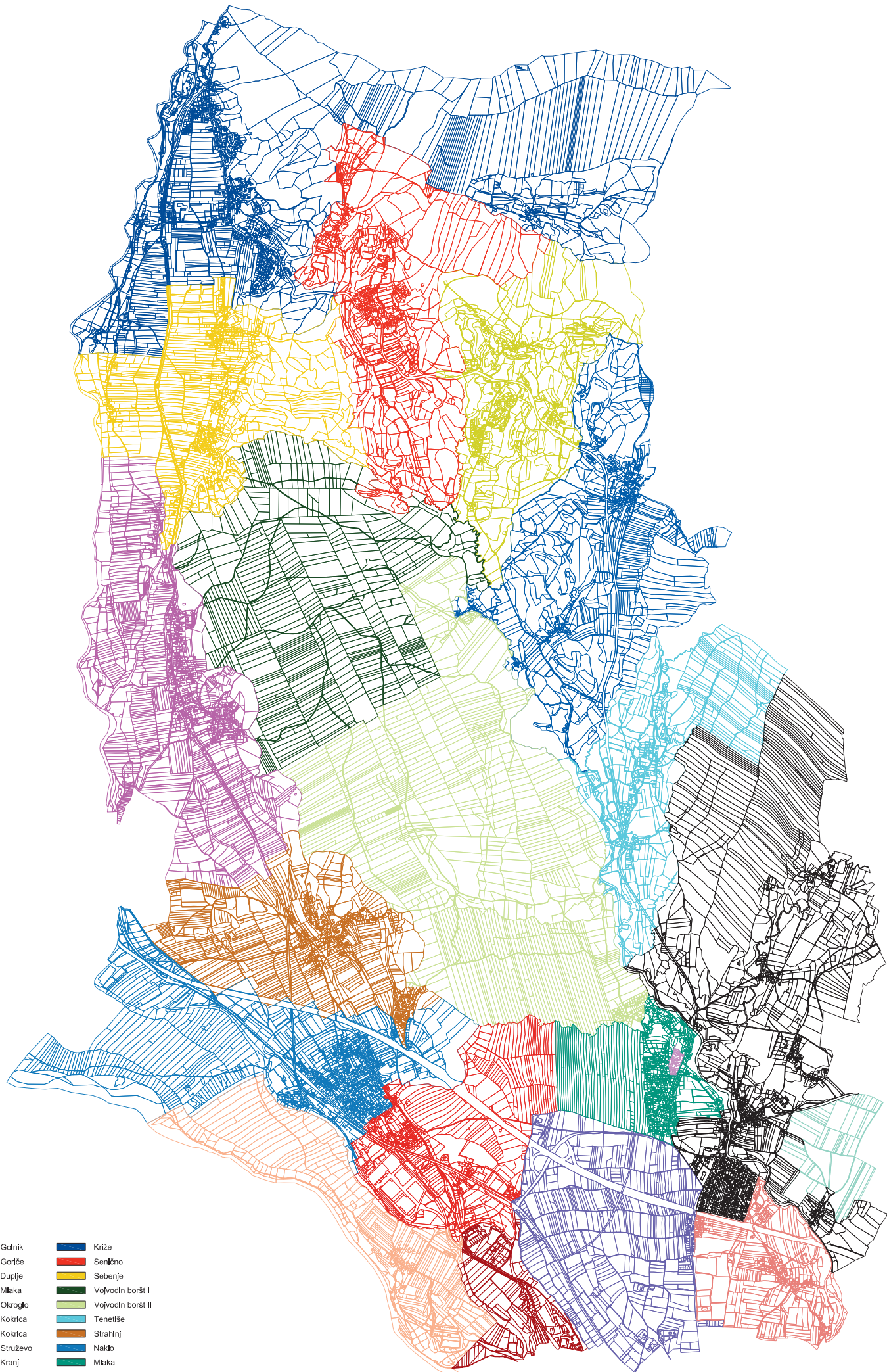

Udin boršt

NARAVNE MEJE GOZDA IN PLASTNICE

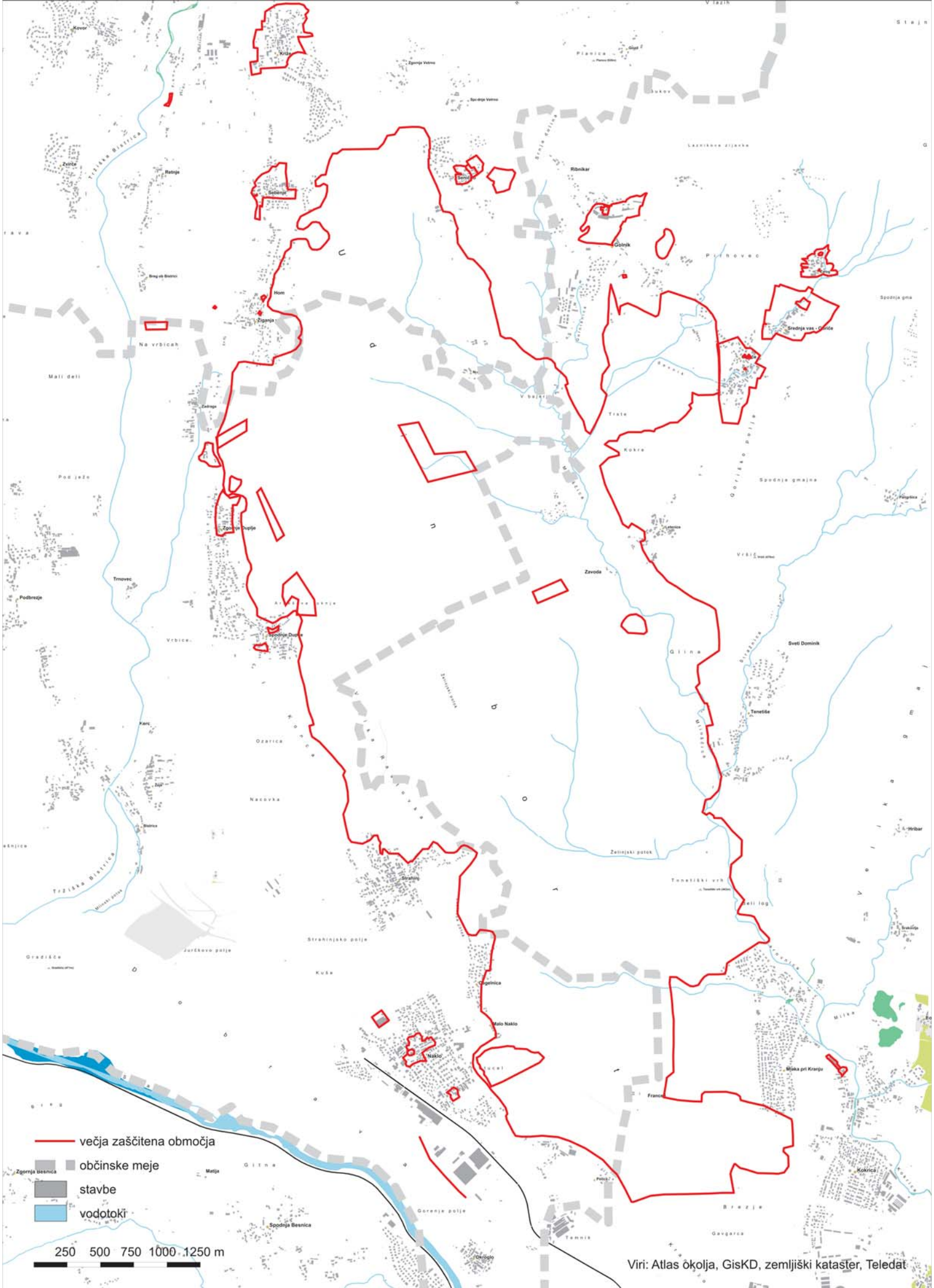

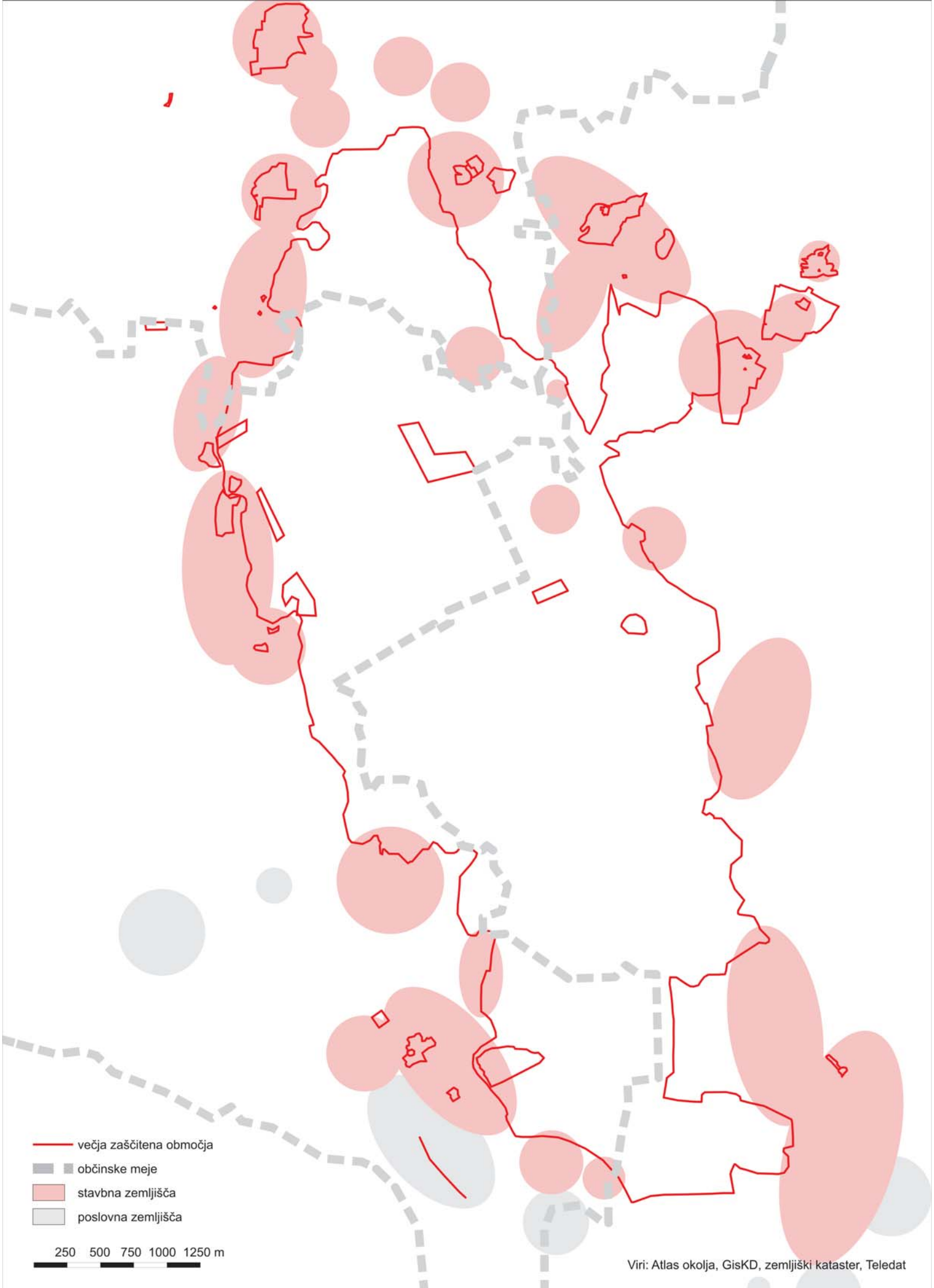

Gornik	Krize
Gorjše	Senično
Duplje	Sebenje
Mlaka	Vojvodni boršt I
Okroglo	Vojvodni boršt II
Kokričca	Tenetiše
Kokričca	Strahinj
Struževo	Naklo
Kranj	Mlaka
Rupa	Spodnja Besnica

250 500 750 1000 1250

Vir: geodetska uprava Republike Slovenije

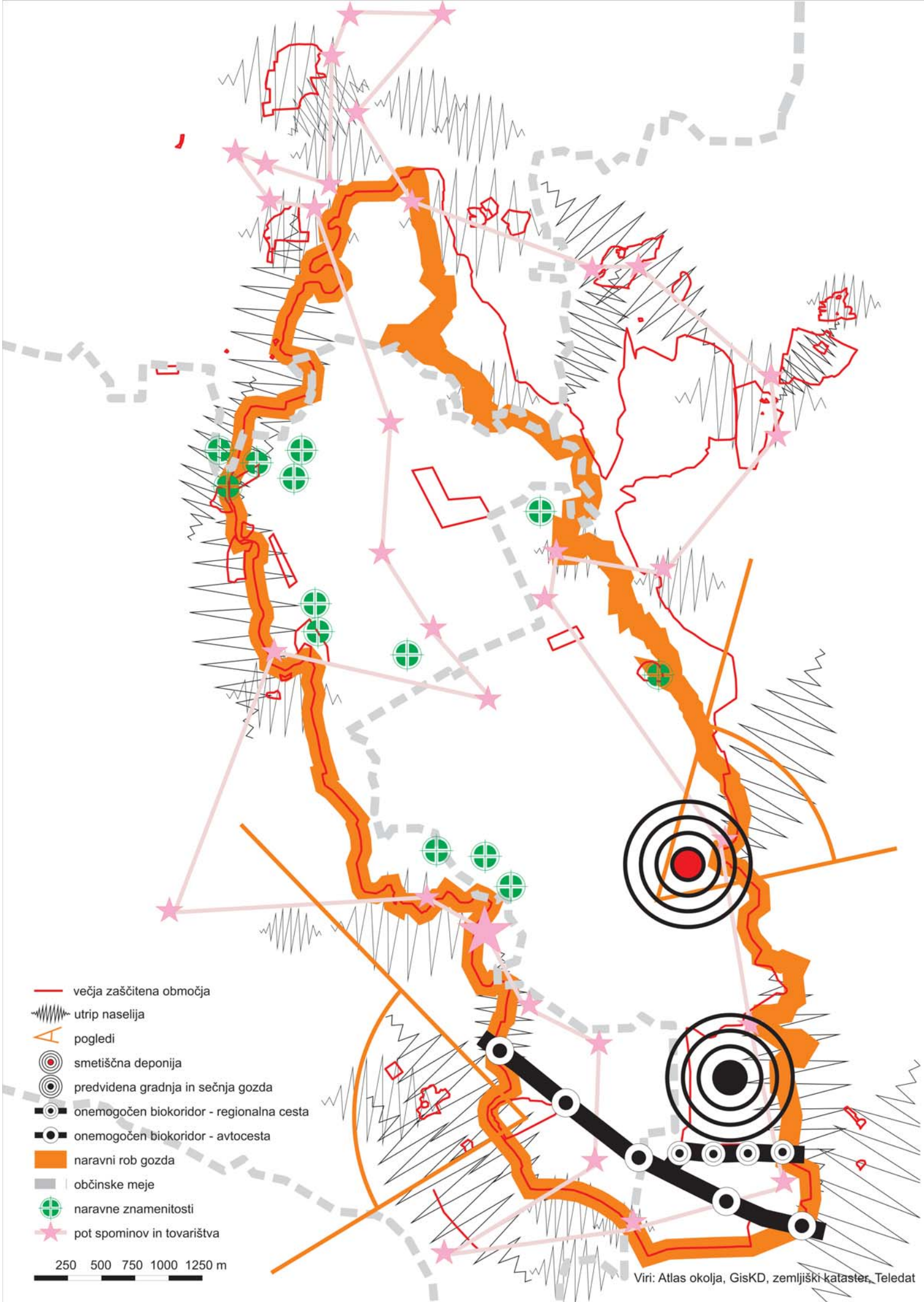

- večja zaščitena območja
- - - občinske meje
- stavbna zemljišča
- poslovna zemljišča

250 500 750 1000 1250 m

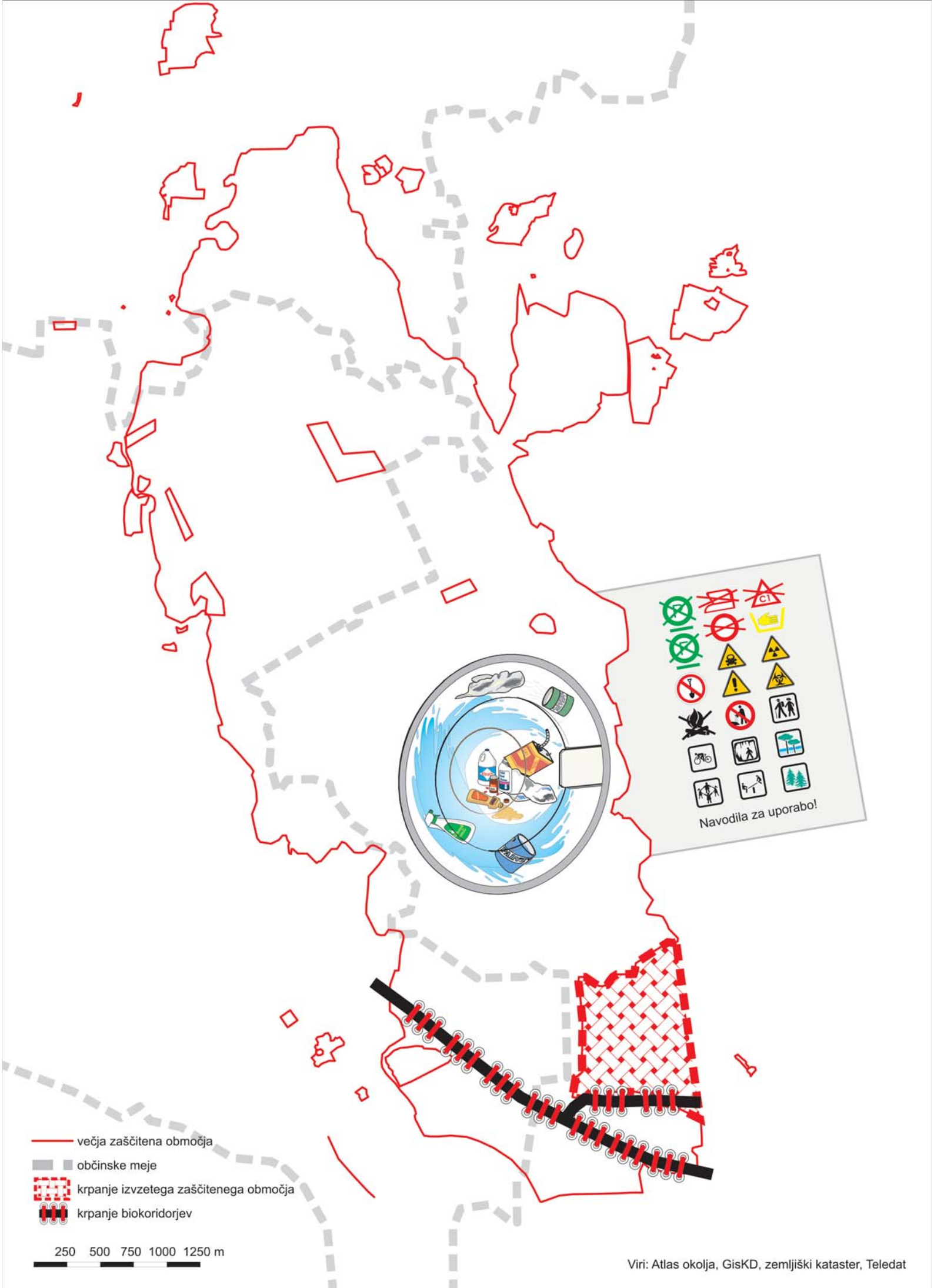
Viri: Atlas okolja, GiskD, zemljiški kataster, Teledat

- večja zaščitena območja
- - - utrip naselja
- ▲ pogledi
- ◎ smetiščna deponija
- ◎ predvidena gradnja in sečnja gozda
- ◎ onemogočen biokoridor - regionalna cesta
- ◎ onemogočen biokoridor - avtocesta
- naravni rob gozda
- - - občinske meje
- ⊕ naravne znamenitosti
- ★ pot spominov in tovarištva

250 500 750 1000 1250 m

Viri: Atlas okolja, GiskD, zemljiški kataster, Teledat

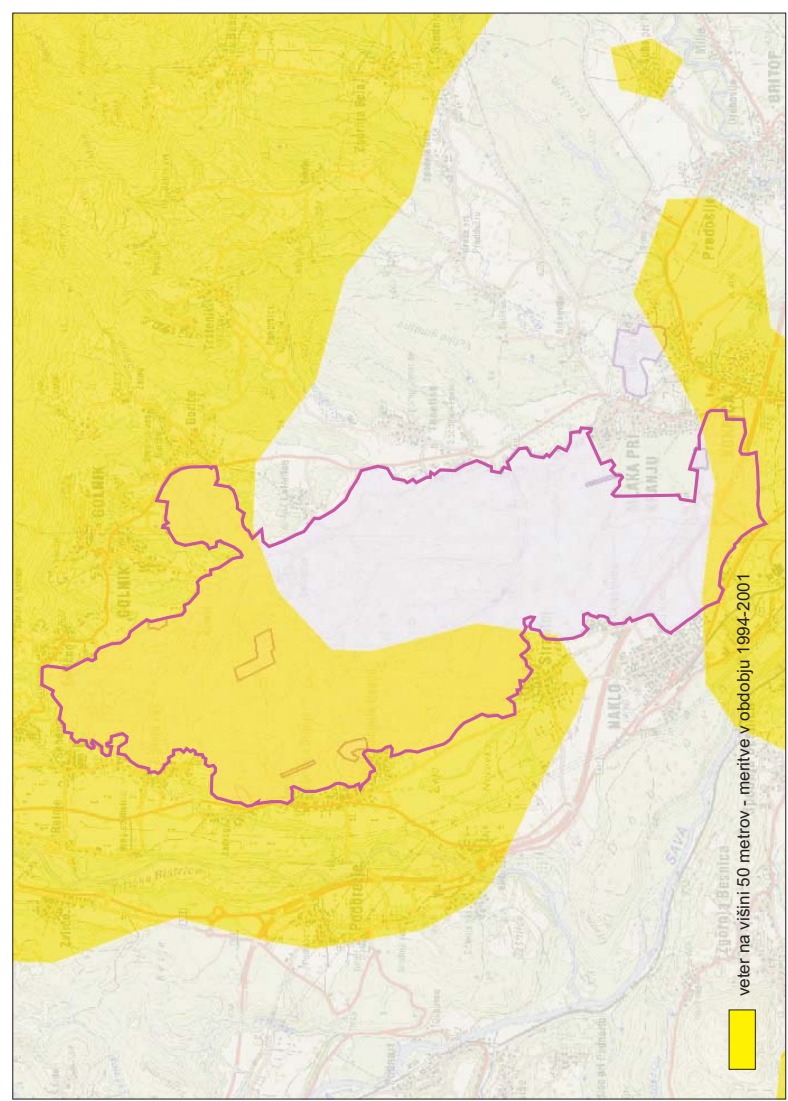
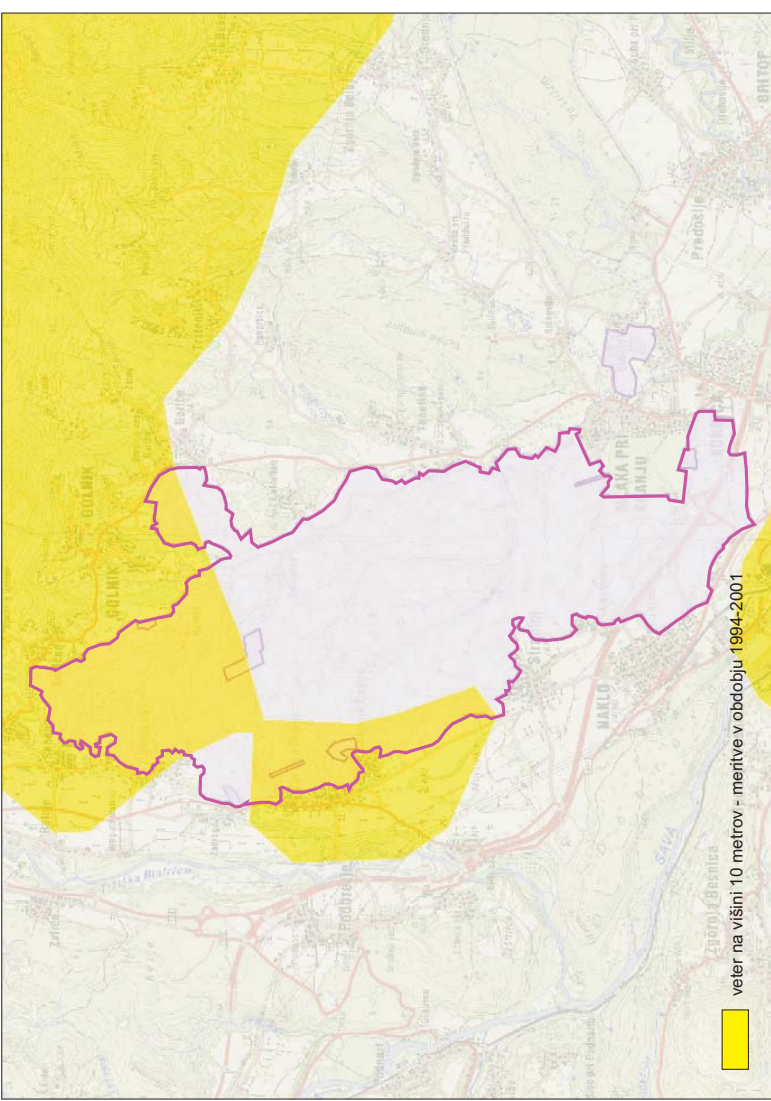
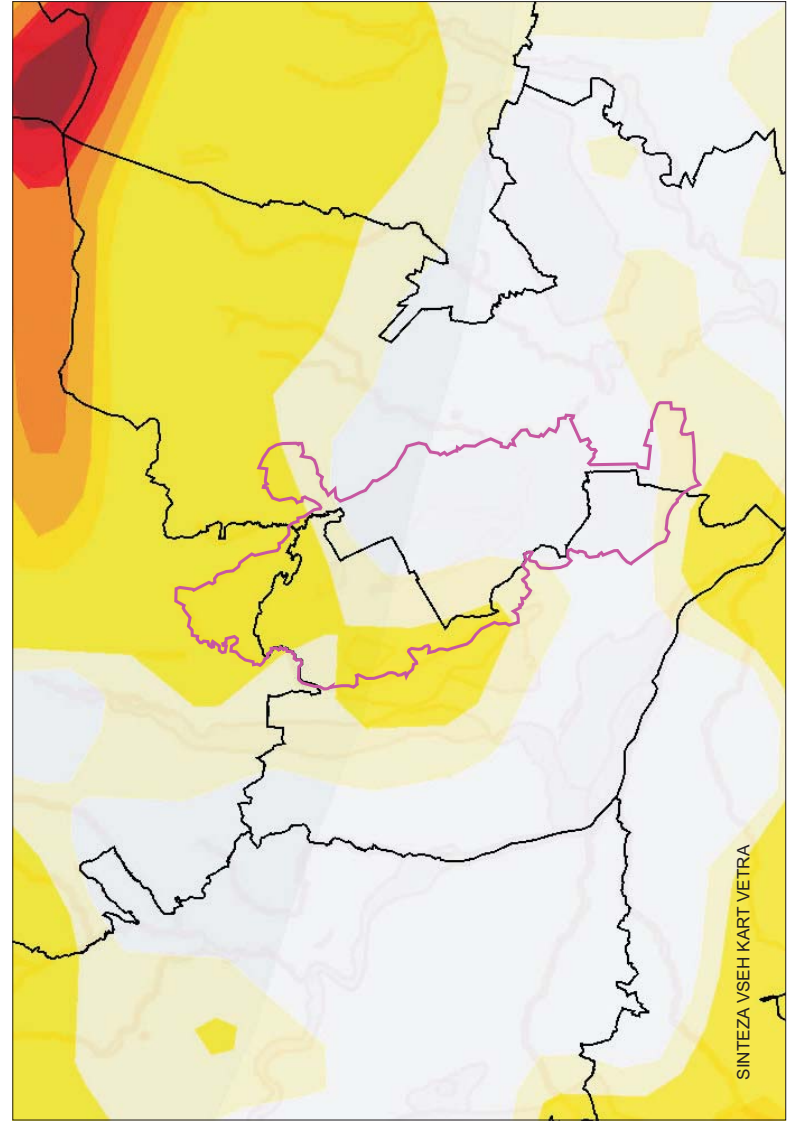
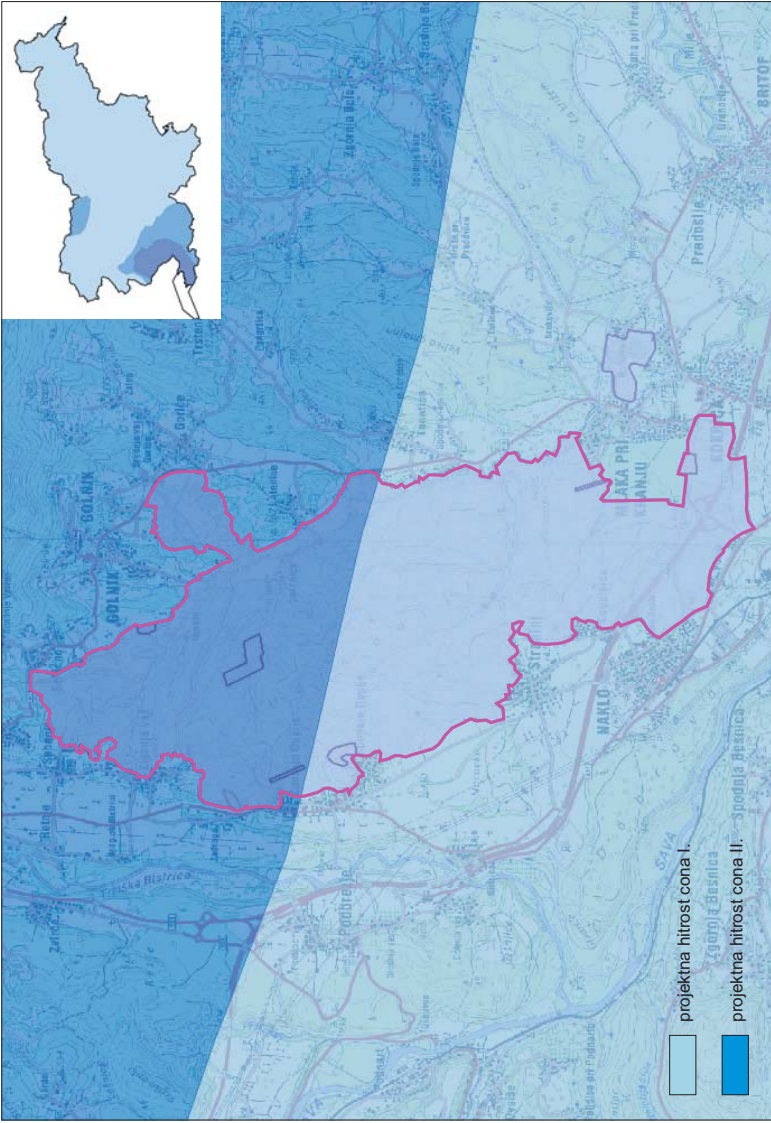
- večja zaščitena območja
- občinske meje
- krpanje izvetega zaščenega območja
- krpanje biokoridorjev

250 500 750 1000 1250 m

Navodila za uporabo!

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

Viri: Atlas okolja, GiskD, zemljiški kataster, Teledat

Občina Tržič

Vojvodin boršt II.

Vojvodin boršt I.

Občina Naklo

Občina Kranj

Danes še zaščitene površine katerih pa v novem predlogu zavoda za varstvo narave ni več

Smetiščna deponija

Predvidena gradnja

Predvidena nova cesta

Nezavarovane gozdne površine

Predvidena gradnja (nezavarovane gozdne površine)

Avto cesta Kranj zahod - Naklo

Regionalna cesta

Danes še zaščitene površine katerih večina pa v novem predlogu zavoda za varstvo narave ni več, zaradi poseka gozdnih površin s strani lastnikov in s tem spremembe namembnosti površin (kljub temu, da je predel zaščiteno)

- I. stopnja
- II. stopnja
- III. stopnja
- IV. stopnja
- V. stopnja

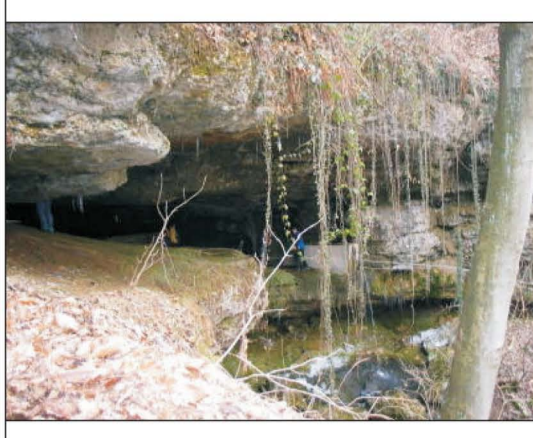
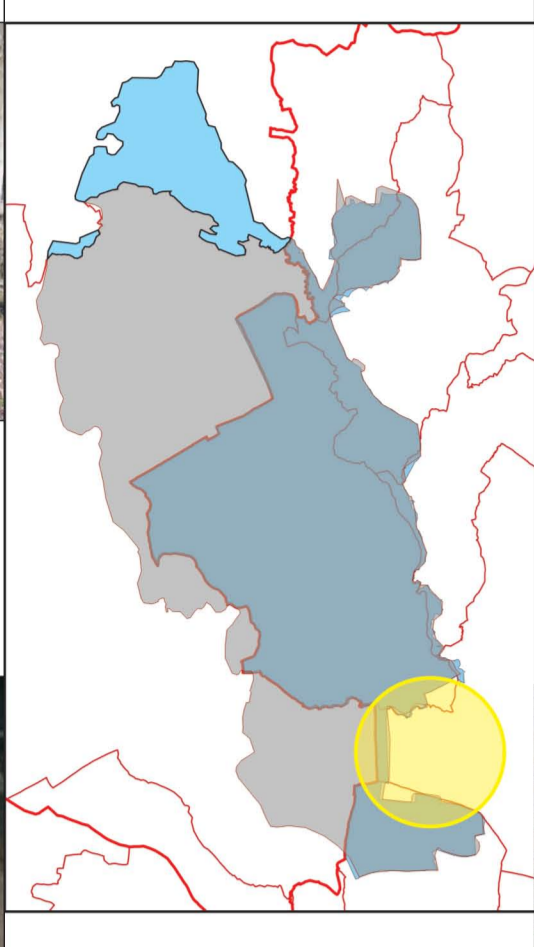
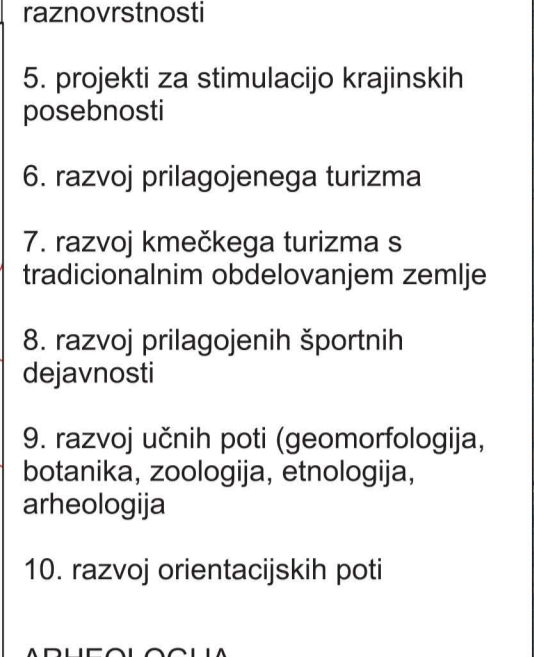
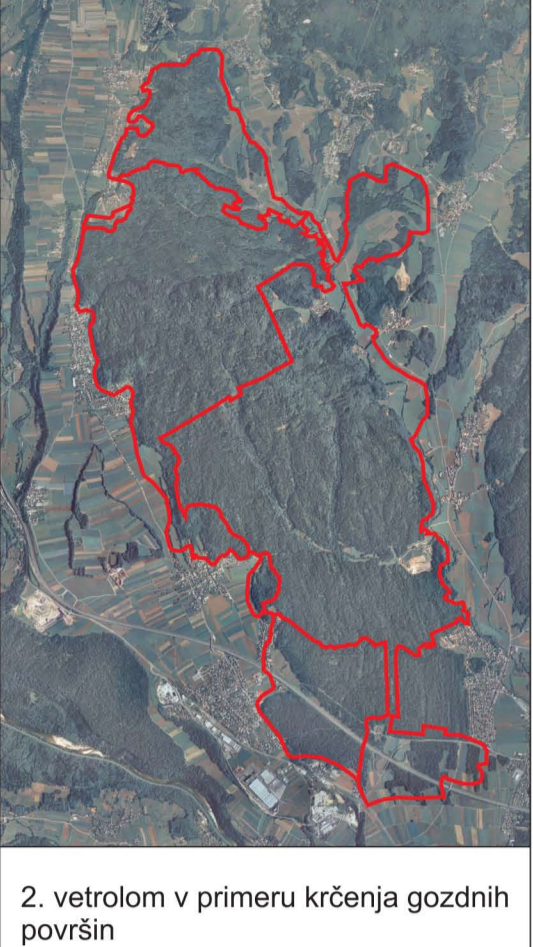

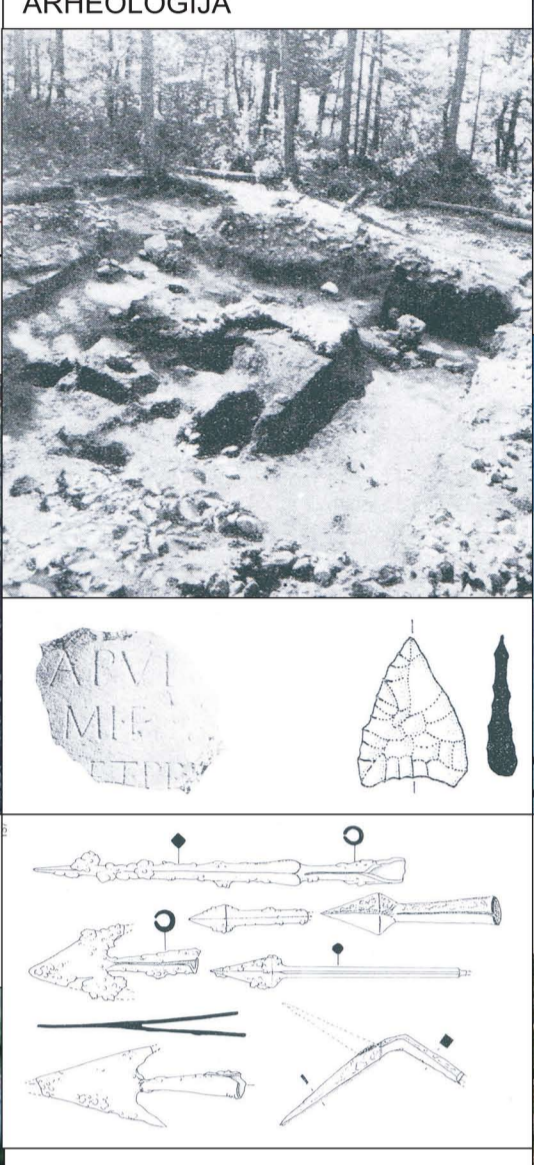
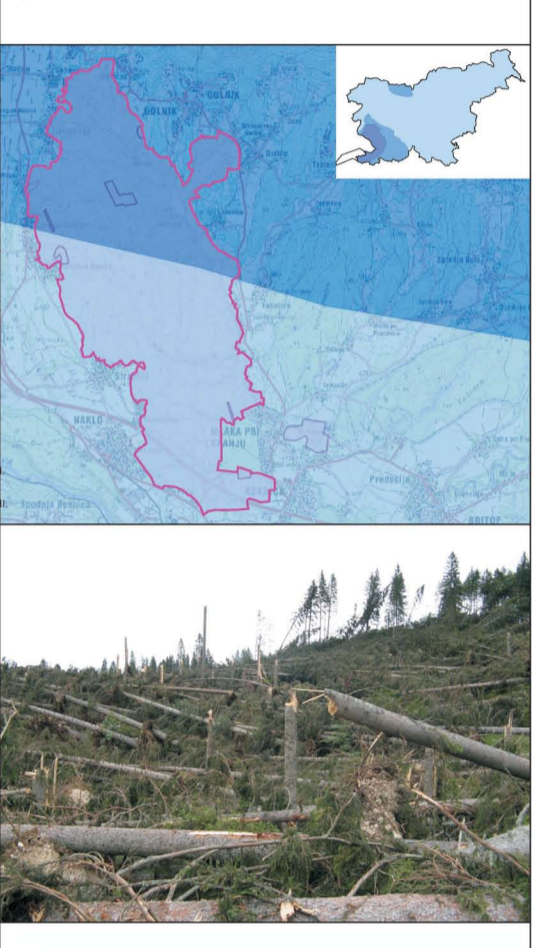

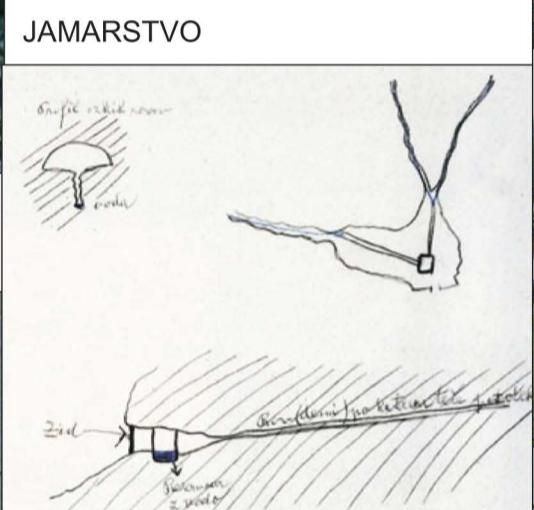

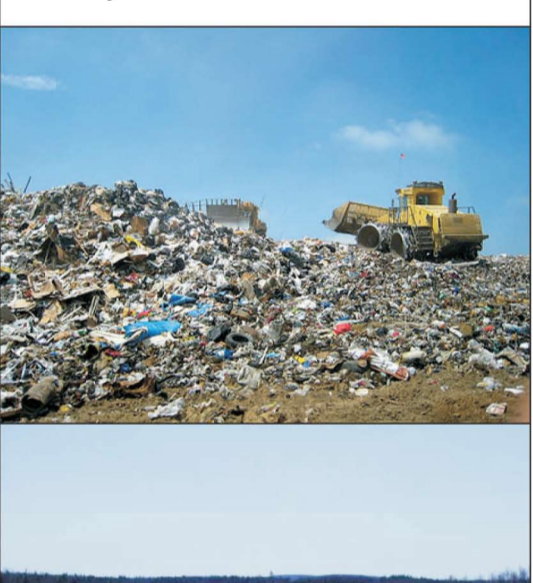

UDIN BORŠT

SWOT ANALIZA kot PREDLOG za:

uvrstitev Udin boršta v razred **IZJEMNIH KRAJIN** in razvrstitev Udin boršta v kategorijo **VAROVALNIH GOZDOV**

izdelano na osnovi pregleda temeljnih značilnosti in problematike obravnavanega območja

Narodni park – območje je namenjeno varstvu ekosistemov in rekreaciji. Pri tej kategoriji imajo enak pomen tako varstvo narave, kot tudi zadovoljevanje potreb obiskovalcev in lokalnega prebivalstva.

PREDNOSTI (strengths)	SLABOSTI (weaknesses)	PRILOŽNOSTI (opportunities)	NEVARNOSTI (threats)
1. pokrajinska pestrost: - površinska geomorfološka naravna vrednota NAJVEČJI OSAMELI KRAS V SLOVENIJI - podzemeljska geomorfološka naravna vrednota JAME, VRTAČE, ROVI	1. razdrobljenost med tri občine: OBČINA KRANJ OBČINA NAKLO OBČINA TRZIČ 2. nezavarovana velika površina gozda - krajine	1. povezovanje z drugimi zavarovanimi območji 2. nove zaposlitvene možnosti 3. promocija celotnega območja 4. ohranjanje biotske krajinske raznovrstnosti 5. projekti za stimulacijo krajskih posebnosti 6. razvoj prilagojenega turizma 7. razvoj kmečkega turizma s tradicionalnim obdelovanjem zemlje 8. razvoj prilagojenih športnih dejavnosti 9. razvoj učnih poti (geomorfologija, botanika, zoologija, etnologija, arheologija) 10. razvoj orientacijskih poti	1. neenotno delovanje krajine zaradi razdrobljenosti v več občin brez upravitelja krajine in neupoštevanje geomorfološke, botanične in zoološke posebnosti in celote kot enovitega območja s strani države, občin in posameznikov
- tipično kompleksno povezana geološka vrednota GLACIOLOŠKA NAR.OBLIKA - ledeniškega izvora - hidrološka naravna vrednota IZVIRI, POTOKI, REKE, JEZERA		ARHEOLOGIJA	2. vetrolom v primeru krčenja gozdnih površin
- botanična naravna vrednota redke rastline - ROSIKA	3. deponija smetišča v samem krajinskem parku	JAMARSTVO	
- zoološka naravna vrednota redke živali - ČLOVEŠKA RIBICA	4. podiranje dreves v samem krajinskem parku zaradi sprememb namembnosti zemljišč	ŠPORT IN TURIZEM	3. nesaniirana deponija odpadkov: - širjenje strupenih emisij preko odplinjevalnikov in strupenih izcednih odpadnih vod iz smetišča preko kanalizacije, podtalnice, Želinjskega potoka in poplavnega območja
- drevesna naravna vrednota PRASTARI HRASTI - območje z značilnim krajinskim vzorcem	5. novogradnje v samem krajinskem parku	UČNE POTI IN DELAVNICE	
2. več pomembnih ožjih zavarovanih območij znotraj krajine: - REZERVAT KRIVA JELKA in rokovnjaški tabor	6. avtocesta in regionalna c. preko krajinskega parka	FOTOLOV	
- KLEMENČEVO GRADIŠČE ...	7. predvidena novogradnje stanovanjskih stavb v krajini - rušenje večjih nezavarovanih gozdnih površin	UČNE POTI IN DELAVNICE	
3. pomembni zgodovinski dogodki - gozd v času turških upadov	8. predvidena nova regionalna cesta neposredno skozi krajinski park	FOTOLOV	
- gozd v času francoske okupacije		FOTOLOV	-širjenje strupov preko rastlin, živali in žuželk
4. zanimivosti po kronpisih - veliko jezero - katerega so pri Temniku odtočili Rimljani		FOTOLOV	
- pesoglavac pri Arneševi luknji		FOTOLOV	
- velik in prostran podzemni svet pod jezerom - po pravljici - grad, ki se je ugreznil - danes poznan kot „pr'pustem gradu“ - po tem ko vode ni bilo več so se podzemni rovi sesedli		FOTOLOV	

KONZERVATORSKI NAČRT ZGODOVINSKE, KULTURNE IN NARAVNE KRAJINE UDIN BORŠT

1. ČLEN

V skladu z 78. členom Zakona o varstvu kulturne dediščine so se je pri pripravi konzervatorskega načrta za prenovo kulturne krajine upoštevale zahteve ohranjanja narave.

2. ČLEN

Na podlagi raziskave obravnavanega območja so bile ugotovljene določene prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti:

PREDNOSTI

1. Pokrajinske pestrosti:

- površinska geomorfološka naravna vrednota - NAJVEČJI OSAMELI KRAS V SLOVENIJI
- podzemeljska geomorfološka naravna vrednota - JAME, VRTAČE, ROVI, JEŽE TERAS, GREZI
- tipično kompleksno povezana geološka vrednota - GLACIOLOŠKA OBLIKA (ledeniškega izvora)
- hidrološka naravna vrednota - IZVIRI, POTOKI, REKE, JEZERA, MOČVIRJA, PONIKALNICE
- botanična naravna vrednota - PRASTARI HRASTI, ROSIKA
- zoološka naravna vrednota - ČLOVEŠKA RIBICA
- celotno območje ima značilni prepoznaven krajinski vzorec

2. Več pomembnih ožjih zavarovanih območij znotraj krajine:

- Gradišče na Štuclju
- Rezervat Kriva jelka
- Arheološko območje Pivka
- Staroslovansko grobišče - Spodnje Duplje
- Arhovo gradišče - Zgornje Duplje
- Klemenčevo gradišče - Letenice

3. Pomembni zgodovinski dogodki:

- gozd in jame nudijo zaščito pred vpadi Turkov
- gozd in jame nudijo zaščito v času francoske okupacije
- gozd in jame nudijo zaščito borcem v času I. in II. svetovne vojne

4. Zanimivosti po kronopisih:

- veliko jezero - katerega so pri Temniku odtočili Rimljani preden so zapustili naše kraje
- pesoglavac pri Arneševi luknji
- velik in prostran svet pod jezerom - po pravljici
- grad, ki se je ugreznil - danes poznan kot „pr'pustem gradu“ - po tem, ko vode v jezeru ni bilo več so se podzemni rovi sesedli

SLABOSTI

1. Razdrobljenost krajine med tri občine - zaradi razdrobljenosti krajine, vse občine v svojih planih Udin boršt obravnavajo izključno lokalno, t.i. predeli, ki se jim zdijo majhni in nepomembni ter mejio na drugo občino ali na nezavarovane dele krajine se v prodornih ureditvenih planih obravnava kot najboljši potencialni prostor za novogradnje (in s tem okrnjenje celote)
2. Sedaj veljavni Odlok o razglasitvi spominskega parka Udin boršt za zgodovinski in kuturni spomenik ter območje, ki ga pokriva po naravovarstvenih predpisih ne zajema zelo velikega območja, ki dejansko tvori naravno koherentno celoto
3. V samem parku se nahaja smetiščna deponija, ki je sedaj po evropski direktivi in zahtevi Ministrstva za okolje in prostor zaprta in je postavljena zahteva da se sanira. Vendar bo sama deponija še vedno nekaj časa služila kot sortirnica odpadkov. Pri vsem pa je v polnem teku priprava dokumentacije za ureditev objekta mehansko-biološke predelave odpadkov na Polici - ponovno v ožjem območju same obravnavanje krajine.
4. V samem zavarovanem delu krajine nekateri lastniki spreminjajo namembnost zemljišč (iz gozdnih površin v travnike in njive)
5. Novogradnje v samem zavarovanem delu.
6. Avtocesta zgrajena kot dvopasovnica prav v letu 1985, ko je bil sprejet odlok in dokončanjem v letu 2000 v svoji trasi ni predvidela niti ene biopoti oziroma biokoridorja, čeprav je s svojo umestitvijo v prostor presekal veliki enovit del habitata in onemogočila normalne biotopske funkcije kljub temu, da bi bilo po veljavni zakonodaji potrebno to omogočiti.
7. Regionalna cesta Kokrica - Pivka seka stečine veliki divjadi in je zaradi tega na tem območju veliko prometnih nezgod.

PRILOŽNOSTI

1. Projekti za stimulacijo krajinskih posebnosti
2. Razvoj prilagojenega turizma
3. Razvoj kmečkega turizma
4. Razvoj prilagojenih športnih dejavnosti
5. Razvoj učnih poti
6. Razvoj orientacijskih poti
7. Razvoj raziskovalnih aktivnosti (geomorfologija, botanika, zoologija, etnologija, arheologija..)
8. Ohranjanje biotske krajinske raznovrstnosti
9. Nove zaposlitvene možnosti
10. Povezovanje z drugimi zavarovanimi območji

NEVARNOSTI

1. Zaradi razdrobljenosti krajine v tri občine brez upravitelja celotne krajine lahko pride do uničenja geomorfoloških, botaničnih, zooloških, arheoloških ... itd posebnosti.
2. V primeru krčenja gozda, ki blagodejno vpliva na lokalno klimo ter blaži klimatske ekstreme s tem, da zmanjšuje hitrost vetra in njegovo uničevalno moč, ter varuje tako naselbine kot kmetijske površine bi lahko prihajalo do hudih katastrofalnih naravnih posledic v katerih bi bilo veliko žrtev vetroloma in suše na kmetijskih površinah saj zmanjšuje izsuševanje ter ugodno prispeva k mešanju zraka.
3. Nesanirana deponija odpadkov:
 - povzroča širjenje strupenih emisij preko odplinjevalnikov
 - povzroča širjenje strupov preko izcednih vod iz smetišča preko kanalizacije, vodotokov, podtalnice (na globini 40 m) in poplavnega območja
 - povzroča širjenje strupov preko rastlin, živali in žuželk

3. ČLEN

Glede na ugotovitve se predlagajo naslednji ukrepi:

1. V skladu z 61. členom Zakona o varstvu kulturne dediščine vlada imenuje upravljalca krajine.
2. V skladu z 60. členom Zakona o varstvu kulturne dediščine se izdelata podrobni načrt upravljanja.
3. Nemudoma se v zaščiteni območje skladno s 134. členom Zakona o varstvu kulturne dediščine ter 1., 31., 32. in 35. členom Zakonom o ohranjanju narave vključijo tudi sledeče parcele k.o. Kokrica 390, 368/2, 375, 355/2, 379, 386/2, 355/22, 374, 367, 357/1, 362, 365, 380, 370/2, 371, 368/1, 385/2, 359/1, 361, 355/9, 387, 384, 383, 382, 376, 355/10, 357/3, 366, 355/13, 392, 393, 388, 359/10, 378, 386/1, 385/1, 391, 389, 381, 377, 373, 372, 370/1, 369, 364, 363, 359/9, 360/2, 359/8, 357/2, 355/1, 359/2, 359/3, 360/1, 359/4, 359/5, 358, 356, 359/6, 359/7, k.o. Kranj 599, 600, 603, 604, 604, 607, 608, 615/2, 616/2, 619/2, 620/2, 624/2, 1321/6, 1321/7, 1321/8, 1321/9, 1321/1 in , k.o. Vojvodin boršt I. 140/6.
3. Na območjih kjer je bila izvedena sprememba namembnosti zemljišča se v skladu s 134. členom Zakona o varstvu kulturne dediščine izvede ponovna pogozditev z nasadi avtohtonih vrst
4. Na predelih kjer avtocesta in regionalna cesta sekata območje se v skladu s 134. členom Zakona o varstvu kulturne dediščine ter 1., 31., 32. in 35. členom Zakona o ohranjanju narave predvidi zadostno število biokoridorjev ter ponovno omogoči normalno biotopsko funkcijo habitata.
5. Nemudoma se začne izvajati sanacija smetiščne deponije Tenetiše, da se zaščiti krajina v skladu 134. členom Zakona o varstvu kulturne dediščine ter 1., 31., 32. in 35. členom Zakonom o ohranjanju narave.

4. ČLEN

Konzervatorski načrt zajema:

1. Raziskovalna naloga Udin boršt - Irena Pangeršič, mentor: prof.dr.Peter Fister

s preglednimi kartami:

- JOŽEFINSKI ZEMLJEVID
- FRANCIŠKANSKI KATASTER
- INFRASTRUKTURA IN VREDNOTENJE NASELIJ
- SPELEOLOŠKE IN TURISTIČNE ZNAMENITOSTI TER REKREACIJA
- PRVOTNA BIVALIŠČA OB JEZERU V DOLINAH OSAMELEGA KRASA
- NEPREMIČNINSKA KULTURNA DEDIŠČINA
- KARTA NASTANKA NASELIJ
- GRAFIČNI PRIKAZ NASTANKA IN ZAZNAVA KOT MISELNI VZOREC
- PORAJANJE SKOZI ČAS IN OHRANITEV ZNAMENITOSTI
- STRAHOVI Z RAZNIMI MOŽNIMI SCENARIJI IN REŠITEV

2. Sanacija & prenova & konzervatorstvo - Irena Pangeršič, mentor: prof.dr.Peter Fister

s preglednimi kartami:

- RELIEF
- VIŠINSKE PLASTNICE
- ORTOFOTO
- DOM GOZDNIH, VODNIH IN JAMSKIH PREBIVALCEV
- NARAVNE VREDNOTE
- ZAVAROVANA OBMOČJA
- NATURA 2000 EKOLOŠKO POMEMBNA OBMOČJA
- NARAVNE MEJE GOZDA IN PLASTNICE
- TOPOGRAFIJA
- RABA TAL
- KATASTERSKE OBČINE IN PARCELACIJA
- MORFOLOGIJA
- STAVBNA IN POSLOVNA ZEMLJIŠČA
- ZAZNAVNA ANALIZA
- PRENOVA&SANACIJA – ALEGORIJA NA OBLAČILA
- KARTE VETRA
- KARTA OGROŽENOSTI
- SWOT ANALIZA
- SPLOŠNE KARTE OBČINE KRANJ - KALIOPA
- LEGENDA
- VAROVANA OBMOČJA
- PROSTORSKI UREDITVENI PLAN
- GOSPODARSKA JAVNA INFRASTRUKTURA
- KANALIZACIJA IN VODOVOD
- CESTE IN ŽELEZNICA
- ELEKTRIKA IN PLIN
- PODROBNI PROSTORSKI PLAN – MLAKA ZAHOD – ZAZIDALNA SITUACIJA
- PODROBNI PROSTORSKI PLAN – MLAKA ZAHOD – NAČRT PARCELACIJA
- KARTE OBČINE NAKLO - PISO
- VARSTVO NARAVE
- KULTURNA DEDIŠČINA – 3 KARTE
- LEGENDA NAMENSKE RABE IN OBMOČJA VAROVANJ TER OMEJITEV V PROSTORU
- KARTA NAMENSKE RABE IN OBMOČJA VAROVANJ TER OMEJITEV V PROSTORU – 3 KARTE
- NEPREMIČNINE – 3 KARTE
- PROMETNA INFRASTRUKTURA
- KOMUNALNA INFRASTRUKTURA
- ENERGETSKA INFRASTRUKTURA
- ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE
- HIDROGRAFIJA
- POSLOVNI SUBJEKTI
- KARTE OBČINE TRŽIČ - PISO
- VARSTVO NARAVE
- KULTURNA DEDIŠČINA
- PROSTORSKI PLAN – RABA TAL
- NEPREMIČNINE
- CESTNO OMREŽJE
- KOMUNALNA INFRASTRUKTURA
- ENERGETSKA INFRASTRUKTURA
- ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE
- HIDROGRAFIJA
- POSLOVNI SUBJEKTI

Kranj

PROSTORSKI UREDITVENI POGOJI ZA PUP KRANJ IN PUP PODEŽELJE

LEGENDA:

(1) NAMENSKA RABA NA POSELITIVENIH OBMOČJIH

S	Območja stanovanj (območja pretežno namenjena bivanju s spremljajočimi stavbami splošnega družbenega pomena, storitvenih dejavnosti in trgovin, ki služijo tem območjem)
SE	Območja stanovanj (območja namenjena pretežno eno ali dvostanovanjskim stavbam) Stanovanjska območja s stavbami grajenimi v nizu Območja večstanovanjskih stavb (območja pretežno namenjena večstanovanjskim stavbam) Stanovanjska območja s kmetijskimi gospodarstvi (območja pretežno namenjena stanovanjskim in nestanovanjskim kmetijskim stavbam za opravljanje kmetijske dejavnosti). Stanovanjska območja za posebne namene (območje namenjeno domovom za ostarele, socialno varstvenim zavodom in drugim skupinskim nastanitvenim stavbam) Območja počitniških hiš (območja namenjena stavbam, ki se občasno uporabljajo za počitek ali oddih)
SN	
SV	
SK	
SS	
SP	
KP	Območja kmetijske proizvodnje (območja namenjena objektom, ki neposredno služijo primarni kmetijski proizvodnji in stanovanjskim stavbam kmetij)
D	Območja stavb splošnega družbenega pomena
DI	Območja namenjena vzgoji in izobraževanju Območja športa (območja namenjena za športne dvorane in športna igrišča) Območja namenjena zdravstvu, bolnišnicam in zavodski oskrbi Območja namenjena kulturi (muzeji, knjižnice, kulturni domovi itd) Območja namenjena javni upravi Območja namenjena čaščenju in opravljanju verskih obredov
DS	
DZ	
DK	
DU	
DV	
M	Mešana območja
MS	Območja urbanih središč Območja pretežno namenjena stanovanjskim, trgovskim, gostinskimi, proizvodnim, obrtnim, storitvenim in poslovnim stavbam
MP	
MB	Območja pretežno namenjena trgovskim, gostinskimi, storitvenim, obrtnim in poslovnim stavbam Območja pretežno namenjena stanovanjskim, trgovskim, gostinskimi, obrtnim, storitvenim in poslovnim stavbam
MD	
MT	Turistična območja (območja namenjena turizmu z možnostjo nastanitve in rekreacije) Posebna območja (območja namenjena zavetiščem in kočam z manjšimi okrepčevalnicami)
MK	
P	Območja proizvodnih dejavnosti
PI	Proizvodna območja pretežno namenjena proizvodnji, skladiščem in parkiriščem Območja pretežno namenjena proizvodnim, skladiščnim, obrtnim, storitvenim, trgovskim in poslovnim stavbam
PD	
OB	Območja izključne rabe za potrebe obrambe
Z	Območja športno-rekreacijskih in zelenih površin
ZS	Športna in rekreacijska območja namenjena zunanjim športnim igriščem Območja urejenih javnih zelenih površin - parki Območja namenjena pokopališčem Druge zelene površine
ZP	
ZK	
ZD	

(2) OBMOČJA GOSPODARSKE JAVNE INFRASTRUKTURE

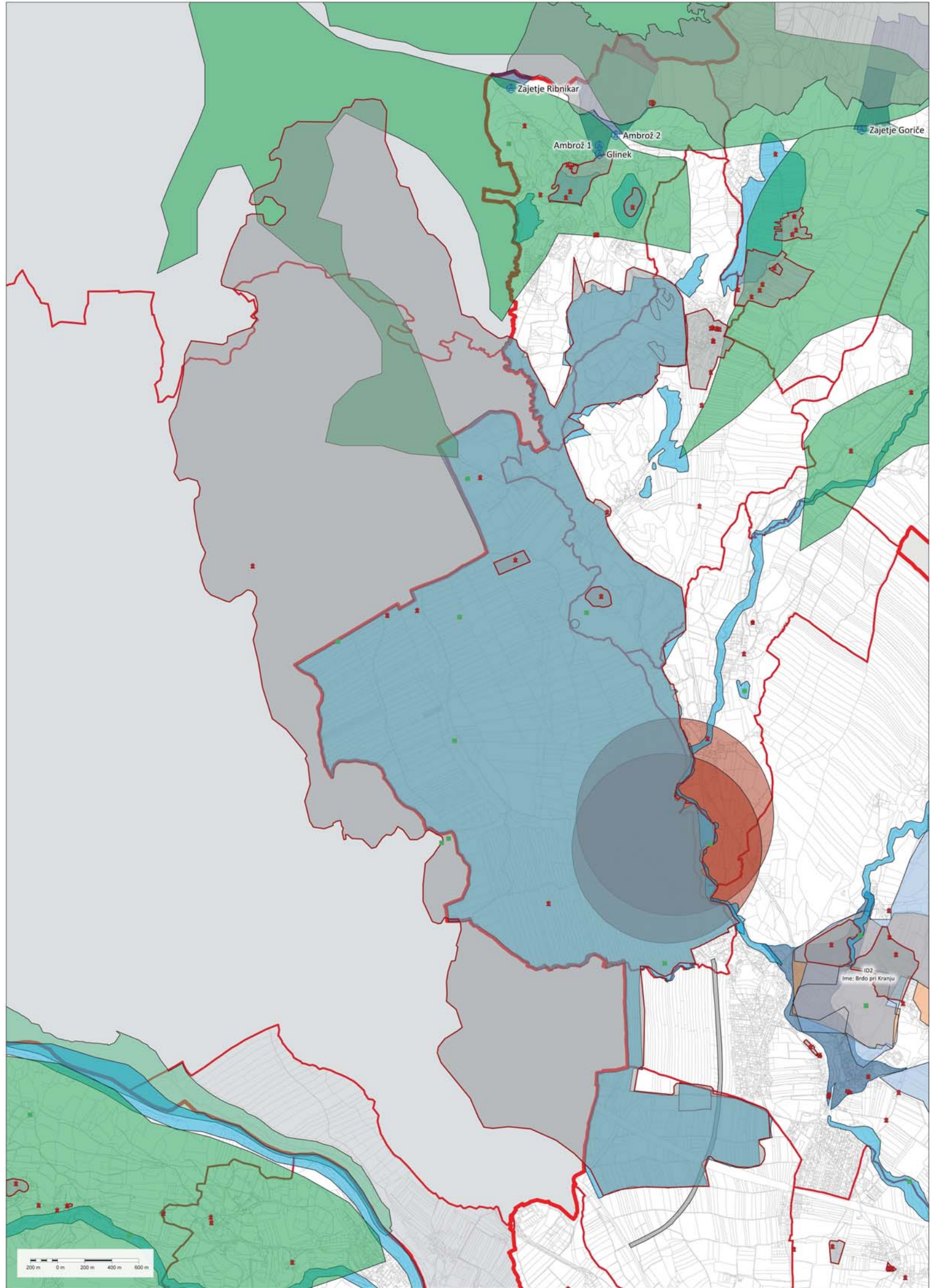
I	Območja prometne infrastrukture
IP	Območja prometnih površin izven vozlišča Območja železniških prog Območja železniških postaj
IZ	
IPp	
E	Območja energetske infrastrukture
EE	Območja za oskrbo z električno energijo Območja za oskrbo s plinom Območja za oskrbo s toplotno energijo
EP	
ET	
O	Območja komunalne in okoljske infrastrukture
OV	Območja za oskrbo z vodo Območja za čiščenje voda
OC	

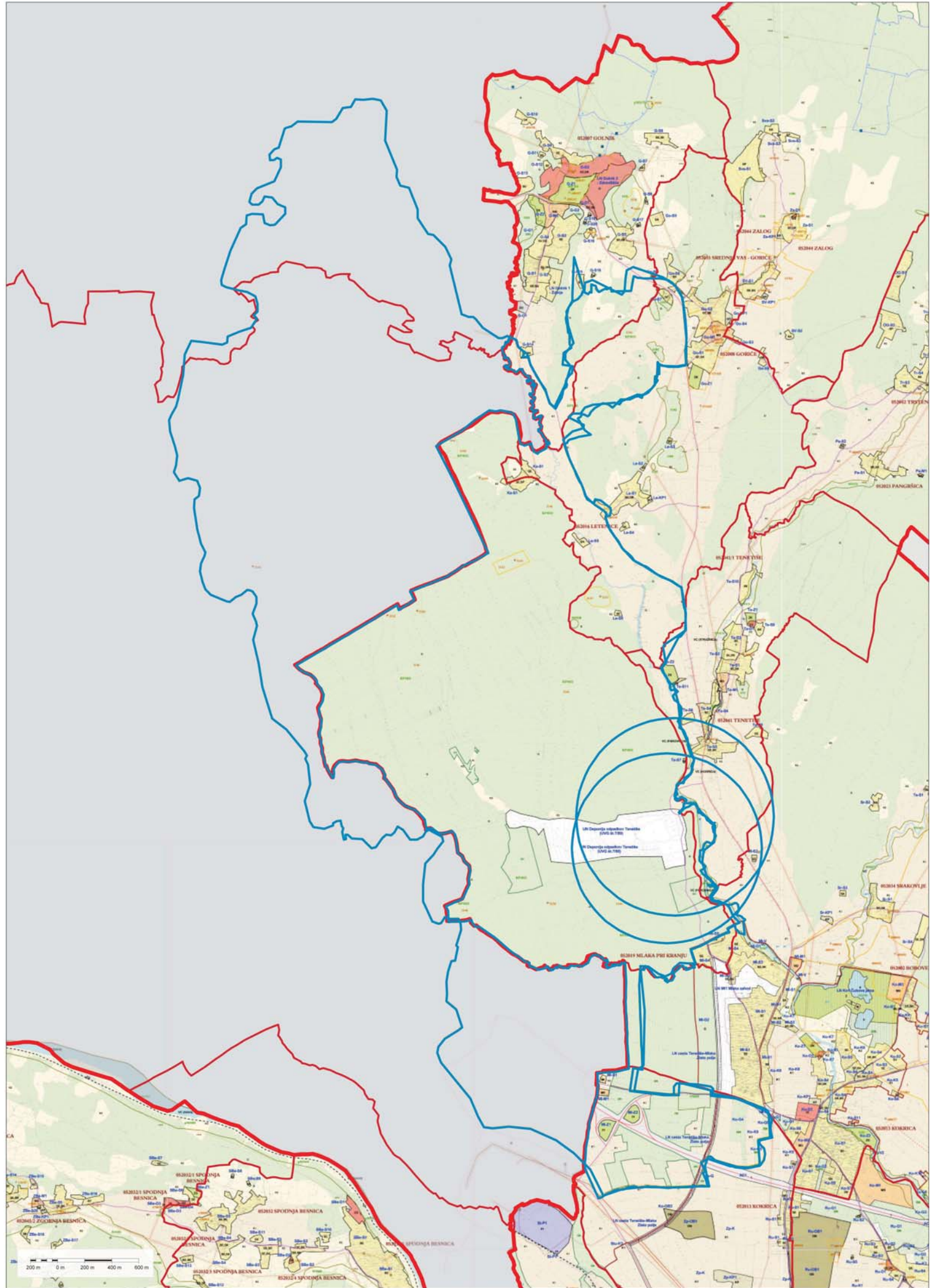
(3) NAMENSKA RABA NA OBMOČJU KRAJINE

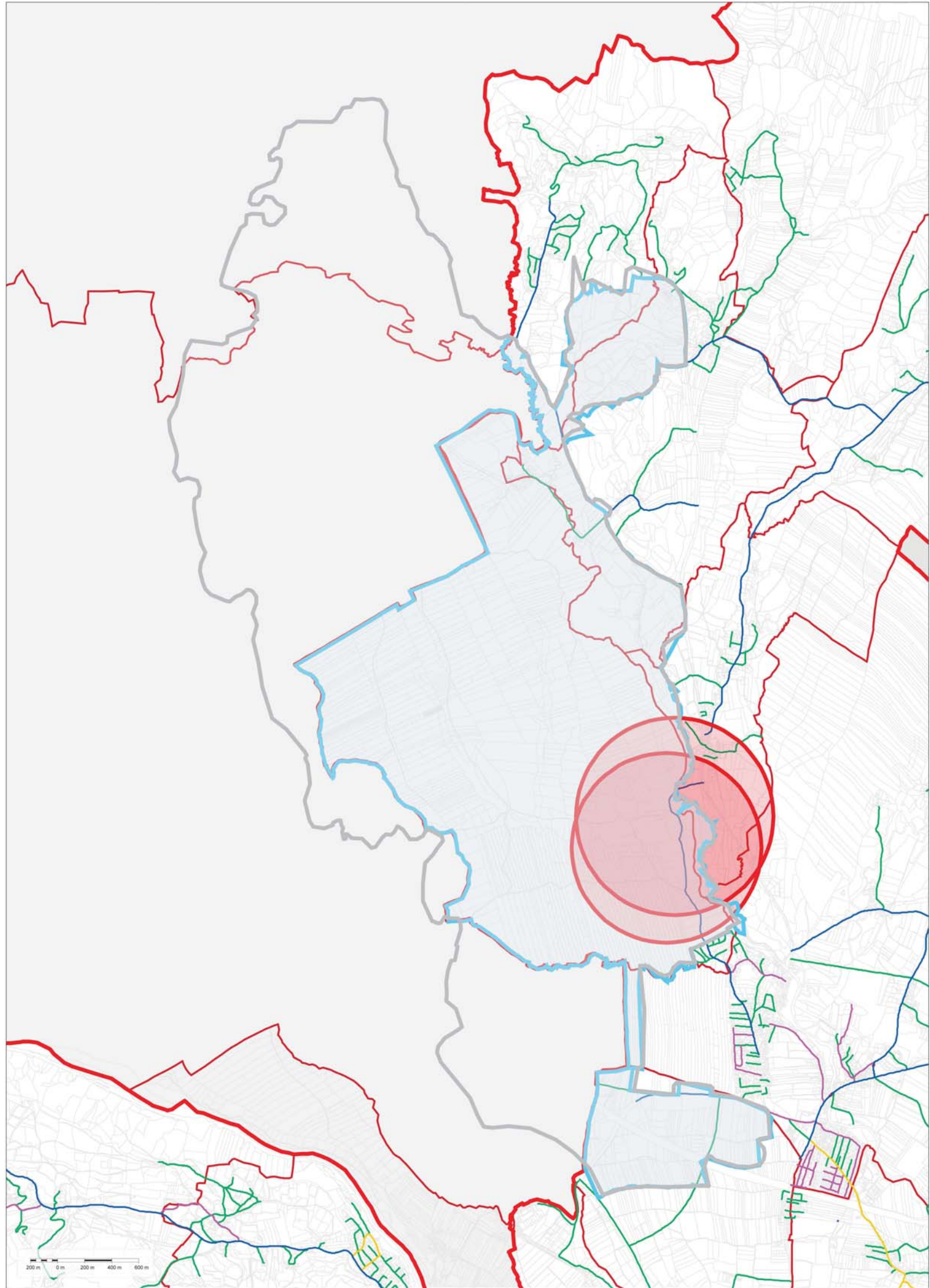
VC	Vodna zemljišča celinskih voda
VI	Območja vodne infrastrukture
K1	Najboljša kmetijska zemljišča
K2	Druga kmetijska zemljišča
G	Lesno proizvodni gozdovi
GV	Varovalni gozdovi
GN	Gozdovi s posebnim namenom
GRI	Območja rekreacijskih gozdov lokalnega pomena
GOD	Območja gozdov s posebnim namenom - varovanje naravne dediščine lokalnega pomena
GDI	Območja gozdov z obrambno funkcijo
OB	Območja za potrebe obrambe
R	Območja mineralnih surovin (nadzemni pridobivalni prostor)

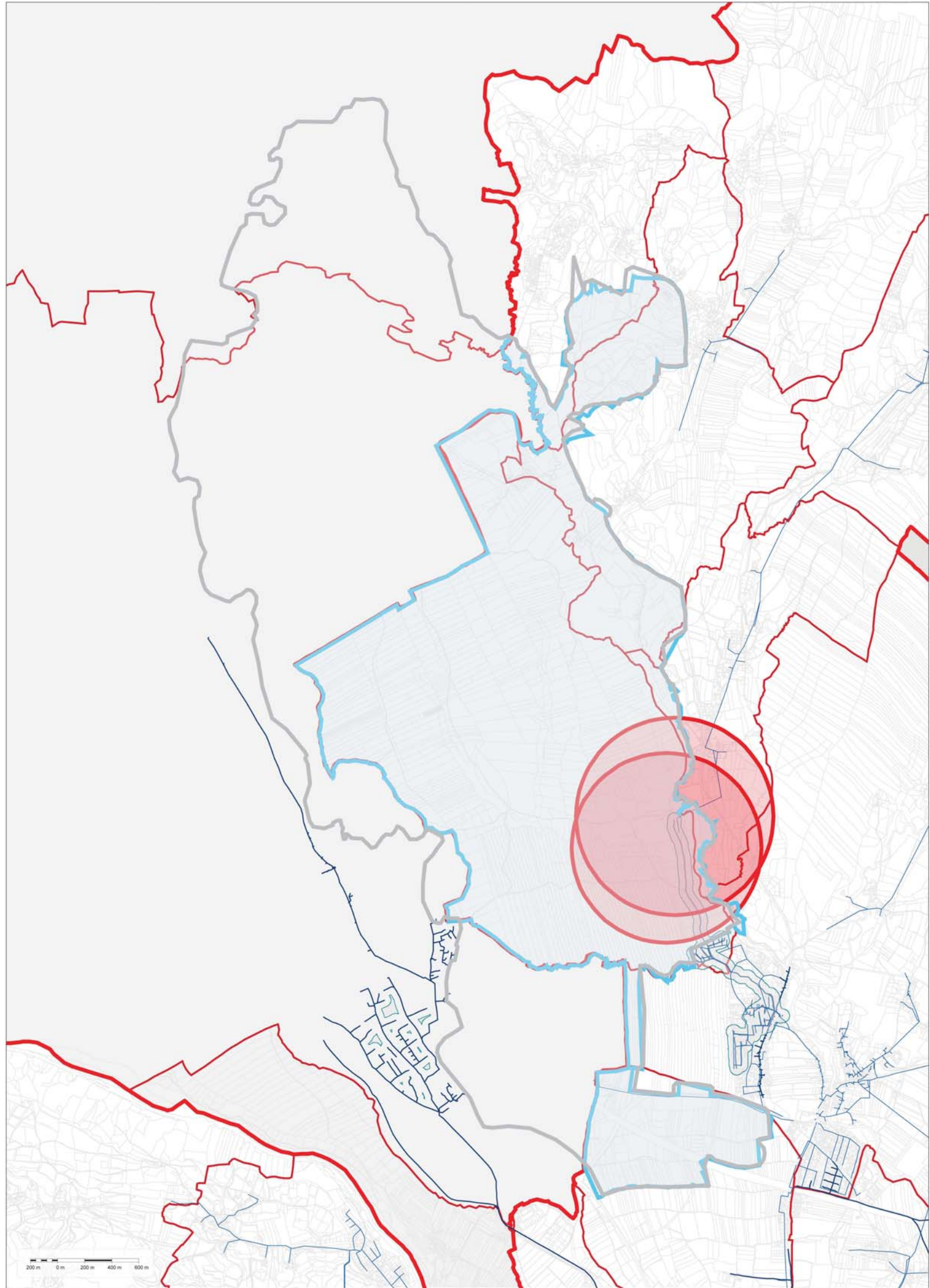
	PUP KRANJ
	PUP PODEŽELJE
	OBMOČJA ZAČASNI PUP (območja, za katera je dolgoročno načrtovana izdelava LN)
	OBMOČJA, KI SE NE UREJAJO S PUP (območja sprejetih IPA in predvidenih LN v I.etapi)
Je-M5	oznaka morfološke enote
052014 KRANJ	oznaka naselja
	kulturna dediščina
	- pomembnejša kulturna dediščina (republiško izhodišče) - zavarovano
	- pomembnejša kulturna dediščina (republiško izhodišče) - predlog
	- območja pomembne kulturne dediščine
	- kulturna dediščina - zavarovano
	- kulturna dediščina - predlog
	naravne vrednote
	vodovarstveni pasovi vodnih zajetij
	- I. stopnja varovanja
	- II. stopnja varovanja
	- III. stopnja varovanja
	vplivno območje za potrebe obrambe
	vplivno območje odlagališča odpadkov
	poplavna območja
	območje zaščitnih protierozijskih ukrepov - običajni
	območje zaščitnih protierozijskih ukrepov - zahtevni
	prometno omrežje
	- državne ceste
	- predvidene državne ceste
	- lokalne ceste
	- predvidene lokalne ceste
	- koridor predvidenih cestnih povezav
	- železniška proga
	energetsko omrežje:
	- elektrovod 10,20kV
	- elektrovod 35,110kV
	- kablovod 10,20kV
	- razdelilna transformatorska postaja
	- transformatorska postaja
	- plinovod
	- varstveni pasovi energetskih vodov
	vodovodno omrežje
	- vodovod
	- črpališče
	- izviri
	- termalni izviri
	- vrtina
	- zajetje

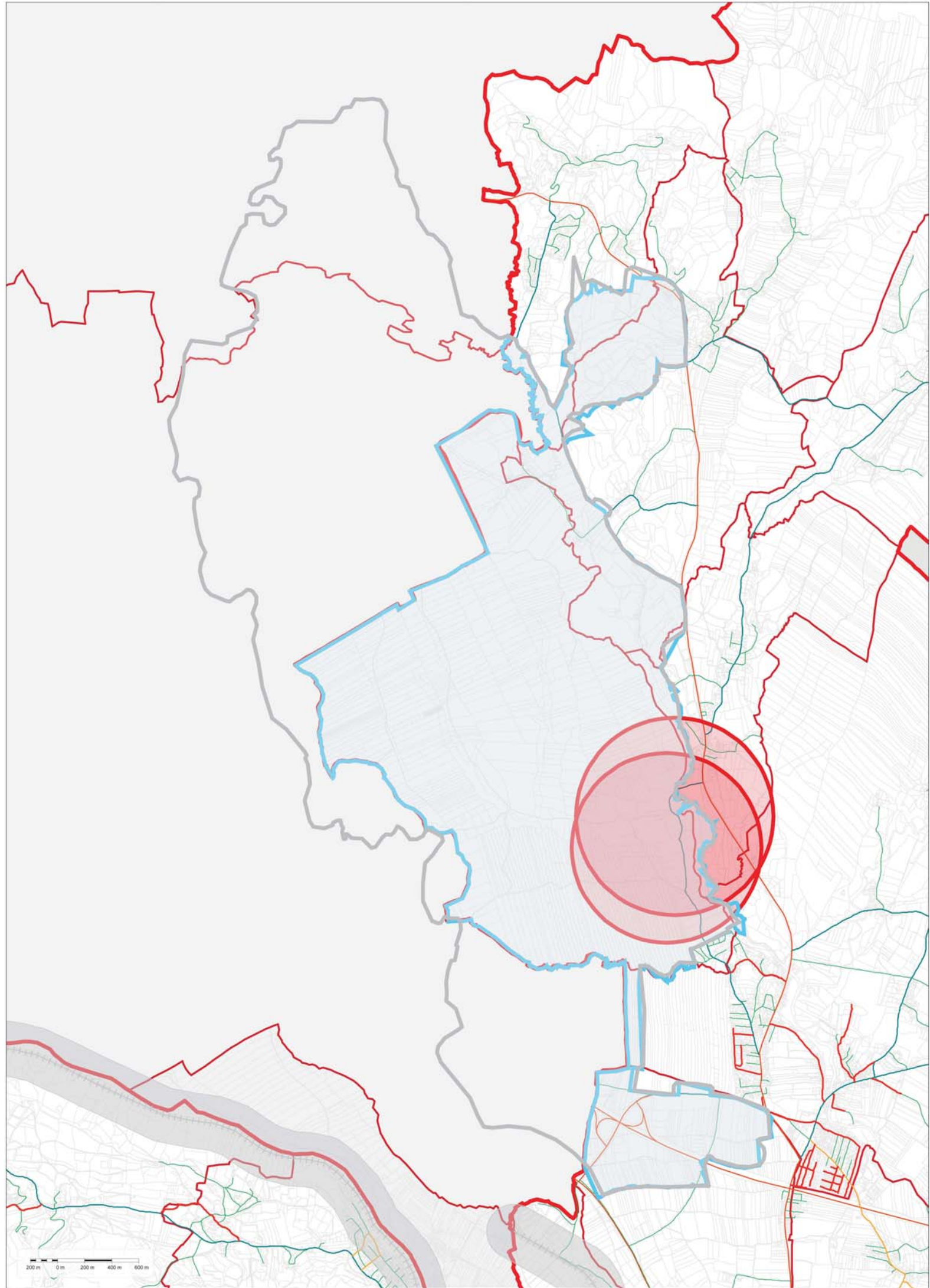

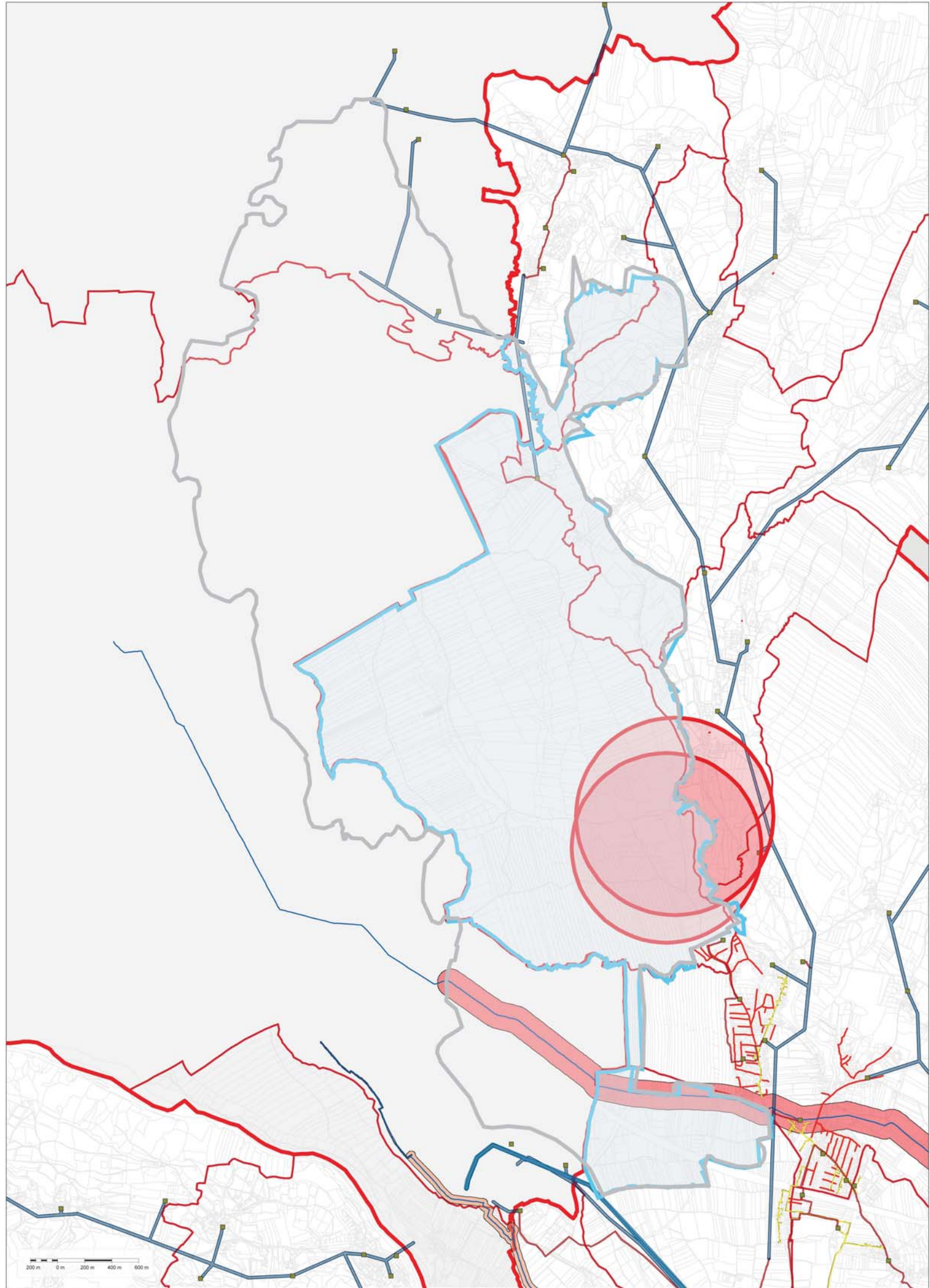

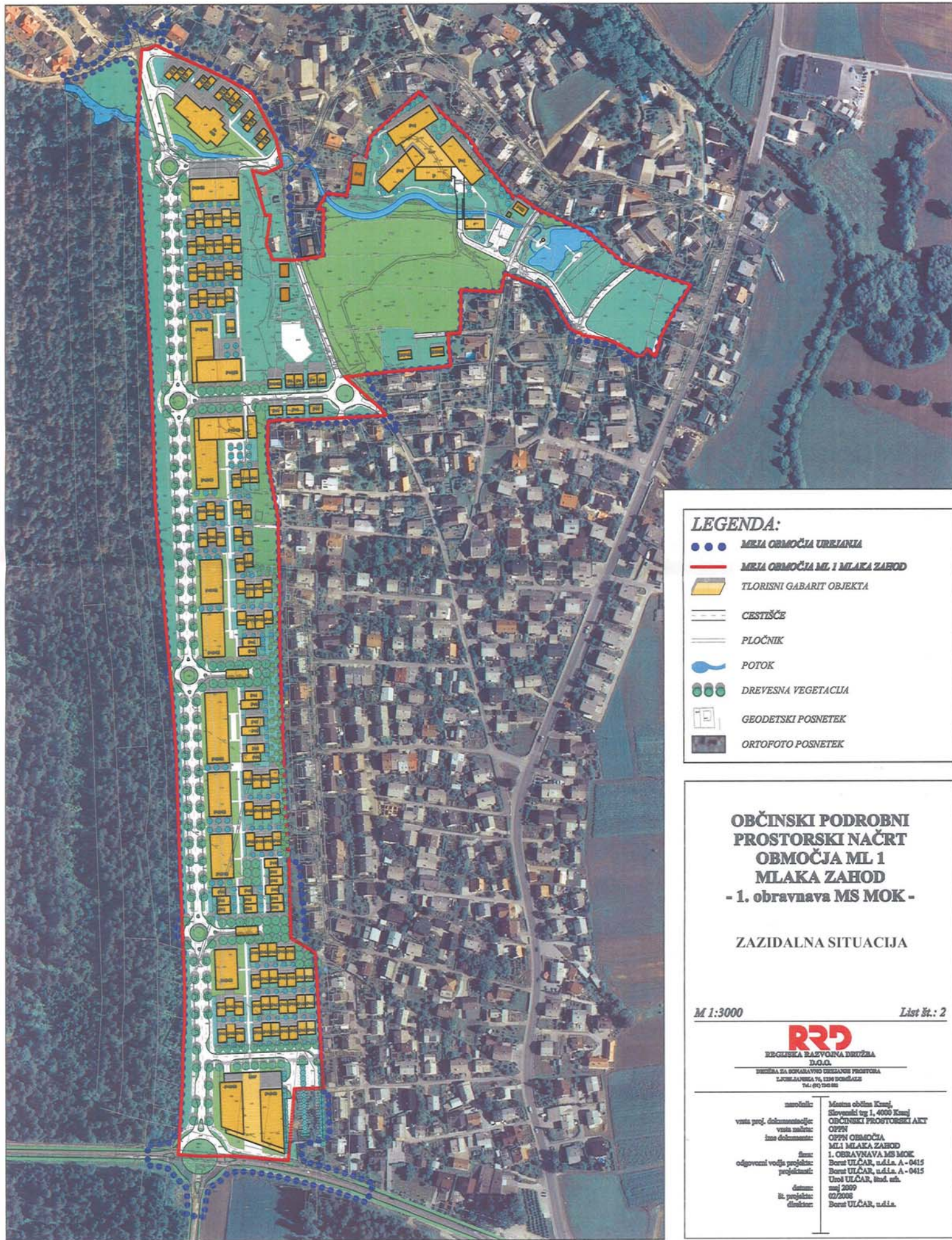

**OBČINSKI PODROBNI PROSTORSKI NAČRT
OBMOČJA ML 1 MLAKA ZAHOD
- 1. obravnava MS MOK - ZAZIDALNA SITUACIJA -**

LEGENDA:

- MEJA OBMOČJA UREJANJA
- MEJA OBMOČJA ML 1 MLAKA ZAHOD
- TILORISNI GABARIT OBJEKTA
- CESTIŠČE
- PLOČNIK
- ~ POTOK
- DREVESNA VEGETACIJA
- GEODETSKI POSNETEK
- ORTOFOTO POSNETEK

**OBČINSKI PODROBNI
PROSTORSKI NAČRT
OBMOČJA ML 1
MLAKA ZAHOD
- 1. obravnava MS MOK -**

ZAZIDALNA SITUACIJA

M 1:3000

List št.: 2

**REGIJSKA RAZVOJNA DRUŽBA
D.O.O.**
VIRIŠKA ZA SKLADNOSTIŠKO UREJANJE PROSTORA
LJUBLJANSKA 16, 1236 VODICE
Tel.: (0) 70 82 82

naslobnik: vzira proj. dokumentacije: vzira salnice: izna dokumenta:	Mestna občina Kranj, Slovenski trg 1, 4000 Kranj OBČINSKI PROSTORSKI AKT OPFN OBMOČJA ML 1 MLAKA ZAHOD 1. OBRAVNAVA MS MOK Boris ULČAR, u.d.l.a. A.-0415 Boris ULČAR, u.d.l.a. A.-0415 Uroš ULČAR, štud. nih. maj 2009 02/2008 Boris ULČAR, u.d.l.a.
odgovorni vodja projekta: projektant: datum: iz. projekta: dimenzija:	ist.

OBČINSKI PODROBNI PROSTORSKI NAČRT OBMOČJA ML 1 MLAKA ZAHOD - 1. obravnava MS MOK - NAČRT PARCELACIJE -

LEGENDA:

- • • MEJA OBMOČJA UREJANJA
- MEJA OBMOČJA ML 1 MLAKA ZAHOD
- TILORISNI GABARIT OBJEKTA
- CESTIŠČE
- PLOČNIK
- FC FUNKCIONALNA CELOTA
- MEJA FUNKCIONALNIH CELOT
- Fe FUNKCIONALNA ENOTA
- MEJA FUNKCIONALNIH ENOT

NAMEMBNOST FUNKCIONALNE CELOTE:

- S STANOVANJSKA GRADNJA STAVB
- MS DRUŽBENO STANOVANJSKA DELAVNOST
- D DRUŽBENA DELAVNOST
- I CESTNA INFRASTRUKTURA
- Z ZELENE POVRŠINE
- V VODNE - PARKOYNE UREDITVE

OBČINSKI PODROBNI PROSTORSKI NAČRT OBMOČJA ML 1 MLAKA ZAHOD - 1. obravnava MS MOK -

NAČRT PARCELACIJE

M 1:3000

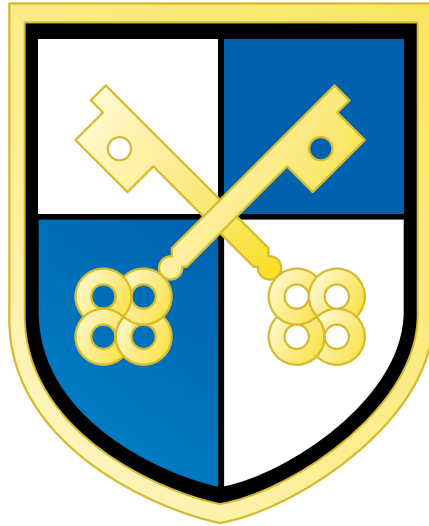
List št.: 2

RRD

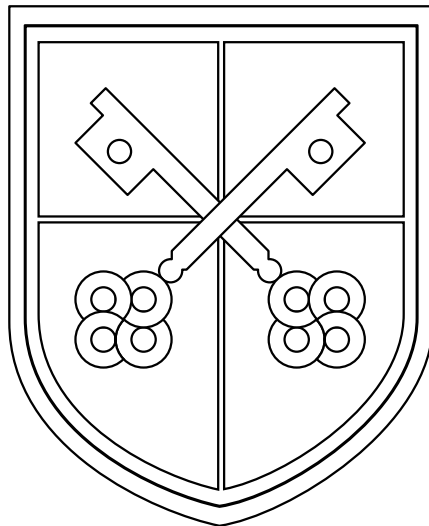
REGIONALNA RAZVOJNA DRUŽBA
D.O.O.

VIRIŠKA ZA SODRŽAVNO UREJANJE PROSTORA
LJUBLJANAŠKA 76, 1250 DOMŽALE
TEL: (01) 250 881

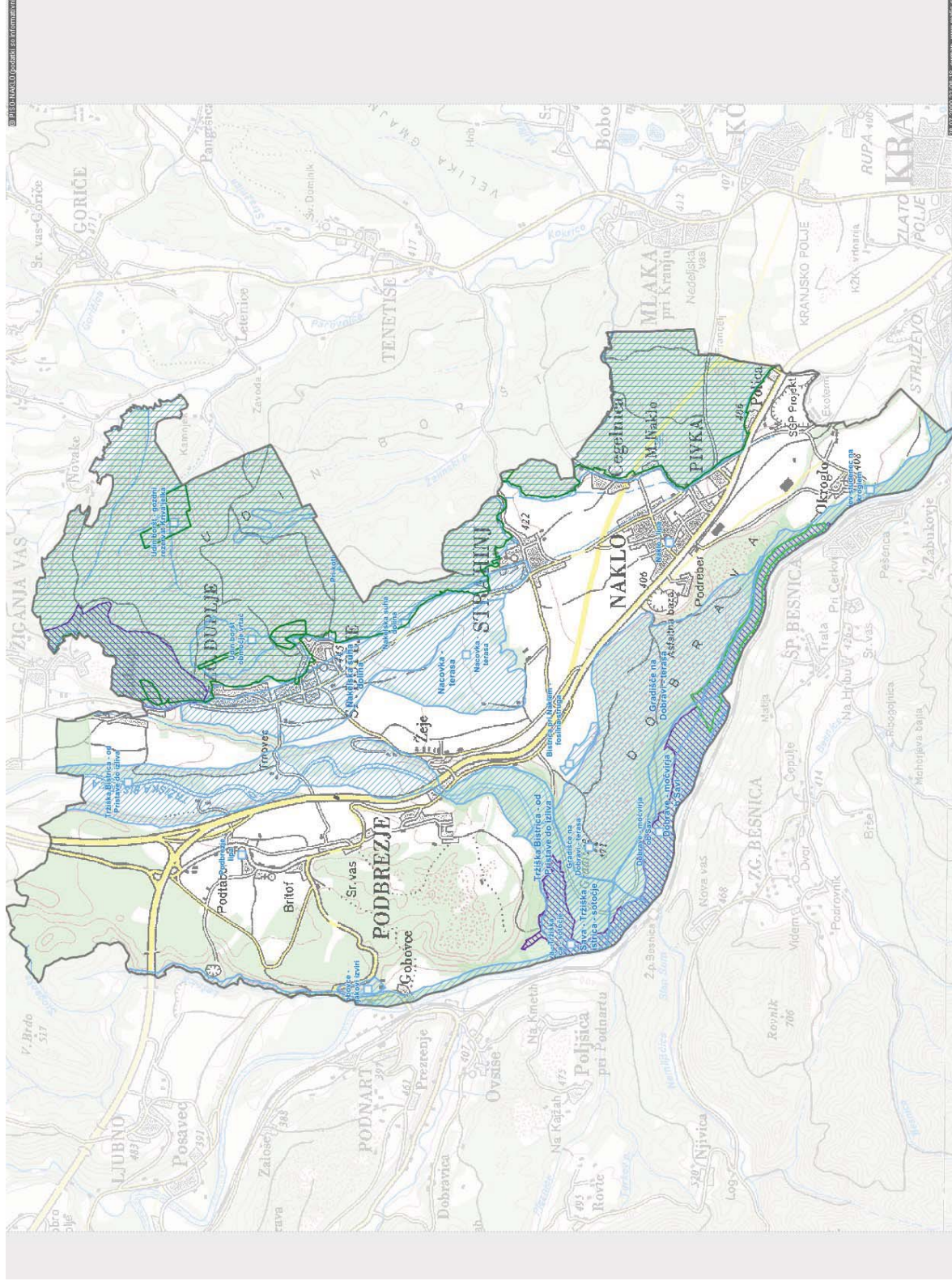
naslovnica: _____ vzeta prej. dokumentacije: _____ vzeta načrta: _____ izna dokumenta: _____ št.: _____ odgovorni vodja projekta: _____ projekcijski: _____ datum: maj 2009 št. parafiranja: 02/2008 štampilca: _____	Mestna občina Kranj Slovenski trg 1, 4000 Kranj OBČINSKI PROSTORSKI AKT OPPN OBMOČJA ML 1 MLAKA ZAHOD 1. OBRAVNAVA MS MOK Borut ULČAR, u.d.l.a. - 0415 Borut ULČAR, u.d.l.a. - 0415 Uroš ULČAR, štud. est. maj 2009 02/2008 Borut ULČAR, u.d.l.a.

Naklo

Varstvo narave

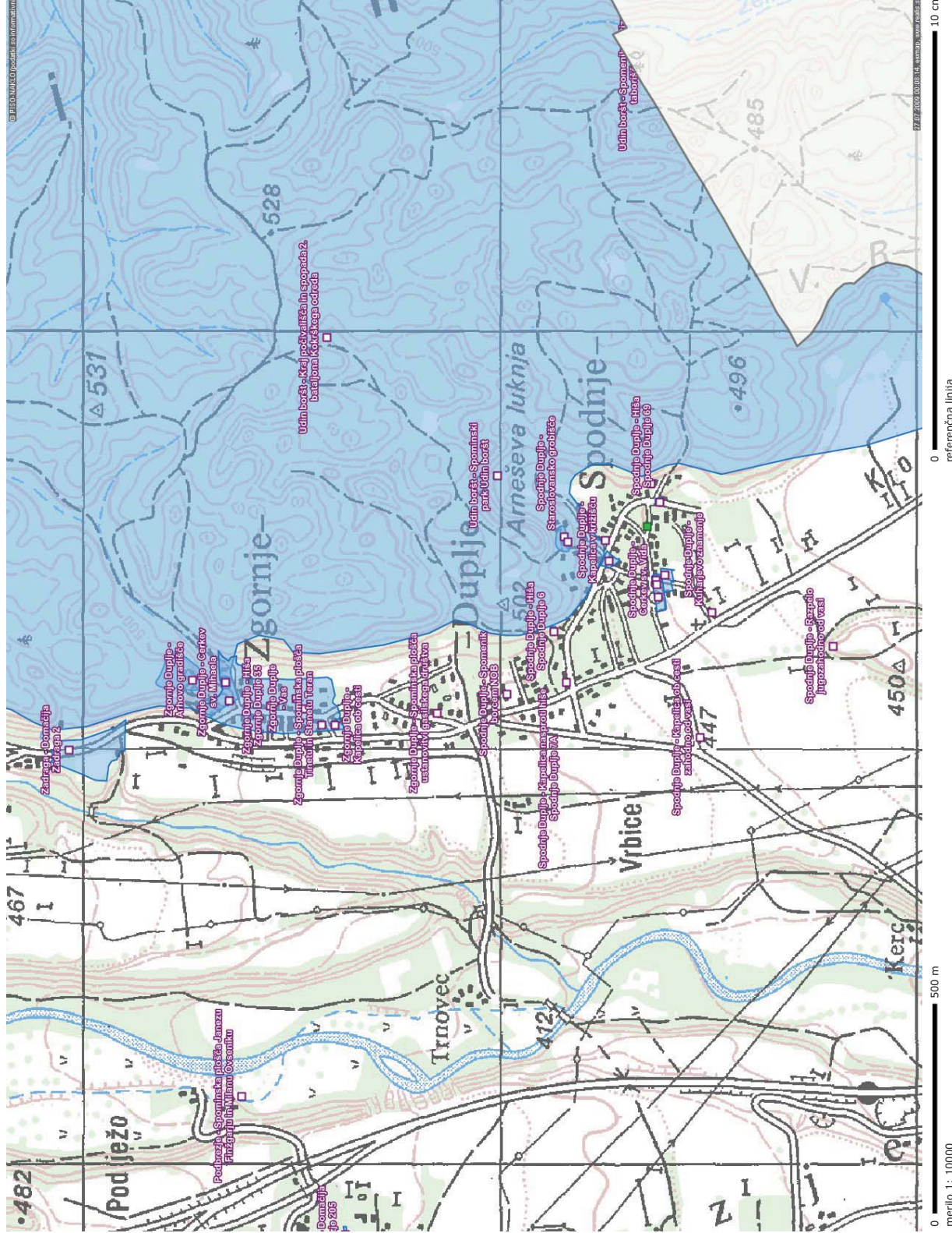

0 2 km
 merilo 1: 38484

0 10 cm
 referenčna linija

- LEGENDA:**
- Ekološko pomembna območja - EPO
 - Natura 2000**
 - Območja Direktive o habitatah - pSCI
 - Območja Direktive o pticah - SPA
 - Posebna območja varstva po mnenju Evropske komisije ...**
 - Natura - habitadni tipi
 - Natura - vrste
 - Varovalni gozdbovi
 - Register naravnih vrednot - območja**
 - ime
 - Register naravnih vrednot - točke**
 - ime
 - Zavarovana območja**
 - ime
 - Zavarovana območja - točke**
 - ime

Kulturna dediščina

LEGENDA:

RKD - vplivna območja iz razglasitve

RKD - območja

RKD - območja (PREDVIDENO)

Vplivna območja enot iz strokovnih zasnov za občinske prostorske

plane

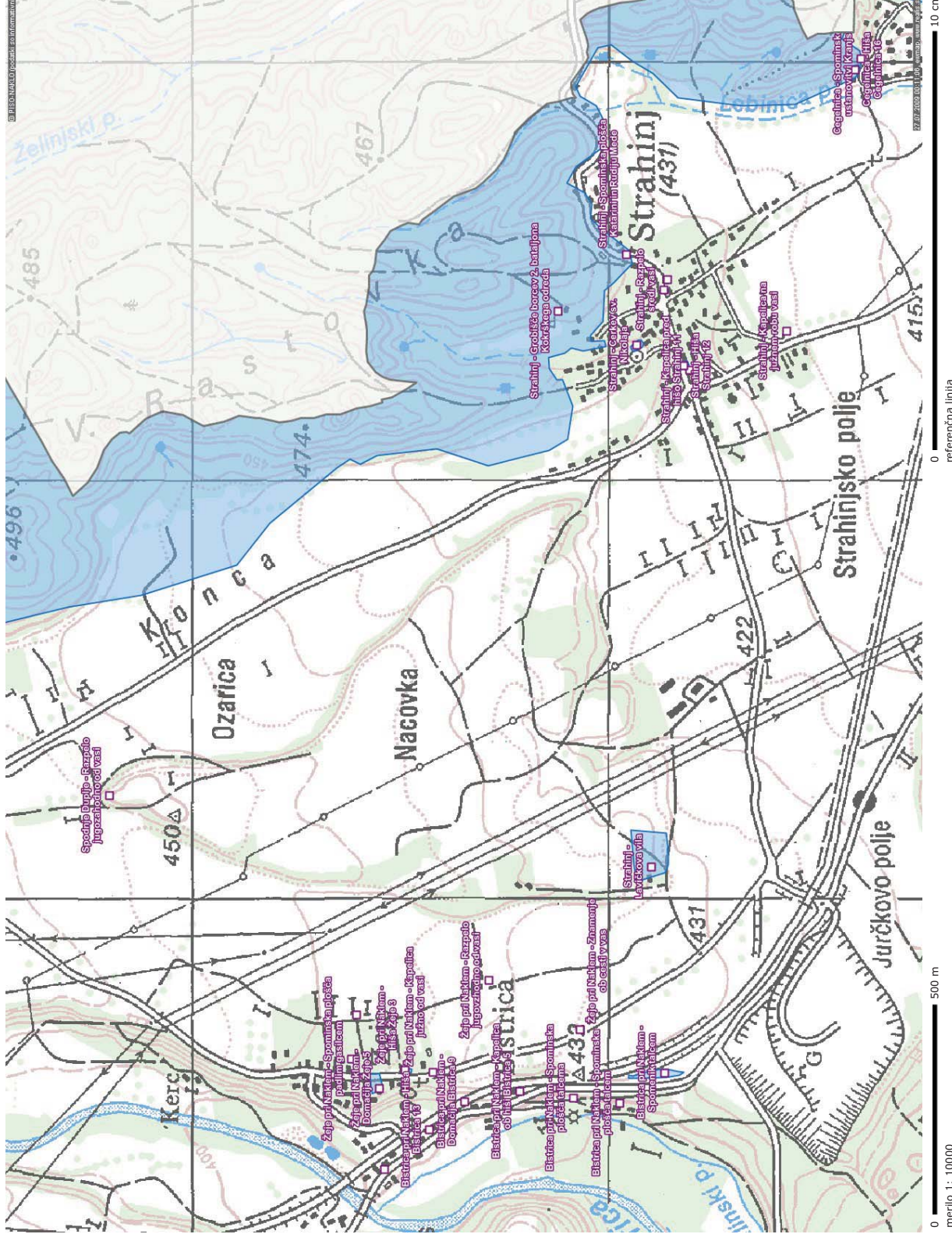
RKD - točke

RKD - točke (PREDVIDENO)

0 10 cm
referenčna linija

0 500 m
merilo 1: 10000

Kulturna dediščina

0 merilo 1: 10000

0 500 m referenčna linija

0 10 cm

LEGENDA:

RKD - vplivna območja iz razglasitve

RKD - območja

RKD - območja (PREDVIDENO)

Vplivna območja enot iz strokovnih zasnov za občinske prostorske

plane

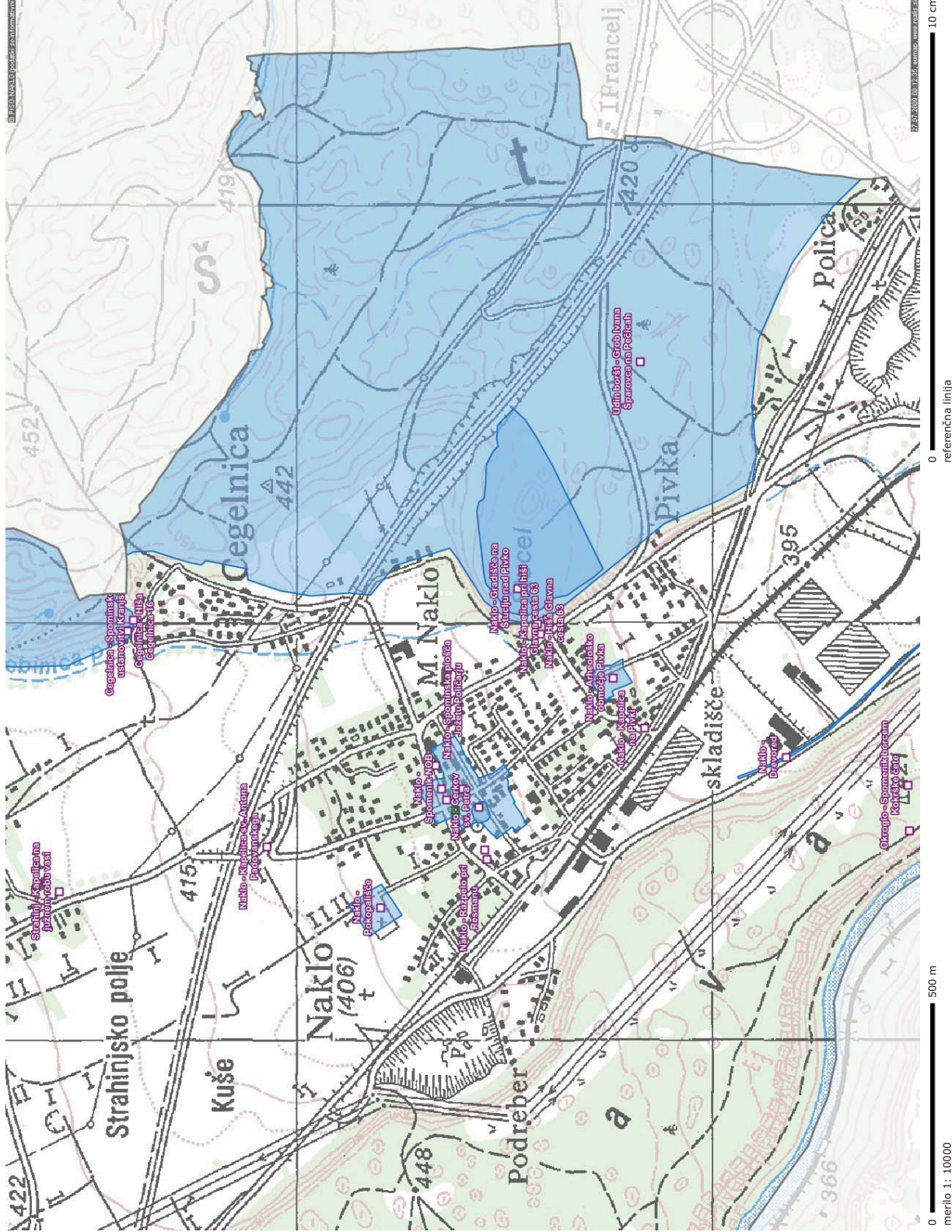
RKD - točke

RKD - točke (PREDVIDENO)

Kulturna dediščina

LEGENDA:

RKD – vplivna območja iz razglasitve

RKD – območja

RKD – območja (PREDVIDENO)

Vplivna območja enot iz strokovnih zasnov za občinske prostorske

plane

RKD - točke

RKD - točke (PREDVIDENO)

0 500 m
merilo 1: 10000

0 10 cm
referenčna linija

LEGENDA

NAMENSKA RABA:

A. NA POSELITVENIH OBMOČJIH:

SE	OBMOČJA ENO IN DVOSTANOVANJSKIH STAVB
SK	STANOVANJSKA OBMOČJA S KMETIJSKIMI GOSPODARSTVI
P	OBMOČJA PROIZVODNIH DEJAVNOSTI
DI	OBMOČJA VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA
DZ	OBMOČJA ZDRAVSTVA
DV	OBMOČJA SOCIALNEGA VARSTVA
MS	OBMOČJA URBANIH SREDIŠČ
MP	OBMOČJA STORITVENIH, PROIZVODNIH IN TRGOVSKIH DEJAVNOSTI
MP	OBMOČJA STORITVENIH, PROIZVODNIH IN TRGOVSKIH DEJAVNOSTI
ZS	OBMOČJA ZA ŠPORT IN REKREACIJO
ZD	DRUGE ZELENE POVRŠINE
ZK	POKOPALIŠČA

B. NA OBMOČJIH GOSPODARSKE INFRASTRUKTURE:

I	OBMOČJA PROMETNE INFRASTRUKTURE
DC	DRŽAVNE CESTE
LC	LOKALNE CESTE
-----	PREDVIDENE CESTE
----	ŽELEZNIŠKA PROGA
----	PREDVIDENA ŽELEZNIŠKA PROGA
EE	OBMOČJA ZA OSKRBO Z ELEKTRIČNO ENERGIJO
DV...KV	DALJNOVODI (DV) / KABLOVODI (KBV)
■	RAZDELILNA TRAFI POSTAJA - RTP
P	PLINOVODI
EN	OBMOČJA ZA PRESKRBO Z NAFTO IN NAFTNIMI DERIVATI

C. NA OBMOČJU KRAJINE:

Z	VODNA ZEMLJIŠČA CELINSKIH VODA S KATEGORIJO VODOTOKA
LN	OBMOČJA NADZEMNEGA PRIDOBIVALNEGA PROSTORA (san - SANACIJA)
K1	OBMOČJA NAJBOLJŠIH KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ
K2	OBMOČJA DRUGIH KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ
	OBMOČJA GOZDOV
OB	OBMOČJA ZA POTREBE OBRAMBE

OBMOČJA VAROVANJ IN OMEJITEV V PROSTORU:

1. VODOVARSTVENA OBMOČJA

L	VARSTVENI PASOVI ZA OSKRBO S PITNO VODO (I., II.)

2. OBMOČJA OHRANJANJA NARAVE

NVDP	NARAVNE VREDNOTE DRŽAVNEGA POMENA
NVLP	NARAVNE VREDNOTE LOKALNEGA POMENA
NS	ZAVAROVANA OBMOČJA (NS-NARAVNI SPOMENIK, KP-KRAJINSKI PARK)
NAT	OBMOČJA NATURA 2000

3. OBMOČJA VARSTVA GOZDOV

GV	VAROVALNI GOZDOVI DRŽAVNEGA POMENA
GPND	GOZDOVI S POSEBNIM NAMENOM DRŽAVNEGA POMENA (P-predlog)

4. OBMOČJA VARSTVA NAJBOLJŠIH KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ

	NAJBOLJŠA KMETIJSKA ZEMLJIŠČA

5. OBMOČJA VARSTVA KULTURNE DEDIŠČINE

KDD	KULTURNA DEDIŠČINA DRŽAVNEGA POMENA
KDD	
KDL	KULTURNA DEDIŠČINA LOKALNEGA POMENA (P-predlog)
KDL	
KDSL	KULTURNA DEDIŠČINA RAZGLAŠENA ZA SPOMENIK LOKALNEGA POMENA (P-predlog)
KDSL	

6. OGRŌŽENA OBMOČJA

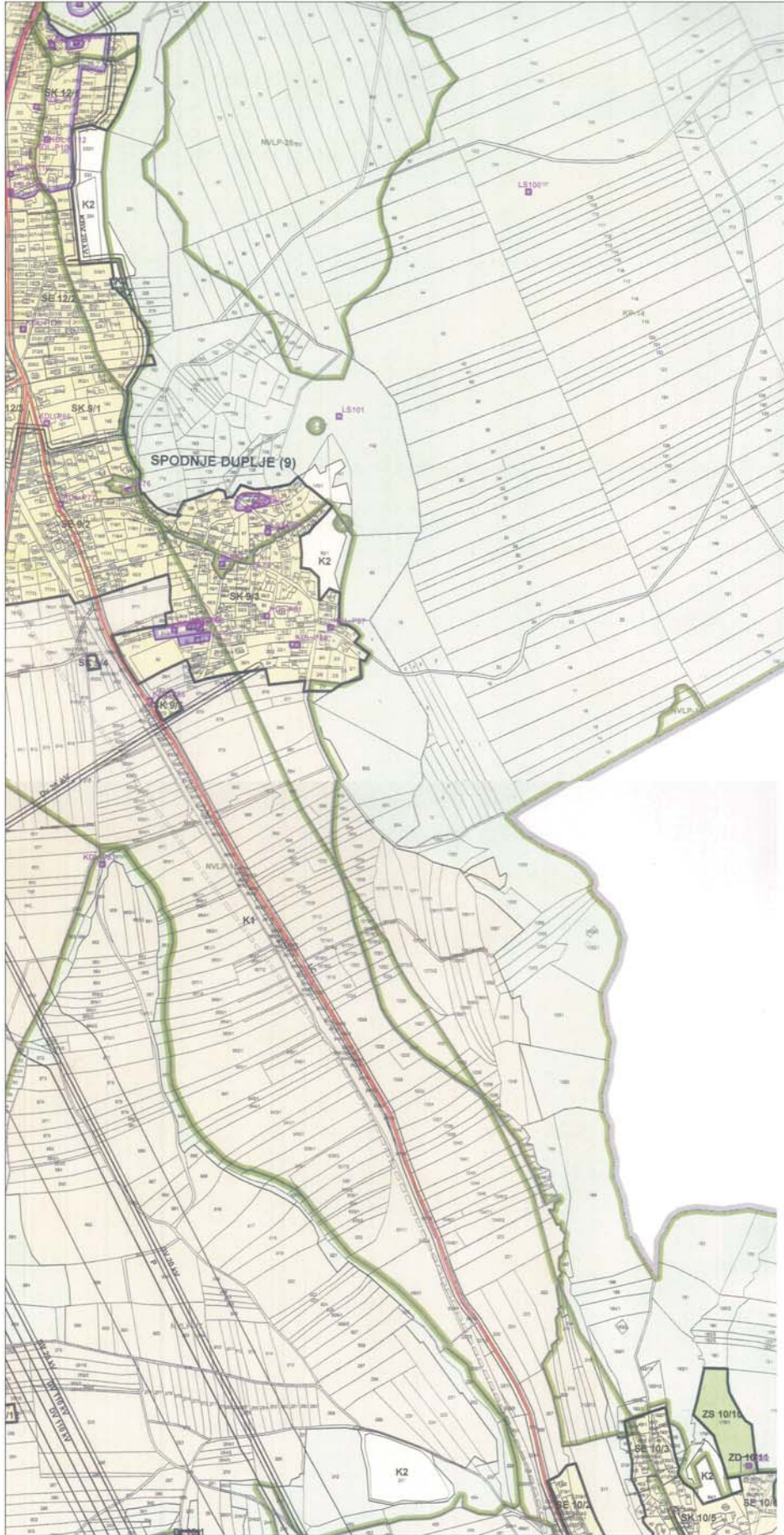
E	ZAHTEVNEJŠI PROTIEROZIJSKI UKREPI

7. VAROVALNI PASOVI GOSPODARSKE INFRASTRUKTURE

	VAROVALNI PAS

8. OBMOČJE UREJANJA Z LOKACIJSKIM NAČRTOM

	LOKACIJSKI NAČRT (LN)

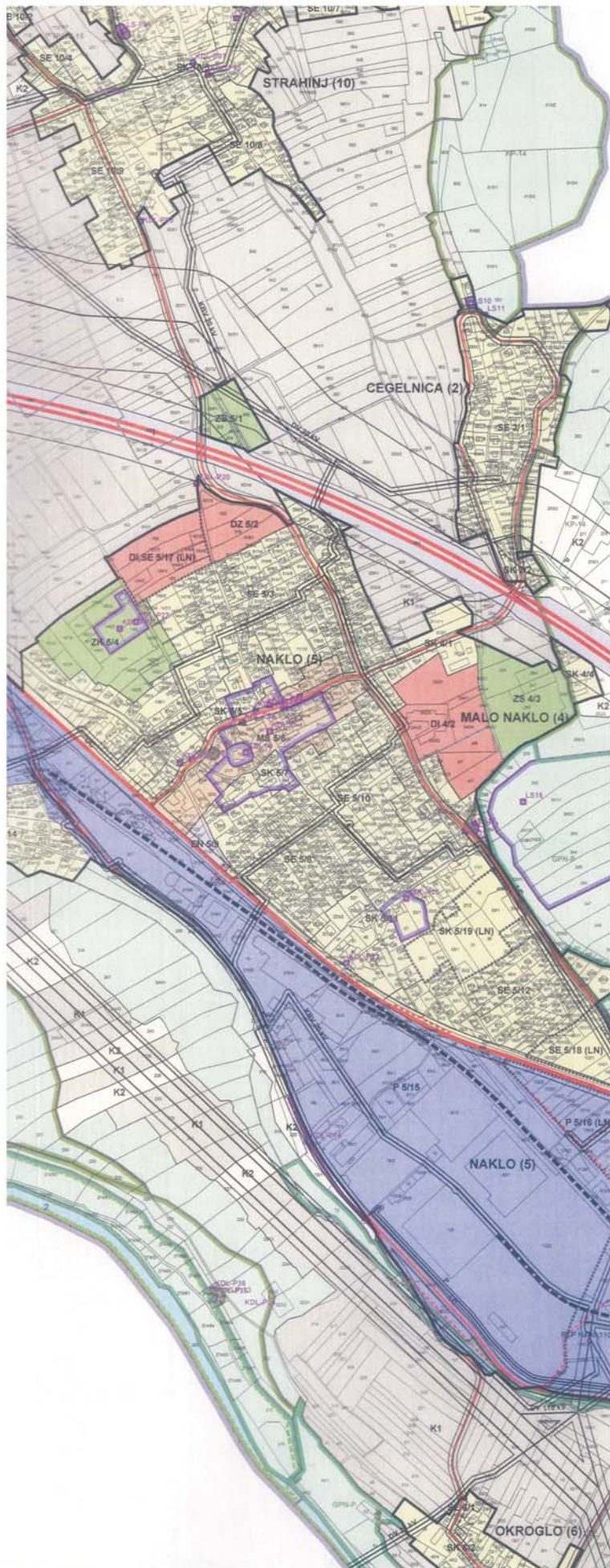

KRANJ-17

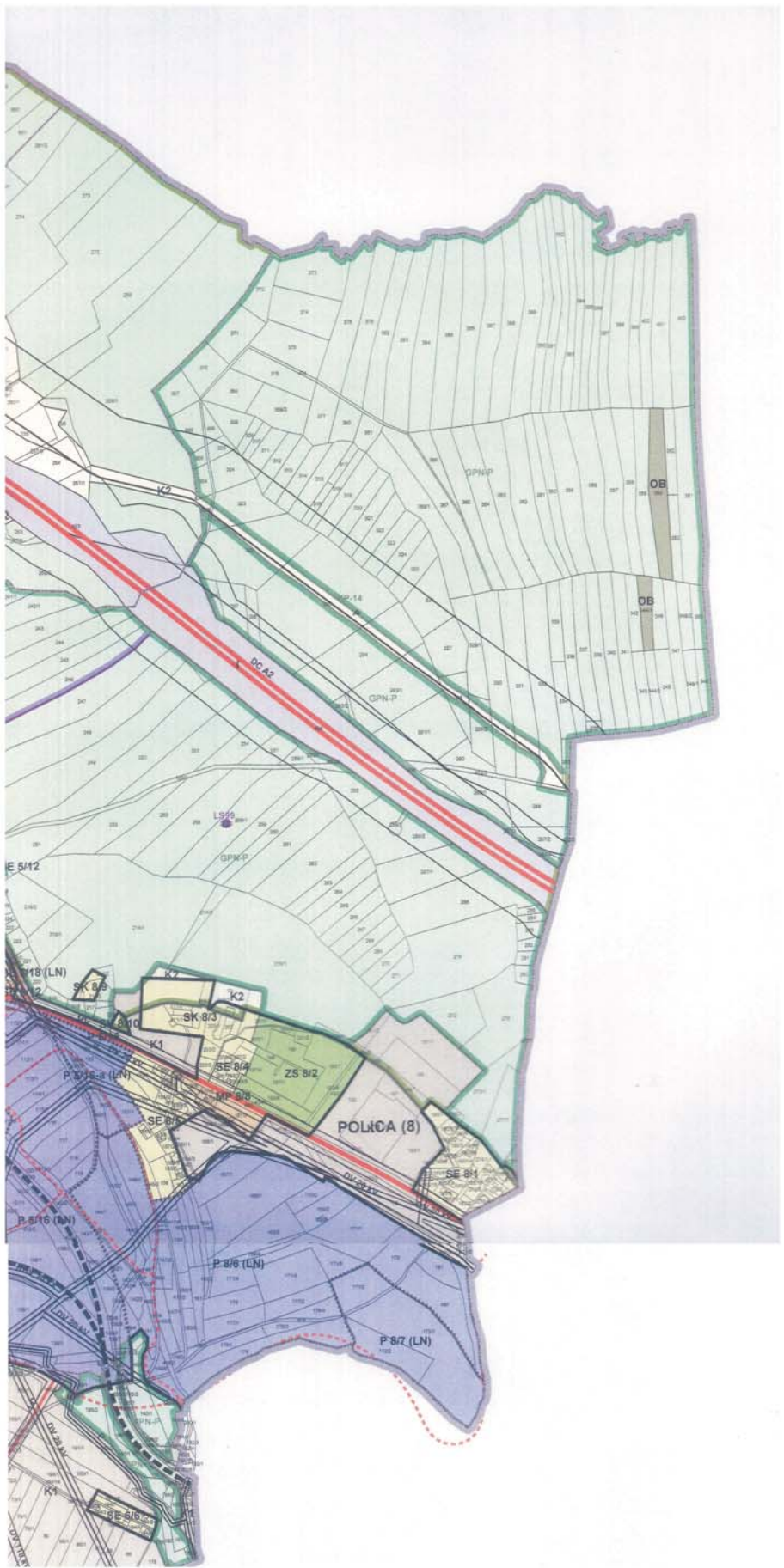
MERILO 1:5000

MERILO 1:5000

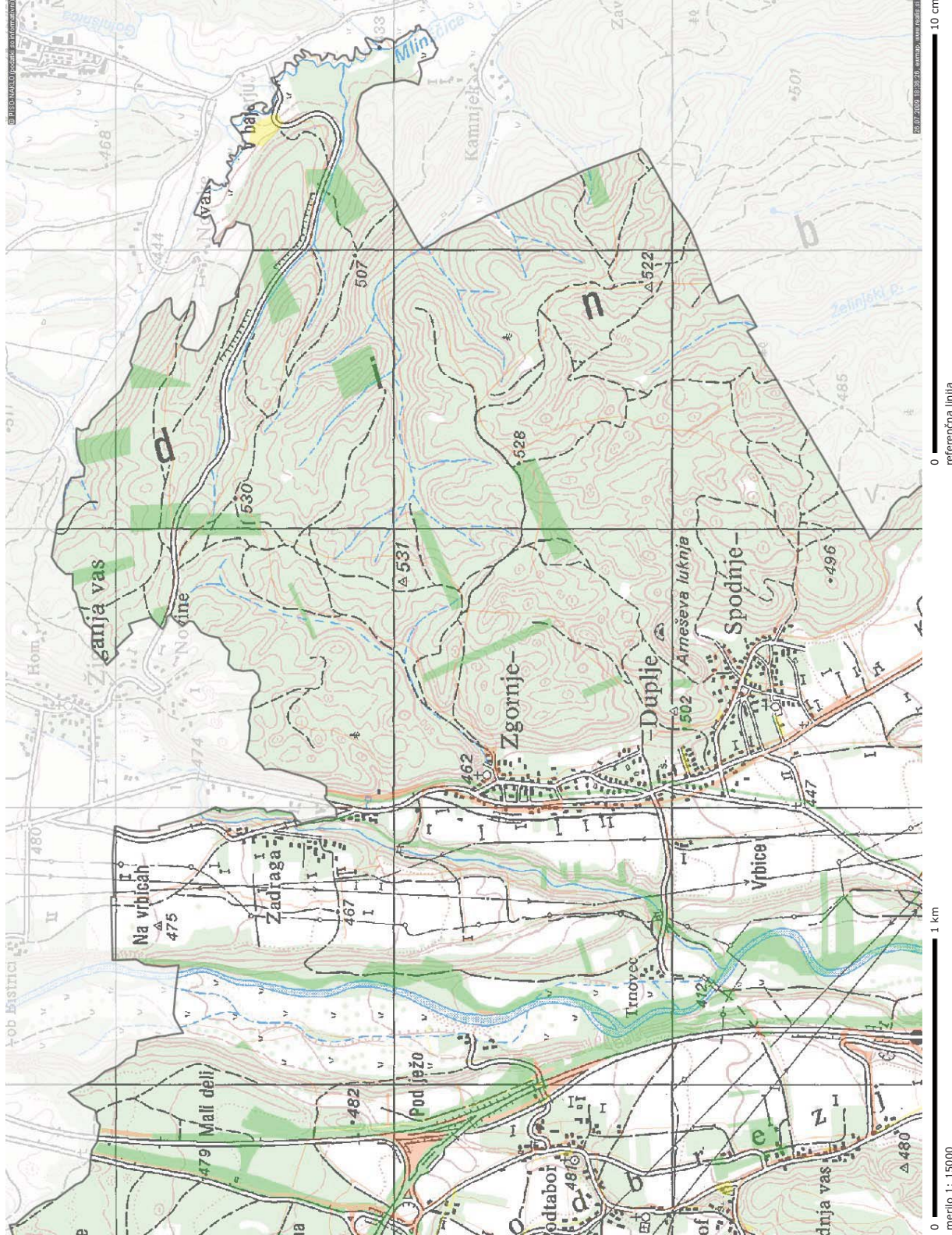

MERILO 1:5000

Nepremičnine

LEGENDA:

Lastništvo parcel v javni lasti

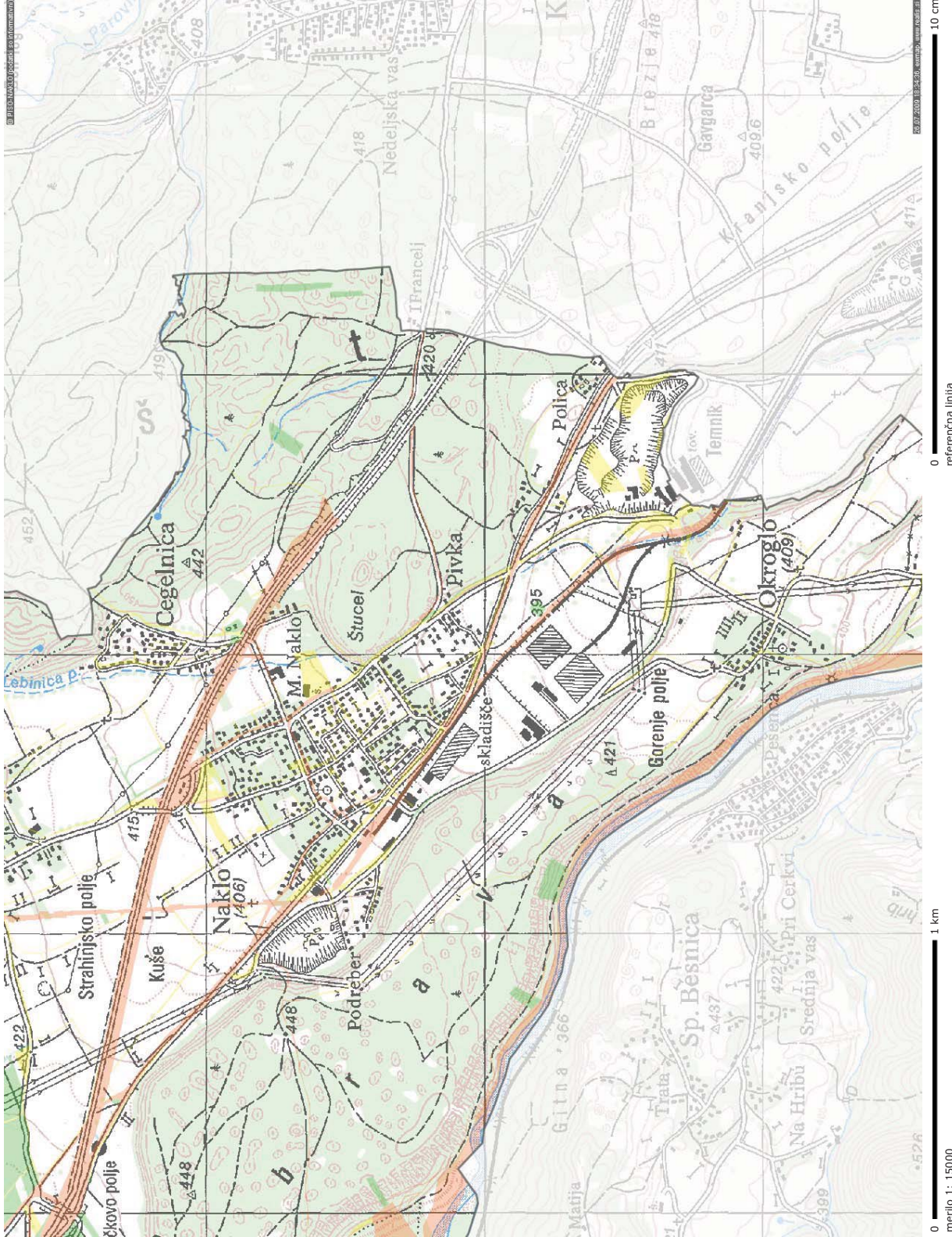
- Občina je 100% lastnik
- Občina je solastnik
- JAVNO DOBRO, SPLOŠNA RABA
- REPUBLIKA SLOVENIJA

0 merilo 1: 15000

0 referenčna linija

10 cm

Nepremičnine

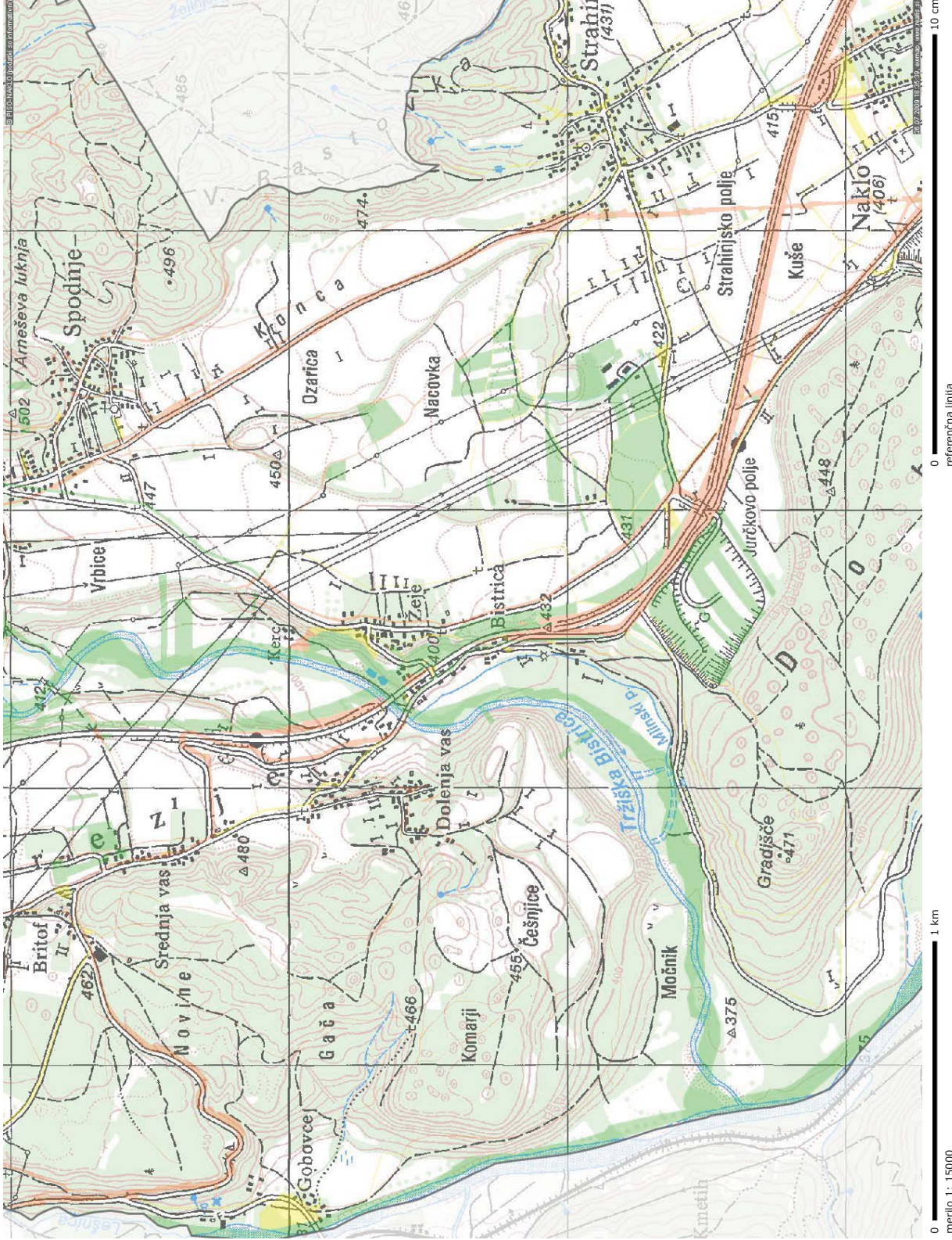

LEGENDA:

Lastništvo parcel v javni lasti

- Občina je 100% lastnik
- Občina je solastnik
- JAVNO DOBRO, SPLOŠNA RABA
- REPUBLIKA SLOVENIJA

Nepremičnine

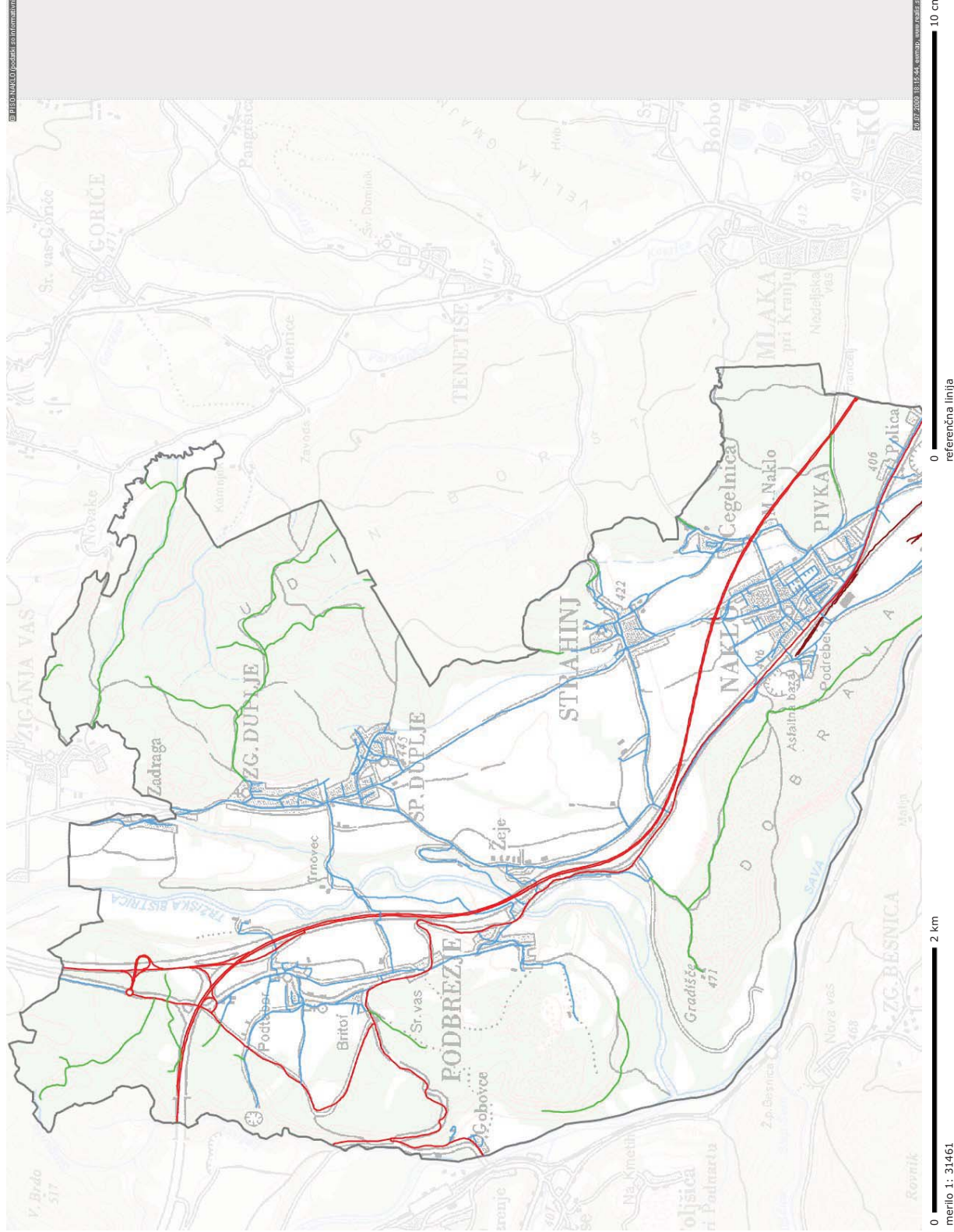

LEGENDA:

Lastništvo parcel v javni lasti

- Občina je 100% lastnik
- Občina je lastnik
- JAVNO DOBRO, SPLOŠNA RABA
- REPUBLIKA SLOVENIJA

Gospodarska infrastruktura: Prometna infrastruktura

LEGENDA:

Železniška proga

Cestno omrežje

Državna cesta

Občinska cesta

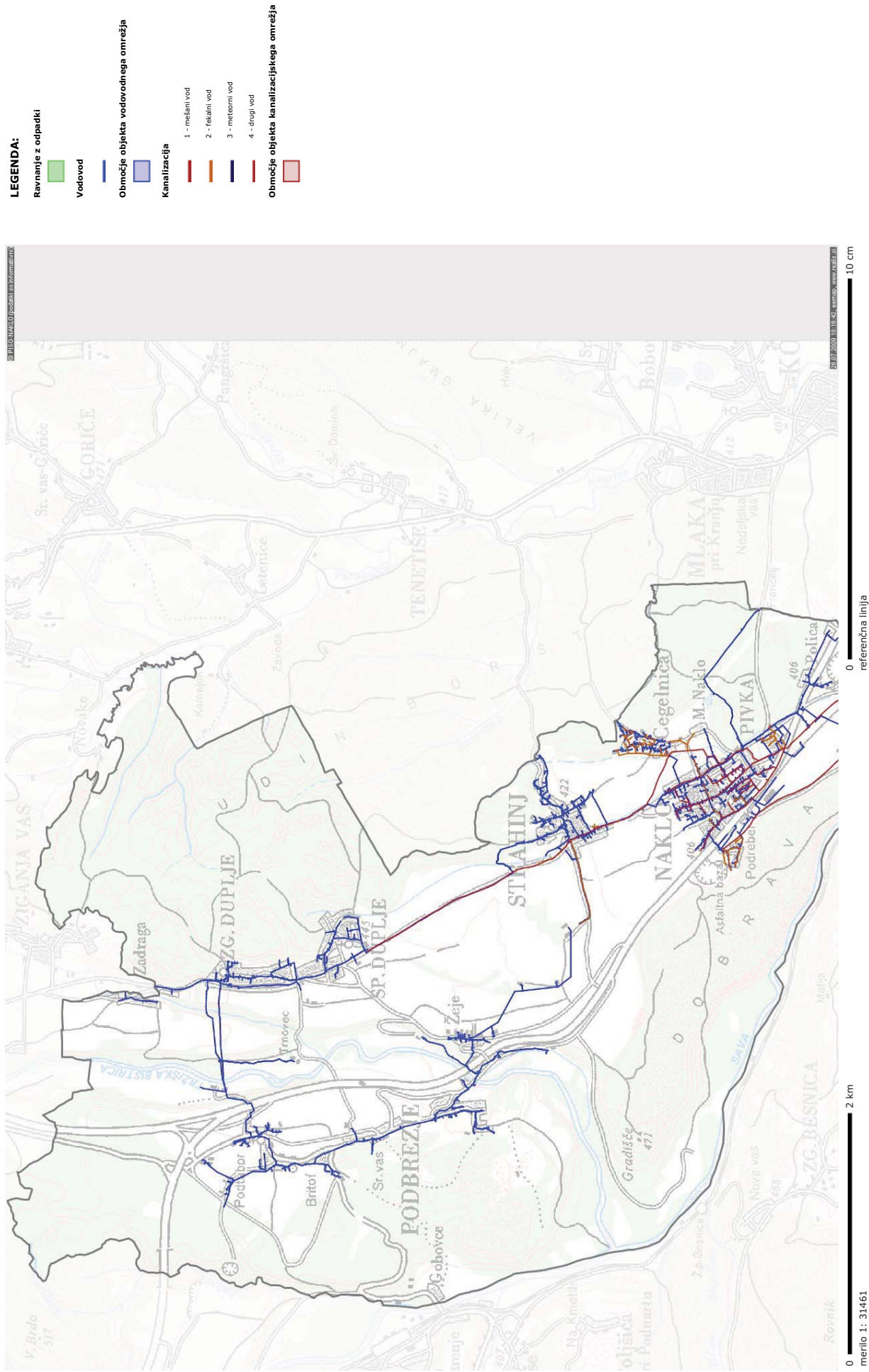
Gozdna cesta

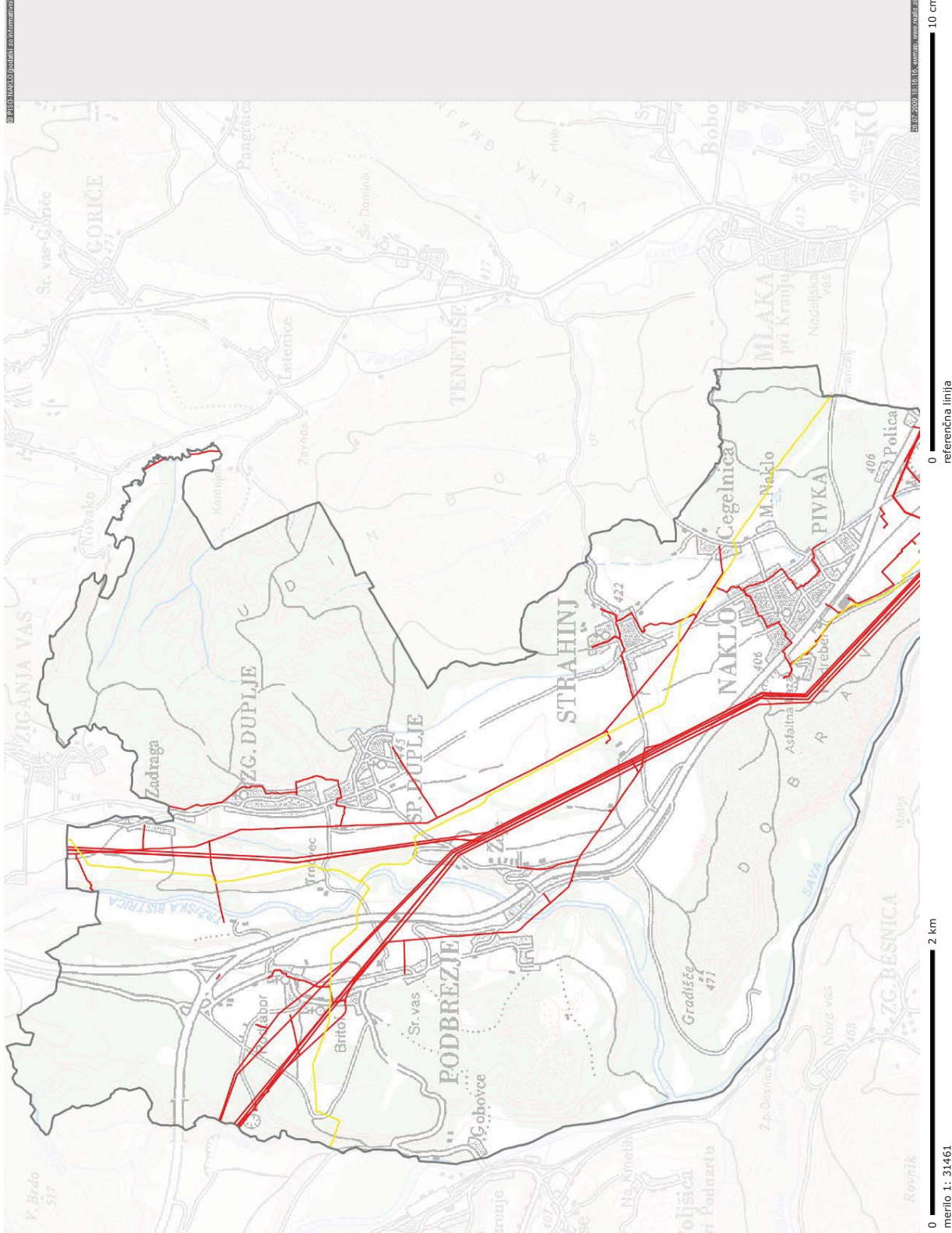
0 2 km
merilo 1: 31461

0 10 cm
referenčna linija

Gospodarska infrastruktura: Komunalna infrastruktura

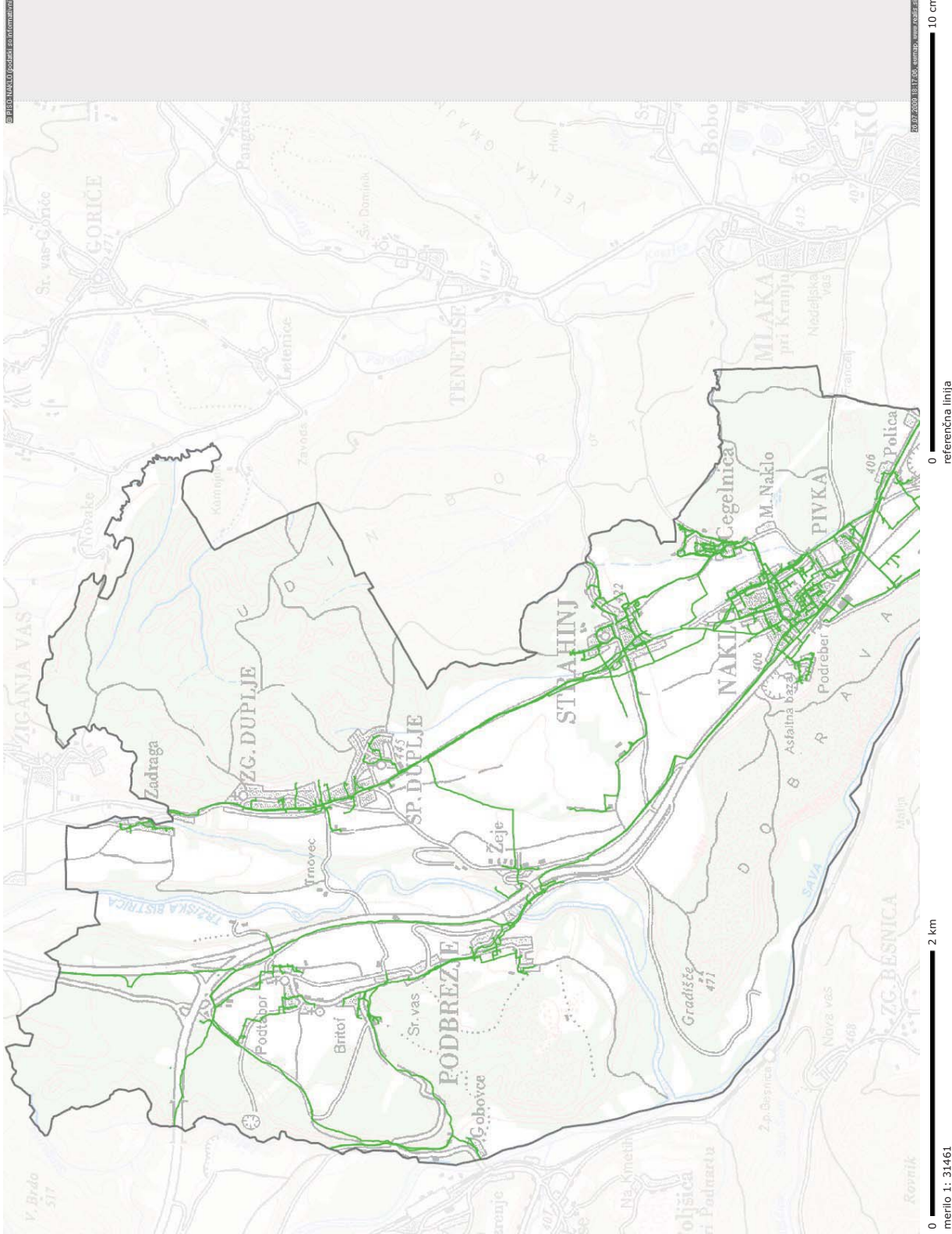
Gospodarska infrastruktura: Energetska infrastruktura

LEGENDA:

- Elektrovod
- Območje objekta elektro omrežja
- Plinovod
- Območje objekta plinovodnega omrežja
- Vod toplotne energije
- Območje objekta toplotne energije

Gospodarska infrastruktura: Elektronske komunikacije

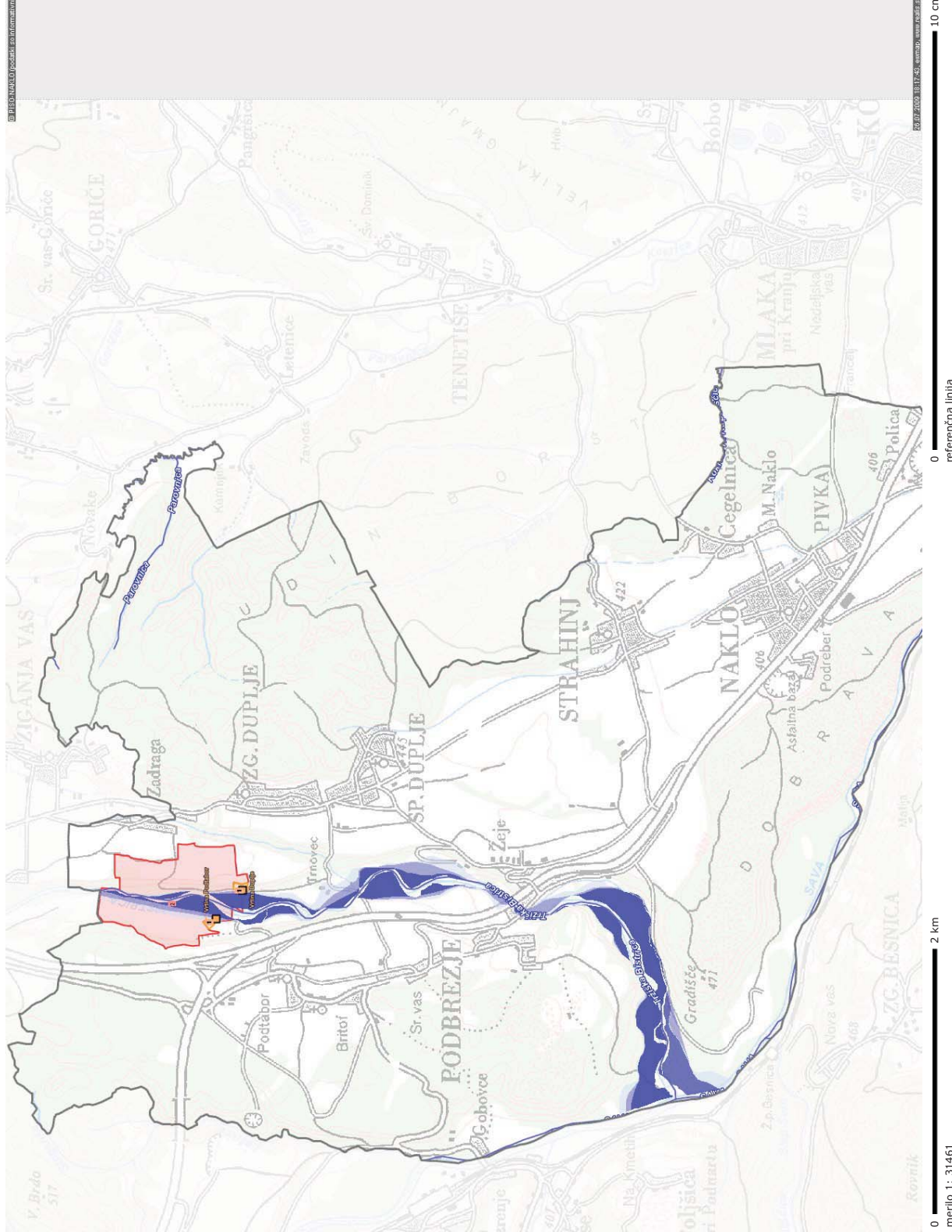
0 2 km
merilo 1: 31461

0 10 cm
referenčna linija

LEGENDA:

- Vod elektronskih komunikacij
- Območje objekta elektronskih komunikacij

Hidrografija (vode)

LEGENDA:

Vodovarstvena območja - državni nivo

- VVO 1
- VVO 2, 2A, 2B
- VVO 3

Vodovarstvena območja - občinski nivo

- 1, 1A, 1B
- 2
- 3
- 4
- 3

Poplavna območja

- Pogoste poplave
- Redke poplave
- Katastrofalne poplave

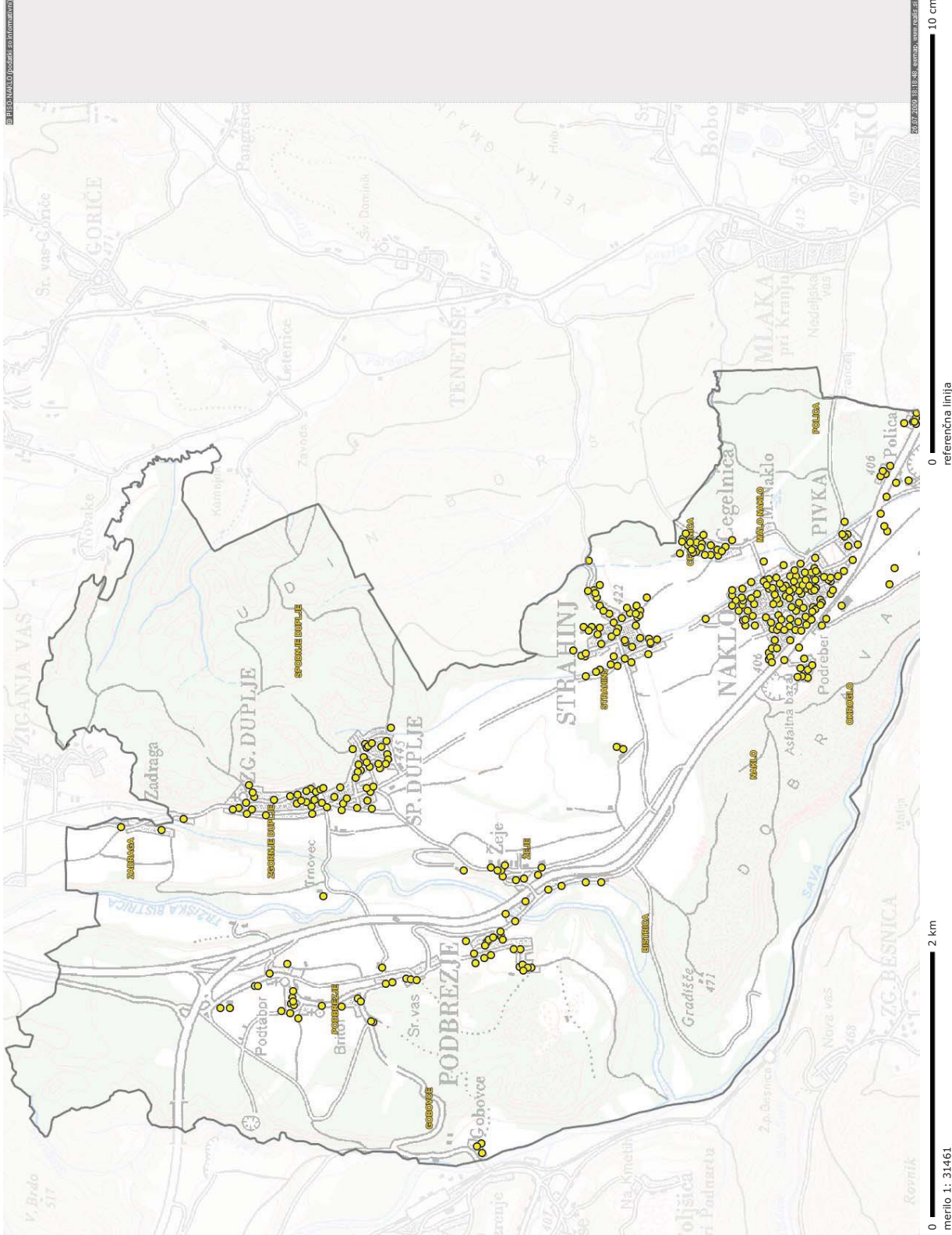
Podzemne vode

- Vodotoki

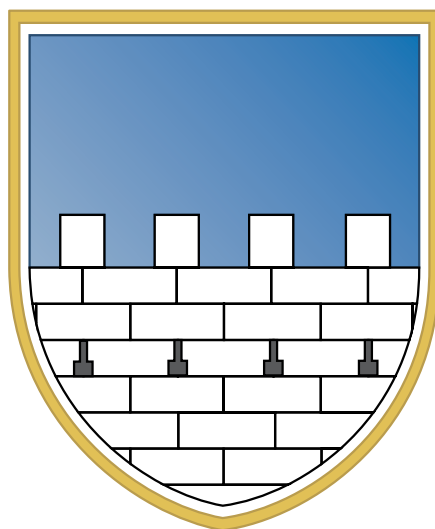
Zavarovani vodni viri

- Zajetja (VVO)

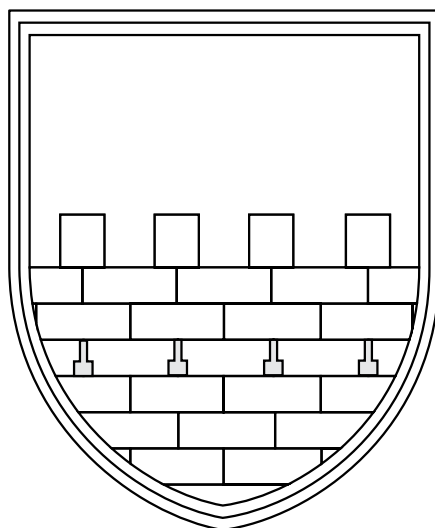
Poslovni subjekti

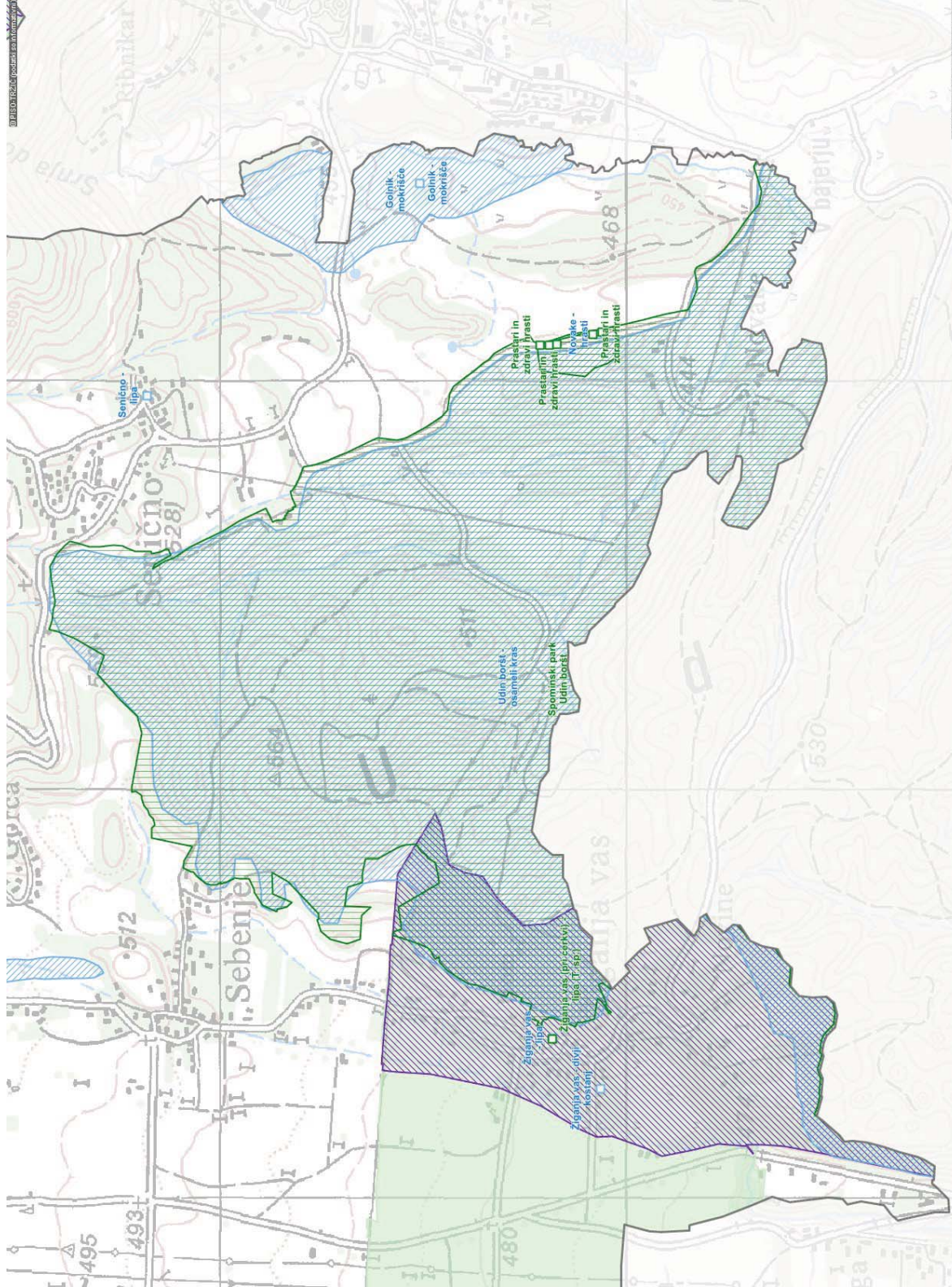
LEGENDA:
Nazivni naselij
NASELJE
Poslovni subjekti

Tržič

Varstvo narave

LEGENDA:

Ekološko pomembna območja - EPO

Natura 2000

Območja Direktive o habitatih - pSCL

Območja Direktive o pticah - SPA

Posebna območja varstva po mnenju Evropske komisije ...

Natura - habitatni tipi

Natura - vrste

Varovalni gozdbovi

Register naravnih vrednot - območja

ime

Register naravnih vrednot - točke

ime

Zavarovana območja

ime

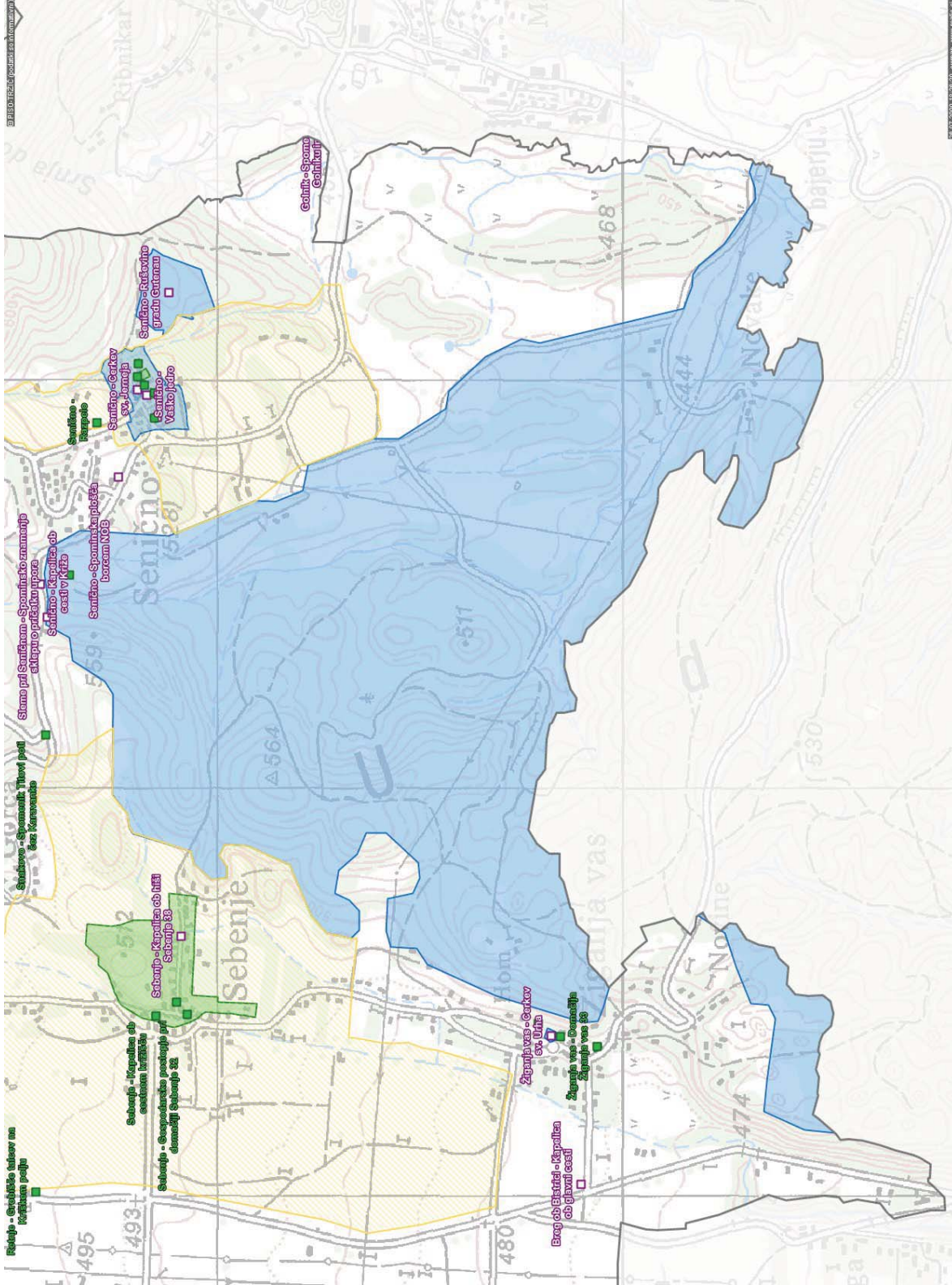
Zavarovana območja - točke

ime

0 500 m
merilo 1: 10669

0 10 cm
referenčna linija

Kulturna dediščina

0 merilo 1: 10669 500 m

0 referenčna linija 10 cm

LEGENDA:

RKD - vplivna območja iz razglasitve

RKD - območja

RKD - območja (PREDVIDENO)

Vplivna območja enot iz strokovnih zasnov za občinske prostorske

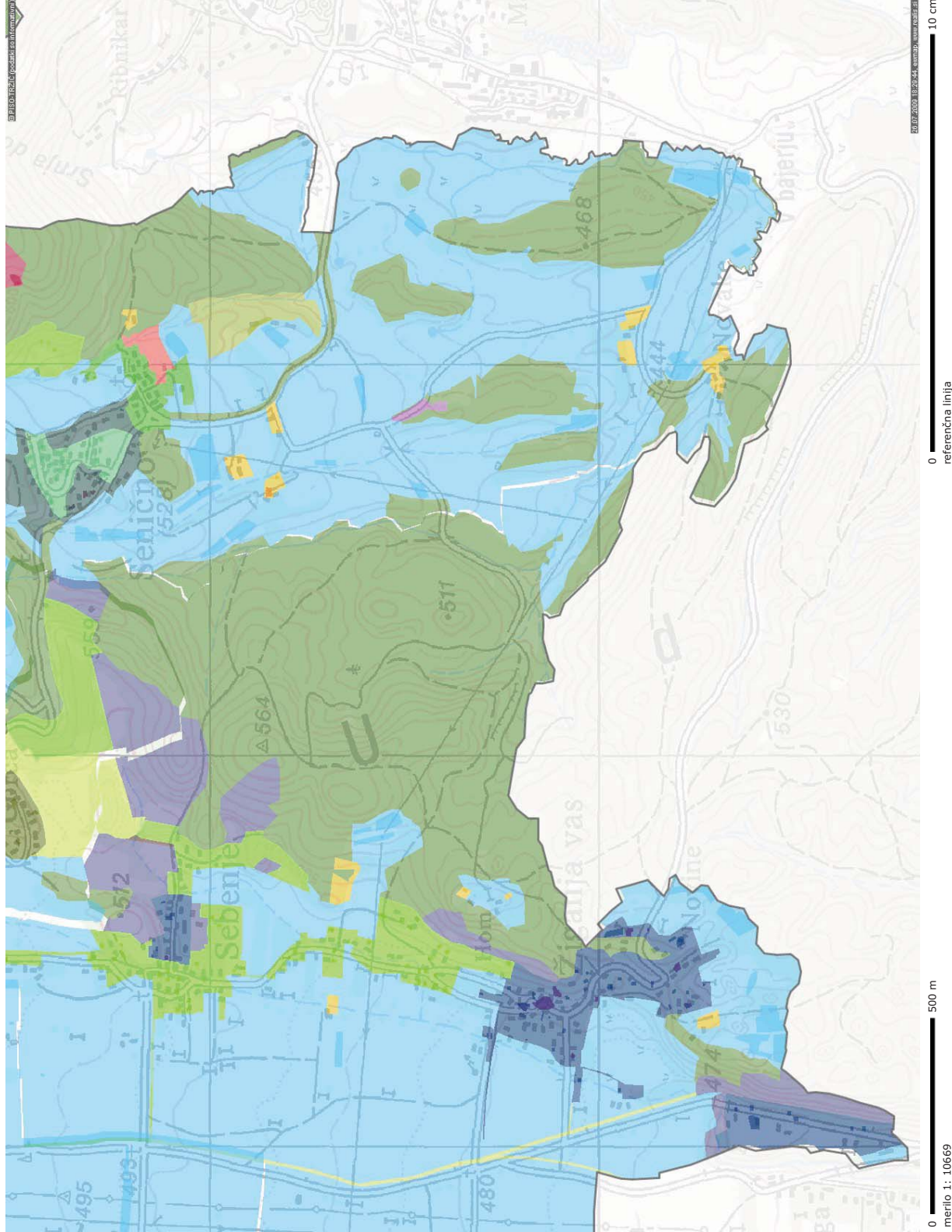
RKD - točke

RKD - točke (PREDVIDENO)

Prostorski plan: Raba tal

LEGENDA:

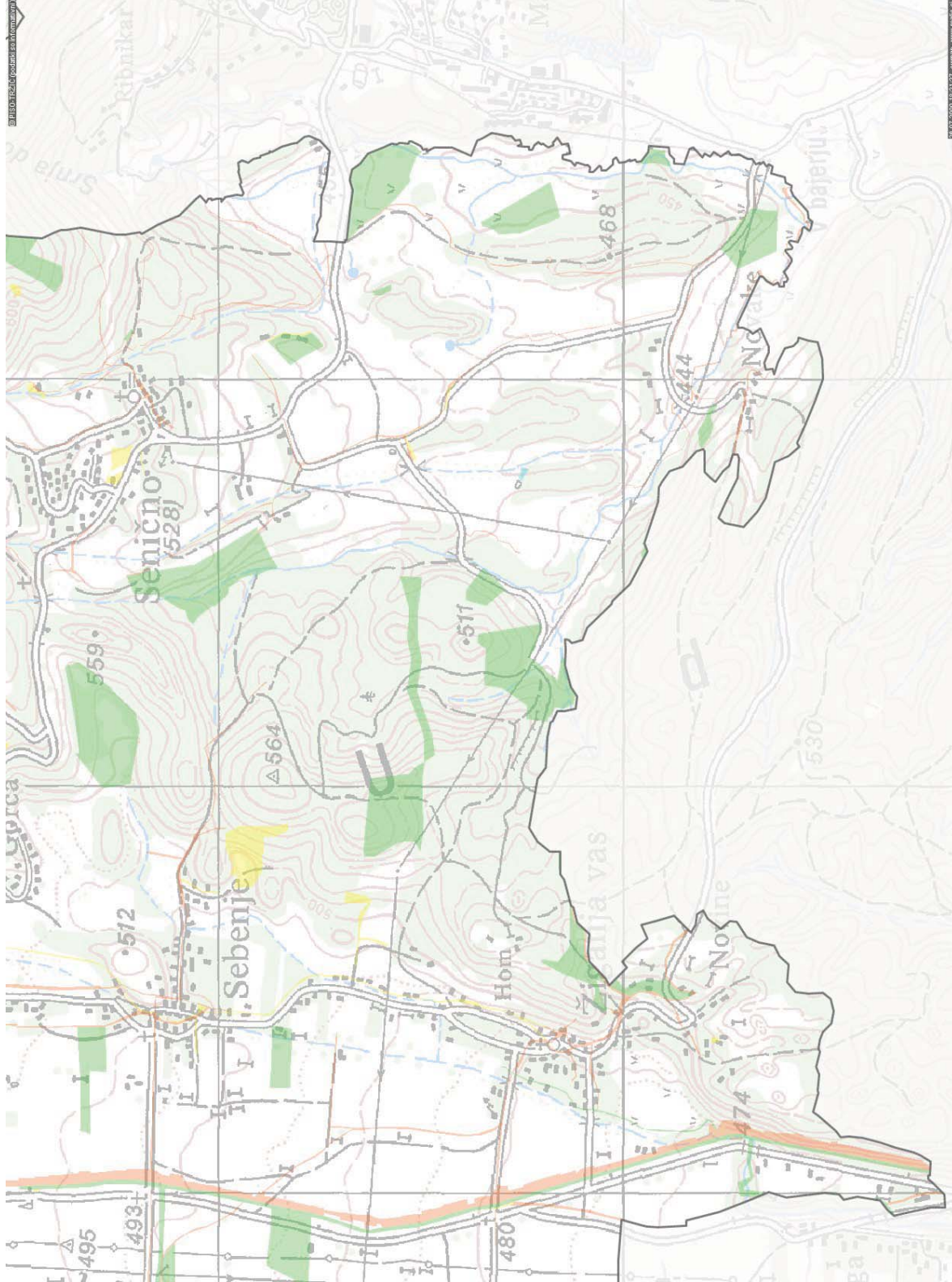
Raba tal

Oblastja rabe pobarvana z naključno barvo

0 500 m
merilo 1: 10669

0 10 cm
referenčna linija

Nepremičnine

0 merilo 1: 10669 500 m

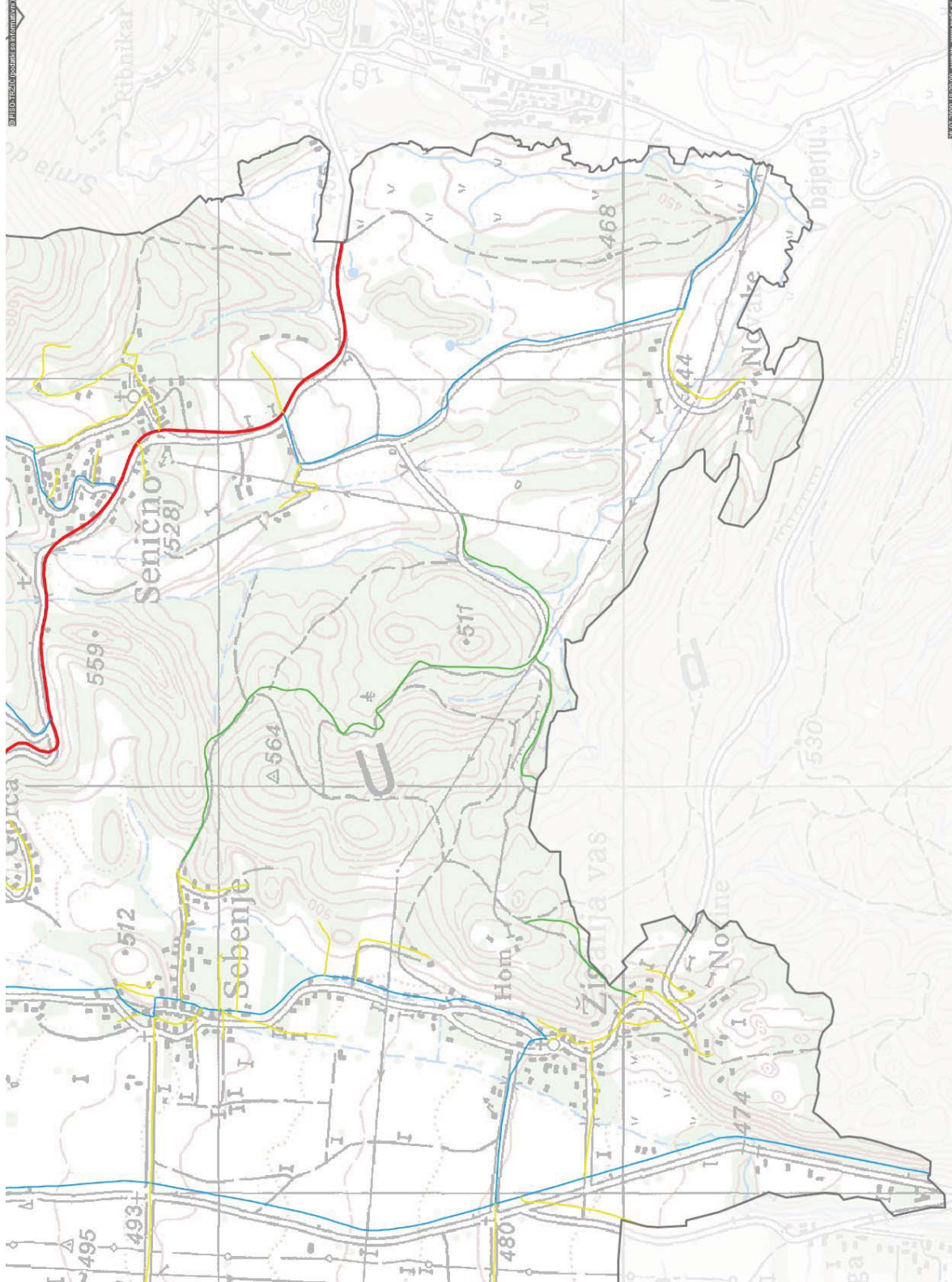
0 referenčna linija 10 cm

LEGENDA:

Lastništvo parcel v javni lasti

- Občina je 100% lastnik
- Občina je solastnik
- JAVNO DOBRO, SPLOŠNA RABA
- REPUBLIKA SLOVENIJA

Infrastruktura: Cestno omrežje

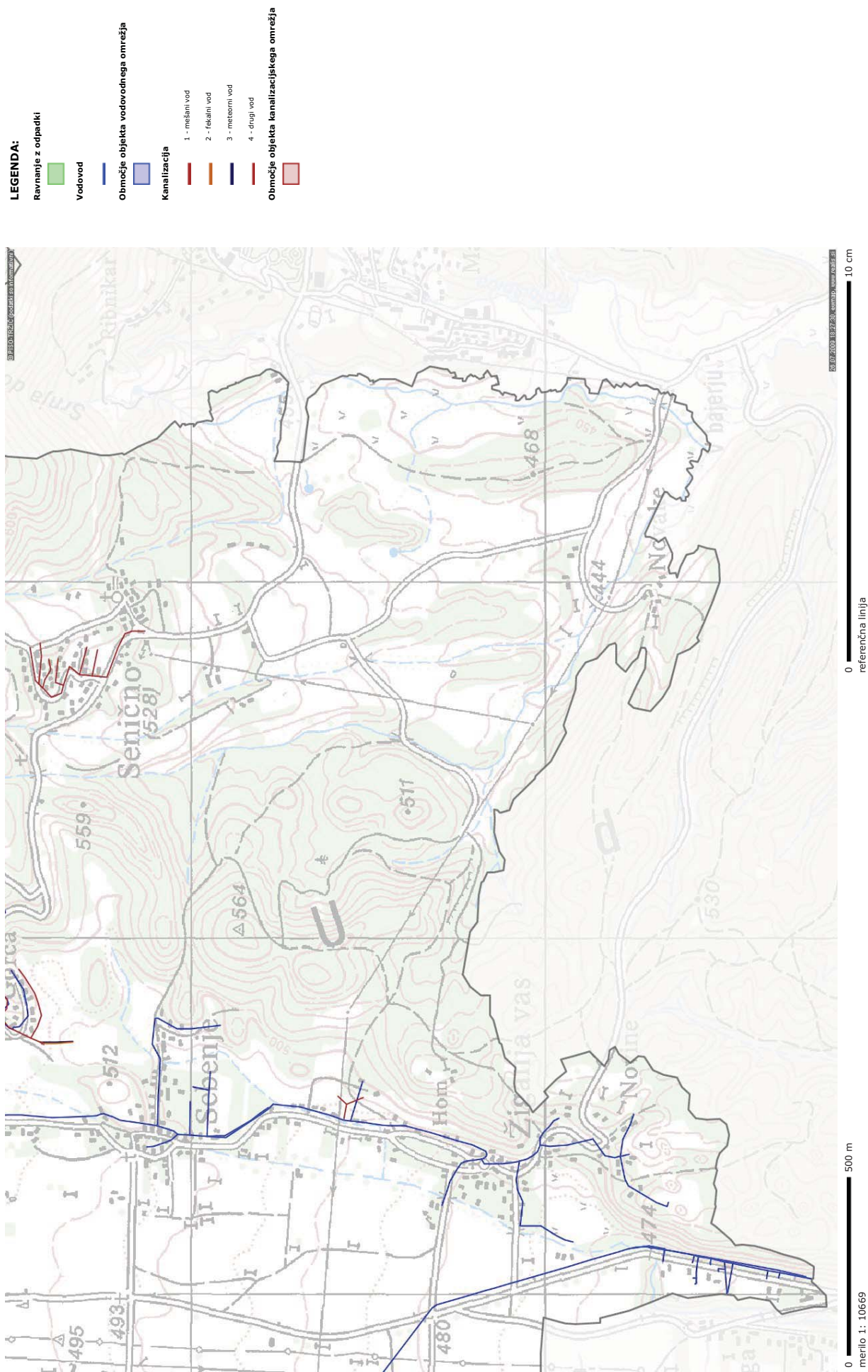
LEGENDA:

- Ostale ceste
- državne ceste
 - gozdne ceste
- Obdinske ceste
- LC
 - LZ
 - JP

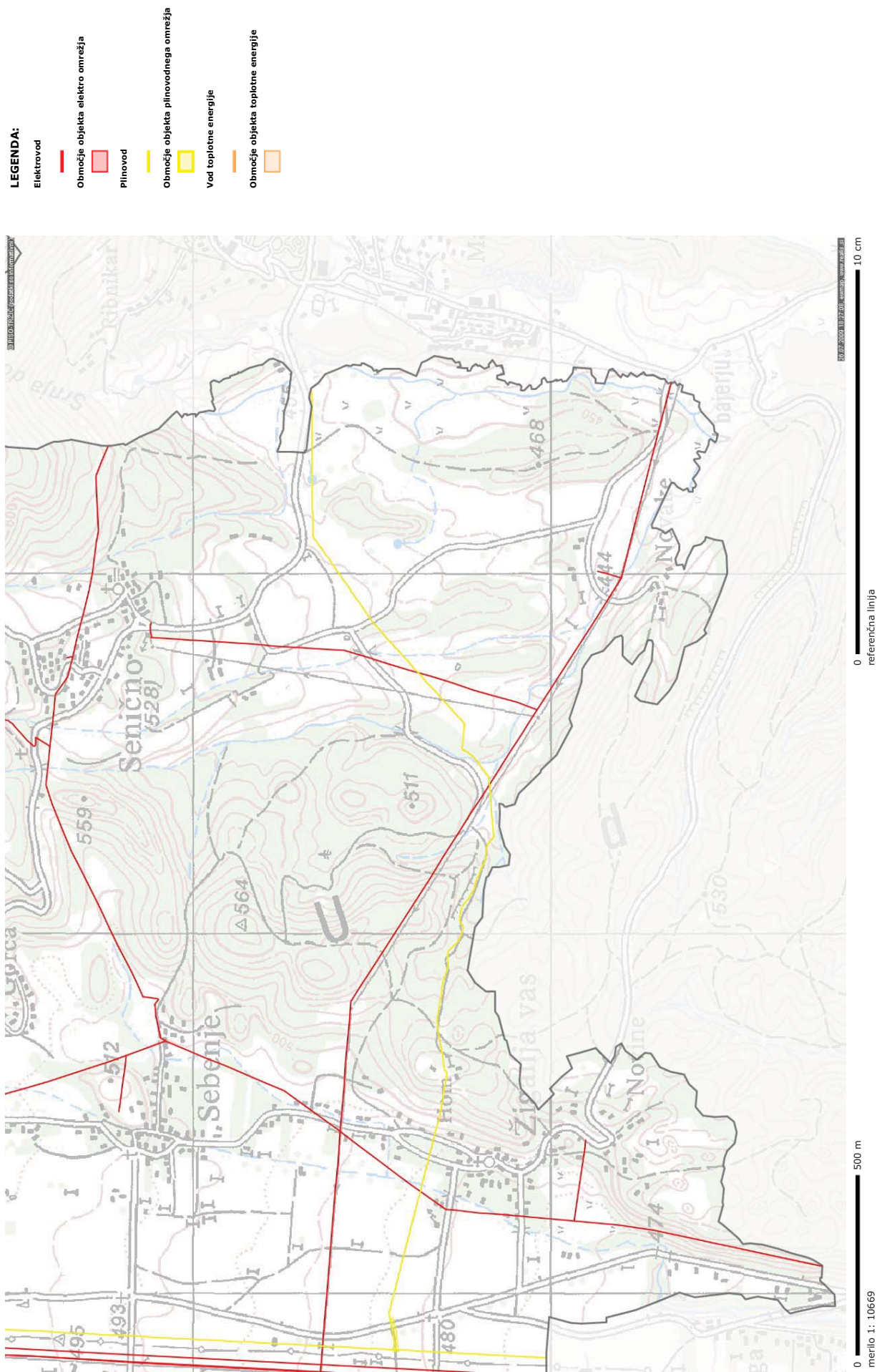
0 500 m
merilo 1: 10669

0 10 cm
referenčna linija

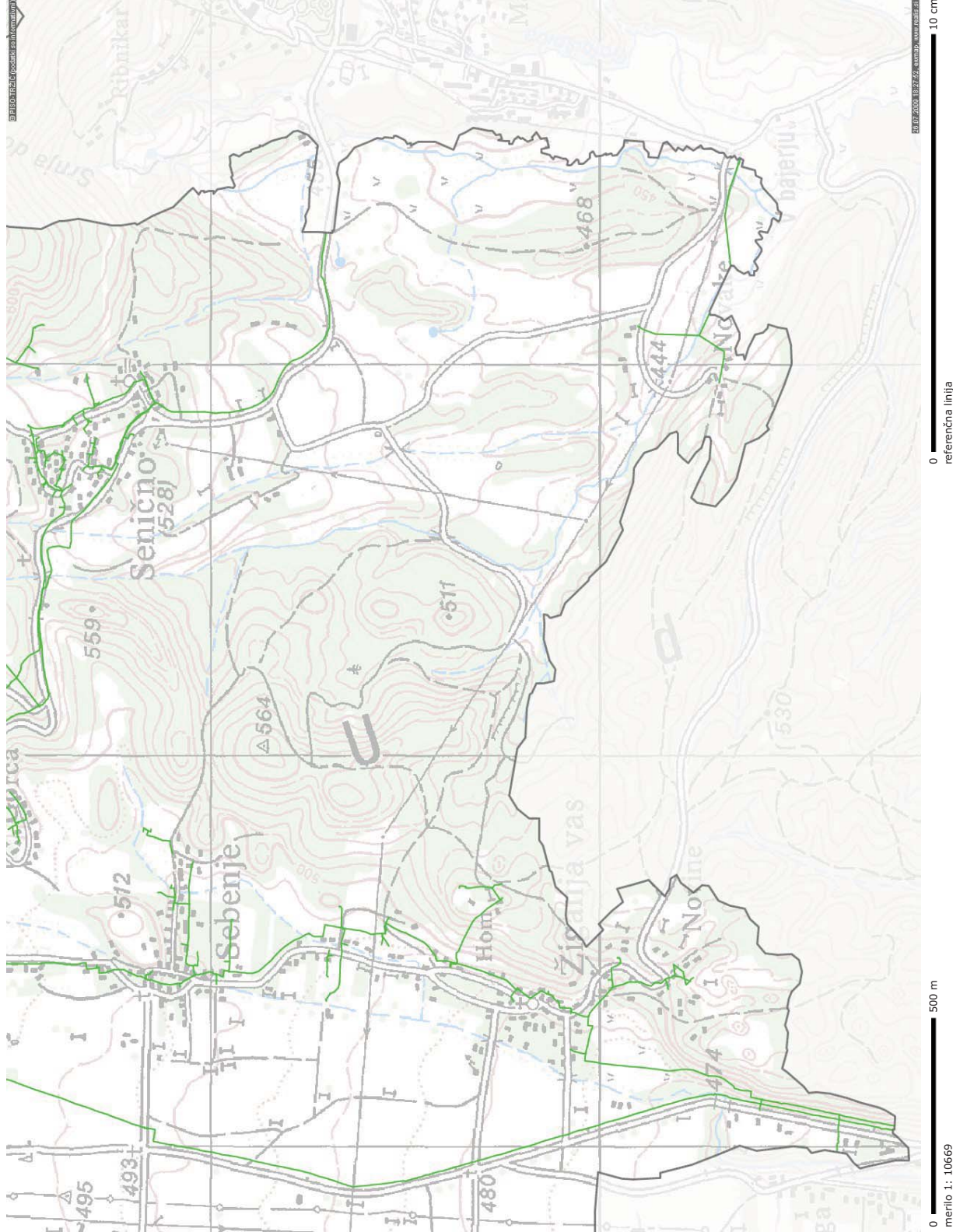
Gospodarska infrastruktura: Komunalna infrastruktura

Gospodarska infrastruktura: Energetska infrastruktura

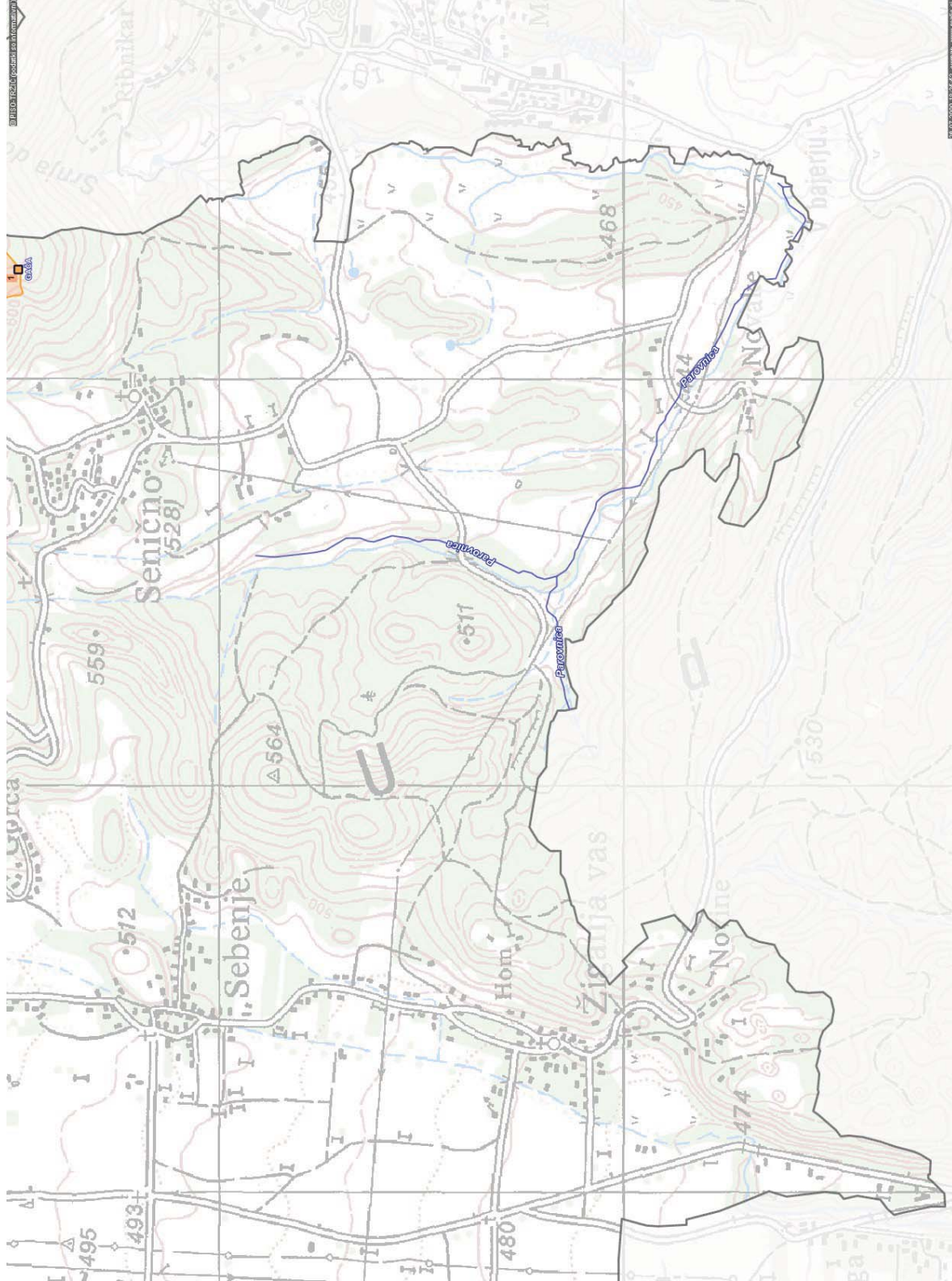
Gospodarska infrastruktura: Elektronske komunikacije

LEGENDA:

- Vod elektronskih komunikacij
- Območje objekta elektronskih komunikacij

Hidrografija (vode)

0 500 m
merilo 1: 10669

0 10 cm
referenčna linija

LEGENDA:

Vodovarstvena območja - državni nivo

- VVO 1
- VVO 2, 2A, 2B
- VVO 3

Vodovarstvena območja - občinski nivo

- 1, 1A, 1B
- 2
- 3
- 4
- 3

Poplavna območja

- Pogoste poplave
- Redke poplave
- Katastrofalne poplave

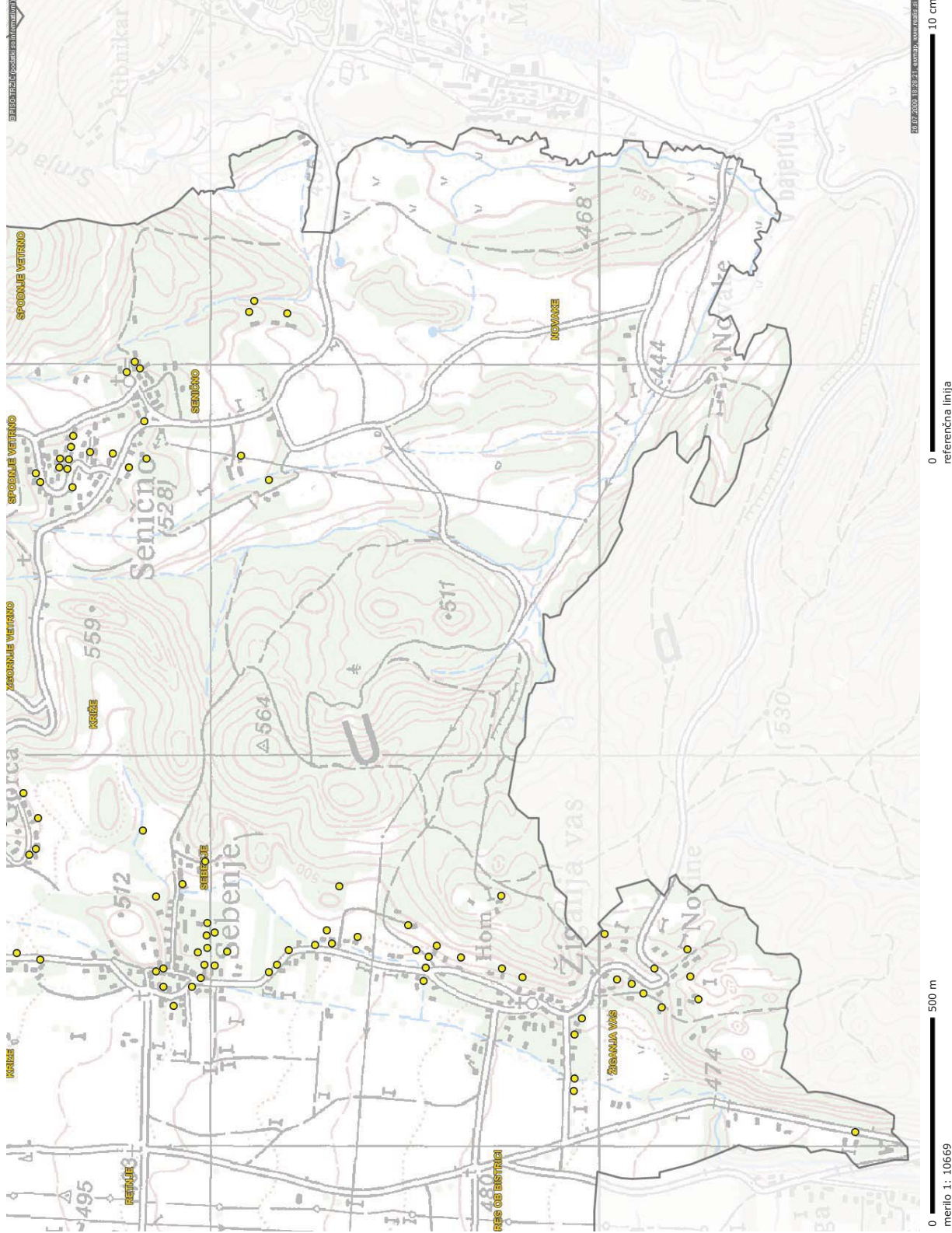
Podzemne vode

- Vodotoki

Zavarovani vodni viri

- Zajetja (VVO)

Poslovni subjekti

LEGENDA:

Nazivi naselij

POSELJE

Poslovni subjekti

